

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నీవేదిక

OFFICIAL REPORT

బుధవారము, అక్టోబరు 5, 2005

12 వ శా. స. IV స. వాల్యూం -- VII సంబరు --4

శక సంవత్సరము - 1927, అష్టోయుజం - 13

WEDNESDAY, THE 5th OCTOBER, 2005

12 L.A. IV S. VOL-- VII No. - 4

13 - Asvin , 1927 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

నభాషతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేణ్ణ రెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ టి. జీప్స్ రెడ్డి శ్రీ బి. నేదవ్యాస్ శ్రీమతి కుతూహలమ్మ శ్రీ నాదిండ్ల మనోహర శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్ శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుల్జాసంద్ సిగ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ పొబాబ్జభాన్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. వెంకట్టేస్ శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్ శ్రీ యు. జగదిశ్వర్ శ్రీ ఎస్. అంజయ్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పొండురంగాచార్య శ్రీ పి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.సర్పింహరాజు శ్రీ డి. నర్సింహులు శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. అశోక్రావు శ్రీ కె. తులసీరాం శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి
చిఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీమతి వి. గిరిజా సుందరి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(పన్నండవ శాసనసభ)
(నాల్గవ సమావేశము : నాల్గవరోజు)
బుధవారము, అక్టోబరు 5, 2005
సభ నెం. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది
(గో. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

విషయ సూచిక

5.10.05

1. సభా కార్యక్రమము
          వాయిదా తీర్మానము గురించి
2. సక్షత్తపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు
3. స్వల్ప ప్రపంచ ప్రశ్నలు
4. సక్షత్తపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - వ్రాతపూర్వక సమాధానములు (అనుబంధము - 1)
5. జీరో అవర్స
6. అర్థిల సమర్పణ

7. సంతాప ప్రతిపాదనలు
  1. అంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్.ఎ.దేవప్పా గారి మృతి పట్ల
  2. అంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ బోజ్యా అప్పల స్వామి గారి మృతి పట్ల
  3. అంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ వెచలపు పాలవెల్లి గారి మృతి పట్ల
8. సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు
9. ప్రకటన

వస్యమృగ, పర్యావరణ పరిరక్షణాపై నియమించబడిన సమితి
10. ప్రభుత్వ బిల్లులు
  1. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల (రెండవ సవరణ) బిల్లు
  2. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ జీవన ఎరువులు (మానిటరింగ్, నాణ్యత నియంత్రణ) బిల్లు
  3. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ విలువ ఆధారిత పన్ను (సవరణ) బిల్లు
  4. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ న్యాయస్థానాల ఫీజు, దావాల మదింపు (సవరణ) బిల్లు
  5. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వినోదపు పన్ను (సవరణ) బిల్లు
  6. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వినోదపు పన్ను (రెండవ సవరణ) బిల్లు
  7. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వినోదపు పన్ను (మూడవ సవరణ) బిల్లు

(ప్రతిపాదించబడినవి)
11. లఘుచర్చ

పోతిరెడ్డి పాడు హాణ్ రెగ్యలేటర్ గురించి (కొనసాగింపు)
12. సభా కార్యక్రమము
13. ప్రభుత్వ బిల్లులు
  1. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ జిల్లా ప్రణాళికా కమిటీల బిల్లు (2005,ఎల్.ఎ.బిల్.నెం.14)
  2. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వెనుకబడిన తరగతుల కమీషను (సవరణ) బిల్లు (2005,ఎల్.ఎ.బిల్.నెం.20)
  3. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని విద్యాసంస్థలలో సీట్లు, రాష్ట్రపరిధిలోని వభీక్ సర్వీసులలో నియామకాలు లేదా పదవులలో ముస్లిం కమ్యూనిటీకి రిజర్వేషన్లు సమకూర్చు బిల్లు (2005,ఎల్.ఎ.బిల్.నెం.20)(అమోదించబడినవి)
14. ప్రకటన
15. ప్రభుత్వ బిల్లులు
  4. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ (వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, జీవధన) మార్కెట్లు (సవరణ) బిల్లు (2005,ఎల్.ఎ.బిల్.నెం.20)

5. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ జీతములు, పించను చెల్లింపు మరియు అస్వాతల తోలగింపు (రెండవ సవరణ) చిల్డు (2005, ఎల్.ఎ.బిల్.నెం.20)

(ఆమోదించబడినవి)

**సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానము గురించి**

MR. SPEAKER: The adjournment motion notice given by Dr. N. Janardhan Reddy and others regarding thousands of deaths of tribals due to Malaria and Viral Fevers in the tribal areas owing to ineffective medical management of the Government has been disallowed.

The other adjournment motion notice given by Dr. G. Vijayarama Rao and others regarding need to supply uninterrupted twelve hours power to protect the interest of ryots of Telangana, who are cultivating more lands due to increase in ground water level has been disallowed.

The other adjournment motion notice given by Sri Nomula Narasimhaiah and others regarding sudden transfer of the Judge, who is enquiring into the attacks on Dalits in Chundoor Village of Guntur District has been disallowed.

The other adjournment motion notice given by Sri Chada Venkat Reddy and others regarding sudden transfer of the Judge, who is enquiring into the attack on Dalits in Chundoor Village of Guntur District has been disallowed.

The adjournment motion notice given by Sri Akbaruddin Owaisi and others regarding certain provocative incidents like throwing pamphlets and animal carcasses in the Mosque at Quadri Chaman in the city has been disallowed.

The adjournment motion notice given by Sri G. Kishan Reddy regarding death of people due to widespread Malaria not only in agency areas but also in Hyderabad and other places has been disallowed.

The adjournment motion notice given by Sri L. Raja Rao regarding death of ten tribals due to Diarrhea in Nimmalapadu Village and thousands of tribals due to Viral Fever in the agency areas of Visakhapatnam due to non availability of minimum medical facilities has also been disallowed.

There are other options available for the Hon'ble Members. వైరల్ ఫివర్ ఇస్క్యూ రాలోజు ప్రోట్ డిస్కషన్లో డిస్క్యూ చేయవచ్చు.

(Interruptions)

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: చుండూరు సంఘటనపై విచారణ జరుపుతున్న జిడ్డి బదిలీని పెంటనే అపోలి.

శ్రీ చాడా పెంకటరెడ్డి: అధ్యక్షా, చుండూరు ఇన్విడెంట్ .....(అంతరాయం)

డా. జి. నిజయరామారావు: అధ్యక్షా, తెలంగాణా రైతుల వ్యవసాయం అంతా బాపులపైనే ఉంది.

శ్రీ కె. కళా పెంకటర్లావు: అధ్యక్షా, ...(అంతరాయం)

మిష్టర్ స్పీకర్: నిన్నటి ప్రోట్ డిస్కషన్ ఇంకా కంప్లీట్ అవునేదు. మీరందరూ సహకరిస్తే మీరడిగినవి అన్ని పస్తాయి. Regarding the Chundur incident, I would request Nomula Narasimhaiah and Ch.Venkat Reddy to come under different rule so that I will examine it.

(Interruptions)

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: ప్రభుత్వానికి చీము, నెత్తురు లేదా?

శ్రీ ఎమ్.ఎ. గప్పార్: ప్రభుత్వంపై దఖితులకు ఎట్లా విశ్వాసం కలుగుతుంది?

శ్రీ చాడా పెంకటరెడ్డి: దశాబ్దాలుగా అన్యాయం జరుగుతోంది. కనీసం దీనిపై ప్రభుత్వాన్ని ఒక స్పీట్‌మెంట్ ఇవ్వమనండి.

MR. SPEAKER: Let us not waste too much of time. I am sorry, now I am going into the question hour.

(Interruptions)

Narasimhaiah garu and Venkat Reddy garu, you come under different rule and I will examine it.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: దశాబ్దాల కాలంగా ఇది సలుగుతోంది. పెద్దవారికి తప్ప పీదవారికి న్యాయం జరగదా? ఇది న్యాయమా, తమరు చెప్పండి?

MR. SPEAKER: You come under a different rule. Let us not waste further time.

శ్రీ ఎల్. రాజరావు: వైరల్ ఫీవర్తో ఏజన్సీ ఏరియాలు అల్లాడుతున్నాయి.

MR. SPEAKER: The subject matter of "Viral Fever in agency areas" is already listed in today's agenda under short discussion. We are taking it up.

SRI AKBARUDDIN OWISI: Speaker sir, atleast you allow us to raise the matter in today's zero hour.

MR. SPEAKER: If you want to raise it in zero hour, you can do it but unless we complete the question hour I cannot take up zero hour.

{At this stage Sri Akbaruddin Owaisi and other M.I.M. Legislature Party Members resumed their seats}

(అంతరాయం)

దా. బి. నిజయరామారావు: విద్యుత్పక్కి ఉత్పత్తి పెరిగింది. ఇరిగేషన్ పసతులు లేని ప్రాంతాల్లో తప్పనిసరిగా 7 నుండి 12 గంటలపాటు విద్యుత్పక్కి ఇవ్వాలి.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: అధ్యక్షా,.....(అంతరాయం)

MR. SPEAKER: You come under different rule.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: డిఫరెంట్ రూల్ క్రింద వస్తే వీలవుతుందా? ప్రభుత్వానికి చీము, నెత్తురు ఉంటే చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: అది అంత ఇంప్రెంట్ అయితే kindly use your options. Otherwise, you please come to my chambers, I will find a way out. Now Question Hour, Question No.2968, Minister for Roads and Buildings.

(అంతరాయం)

(ఈ సందర్భంగా సి.పి.ఐ. మరియు సి.పి.ఐ (ఎం) పార్టీలకు చెందిన గౌరవసభ్యులు శ్రీ ఎమ్.ఎ. గఘ్రార్, ఎమ్. సరసింహ, శ్రీ ఎస్. రాజయ్, శ్రీ కె. లక్ష్మణ మూర్తి, శ్రీ పి. వెంకటరాణి, శ్రీ పి. రవీంద్ర కుమార్, శ్రీ జి. దేముడు, శ్రీ పి. వెంకటేశ్వరర్లు పెల్లోకి వచ్చి “దశాబ్దాలు గడచినా చుండూరు దళితుల న్యాయం జరగదా?”, ” చుండూరు జడ్డి బదిలీలను వెంటనే ఆపాలి”, “దమనకాండకు గుర్తిన దళితులకు న్యాయంచేయాలి”, “చుండూరు దుర్వాటనపై వెంటనే విచారణ జరపాలి” అని ప్రాసి ఉన్న స్టేట్‌లను ప్రదర్శించారు.)

శ్రీ ఎమ్.ఎ. గఘ్రార్: స్పీకర్ కోర్పులను కూడా ఇట్లా చేస్తే ఎట్లా? గపర్చమెంట్కు ఉన్న కమిటీమెంట్సు చెప్పమనండి.

MR. SPEAKER: You meet me in my chambers. It is not proper.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: ప్రభుత్వానికి చీము, నెత్తురు ఉందా? 10 సంవత్సరాలు దాటిపోయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్: మీకు మార్గం దొరకకపోతే మీరు ప్రాటెస్ట్ చేయవచ్చు. మార్గం చూపిస్తానన్న తరువాత ఇదేమిటండీ?

SRI NOMULA NARASIMHAIAH: Why the government is silent?

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు దేనిని లేవనెత్తారో దానికి నేను నమాధానం చెప్పాను. దానిని ఏనిథంగా చర్చించాలో ఆలోచిద్దాం. You should have some discipline, other wise we cannot function here.

(Interruptions)

ఉ.8.40

(వెల్ వద్దకు చేరుకున్న సి పి ఐ (ఎం) లెజిస్ట్రీచర్ పార్టీ సభ్యులు చుండూరు జడ్జి బదిలీ విషయంలో ప్రభుత్వం చేత ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇప్పించాలని స్పీకర్ గారిని కోరసాగారు.)

శ్రీ ఎం ఎ గప్పార్సి: దఖితులకు సామాజిక న్యాయం కోరవడింది సార్, వాళ్ళను ఊచకోత కోస్తే ఎలా?

శ్రీ చాడా ఎంకట రెడ్డి: సార్, అక్కడ న్యాయమూర్తిని బదిలీ చేశారు. గవర్న్మెంట్ ఆలోచన ఏమిటో చెప్పమనండి.

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER: Deviating from the agenda is not good. We will find a way out to the issue.

(INTERRUPTIONS)

Shall we keep separate hour for mentioning the adjournment motions? This cannot be allowed. The Chair has reacted sympathetically on your adjournment motions. During the tea break I will find a way out on the issue raised through adjournment motions.

శ్రీ ఎమ్. ఎ. గప్పార్సి: గవర్న్మెంటును మాట్లాడుననండి. మేము ఏమీ మాట్లాడకుండా వుంటాము.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యి: దఖితులకు అన్యాయం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వానికి చీము, నెత్తురు లేవా సార్?

MR. SPEAKER: I am not disputing it. You meet me in my chambers, we will find a way out.

(INTERRUPTIONS)

This is question hour. You cannot mention it now. You meet me in my chambers, I will ask the Government to attend the meeting so that we can find a way out. In case you are not satisfied, you are left with other options. మీరు లేవనెత్తిన అడ్జెంట్‌మెంట్ మోహన్స్‌పై ప్రతి ఒకరూ మాట్లాడితే ఎలా? What is the use of B.A.C. and Floor Leaders' Meeting?

(Interruptions from the Hon'ble Members belonging to T.D.P)

Viral Fever subject is listed in today's agenda under short discussion. You go through the agenda. అది ఈ రోజు అజెండాలో ఆలోర్డి లిస్ట్ అయి వుంది. We have to go one by one. I will try to take up maximum agenda. I request every body to cooperate.

(Interruptions from Sri L. Raja Rao)

Raja Rao garu, it is already there in today's agenda. When the issue is taken up for discussion, you will definitely be given opportunity to speak on the issue.

శ్రీ జి. దేముడుః సార్, ఇది విశాఖ ఏజెన్సీలోని గిరిజనులకు సంబంధించిన సమస్య. గిరిజనులు వ్యాధుల బారినవడి చనిపోతున్నారు. వారిని పట్టించుకునే దిక్కే లేకుండా పోయింది.

MR. SPEAKER: The issue is very important, there is no second opinion on it. It is already listed in the agenda and I will take it up for discussion. మీరందరూ సహకరిస్తే అజెండాలో లిస్ట్ అయిన వాటిని వన్ బై పన్ టేక్ప్ చేయవచ్చు. I will try to take up all the issues but you have to cooperate. We have already lost twenty minutes.

శ్రీ ఇ.ధయాకర్ రావుః సార్, నిను మినిస్టర్ లక్ష్మియ్ గారు రెండు గంటలు వేస్తే చేశారు. అందుపల్ల ఇది ఈ రోజు అజెండాలో లిస్ట్ అయినప్పటికీ వాళ్ళ రాకుండా చేస్తారు సార్. దీన్ని ఈ రోజు టేక్ప్ చేస్తామని మీరు హామీ ఇస్తారా ? ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ ఇస్తార్యా.

MR. SPEAKER: I am not disputing it. We should have more discussions and less disruptions. మీరందరూ సహకరిస్తే అది ఈ రోజే చర్చకు వస్తుంది.

(Interruptions)

I told you that it is already listed in the agenda and it will be taken up for discussion.

సభక్కు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు
శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలో రోడ్ల మరమ్మతు పనులు

ప్రశ్న నెం. 21(2968)

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్ - గౌరవాయిమైన రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. రాష్ట్రంలో ప్రతీ సంవత్సరం రోడ్లు, భవనాల శాఖ చేపడుతున్న రోడ్లు మరమ్మతు పనులలో పలు అవకఱవకలు జరుగుతున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- అ. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని సరిహద్దు గ్రామాలలోను, విజయనగరం జిల్లాలోని కురుపాం, గుమురం గ్రామాలలో రోడ్లు మరమ్మతు పనులు సక్రమంగా చేపట్టలేదనే విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ. అయితే అందుకు గల కారణాలు ఏమిటి?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి(శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహన రావు):

- అ. లేదండీ.
- అ. లేదండీ.
- ఇ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తునుం కాదు.

ఇ. 8.50

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు లేవనెత్తిన అడ్జర్న్మెంట్ మోహన్ ఈ రోజు ఎజెండాలో అలరీడీ లిస్ట్ అయి ఉంది. అది ఎలా లిస్ట్ అయి ఉందంటే, మనందరం కూర్చోని డిస్క్యూషన్ చేసి నిర్ణయం తీసుకున్న ప్రకారమే ప్రయారిటీస్ ఫిక్స్ అప్ చేసాము. ఈ ప్రయారిటీస్ మార్పుకుండామంటే ఆ విధంగా కూడా మార్పుకొని మళ్ళీ రీ ప్రయారటైజ్ చేసాము. ఫర్డర్గా కూడా if you want any further changes we will all sit and sort it out. But, let the House continue with the listed business.

(INTERRUPTIONS)

శ్రీ ఇ. దయాకర్ రావు: 304 వెయ్యండి సార్.

You meet me in my office I will work it out.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్: అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నదేమిటంటే, ఆర్ అండ్ బి రోడ్లు మరమ్మత్తుల కోసం ప్రతి సంవత్సరం ఎంత అలాట్ చేస్తున్నారు? ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారు? ఈ మధ్య ఈనాడు పేపర్లో ఒక స్యాస్ వచ్చింది. మంత్రి గారు వీడియో కాస్టరెన్స్ లో శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో అక్కడ ఉన్నటువంటి ఎన్.ఇలను రోడ్లు మరమ్మత్తులు ఏ విధంగా చేస్తున్నారు, వంద శాతం న్యాయం చేస్తున్నారా అని అడిగినప్పుడు, మేము వంద శాతం చేయడం లేదని స్టేట్మెంట్ వచ్చింది. అది ఎంతపరకు నిజం? జాతీయ రహదారులే కాకుండా ఉళ్ళోలో ఉన్నటువంటి ఆర్ అండ్ బి రోడ్లో మరమ్మత్తులు నిజంగా చేస్తున్నారా లేక తూ తూ మంత్రంగా చేసి అవస్త్రీ గోల్మాల్ అపుతున్నాయా అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామోహన రావు: అధ్యక్షా, రోడ్లు మరమ్మత్తులకు ఈ సంవత్సరం వర్షాలు, వరదలు వచ్చిన కారణంగా ప్రత్యేకంగా జిల్లాకు పది కోట్ల రూపాయల చోప్పున 12th ప్రైవేస్ కమీషన్ నుండి అలాట్మెంట్ జరిగింది. ఇప్పుడు అన్ని టీక్స్ చేస్తున్నాము. అంతకు ముందు కూడా అన్ని రోడ్లు మరమ్మత్తులు జరిగాయి. నెపూరా గారు తప్పగా అర్థం చేసుకున్నారు. వాళ్ల సలబై శాతం, యాబై శాతం వరకే చేసామంటే, 100 శాతం చెయ్యమని చెప్పడం జరిగింది. నడుస్తున్నటువంటి వర్క్స్ గురించి అడిగారు. కంపీట్స్ పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు, ఇప్పుడన్నీ పూర్తి అయ్యాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సరిహద్దు గ్రామాలలో వాహనాల రాకపోకలు సక్రమంగా జరగడానికి సాధారణ నిర్వహణ గ్రాంట్ క్రింద అవసరమైనప్పుడు ముమ్మరంగా ప్యాచ్చపర్క్ కూడా చేపట్టడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా విజయనగరం జిల్లాకు సంబంధించి గుఱుపూరు గ్రామం ఒరిస్సా రాష్ట్రం దగ్గర ఉంది. ఒరిస్సా రాష్ట్రంతో మనకు సంబంధం లేదు. విజయనగరం జిల్లాలో గురువం ప్రాంతంలో మరమ్మత్తులు జరుగుతున్నాయి. ఇంకా బాగా జరిగేలా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్: అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరం ఎంత అలాట్ చేస్తున్నారు, మరమ్మత్తుల విషయంలో ఈనాడులో ఒక ఆర్టికల్ వచ్చింది, మీకు పంపిస్తున్నాను. వాళ్ల ఏమన్నారంటే గుండి మీద చెయ్యి వేసుకొని వర్క్స్ కంపీట్ అయ్యాయా అస్తుప్పుడు, లేదండి ఎక్కడ జరిగినా కానీ ఈ రాష్ట్రంలో 40, 50 శాతం కంటే ఎక్కువ జరగవి చెప్పి అన్నారు, స్యాస్ లో వచ్చింది. లింక్ రోడ్లు ఆర్ అండ్ బి రోడ్లు ఉన్నాయి. వారు మరమ్మత్తులు చేసేటప్పుడు పై పై మట్టి పోసేసి గోల్మాల్ చేస్తున్నారు. వాటి మీద ఒక విజిలెన్స్ కమిటీ వేయమనండి. ఈ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నటువంటి ఆర్ అండ్ బిలో లింక్రోడ్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో జాతీయ రహదారులకు కలిపే రోడ్లలో జరిగేటువంటి అవినీతిని బయటకు తియ్యాలంటే విజిలెన్స్ కమిటీ వేస్తే కాని బయటకు రావు.

శ్రీ జక్కంపూడి రామోహన రావు: అధ్యక్షా, గవర్న్మెంట్‌లో క్స్టాలిటీ కంపొల్ అఫ్సెజర్గా పీటర్ గారిని నియామకం చేయడం జరిగింది. అయిన రాష్ట్ర వ్యాపంగా పర్యాటక చేస్తూ ఎక్కడెక్కడ తప్పులుంటే అక్కడ కేసులు రిజిస్టర్ చేస్తూ యాక్సిపీట్స్ చేస్తున్నారు. తద్వారా చాలా మందిని పనివ్ చేయడం జరిగింది. ఎక్కడెక్కడైతే తప్పులు జరుగుతాయో అక్కడ ఎంక్యూయిర్ జరిపిస్తాము. ప్రస్తుతానికి అన్ని చేట్ల కూడా కర్టీగా జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ కె. అచ్చన్నాయుడు: అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నదేమీటంటే, దయ చేసి ఈ సెపహ్ అయిన తరువాత మంత్రి గారిని ఒకసారి మా జిల్లాలో పర్యాటించాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే మా జిల్లాలో ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంట్ ఉండా లేదా అనే అనుమానం ప్రతి ఒక్కరికి కలుగుతుంది. అసెంబ్లీలో అడిగితే తెలియదు కాబట్టి ఒకసారి నాలుగైదు రోడ్లు చూస్తే అక్కడున్నటువంటి పరిస్థితి తెలుస్తుంది. నేను ఎగ్గాంపుల్కి నాలుగైదు రోడ్లు మా జిల్లాలో చెబుతాను. మేజర్ రోడ్లు అని. సేపసల్ హైవేకి ప్రార్థలెగా ఉన్నటువంటి రోడ్లు. డిపి.ఎస్ రోడ్ డోలా పోలాకి నొపాడ రోడ్. మిత్రులు కృష్ణర రాజు గారి కాన్సటిట్యూయెన్సీ, నా కాన్సటిట్యూయెన్సీకి సుమారు 38 కి.మిడంది. ఆ రోడ్లు పరిస్థితి చూస్తే అక్కడ డిపార్ట్మెంట్ యొక్క పనితీరు మనకు అర్థం అపుతుంది. రెండవది, టెక్కలి టు పాతపట్టం అక్కడ గిరిజన మండలాలు ఉన్నాయి. టెక్కలి సుండి పాతపట్టం పెళ్లాలంటే నరకం. నడిచి కూడా పెళ్లలేని పరిస్థితి ఉంది. అదే విధంగా జడ్డింగి టు పిండువాడ. నేను ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, ఒక సారి మంత్రి గారు నిజిట్ చేసినా లేక సి.ఇ లెవల్ అధికారులను పంపించినా జిల్లాలో పరిస్థితి అర్థం అపుతుంది. దీని మీద సుందించాలి. ఇంకోటి, ప్రతి సంవత్సరం ఆర్ అండ్ బి మెయిస్టర్స్ ఎప్రిల్, మే సెల్లో చెయ్యాలి, అప్పుడు ఎండలు ఉంటాయి కాబట్టి అప్పుడు చెయ్యాలి. ఇంతవరకు రాష్ట్రం మొత్తం మీద మెయిస్టర్స్ జరిగిందో లేదో కాని మా జిల్లాలో ఒక్క రోడ్లుకు కూడా జరగలేదు. దీనిపై ర్యాఫ్ పెట్టాలి.

శ్రీ సరేష్ కుమార్ అగర్వాల్: శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించి పూర్తిగా రోడ్లు బాగున్నాయని చెప్పారు. ఇచ్చాపురం కాన్సటిట్యూయెన్సీకి సంబంధించి ఇరవై సంవత్సరాలుగా ఉన్నటువంటి రోడ్లు సోంపేట - కవిటికి గాని హంపరం కాశీముఖం రోడ్కు గాని అదే విధంగా ఇచ్చాపురం కొరిగాం రోడ్లుకు గాని ఎటువంటి మెయిస్టర్స్ లేదు, 2 వీలర్స్ వెళ్లే పరిస్థితి లేదు. నిజంగా యాభై శాతం చేసారా? నాక్కుతే పూర్తిగా అనుమానం వస్తుంది. దీనిని మంత్రి గారు స్వీకరించి ఆ విషయాన్ని పరిశీలించాలి. ఇచ్చాపురం నియోజక వర్గం, సోంపేట ఎం.ఎల్.ఎ శివాజి గారున్నారు, ఆయనకు తెలుసు. ఆర్ అండ్ బికి సంబంధించిన రోడ్లు చాలా అధ్యానంగా ఉన్నాయి. మంత్రి గారు పరిశీలించి అచ్చంనాయుడు గారు చెప్పినట్లుగా జిల్లాలలో పర్యాటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామోహన రావు: ఈ సంవత్సరం అన్ని నిధులు కలిపి అరవై కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. మిత్రుడు అచ్చంనాయుడు గారు చాలా ఆచేదనతో చెప్పారు. రోడ్లు కనీసం 5 నుండి 10 సంవత్సరాల పరకు ఉంటాయి. గత ప్రభుత్వ పరిపాలన వల్ల అశ్రద్ధ వల్ల చేతకానితనం వల్ల ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది. నిన్నటి పరకు ప్రభుత్వాన్ని సడిపి, ఈ ప్రశ్న వేయడం వారికి ఎంతవరకు సమంజసనం? హయ్యస్ట్ అమోంట్ అలకెట్ చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం అరు పందల కోట్ల రూపాయలు నాబార్డ్ నుండి, నిన్న సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ నుండి 160 కోట్ల శాంక్షేపించాలని చేసారు. అన్ని చేసుకుంటూ వెళ్లున్నాము. ఎక్కడా తల్లిడు మట్టి చేసిన పాపాన పోక రోడ్లన్ని సర్వనాశనం అయిన మాట వాస్తవం వాటిని రెక్కిపై చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. కళాపెంకర్తార్పు: అధ్యక్షా, 5 సంవత్సరాలు ఉంటుందని అంటున్నారు. అది నిజం కాదు. సత్యదూరం. మంత్రి గారు వచ్చి పదహారు మాసాలు అయ్యాంది. ఉత్తర అంధాలో ఖర్చు పెట్టి, టెక్స్ చేసినటువంటి రోడ్లన్ని? మెయిస్టర్స్ గాని టెక్స్ చేసిన రోడ్లు కాని ఎవ్వి? పీటర్ ని ప్రత్యేకంగా అపాయింట్ చేసామంటున్నారు, ఇంతవరకు ఆయన ఎన్ని రోడ్లు చూసారు? ఎంత రికవర్ చేసారు? నాకు తెలసినంతవరకు స్పెసిఫికేషన్ గాని, తారు కలపడం గాని చాలా అన్యాయంగా ఎప్పుడూ

లేనటువంటి విధంగా గత పదహారు మాసాల నుండి జరగుతుంది. పీటర్ గారు ఎన్ని కేమలు పట్టుకున్నారు, వాటి మీద తీసుకున్న రికపరీ ఏమిటి? ఎన్ని రోడ్లు పదహారు మాసాలలో బేక్ష చేసారు? అని నార్మ్స్ ప్రకారం చేసారా లేదా అని చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామేష్వరాన రాపు: గౌరవ మిత్రులకి విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, పీటర్ గారి honesty, పీటర్ గారి పనితనం చూసి రెండు సార్లు ఎక్కుటెంట్ చేసి సి.ఇ గా, రోడ్ డెవలమెంట్ కార్బోరేషన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్గా కొనసాగించినటువంటిది గత ప్రభుత్వం.

.9.00

రోడ్లు అనేవి ఇప్పటికెప్పుడు పాడయ్యాయా? లేక చాలా కాలం క్రీతం పాడయ్యాయా? పీటర్గారు రాష్ట్రం అంతా తిరిగి 54 మందిని బుక్ చేసి యాక్స్ లోకి వెళుతున్నారు. పీటర్గారి మీద సమ్మకం లేదా? నుట్టిరామిరెడ్డి గౌరవించేవాడు . ఆయన వద్ద పనితనం లేదా? ఆయనను ఎందుకు అనుమానిస్తున్నారు? ఆయన రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా తిరుగుతూ ఎప్పటికెప్పుడు రిపోర్టు సబ్మిట్ చేస్తున్నారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పర్యవేక్షణ జరుగుతుంది. సీరియస్ యాక్స్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. పది సంవత్సరాల నుండి చేయని పనులను ఈ రెండు సంవత్సరాలలోనే రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం చేసింది. ఒక నియోజక వర్గంలో రు.3 కోట్లు తక్కువ కాకుండా ఇచ్చి బుహ్యండమైన ఏర్పాట్లు చేసింది. మరల ఈ సంవత్సరం రు.160 కోట్లు సెంట్రల్ రోడ్ ఫండ్ ద్వారా నాభార్త్ నుండి శాంక్ష్ పస్తుంది. ఈ సంవత్సరం వర్షాలు, వరదల నుండి టెంపరరీగా రెస్టోర్ చేయడం జరిగింది. పర్మిసింట్గా చేయడం కోసం జిల్లాకు రు.10 కోట్లు ఇప్పుడానికి నిన్ననే సమీక్ష చేసి ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్దయం తీసుకున్నారు.

సికింద్రాబాద్ నియోజకవర్గంలో కమ్యూనిటీ హోల్డ్ శిథిలావస్థ

ప్రశ్న నెం .22(3241)

శ్రీ టి. పద్మారాపు - గౌరవనీయులైన మునిపల్ పరిపాలన శాఖా మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజ్ఞారాః

- అ. జంట నగరాలలో ప్రత్యేకించి సికింద్రాబాద్ నియోజక వర్గం ప్రాంతంలోని కమ్యూనిటీ హోల్సు శిథిలవస్థలో ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా?
- అ. అయితే శిథిలావస్థలో ఉన్న ఆయా కమ్యూనిటీ హోల్సు స్థానంలో క్రొత్త కమ్యూనిటీ హోల్సును నిర్మించేందుకు ప్రభుత్వం వద్ద ఏదేని ప్రతిపాదన వుందా?
- ఇ. కమ్యూనిటీ హోల్సులో అందుబాటులో ఉన్న భాషీ భూమిలో దుకాణాలను నిర్మించి వాటిని నిరుద్యోగ యువతకు అప్పగించేందుకు ఏదేని ప్రతిపాదన వుందా?

మునిపల్ పరిపాలనా శాఖమాత్యులు (శ్రీ కోనేరు రంగరాపు):

- అ. ప్రైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జంట నగరాలలో 377 కమ్యూనిటీ హోల్సున్నాయి. వాటిలో సికింద్రాబాద్ ప్రాంతంలోని అడ్డగుట్ట బి సెక్షన్, బీదల బస్టీలో గల రెండు హోల్సు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి.
- అ. అపునండీ.
- ఇ. లేదండి.

శ్రీ టి . పద్మరావుః జంట నగరాలలో 377 కమ్యూనిటీ హోల్స్ ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు. నా నియోజక వర్గంలో 50 కమ్యూనిటీ హోల్స్ ఉన్నాయి. దానిలో పది కమ్యూనిటీ హోల్స్ తలుపులు, కిటీకీలు లేకుండా టోటల్గా శిథిలావస్థలో, కూలిపోయే స్థితిలో ఉన్నాయి. మంత్రిగారు సమధానంలో 3 కమ్యూనిటీ హోల్స్ మాత్రమే శిథిలావస్థలో ఉన్నాయని అన్నారు. ఏటిని ఎమ్పి, ఎమ్మాల్సి, కార్బోరేటర్ నిధుల నుండి డబ్బులు కేటాయించి నిర్మించడం జరుగుతుంది. మధ్యం సేవించి, పేకాట గృహాలుగా, వ్యభిచార గృహాలుగా అవి మారిపోతున్నాయి. వాటిని పెంటనే కొత్తగా నిర్మించి ప్రభుత్వ ప్రాధమిక పారశాలలో 30 నుండి 40 వరకు స్వంత భవనాలు లేకుండా అద్దె భవనాలలో ఒకే చేట మూడు, నాలుగు స్కూలులు నడుపుతున్నారు. ఈ మధ్య జిల్లా విద్యాశాఖాధికారులు కమ్యూనిటీ హోల్స్ ను బాగు చేసి అక్కడ సడిచే స్కూలులు నడిపితే బాగుంటుంది. వాటిని మంత్రిగారు విద్యాశాఖాధికారులకు కేటాయించే ఆస్కారం ఉందా? తెలపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోసేరు రంగారావుః శిథిలావస్థలో ఉన్నటువంటి కమ్యూనిటీ హోల్స్ అన్ని రిపెయిర్ చేయడం గురించి గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. వారి నియోజక వర్గంలో కొత్తగా 6 కమ్యూనిటీ హోల్స్ నిర్మించడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. దానికి రు. 1.4 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. శిథిలావస్థలో ఉన్న వాటిని రిపెయిర్ చేస్తాము. దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. స్కూలులు విషయం చెప్పారు. వాటి గురించి తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము. రెండు , మూడు స్కూలుల్నాచేట వాటిని వేరు చేసి ఆ స్కూలుకు కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయడానికి ఆలోచన చేస్తాము. ఆ విధంగా అధికారులకు ఆదేశాలు ఇస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రశ్న. నెం .23(3310) ప్రోఫెసర్ ఎట్ ది రికోర్డ్ అఫ్ ది మెంబర్.

బాసరలో ఐ.ఐ.టి

ప్రశ్న నెం .24(3756)

సర్వశ్రీ నోముల నర్సింహాయ్, ఎం .ఎ.గపూర్, సుస్వం రాజయ్, టి. వీరభద్రం, పి. రామయ్, జె. జగ్గారెడ్డి, ఎం .నర్సింహ్, కె. వెంకట నర్సింహ్, కె. లక్ష్మణ మూర్తి - గౌరవనీయులైన ఉన్నత విద్య, సాంకేతిక విద్యాశాఖా మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. వెనుకబడిన తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని విద్య పరంగా అభివృద్ధి పరచేందుకు బాసరలో ఇషటిని స్థాపించడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నులు చేసిందా?
- అ. అయితే వాటి వివరాలు ఏమిటి?

ఉన్నత విద్య, సాంకేతిక విద్యాశాఖామాత్రులు (శ్రీ పిన్నమనేని పెంకటేశ్వరరావు):

అ. అపునందీ.

అ. ఈ విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వంలో చర్చించడమయింది. కొత్త ఐపటిలను ప్రారంభించేందుకు అధిక పెట్టుబడులు అవసరం ఉన్నదని, ప్రస్తుతం దేశంలో కొత్తగా ఐపటిని ప్రారంభించే విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో లేదని వారు తెలియజేశారు. ఐపటిల హోదాకు స్థాయిని పెంచడానికి వీలున్నట్టి కొన్ని మంచి పేరున్నట్టి విద్య సంఘాలను గుర్తించడానికి కేంద్రప్రభుత్వం ఒక నిర్మాణానికి ఏర్పాటు చేసింది. ఈ విషయమై ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఇంజనీరింగ్ కళాశాల, ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాలయం ఇంజనీరింగ్ కళాశాల/కాలేజ్ ఆఫ్ టెక్నాలజీస్ కలుపబడింది. వాటిని కమిటీ గుర్తించింది.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యా అధ్యక్షా, మంత్రిగారు జవాబు చాలా సర్కాప్రైంగ్ ఉంది. ఇదే అంశం మీద గత శాసనసభలో చర్చించి వెనుకబట్టుతనానికి కారణం విద్య ప్రధానమైందని, ఈ తెలంగాణా ప్రాంతంలో బాసరలో ఐపటి ఏర్పాటు చేయడానికి వీలుందని చర్చించడం జరిగింది. ఆ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. దీనిలో జరిగిందేమిటి? మేము వెళ్లి మాటల్లాడాము. గత ప్రభుత్వం కూడా అలాగే అయింది. ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో, కేంద్రంలో ఒకే పార్టీ అధికారంలో ఉంది. ఇప్పుడు కుడా రాబట్టలేమా? విశాఖ ఉక్కు, అంధ్రుల హక్కు అని, నాగార్జున సాగర్ ను పోరాటాలతో సాధించుకున్నాము. అనేక రకాలుగా వెనుకబట్టు తనం ఉన్న తెలంగాణాలో బాసరలో ఐపటి ఏర్పాటు చేయమంటే, ఉన్న దానిని అవ్విడేషన్ అని అంటున్నారు. వరంగల్ ఆర్ఎస్‌ఎలో ఉన్న దానిని అవ్విడేషన్ చేసి దాని నుండరమైనదిగా చేస్తామన్నారు. బిసిలకు, పుమెన్కు, మైనారిటీలకు పూర్తిగా రిజర్వేషన్ లేకుండా పోయింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆధీనంలోకి పచ్చిన తరువాత వాటికి రిజర్వేషన్ లేదు. కొండ నాలుకకు మందు వేస్తే ఉన్న నాలుక ఊడినట్లుగా ఉంది. మీరు ఉన్న దానిని తీసివేయడానికి అవసరం లేదు. మీరు ఏ రకమైన ఒత్తిడులు తెస్తున్నారు? బాలన్గారు మద్రాసు తీసుకు వెళ్లినా, సేషన్లో ప్రైవేకు సంబంధించి ప్రాజెక్టులను చూడండి. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన మంత్రులతో ఏమి చేపిస్తారు? కనీసం బాసరలో ఒక ఐపటి తేలీరా? మా అభిల పక్షం మీ వెంట ఉంటుంది. దీని విషయంలో డైన్ చేసే కార్యక్రమం జరుగుతుంది. ఇది నోటిష్ మాటల్డాడి నోటిష్ వెక్సిరించినట్లుగా ఉంది. ఐపటికి మన రాష్ట్ర నుండి సెల్క్ అయిన వారిలో మన రాష్ట్రం నుండి, తెలంగాణా ప్రాంతం నుండి ఎక్కువగా ఉన్నారు. రామయ్యగారు వాలంటరీ రిటైర్మెంట్ పెట్టి ఐపటికి సంబంధించి బాగా అధ్యయనం చేశారు. చంద్రబాబు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు బాగా ప్రయత్నం చేశారు. ఇంకా ఎక్కువగా ప్రయత్నం చేసి ఉంటే బాగుండేది. ఎక్కువ ప్రయత్నం చేయకపోవడం వల్ల నష్టం జరిగింది. అలాగే గతంలోలాగ గాలికిపోయే పేలపిండి కృష్ణార్పణం లాగ చేస్తున్నారు. కేటగారికల్గా మనం ఏమి ఎఫర్స్ట్ పెట్టాము? ప్రభుత్వం ఏమి అన్నది? గతంలో ఇచ్చిన నార్పు దీనికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయా? నివరాలు చెప్పమని కోరుతున్నాము.

ఉ.9.10

శ్రీ పిన్నమనేని వెంకటేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఇది మొత్తమొదట వెనుకబడిన ప్రాంతముగా పున్న ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో ఐపటి., స్థాపించాలని చెప్పి గత ప్రభుత్వం పున్నప్పుడు నిర్దయం తీసుకున్నాము. దీనికి ఆ రోజన శాసనసభలో ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానం చేయడం జరిగింది. బాసరలో ఐపటి.,ని వెంటనే మంజూరు చేయవలసిందిగా మరియు బాసరలో తగిన వసతులు అనగా భూమి, రహదారులు, నిద్యత్ తదితర సౌకర్యాలు కల్పించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన అంగీకారమును తెలియజేస్తుందని చెప్పి క్రిందటి శాసన సభలో ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానమును చేయడం జరిగింది. దీని తరువాత ఈ సంవత్సరము 18.11.2004 నాడు రాజజేఫర్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత ప్రధాన మంత్రి గారికి ఒక లేఖ భాసరలో ఐపటి., స్థాపన కొరకు తగు చర్యలు సత్యరం తీసుకోవాలని అభ్యర్థించడం జరిగింది. దీనికి ప్రధాన మంత్రి గారి దగ్గర నుండి 28.12.2004న ముఖ్యమంత్రి గారికి సమాధానం పచ్చింది. ఈ లేఖలో కేంద్ర ప్రభుత్వం కొత్త ఐపటి.,ల ఏర్పాటుకు సుముఖంగా లేదని, దేశంలో అతుఫ్ఫుత ప్రమాణాలు కలిగిన కొన్ని సాంకేతిక విద్య సంఘాలను ఐపటి.,ల ప్రమాణాల మేరకు అవ్విడ్ చేసే విషయాన్ని

పరిశీలిస్తుందని, దీని కొరకు నిపుణుల కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందని చెప్పి ప్రధాన మంత్రి గారు తన లేఖలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడం జరిగింది. ఈ నిపుణుల కమిటీకి బాసరలో ఐపటి., సెలకోల్సుదలచిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అభిప్రాయమును కూడా పరిశీలించవలసిందిగా సూచించడం జరిగింది. దీనికి తిరిగి ముఖ్యమంత్రి గారు 24.3.05న ప్రధాన మంత్రి గారికి లేఖ ద్వాస్తూ నిపుణుల కమిటీ తన నివేదికను సమర్పించినదని, దానిలో అత్యున్నత ప్రమాణాలు కలిగిన సాంకేతిక విద్యాసంస్థలను ఐపటి., ప్రమాణాలకు అప్పేడ్ చేయవచ్చని సూచించడం జరిగిందని భాశారు. మన రాష్ట్రములో పున్న ఉప్సాన్నియా యూనివరిటీ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ మరియు అంధ్రా యూనివరిటీ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు రెండూ కూడా అప్పేడ్ చేసే వాటిలో పున్నాయని తెలియజేయడం జరిగింది. ఈ రెండు విద్యాసంస్థలను ఐపటి., స్థాయికి అప్పేడ్ చేస్తూ బాసరలో కూడా ఐపటి.,ని మంజారు చేయవలసిందిగా తిరిగి ముఖ్యమంత్రి గారు మార్పి నెలలో ప్రధాన మంత్రి గారికి భాసిన లేఖలో తెలియజేయడం జరిగింది. కేంద్ర మానవ వనరుల అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖలోని సుదీప్ బెనర్జీ గారి నేతృత్వంలో 27.7.05 నాడు ఏడు విద్యాసంస్థలు ఒక సదస్యును నిర్వహించడం జరిగింది. ఈ విద్యాసంస్థలను ఐపటి., స్థాయికి అప్పేడ్ చేయట గురించిన విషయాలను క్షుణ్ణంగా చర్చించడం జరిగింది. దీనికి నోముల సర్పింహాయ్ గారు చెప్పినట్లుగా కేంద్ర ప్రభుత్వంతో, యూనియన్ గపర్మెంట్తో చర్చించవలసినన్ని సార్లు చర్చించాము. ప్రధాన మంత్రి గారికి భాయిపలసినన్ని సార్లు లేఖలు భాయిడం జరిగింది. దీనికి పైనాణ్ణియల్ కమిటీమెంట్ పుంటుంది. ఒక్కొక్క కాలేజీకి దాదాపు 150 కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేయవలసిన పరిస్థితి పుంటుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కొత్త ఐపటి.,లను ఏర్పాటు చేయడం ప్రస్తుతం ఆలోచనలో లేదని, రాసుస్న కాలంలో కొత్త ఐపటి.,లను నెలకోల్చాలని ప్రభుత్వం భావిస్తే తప్పకుండా అంధ్ర ప్రదేశ్ సుండి వచ్చిన అభ్యర్థనను స్వీకరిస్తామని చెప్పి పైనల్గా తెలియజేయడం జరిగిందని చెప్పి ఈ సందర్భముగా మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం.ఎ. గపూర్ : అధ్యక్షా, ఒక్కసారి మాటల్డాచేందుకు అవకాశం ఇష్టాండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సస్లిమెంటరీన్ అడిగేటస్పూడు రిపిటీషన్ లేకుండా అడగాలి.

శ్రీ ఎం.ఎ. గపూర్ : అధ్యక్షా, బాసరలో ఐపటి.,ని ఏర్పాటు చేయడం అనేది ఇది ఒక ప్రాంతమని కాకుండా ఆంధ్ర ప్రాంతములో పున్న ప్రజలందరూ కూడా కోరుకున్నది. అసెంబ్లీ కూడా ఏకగ్రిపంగా తీర్మానం చేసింది. ఖర్సిపూర్ లో ఐపటి.,ని పెట్టక ముందే ఆంధ్ర రాష్ట్రములో అటువంటి అవకాశం వచ్చింది. అనాటి పాలకుల పాలనలోనే ఈ నిర్దయం జరిగింది. మన పిల్లలందరు కూడా ఐపటి.,ని చదువుకోడానికి మద్రాసు, ఖర్సిపూర్, బొంబాయికి వెళుతున్నారు. మన రాష్ట్రము సుండి చాలా ఎక్కువ సంఖ్యలో విద్యార్థుల ఐపటి.,కి ఎంపిక అవుతున్నారు. కాబట్టి మన రాష్ట్రములో ఐపటి., కావాలని శాసన సభ ఏకగ్రిపముగా తీర్మానం చేసినటువంటి పూర్వ రంగములో ఇంత నిర్లక్ష్యముగా ప్రభుత్వం పుంటే ఎలా అధ్యక్షా? వారు ఏమంటున్నారు సర్. వారొక ఉత్తరం భాశారు, మేమెక ఉత్తరం భాశాము అని చెప్పారు. ఉత్తరాలతో సందేశాలను పంపుకుంటున్నారా సర్. ఇది ఒక సీరియస్ ఇస్యా. ఐపటి., ఏర్పాటుకు నూట యాభై కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని అంటున్నారు. నూట యాభై కోట్ల రూపాయలు అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎక్కువ అని చెప్పవచ్చు. ఎందుకంటే బాసర ప్రాముఖ్యత వారికి తెలియకపోవచ్చు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర శాసన సభ ఏకగ్రిపంగా చేసినటువంటి తీర్మానాన్ని ఇంపిమెంట్ చేయించడం కోసం నూట యాభై కోట్ల రూపాయలు పెద్ద ఖర్చు కాదు. అవసరమయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పో చేసుకోవాలి. ఐపటి., అనేటటువంటిది దానికి కాంపెన్సేట్ చేయలేదు. ఇప్పుడు విశాఖలో గాని లేదా ఉప్సాన్సియా రీజనల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని అప్పేడ్ చేయడం అనేది ఐపటి.,ని కాంపెన్సేట్ చేయడం కాదు. ఇది డిఫరెంట్ ఇస్యా. ఆ రకంగా చేయడం వల్ల మీరు ప్రజలకు అన్యాయం చేస్తున్నారు. మీరు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే ఐపటి.,కి సంబంధించినంత వరకూ మీరు ఖచ్చితంగా ఒక హమీని ఇష్టాండి. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మీ ప్రభుత్వం పుంది, కాదంటారా? అందరమూ వెళుతాము. అఖిల పశ్చిం వెళ్లి ప్రధాన మంత్రి గారిని కలుధ్యాము. బాసరకు ఐపటి.,ని ఖచ్చితంగా తీసుకొని రావడం కోసం మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో స్పెసిఫిక్గా చెప్పాలి. ఎందుకంటే ఇక్కడ కాకలీయ

ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని అప్పేదీ చేసి సంటర్ పూర్లో కలవడం వలన రాష్ట్రంలోని బిసి.,లకు, మైనారీటీలకు, మహాళలకు అన్యాయం జరుగుతుంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా, లేదా? మీరు ఇప్పుడు ఉన్నానియా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని గాని, విశాఖ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని గాని అప్పేదీ చేస్తే ఉత్తరాంధ్రలో మరియు తెలంగాణలోని వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు, బిసి.,లకు, మైనారీటీలకు అన్యాయం చేసినవారవుతారు. దయచేసి అప్పేదీ చేయడం కాదు, ఐపటి., కావాలి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : అధ్యక్షా, తమరికి తెలుసు. మీది కూడా పక్క జిల్లా. బాసర ఎంతో హిస్టోరికల్ స్టేషన్. ఆ రోజున వ్యాసుడు సరస్వతీ దేవిని ప్రతిష్ఠ చేసినటువంటి హిస్టోరికల్ స్టేషన్. బాసర ప్రదేశం అంతా కూడా విద్యా సంస్థలకు సంటర్గా పెట్టులనే ఉద్దేశ్యముతో గతంలో మేము ముందుకు వెళ్లాము. ఐపటి., కావాలనే దాని పైన కాపలసిన సమాచారం అంతా కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంచించాము. పంచించడమే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వంను ఒప్పించే ఆలోచనలు కూడా బాగా జరిగాయి. ఇంతలో ప్రభుత్వం మారింది. నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమిటంటే ఇది చాలా సీరియస్గా తీసుకుంటే తప్ప పూర్తి కాదు. కరస్పాండెన్స్ చేసి కాగితాలు రాసుకుంటూ కూర్చుంటే కాదు. అది నరిపొదు. ఖచ్చితంగా మీరు సీరియస్గా తీసుకోవాలి. అధ్యక్షా, మన ప్రకృతే పున్న తమిళ నాడు రాష్ట్రంలోని మంత్రులు వారి రాష్ట్రప్రయోజనముల కొరకు చేసే ప్రయత్నం కూడా మీరు చేయడం లేదు. నిజమాబాద్ రోడ్స్‌కు సంబంధించి నేను మాట్లాడబోతే వీళ్ల మాట్లాడనియలేదు. నేపసల్ పైనే పరిస్థితి ఏవిధంగా పుండో మీరు కూడా చూస్తున్నారు. ఈ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రాపలసిన ఏ నిధులు కూడా వీళ్ల తీసుకు రాలేక పోతున్నారు. ఐపటి కోసం మీరు కరస్పాండెన్స్ చేశామని కూర్చుంటే సాధ్యమయ్యే పని కాదు. ఇది ఒక ప్రిస్టేజియస్ ఇస్టిట్యూషన్. గతంలో చోక్కు రామయ్య లాంటి పెద్దలు ఈ విషయం గురించి బాగా వర్గపుట్ చేసిన తరువాత ప్రభుత్వం నుండి ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టాము. దయచేసి నేను మిమ్ములను రిక్వెస్ట్ చేసేదేమిటంటే ప్రభుత్వ పరంగా మీరు ఒత్తించి తీసుకువస్తే తప్ప ఇది సాధ్యం కాదు. కరస్పాండెన్స్‌తో చేస్తామంటే బాగుండదు.

శ్రీ నారాయణరావు పాటిల్ : అధ్యక్షా, బాసర నా నియోజక వర్గము పరిధిలోకి వస్తుంది. మన భారత దేశంలో సరస్వతీ మాత్రకు చాలా ప్రాధాన్యత పుస్తది. మీరు వచ్చినప్పుడు కూడా మాకు హామీ ఇష్టవడం జరిగింది. గతంలో ముఖ్యమంత్రిగా చంద్రబాబు నాయుడు గారు బాసరకు వచ్చినప్పుడు ఈ విషయమై హామీ ఇష్టవడం జరిగింది. గతంలో ప్రధాన మంత్రి గారు, మురళీ మనోహర్ జోపీ గారు ఐదు ఐపటి.,లను బాసరకు ఇష్టవడం జరుగుతుందని చెప్పారు. ప్రభుత్వ పరంగా ఒకవేళ డబ్బుల కొరత పుంటే రు.150,200 కోట్ల రూపాయలు ఒక నమస్క కాదు. ప్రయివేటు పరంగా రిలయస్ కాని, నారాయణ మూర్తి గారు కాని అనుకోండి. నారాయణ మూర్తి గారు అక్కడ ఒక చక్కని లైలరీని పది, పదిహేను లక్షల రూపాయలతో కట్టించడం జరిగింది. గతంలోనే కాకుండా ఇంకోకొసారి కూడా మీ పరంగా ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చిన తరువాత కూడా ఒకసారి అసెంబ్లీలో తీర్మానం చేయడం జరిగింది. ప్రయివేటు భాగస్వామ్యం కల్పిస్తే తప్పకుండా డబ్బులు నమకూర్చుకోవచ్చు. మా వంతు మరియు మీరందరూ కలసి ప్రయత్నం చేసి ఐపటి.,ని సాధించుదామని మీకు మనవి చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పిన్చుమనేని వెంకటేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఐపటి.,ని తీసుకువస్తే వద్దని చెప్పి ప్రయత్నం లేదని, తప్పకుండా కావాలని చెప్పి మేము కూడా అభ్యర్థించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాము. అప్పేదీ చేస్తామనే దానికి ఇప్పుటికి నూట యాభై కోట్ల రూపాయలను శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. కొత్తగా ఒక ఐపటి.,ని ఏర్పాటుచేయాలంటే దాదార్పు 800,1000 కోట్ల రూపాయల పరకూ అవసరమవుతుంది. కాబట్టి ప్రస్తుతం పరిశీలనలో లేదని, కొత్త ఐపటి.,లను గురించి పరిశీలించే స్టేజ్లో లేమని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది.

ఉ 9.20

దేవేందర్ గౌడ్ గారు చెప్పినట్లు ఇంతకు ముందున్న ప్రభుత్వం వాళ్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లెటర్ వ్రాయడం జరిగింది. అప్పుడు కేంద్రంలో మానవ వనరుల అభిపృథివీ శాఖా మంత్రిగార్జు లెటర్ వ్రాస్తూ, బాసరలో ఐపటి ను ఏర్పాటు చేసే విషయాన్ని పరిశీలించి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా అప్పటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు లెటర్ వ్రాయడం, దానికి సమాధానంగా 3.11.2002 నాడు - దేశంలో కొత్త ఐపటి లను సెలకోల్పుదలచినచో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఐపటి ను సెలకోల్పులనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విజ్ఞప్తిని పరిగణలోకి తీసుకుంటామని కేంద్రప్రభుత్వం వాళ్లు చెప్పడం జరిగింది. అవిధంగా రెండు సార్లు చెప్పారు. ఆ తర్వాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు కూడా ఈ విషయాన్ని పరిశీలిస్తామని చెప్పారు. ముందు రెండు కాలేజీలను అవ్వేద్ చేస్తామన్నారు. వాటిని అవ్వేద్ చేసుకుంటూ వాటికి సంబంధించిన ఎమోంట్ అంతా శాంక్షన్ చేయడానికి ప్రభుత్వాలు రెడ్గా ఉన్నాయి. ఉస్కానియా యూనివర్సిటీ, అలగే అంధ యూనివర్సిటీలో గల పాలక మండలులు ఈ విషయంపై నిర్ణయం తీసుకుని ప్రభుత్వానికి పంచించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం దీనిపై ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోవలసి పుంది. ఏదేవైనా రాసున్న కాలంలో బాసరలో తప్పకుండా ఐపటి ను తీసుకరావడానికి ఈ ప్రభుత్వం మల్లి కృష్ణ చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాము. ఎప్పుడైతే కేంద్ర ప్రభుత్వం దేశంలో కొత్త ఐపటి లను ఏర్పాటు చేయాలని విధాన నిర్ణయం తీసుకుంటుందో అప్పుడు తప్పకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని బాసరలో కూడా ఐపటి ను ఏర్పాటు చేయించడానికి ఈ ప్రభుత్వం కృష్ణ చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు ప్రధాన మంత్రిగా ఉన్న వాజ్ఫోయి గారు ఇన్ ప్రిన్సిపల్ ఒప్పుకున్నారు. దానిపై ఒక పైలు కూడా మూవ్ అయింది. ఆయన ఇక్కడకు వచ్చినపుడు ఎనోస్ట్ మెంటు కూడా అయింది. బాసర చాలా ముఖ్యమైన స్టేషన్, అక్కడ ఐపటి ను ఏర్పాటు చేయడానికి తప్పకుండా ఒప్పుకుంటామని ఆయన ఇన్ ప్రిన్సిపల్ యాక్సెస్ చేశారు. మన రెండు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలను అవ్వేద్ చేస్తున్నారు. దానికి దీనికి సంబంధం లేదు. దేశమంతటా చేస్తున్నారు, ఇక్కడ కూడా చేస్తున్నారు. ఇది వేరే ప్రోగ్రాం. బాసర చాలా డెజర్వెంగ్ స్టేషన్, అది ఒక నాలెడ్జ్ సింటర్ అయ్య అవకాశం ఉంది. పి.వి. నరసింహరావుగారు కూడా అక్కడే విద్యాభ్యాసం చేశారు. వేల మంది పిల్లలు విద్యాభ్యాసం కోసం బాసరకు వెళుతున్నారు. అది బ్యాక్స్ వర్డ్ ఏరియా, అక్కడ ఐపటి ఏర్పాటు చేస్తే దానికి విశ్లేషించి, మంచి పేరు వస్తుంది. ఉండకే మాటలు చెప్పకుండా అవసరమైతే ఆల్ పార్ట్ డెలిగేషన్ ఫిల్లికి వెళ్లడం, మరొకసారి శాసనసభలో తీర్మానం పాస్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకోస్తే తప్ప ఇది కాదు. రూ. 150 కోట్లతో ఇది కాదని మీరు ఒప్పుకున్నారు, దీనికిరూ 700 కోట్ల నుండి రూ. 800 కోట్లు అవుతుంది. మన రాష్ట్రంలో గల బ్యాక్స్ వర్డ్ ఏరియాలో ఐపటి ను ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఇంతవరకు మన రాష్ట్రానికి ఐపటి రాలేదు. దానిపై అందరం కలిసి ప్రయత్నం చేయాలి. దయచేసి మనం మరొకసారి తీర్మానం చేసి, అసరమైతే ఆల్ పార్ట్ డెలిగేషన్ ఫిల్లికి వెళదాం. గట్టిగా ప్రయత్నం చేసి ఐపటి ను సాధించుకోవలసిన అవసరం పుంది. దానికి ముందుకు రావలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : అధ్యక్షా, గౌరవ ప్రతిపక్షాయకులు చెప్పిన దాంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాము. ఇంతకు ముందు కూడా నేను అదే మాట చెప్పాను. కొండ నాలుకు మందు వేస్తే ఉన్న నాలుక పోయినట్లవుతుందని ఇంతకు ముందే చెప్పాను. ఎందుకింత సీరియస్ గా చెబుతున్నానో మికందరికి తెలుసు . ఇక్కడ రెండు విషయాలు కార్బోన్ కావాలి . ఒకటి - కాకటియ రీజిస్టర్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ, అదే విధంగా ఉస్కానియా, అంధ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలను అవ్వేద్ చేయడం వల్ల అని దేశం మొత్తానికి వరిస్తాయా? లేక అంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న అన్ని వర్గాల పిల్లలకు మాత్రమే వర్తిస్తాయా? రెండోది - పీటిని అవ్వేద్ చేసిన తర్వాత రాష్ట్రప్రభుత్వం ఏవిధంగా సైత్రేమి మహాళలు, మైనారిటీలు, బీసి లకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తోందో, అదే రిజర్వేషన్ ఇక్కడ కూడా అప్పే అవుతుందా? దయచేసి ఈ రెండు విషయాల మీద డీటెయిల్స్ గా చెప్పమనండి.

శ్రీ పిస్సుమనేని వెంకటేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, దీంట్లో 50 శాతం సీట్లు ఆల్ ఇండియా కోటా క్రింద వెళతాయి. మిగిలిన 50 శాతం సీట్లు స్టేట్ కోటా క్రిందకు వస్తాయి. రిజర్వేషన్ విషయానికి వస్తే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పఇళ్ల విషయంలో ఏవిధంగా సైత్రేమి

రిజర్వేషన్ పాటిస్తున్నారో అదే వథతి ఇక్కడ పాటిస్తారు. స్టేట్ కోలూ క్రింద ఎలాట్ అయ్య సీట్స్ విషయంలో ఎంసెట్ లో పాటిస్తున్న రిజర్వేషన్ పాటిస్తారు. అప్పగించేనుకు ప్రభుత్వం సానుకూలంగా స్పందించి పరిషత్ ఇస్తేనే ఇది జరుగుతుంది, అయితే దీనిపై ప్రభుత్వం ఇంకా నిర్లయం తీసుకోవలసి పుండని మనవి చేస్తున్నాము.

గౌరవ ప్రతిపక్షాయకులు చంద్రబాబు నాయుడు గారు చెప్పినట్లుగా, ఈ దేశంలో ఎక్కడైన ఐషటి లను ఏర్పాటు చేసే విషయాన్ని కేంద్రం పరిశీలించే స్టేజ్ కి వచ్చినపుడు తప్పకుండా బాసరలో కూడా ఏర్పాటు చేసేలా కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకురావడానికి మా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాము. మరొక తీర్మానం చేయసక్కరేదు, ఆలోడి శాసనసభలో ఇంతకు ముందు ఏకగ్రిపంగా తీర్మానం చేశారు, ఆరోజు మేము కూడా ఉన్నాము.

మిష్టర్ స్పీకర్ : మినిష్టర్ గారూ, ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ ఏదైనా లీడ్ చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి పుందా అని సభ్యులు అడుగుతున్నారు, అది అవసరమని మీరు భావిస్తున్నారా?

శ్రీ పిస్టమనేని వెంకటేశ్వరరావు : దేశంలో ఎక్కడైనా ఇచ్చి ఇక్కడ ఇప్పకపోతే మనం బాధ్యలం అప్పతాం . దేశంలో ఎక్కడైనా ఐషటి లను ఏర్పాటు చేసే విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తే అప్పుడు తప్పకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద మేము ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి బాసరలో ఐషటి ను ఏర్పాటు చేయడానికి కృషి చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాము.

MR. SPEAKER : Question No.25 (3741) is postponed at the request of the Member.

(అంతరాయం)

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : సార్, బాసరలో ఐషటి ఏర్పాటు చేసే విషయంపై ఛిల్లీకి ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ ను లీడ్ చేయమని చెప్పండి.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : సార్, మేము ప్రాట్స్ చేస్తాం .

మిష్టర్ స్పీకర్ : ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ ను మీరు డిమాండ్ చేసినపుడు మినిష్టర్ గారు చెప్పిందేమంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వం కొత్తగా దేశంలో ఎక్కడైనా ఐషటి లను ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన చేస్తే తప్పకుండా మన రాష్ట్రంలో కూడా ఏర్పాటు చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకొస్తామంటున్నారు. ఆలోడి ఇంతకు ముందు శాసనసభలో ఒక తీర్మానం కూడా అయింది, మరొక తీర్మానం అవసరం లేదని అంటున్నారు. దీనిపై మీ ప్రాట్స్ ఏమిటి?

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : సార్, మీరు దయచేసి మా రెస్యూకు రావాలి. మీరు మమ్మలను ఒకసారి అర్థం చేసుకోవాలి. నాయనా, ఇచ్చు పడగొట్టి పందిరి వేయకండి, ఇక్కడ ఉన్న రాష్ట్ర విద్యార్థులకు అన్యాయం చేయకండి ఈ రీజిస్టర్ ఇంజినీరింగ్ కాలేజీను, అదే విధంగా ఉన్నానియా, ఆంధ్ర ఇంజినీరింగ్ కాలేజీలను అప్పగ్రేడ్ చేసి. బాసర అన్నది త్రివేణీ సంగంలాంటిది. మన రాష్ట్రం, మహారాష్ట్ర, చత్తీస్గఢుడు లు కలిసే ప్రాంతం . మీకు కూడా బాగా తెలుసు . కాబట్టి ఈ విషయంపై ఛిల్లీకి ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ లీడ్ చేస్తే బాగుంటుంది. దీనికి ఎంత ప్రాధాన్యత ఉంటే మనం గతంలో ఈ శాసనసభలో ఏకగ్రిపంగా తీర్మానం చేశామన్న విషయం మీకు బాగా తెలుసు . అప్పుడు తమరు కూడా ఇక్కడే ఉన్నారు. నేను చెప్పేదేమంటే, మనం ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ లీడ్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకొద్దాం .

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : సార్, ఈరోజు ఉస్కానియా, అంధ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలను అప్పగేర్డు చేస్తామంటున్నారు. ఇప్పటికే రిజిస్టర్ ఇంబ్యులెసన్ పెరిగాయి. తెలంగాణాకు సంబంధించిన ఉస్కానియా యూనివరిటీ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని అప్పగేర్డు చేస్తూ 50 శాతం సీట్లను ఆల్ ఇండియా బిసెన్ కోటా క్రింద పెడితే తెలంగాణా జిల్లాలకు అన్యాయం జరగదా? ఈ విషయంపై ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తోందా? ఎన్ని, ఎన్నటి లకు రిజర్వేషన్స్ కల్పిస్తామంటున్నారు, ఒప్పుకుంటాం . 50 శాతం ఆల్ ఇండియా పూర్లో పెడితే ఈ తెలంగాణా జిల్లాలకు అన్యాయం జరగదా? ఈ విషయంపై ప్రభుత్వం ఏ రకంగా ఒప్పుకుంటోంది?

ఉ.9.30

శ్రీ చాడా వెంకట రెడ్డి: అధ్యక్షా, బాసరలో ఐషటికి సంబంధించి మాజీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు చెప్పినట్లుగా శాంక్షే అయిపోయిందనే వాతావరణం ఆనాడు కన్నించింది. ఎందుకంటే అప్పటి ప్రధానమంత్రి వాజ్హేపియాగారు సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించారని తెలియడంతో అయిపోయినట్లుగానే మేమంతా సంతోష పడ్డము. బాసర చాల ప్రాముఖ్యత గల ప్రాంతం. అది సరస్వతి నిలయం. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఐషటికి సంబంధించి ఇప్పుడు మంత్రిగారి సమాధానం ఎట్లా ఉందంటే ప్రయత్నం చేద్దాం, భారతదేశంలో ఎక్కుడైనా కొత్తగా ఐషటిలు శాంక్షే చేసేటప్పుడు ప్రయత్నం చేద్దామంటున్నారు. ఆల్ ఇండియాలో రాకపోవచ్చు. వచ్చే అవకాశం లేకపోవచ్చు. కానీ మన బాసర హిస్టోరికల్ ప్రాంతం. అక్కడ ఏర్పాటు చేయడానికి మనం ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు? ప్రయత్నం చేసినా రాదు అనే నిరాశ మీకెందుకు? కాబట్టి ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ తీసుకుని వెళ్లితే బాగుంటుందనేది నా అభిప్రాయం.

శ్రీ పిస్తుమనేని వెంకటేశ్వరరావు : నేను ఇంతకు ముందే గౌరవ సభ్యులకు చెప్పాను. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలను అప్పగేర్డు చేసి సమయంలో 50 శాతం సీట్లు సెంట్రల్ పూర్లోకి వెళ్లతాయని. దాని గురించి ప్రభుత్వం ఇంకా ఎటువంటి నిర్దయం తీసుకోలేదు. ఎగ్గిక్కుటపీఎం కౌన్సిల్ నుండి రికమెండెషన్స్ వచ్చిన తరువాత నిర్దయం తీసుకుంటాము. తొందరలోనే దాని మీద నిర్దయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని తెలియచేస్తున్నాను. అయితే బాసరలో ఐషటి తీసుకుని రావడానికి తప్పనిసరిగా మా ప్రయత్నం మేము చేస్తాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకుని వచ్చి, బాసరలో ఐషటి తీసుకుని వచ్చేందుకు ప్రయత్నం చేస్తామని మరల, మరల నేను చెపుతున్నాము. చాడా వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా ఆ రోజున తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హాయాంలో వచ్చేసినట్లుగా అనుకున్నామని అన్నారు. కానీ వాస్తవంగా ఆనాడు ప్రస్తుతం తమ పరిశీలనలో లేదు, చూస్తాము అనే మాట చెప్పడం జరిగింది. ఈరోజున కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం అదే మాట చెపుతున్నది. దానిని యథాతథంగా చెపుతున్నాను. ఆనాడు చూస్తామని చెప్పిన దానిని వచ్చేసిందని వాళ్లు చెప్పుకున్నట్లుగా మేము చెప్పి పరిస్థితికి వెళ్లము. ఉన్న వాస్తవాల్ని చెపుతున్నాను. అయితే బాసరలో తప్పకుండా ఐషటి ఏర్పాటు కావడానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. రాసున్న కాలంలో తీసుకుని వచ్చేందుకు తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తామని మనని చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎన్ ...క్వార్క్ నంబరు 3505 మినిస్టర్ ఫర్ రూరల్ డెవలప్మెంట్ .....

(సిపిఎం, సిపిఐ పార్టీల నుండి అంతరాయం)

MR. SPEAKER : That is enough. I have given enough time.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ తీసుకుని వెళ్లమనండి సార్.

శ్రీ ఎం.ఎ.గప్పార్ : డెలిగేషన్ తీసుకుని వెళ్లమనండి.

(అంతరాయం)

కావాలంటే ఛార్జీలు మేమే పెట్టుకుంటాము.....

(అంతరాయం)

MR. SPEAKER : Yes, Minister for Legislative Affairs.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, బాసరలో ఐపటి తీసుకుని రావాలనే ఆలోచనలో భిన్నమైన అభిప్రాయం ఇటు నభలోనూ, అటు బయట కూడా లేదు. అందరి కోరిక కూడా రావాలనే. చాలా సమస్యలపై భిన్నమైన అభిప్రాయాలుంటాయి, కానీ అదృష్టపశాత్తు బాసరలాంటి పవిత్ర పుణ్య క్వేతంలో ఐపటి రావాలనే మాటలో 7 కోట్ల 68 లక్షల మంది ప్రజాసీకం ఒకే అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. గతంలో ప్రభుత్వం చాలా ప్రయత్నం చేసిందని ఇప్పుడే ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడా చెప్పారు. ఆనాటి ప్రధానమంత్రి సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించారనే మాట వారు చెప్పారు. దానిని కూడా చూచ్చాం. అలాంటి అంగీకారానికి మనకు ఎక్కుడైనా ఆధారం దొరికితే, ఇవ్వాళ ఉన్న ప్రైమ్ మినిస్టర్ గారి దగ్గరకు వెళ్లి, సాఫ్ట్‌మీ, మీ కంటే ముందు ప్రైమ్ మినిస్టర్ గా పనిచేసిన వారు ఒక మాట అన్నారు, ఆ మాటను గౌరవించడం మీకు న్యాయం, దానిని అమలు చేయండని చెప్పి గట్టిగా అడుగుతాము. ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ తీసుకుని వెళ్లడంలో గాని, తీర్మానం చేయడంలో గాని ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. కానీ అవసరమైనప్పుడు చూచ్చాము. ఇదివరలో తీర్మానం చేశారు. ఆ తీర్మానాన్ని మార్పువలసిన అవసరం ఉంటే, ఇంకోక తీర్మానం చేయాలి. అయితే ఇప్పటికే చేసిన తీర్మానానికి కట్టుబడి ఉన్నాము. చంద్రబాయినాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నటువంటి రోజుల్లో తీర్మానం పోస్ట్ చేసినా, ఈ ప్రభుత్వం దానిని గౌరవిస్తుందే తప్ప దానిని మార్పువలసిన అవసరం లేదు. ఆ రోజున ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా ఉండి సహార్ధు చేశాము, ఈవేళ ప్రభుత్వ పక్షంగా ఉండి కూడా ఆ తీర్మానాన్ని గౌరవిస్తున్నాము. అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన ఎంత సాధ్యమయితే అంత మేరకు ఒత్తిడి తీసుకుని వచ్చి, వారిని నచ్చచేప్పి ప్రయత్నం చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. దేశంలో ఎక్కుడైనా ఐపటిలు స్థాపించే సందర్భం వచ్చినపుడు తప్పకుండా అడుగుదాం అని కూడా అన్నారు. అంతేకాకుండా ఇంకోక అడుగు కూడా ముందుకు వేసి, దేశంలో ఐపటిలు ఏర్పాటు చేస్తున్నపుడు గట్టిగా కోరుతామన్నారు. ఐప్పుడైనా అవసరమైతే, మా శక్తి చాలా అనుకుంటే, తప్పకుండా ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ తీసుకుని వెళ్లడానికి మాకేలాంటి అభ్యంతరం లేదు. రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాపాడటం ప్రధానం. ఆ ప్రయోజనాలు కాపాడేటప్పుడు మేము చేసి సకల ప్రయత్నాలు చేసి, అప్పటికే ఇంకా మీ తీడ్వాటు కావలసి వచ్చినపుడు, మాకు చేత కాకపోతే తప్పకుండా మీ సహాయం తీసుకుంటాము. అందరూ ఒకే అభిప్రాయంతో ఉన్నప్పుడు, వేరే అభిప్రాయంతో లేనప్పుడు ఇంత చర్చ అనవసరం. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. మీరు ఎంత anxietyతో ఉన్నారో, అంతకు మించి anxietyతో ప్రభుత్వం కూడా ఉంది. ఐపటి తీసుకుని వచ్చేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పెద్దలు చుక్కా రామయ్యగారి కృష్ణ కూడా ఉంది. వారిని అందరూ గౌరవిస్తాము. వారే కాదు, అందరి అభిప్రాయం కూడా మనకు ఒక ఐపటి రావాలని, మన రాష్ట్రం కూడా ప్రసిద్ధికొన్నాలని, పైగా బాసర పంటి పవిత్ర స్థలం విద్యా కేంద్రంగా విలసిల్లాలనే కోరిక తప్ప, దీంట్లో రెండు అభిప్రాయాలు లేవు. దయచేసి మీరు అర్థం చేసుకోండి. ప్రభుత్వ కృష్ణలో లోపం లేకుండా గట్టిగా ప్రయత్నం చేస్తాము.

.9.40

(ప్రతిపక్షాల నుండి తిరిగి అంతరాయం)

MR. SPEAKER : Yes, now we will take up Question No.3505.

చి.సి. సంక్షేప శాఖలో అక్రమ నియామకాలు

ఉపశ్చ నెం. 26 (3505)

Sri Komireddi Ramulu - Will the Minister for Rural Development and Backward Classes Welfare be pleased to state:

- a) Whether it is a fact that irregular appointments have been made in Backward Classes Welfare Department in Karimnagar District; and
- b) If so, the action taken in this regard?

MINISTER FOR RURAL DEVELOPMENT (SRI D. RINIVAS) :

- a) Yes Sir.
- b) The District Backward Classes Welfare Officer, Karimnagar and Office Assistant concerned found responsible were suspended from the service on 22.12.2001. Further disciplinary action is in progress.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : సార్, ఇద్దరు మంత్రులు చెప్పిన దాంట్లో తేడా ఉంది.

MR.SPEAKER : If need comes, they will take All Party Delegation. This is a Question Hour. It is not a good practice.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : ఒక్క నిమిషం సార్ ..

మిస్టర్ స్పీకర్ : దీంట్లో సెకండ్ బహినియన్ కాని, difference of opinion గాని లేదు. That is enough. Yes, Komireddi Ramulu Garu.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : సార్, ఈ అంశాన్ని మీరు చూడాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అవునండీ ఇప్పుడు not only the Minister, the Minister for Legislative Affairs has also reacted. There is no difference of opinion. That is enough. I have allowed enough time for this. You have to cooperate now. Keshav Garu, this is not fair. The Minister for Legislative Affairs has been very categorical. There is no second opinion on this. When you pointed out that All Party Delegation has to go, he said, when the need comes, definitely they will consider. In the meanwhile, the Government will put in their effort. నేపథ్య పాలనీ కింద ఇప్పుడు లేకపోయా, we will continue our request. This is what they have said. We are satisfied with this. If you want Discussion, you come under a different Rule. This is a Question Hour.

(అంతరాయం)

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : ఒక చిన్న సజీషన్ సార్ ..

MR. SPEAKER : Narasimhaiah Garu, you are a senior Member. Ample supplementaries have been given. The Chair is satisfied. You please take your seats.

SRI KOMIREDDI RAMULU : Are you satisfied? Are you convinced with that answer? Please come to our rescue on IIT, Basra.

MR. SPEAKER : I am on Question No.3505.

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు : సార్, ఈ క్వశ్నెలోపాటు, with your permission .....

MR. SPEAKER : You have been given the opportunity to question the Government relating to Question No. 3505. From now on, single supplementaries.

శ్రీ కొమిటెషన్ రాములు : సౌర్, బి.సి. వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్ గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. యాక్షన్ తీసుకొంటామన్నారు. దానికి కొంత రిలపెంట్స్ చెప్పుతాను. బి.సి. వెల్ఫేర్ మినిస్టర్ తోపాటు, మునిపల్ మినిస్టర్ గారు కూడా స్వందించాలి. మెట్టల్ మునిపల్ ఎన్నికల ప్రచార సందర్భంగా మేము తిరుగుతున్నప్పుడు కొంత మంది ముస్లింలు ముమ్మల్ అడిగారు—మీరు ముస్లింలకు విద్యా సంస్థల్లో రిజర్వేషన్ కల్పించారు. పొలిటికల్ రిజర్వేషన్ మాత్రం ఇష్టవేదు. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు కూడా పొలిటికల్ రిజర్వేషన్ ఇస్తామని అస్యారెన్స్ ఇచ్చారు అని చెప్పారు. కాబట్టి బి.సి. వెల్ఫేర్ మినిస్టర్ గారు ఈ విషయాన్ని మునిపల్ మినిస్టర్ గారికి పాస్ ఆన్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే రేపాధున కోఅప్పెడ్ మెంబర్లు ఎన్నుకోవలసి ఉంది. ఆ టైమ్స్ లో ఇద్దరు ముగ్గురు మైనార్టీలని కాకుండా, దాని కంటే ఎక్కువగా ఇచ్చే విధంగా పొలిటికల్ రిజర్వేషన్ కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : అధ్యక్ష, ప్రశ్నకు రిలపెంట్ కాకపోయినప్పటికీ కూడా గా.సభ్యులు వేసిన ప్రశ్న సమంజసమైనదే కాబట్టి చెప్పుతున్నాను. ఈ విషయాన్ని మా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని వెళ్తాము. అఫీషియల్గా రిజర్వేషన్ లేకపోయినప్పటికీ మా ప్రభుత్వం, మా పార్టీ తరఫున సాధ్యమైనంత మేరకు మైనార్టీలను అకామడేట్ చేయడం జరిగింది. ఘర్రర్గా పెంచాలనే అలోచన తప్పకుండా ఉంది. మా సి.ఎం. దృష్టికి, పార్టీ హైకమాండ్ దృష్టికి తీసుకుని వెళ్తాము.

మెరైన్ టైమ్ బోర్డు ఏర్పాటు

ప్రశ్న నెం. 27 (3560)

శ్రీ ఎస్. ఉదయభాసు - రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజ్ఞారాః

- అ. రాష్ట్రంలో ఓడరేవుల కోసం మెరైన్ టైమ్ బోర్డును ఏర్పాటు చేసేందుకు ఏదైన ప్రతిపాదన ఉందా?
అ. అయితే, దానికి సంబంధించిన వివరాలేమిటి?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ జక్కయ్యాడి రామోహనరావు):

- అ. అపునండి. ఇది. ఎపి. మెరిటైం బోర్డు. మెరైన్ టైమ్ బోర్డు కాదు.
అ. ఎపి. మెరిటైం బోర్డును ఏర్పాటు చేసేందుకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. వివరాలను తయారుచేయడముపుతున్నది.

శ్రీ ఎస్. ఉదయభాసు : అధ్యక్ష, మన రాష్ట్రంలోని సముద్రపు వసరులను జాలర్లు, గంగపుత్రులు సరిగ్గా వినియోగించుకోలేకపోతున్నారు. కారణం ఏమిటంటే, దీనికి ప్రభుత్వం సుండి నరైన సహకారం లభించడం లేదు. తమిళనాడు, గుజరాత్, మహారాష్ట్రల్లో మెరీటైమ్ బోర్డు ఒకటి ఏర్పాటు చేశారు. దాని ద్వారా సముద్రంలో చేపలు పట్టే జాలర్లకు, గంగపుత్రులకు అనేక సౌకర్యాలను ప్రభుత్వం కల్పిస్తోంది. తద్వారా జాలర్లకు ఆదాయం లభించడమే కాకుండా, మన రాష్ట్రానికి కూడా విదేశీ మారక ద్రవ్యం ఎక్కువగా లభిస్తోంది. అయితే ఇక్కడ కూడా పోర్టు డెవలమెంట్ డిపార్ట్మెంట్ ఉంది. మన రాష్ట్రంలో కూడా విరివిగా సముద్రపు వసరులు ఉన్నప్పటికీ, ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుంటే వాటిని ఎక్కువగా వెలికితీయలేకపోతున్నది ఈ శాఖ. కాబట్టి ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఉన్నట్లుగానే ఇక్కడ కూడా మెరిటైమ్ బోర్డును ఏర్పాటు చేస్తే జాలర్లకు ఎక్కువగా ఉపాధి అవకాశాలు దొరుకుతాయి. మన రాష్ట్రానికి కూడా ఆదాయం మెరుగు అవడానికి అవకాశం

ఉంటుంది. కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో మెరీటైమ్ బోర్డును ఏర్పాటు చేసి, అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉండేటట్లుగా చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామ్యాహన్ రావు : అధ్యక్షా, ఇక్కడ కూడా మెరీటైమ్ బోర్డు స్థాపించాలనే ఆలోచనలో ఉన్నాము. 1981 లో గుజరాత్ లోనూ, 1995 లో మహారాష్ట్ర లోనూ, 1996 లో తమిళనాడు లోనూ ఇటువంటి బోర్డులు ఏర్పాటు చేయడమయింది. ఈ బోర్డులు ఉండటం వల్ల పరిపాలన సౌలభ్యం కావడమే కాకుండా, స్వయం పాలక సంస్థగా అది కొనసాగుతుంది. ఆ విధంగా సంస్కరు అధికారాలు అప్పజెప్పడమవుతుంది. జాల్దరకు సత్వరమే రుణాలు ఇవ్వడానికి, వనరులు సమీకరించడానికి వీలుపడుతుంది. అందుకనే మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఓడరేనులన్నింటిని కూడా తొందరలోనే మెరీటైమ్ బోర్డు పరిధిలోకి తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది.

పశిష్ట వాహన కంపెనీలో పెట్టుబడులు

ప్రశ్న నెం. 28 (3710)

Sri P.Keshav, Sri Yanamala Ramakrishnudu, Sri G.S.S.Sivaji, Sri E. Dayakar Rao, Smt. Padala Aruna, Sri Ch.Ayyannapatrudu, Sri Komireddi Ramulu, Sri Chada Venkat Reddy, Sri P. Venkat Reddy, Sri G. Demudu, Sri Shaik Nasar Vali, Sri R. Ravindra Kumar and Sri P. Venkateswarlu - Will the minister for Tourism and Major Industries be pleased to state:

- whether the Vasishta Vahana Company which received an amount of Rs.11 crores as share capital from the State Government even before completing six months of its registration, has obtained the certificate of commencement;
- if not, whether the transactions made with the said company are legal;
- whether the said company has been registered as a private limited company or a public limited company;
- the regulations under which the State Government had made investment in the shares of the said company; when the rules of the Companies Act prohibits the private limited company to raise funds; and
- the action taken by the Government against the persons responsible, if the investment made by the Government is illegal?

MINISTER FOR INDUSTRIES AND COMMERCE (DR. (MRS.) J. GEETA REDDY):

- As per the Sec.149 of Companies Act, 1956, certificate of commencement is not required to be obtained by a Private Company.
- Transactions made with the said Company are legal, as a Private Limited Company, it can commence its operations from the date of incorporation and accept investments in equity from that date.
- Vasishta Wahan Pvt., Limited has been registered as a Private Limited Company.
- The Companies Act 1956 does not prohibit investments in a Private Company by the Government.
- Does not arise.

శ్రీ పి. కేశవ : స్పీకర్ సార్, తమరికి కూడా తెలుసు ఇది ఇంపార్టెంట్ క్వశ్న్ అని. ప్రజాధనం దుర్వినియోగం కాకుండా కాపాడటమే శాసనసభ్యులుగా మన కర్తవ్యం. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ క్వశ్న్. దయచేసి తమరు అందరికీ అవకాశం ఇవ్వాలి, especially, మాకు ఒక్క సప్లిమెంటరీ కాదు, నాకు ఒక్కడికే దాదాపు 20 సప్లిమెంటరీల దాకా ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 20 సప్లిమెంటరీలను ఏ రూల్ కింద కూడా క్వశ్న్ అవరీలో పర్మిట్ చేయడం కుదరదు. If you want, I will give you opportunity. తొమ్మిదన్నర తరువాత ఎక్కువ మంది వాట్లాడటానికి కుదరదు. కావున, one option I can give you, I will postpone the question or you can take it up under different rule.

శ్రీ పి. కేశవ : డిఫరెంట్ రూల్ అంటే, క్వశ్న్ పోస్ట్పోస్ట్ చేసి, రేపే వచ్చేటట్లు చేయండి.

MR.SPEAKER : Posting will be done as per the procedure. For postponed questions to be listed, there is a set procedure and the same will be followed. I will not allow. I will give you the option. If you want.....

శ్రీ పి. కేశవ : సార్, ఇప్పటి పరకు ఒక్క పోస్ట్పోస్ట్ క్వశ్న్ ఉంది. దీనిని కూడా రేపు టేక్స్ చేయవచ్చు. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ క్వశ్న్.

MR. SPEAKER : I will allow only one Member.

శ్రీ పి. కేశవ : సార్, దయచేసి మమ్మల్ని అర్థం చేసుకోండి. భారతదేశ చరిత్రలో జరిగిన అతి పెద్ద కుంభకోణాల్లో ఇదొకటి. డబ్బు తక్కువ అయి ఉండొచ్చు కానీ .....

MR.SPEAKER : Keshav Garu, before going into the subject, let me make it clear, it is only single supplementaries. You have to choose between the options. Do you want it to be postponed? మీకు చాలా సప్లిమెంటరీ ఉన్నాయి. చాలా మంది సభ్యులు అడగాలనుకుంటే మీకు ఆస్ట్రన్స్ కూడా ఇచ్చాను.

You have to choose between the options. Do you want it to be postponed?

శ్రీ పి. కేశవ : సార్, దయచేసి పోస్ట్పోస్ట్ చేసి, ఈ సమయంలోనే వచ్చేటట్లు చూడండి.

MR. SPEAKER : I will postpone the question. Question No. 28(3710) is postponed at the request of the Member. Question No.29(3686), Minister for School Education.

(తెలుగుదేశం పార్టీ నుండి అంతరాయం)

శ్రీమతి ఎన్.రాజ్యలక్ష్మి : సార్, ఏ ప్రశ్నకు సమధానం లేదండీ.....

(శ్రీ పి.కేశవ, శ్రీ ఇ.దయాకర్ణరావుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ పి. కేశవ : సార్, ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పకపోతే ఎట్లా?

MR. SPEAKER : The question has been postponed. There is nothing more than that.

శ్రీ పి. కేశవ్ : సార్, మైక్ ఇష్టండి.

MR. SPEAKER : You have requested for postponement and the question has been postponed. Yes, when the postponed questions will be listed, it will be taken up.

శ్రీ పి. కేశవ్ : సార్, మమ్మల్ని ఇక్కడ మాటలు వద్దంటే, వెళ్లిపోతాము. I have a request to the Chair.

MR. SPEAKER : Your request has been considered. You cannot dictate to the Chair like this. సింగిల్ సప్లిమెంటరీ కాదు అని మీరు చెప్పారు, పోస్టుపోన్ చేయమని మీరే చెప్పారు. I have agreed for postponement. We have postponed the question. Yes, please take your seat now.

శ్రీ పి. కేశవ్ : సార్, ఇది ఇంపార్టెంట్ క్వశ్చన్ మైక్ ఇష్టండి.

MR. SPEAKER : Yes, you can ask now.

(శ్రీ పి. కేశవ్, శ్రీ ఇ. దయాకరరావుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ పి. కేశవ్ : మీరు పోస్టుపోన్ చేసి, ఈ సమయంలోనే వచ్చేటట్లు చూడండి. లేదా, ఇప్పుడు సింగిల్ సప్లిమెంటరీ అని నిబంధన కాకుండా పర్టీట్ చేయండి. దయచేసి, you allow the Debate now.

MR. SPEAKER : How can I allow? If you want a Debate, you come under a different Rule. How can you convert the question hour into a debate.

శ్రీ పి. కేశవ్ : సార్, దయచేసి మా బాధ అర్థం చేసుకోండి. మా బాధ మీతో చెప్పుకోవడానికి మైక్ ఇష్టండి. మేము ఎంత అరిచినా మీరు మైక్ ఇష్టారు. నేను సబ్జెక్టులోకి పోవడం లేదు. మాకూ కొంత రెస్ట్యూనిభిలిటీ ఉంది.

MR. SPEAKER : You are on record. Please speak.

శ్రీ పి. కేశవ్ : ఇప్పుడు పోస్టుపోన్ చేసి, ఈ సమయంలోనే పోస్టు చేయండి. లేదా, ఇప్పుడు అలో చేసి, సింగిల్ సప్లిమెంటరీ అని కాకుండా ఏడైనిమిది సప్లిమెంటరీలకు అవకాశం ఇష్టండి. సార్, ఈ రోజున మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను, వశ్శ వాహనకు సంబంధించి .....

MR. SPEAKER : You have put forward your request. We have to decide on that. You want postponement or you want it now? I will allow you now. I will allow single supplementaries from now.

SRI P.KESHAV : Post in this Session Sir. Or else, you allow us to speak.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటరెడ్డి : సార్, ఇందులో మా పేరు కూడా ఉంది. ఇది జాయింట్ క్వశ్చన్ .

మిస్టర్ స్పీకర్ : అపునండీ! మిగతాపోర్ట్ వాళ్లు కూడా అడగాలి కాబట్టి పోస్టుపోన్మెంట్కు ఆఫ్నున్ ఇచ్చాను. కేశవగారూ you go ahead.

శ్రీ పి. కేశవ : ఏ పరిస్థితుల్లో వశిష్ట వాహన్లో మంత్రిగారు పెట్టుబడులు పెట్టారు అనేది స్ఫురంగా తెలియజెపువలసిన అవసరం ఉంది....

(అంతరాయం)

MR. SPEAKER : It is a single supplementary. The question is being taken up.

శ్రీ పి. కేశవ : సింగిల్ సప్లిమెంటరీ క్వశ్వన్ అయితే మేము ఎందుకు ఇక్కడ ఉన్నాము?

MR. SPEAKER : You have to be advised. As a Whip, you know the Rules.

శ్రీ పి. కేశవ : సింగిల్ పర్సన్ సప్లిమెంటరీ సార్. సింగిల్ సప్లిమెంటరీ కాదు .

ఉ.9.50

అధ్యక్షా, సింగిల్ పర్సన్ సప్లిమెంటరీన్ సార్. సింగిల్ సప్లిమెంటరీన్ కాదు, దయచేసి మమ్మల్ని అడగివుండి. ఏ రకమైన అనుమతులు లేకుండా, వశిష్ట వాహన్లో ప్రభుత్వం పదకొండు కోట్ల రూపాయలను ఏ రకంగా పెట్టుబడి పెట్టింది? దీనికి బాధ్యతైనటువంటి అధికారుల మీద, మంత్రుల మీద ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ఈ పైలు మీద ముఖ్యమంత్రి గారు సంతకం చేసారా, లేదా? బోగ్స్ కంపెనీ అనేటువంటిది ఏ పరిస్థితులలో అయినా ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా, లేదా? వచ్చిన తరువాత నిధులను ఏ రకంగా ముఖ్యమంత్రి గారి అనుమతి చేత పెట్టుబడి పెట్టించారు? రెండవది, కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఆర్.బి.ఐ అనుమతి లేకుండా విదేశి మారక ద్రవ్యాల్లో యూరోలలో రిలీజ్ చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం ఏ పరిస్థితులలో నిర్దయం తీసుకుంది? ఇది చట్టబద్ధమైనదా, చట్ట విరుద్ధమైనదా? వేక్స్ వేగన్ కంపెనితో ఏ రకమైన MOU లేకుండా పెట్టుబడి ఎలా పెడతారు? ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కంపెనిలో పెట్టుబడి పెట్టడాన్ని మంత్రి గారు ఇక్కడ సమర్థించుకున్నారు. కంపెనీన్ యాక్ట్ ప్రకారం నేను అడగలేదు. ప్రభుత్వ నియమ నిబంధనల ప్రకారం ప్రైవేట్ కంపెనీలలో పెట్టుబడి పెట్టవచ్చా, లేదా?

శ్రీ కె. రోశయ్: అధ్యక్షా, ఇది మామూలుగా లిస్ట్టోట్ క్వశ్వన్. దానికి ఆస్టర్ చెప్పిన తరువాత ఉప ప్రశ్నలు వేయడం సాంప్రదాయం. వారు ఉప ప్రశ్నలే ముందు వేయడం మొదలు పెట్టారు. ఆస్టర్ వారి దగ్గర ఉండిచ్చు. అవిడ గారు (శ్రీమతి జె. గీతారెడ్డి) చెప్పిన తరువాత వారు ఉప ప్రశ్నలు వేయపచ్చ.

(ఇంటర్వ్యూ)

అధ్యక్షా, చాడా పెంకట రెడ్డి గారు లేచి, మేము కూడా ప్రశ్నలు వేయవలసిన అవసరం ఉందన్నారు. ఇవతల కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు లేచి మేము కూడా వేస్తామన్నారు. ఇది అనేక మందికి ఆసక్తి ఉన్నటువంటి సమస్య కాబట్టి ఇప్పుడున్నటువంటి కొద్ది టైంలో వారు ఒకటో, రెండో సప్లిమెంటరీన్ వేస్తే ....

(ఇంటర్వ్యూ)

అధ్యక్షా, వాళ్ల ఎక్కడ నేర్చుకున్నారు ఈ సాంప్రదాయం? రామకృష్ణాడు గారు! కొంచెం మీ వాళ్లకు చెప్పండి. వారు అడక్కపోయినా సరే గపర్చమైంట్ వైపు నుండి ఆఫర్ చేస్తున్నాము. Let us have a short discussion. తమరు టైం ఫిక్స్ చేయండి. శార్ట్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ పెట్టండి. మొత్తం చర్చించుకుండాము. ఎవరికి ఆసక్తి ఉంటే వాళ్ల మాట్లాడుతారు, అన్ని నివరాలు వస్తాయి, ప్రజలకు కూడా తెలుస్తుంది.

శ్రీ పై. రామకృష్ణదు: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు ఆలోడీ ఆస్టర్ చెప్పిన తరువాతే మీరు పర్సిట్ చేసారు. దాని మీద డిస్కపర్సన్లో సఫిమెంటర్స్ వేయిండంలో మెంబర్ లేవడం జరిగింది. రెండవది, ప్రభుత్వం తరువున కూడా నిష్ఠ గారు క్వాశ్ న్స్ వేయిలంటున్నారు. చాడా పెంకట్ రెడ్డి గారు కూడా వెయ్యాలంటున్నారు. అందరూ అడుగుతున్నారు కాబట్టి మంత్రి గారు సలవో ఇచ్చారు, పొర్ట్ డిస్కపర్సన్ పెడదామని. రేపు పొర్ట్ డిస్కపర్సన్ కి పోస్ట్ చెయ్యండి. ప్రయారిటీ మీద రేపే పెట్టండి. సమయం కూడా చూసుకోవాలి. దీన్ని కూడా పరిసైంటగ్ పోస్ట్పోస్ చెయ్యడం మంచిది కాదు. మనకుస్వటువంటి దేస్ తక్కువ. 8వ తేదీ పరకు కూడా సరిపోనటువంటి పరిస్థితి మనకు ఉంది. అలాంటప్పుడు పొర్ట్ డిస్కపర్సన్ కి మనం ప్రపోజ్ చేస్తే అది ఎప్పుడు వస్తుందో అనే అనుమానం ఉంది. కాబట్టి రేపే పోస్ట్ చెయ్యండి. We will all participate.

శ్రీ కె. రోశయ్ : సార్, తమరు ఎప్పుడు సమయం ఇస్తే అప్పుడు డిస్కపర్సన్ కి మీము తయారుగా ఉన్నాము. రోజు పొద్దున్నే అష్టర్మ్యూమెంట్ మోహన్ అనో మరొకటనో, మరొకటనో అరగంట సమయాన్ని ఏ రకంగా ఖర్చు పెడుతున్నామో ఆలోచించమనండి. అలా ఖర్చు పెట్టి, సమయం లేదు అనే దానికంటే సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోడానికి తయారుగా ఉంటే పొర్ట్ డిస్కపర్సన్ కి మిత్రులతో మాట్లాడి ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు పెట్టండి. గపర్స్మెంట్ వైపు నుండి కూడా ఘలనా రోజు కావాలని కాని, వాయిదా వెయ్యాలని కాని, సాయంత్రం పెట్టాలని లేదు. నిర్దిష్ట సమయంలో ఎప్పుడు పెట్టినా సరే ప్రభుత్వం రెడీగా ఉంది.

SRI Y. RAMAKRISHUNUDU: Sir, unless you specify the time and date, it is not possible to post it. అందుచేత క్లియర్ కటగ్ ఎప్పుడు పోస్ట్ చేస్తారు అనేటువంటిది తమరు చెప్పాలి, తమరి మీద వేసారు. మంత్రి గారు ట్రాక్టపుల్గా, మీకు ఇచ్చాం ఛాన్స్ అంటే ఎలా? ప్రతిపక్షం నుండి మీము అడుగుతున్నాము. ప్రభుత్వం వైపు నుండి వాళ్ల అడుగుతున్నారు. So, it should be treated as a priority. ప్రయారిటీగా టీట్ చేసి రేపు ఫస్ట్ పొర్ట్ డిస్కపర్సన్ పెట్టండి.

శ్రీ కె. రోశయ్: అధ్యక్షా, నేను ట్రాక్టపుల్గా కాదు, సభలో సభాపతి మీద ఉండవలసిన గౌరవభావంతో చెబుతున్నాను. వారు కూడా సభాపతిగా పనిచేసారు. ఎప్పుడైనా ఇలాంటి సందర్భం వచ్చిపుపుడు రేపాద్యున ఇన్ని గంటలకు పెడుతున్నామని వారు చెప్పారా? సభలో నిర్దయించారా? బి.ఎ.సిలో కాని ప్లోర్లీడర్స్ మీటింగ్లో కాని పిలిచి సమయం నిర్దయించకుండా సభలోనే ఒక సభ్యుడు లేచి మీరు సమయం చెప్పండి అని నిర్దేశిస్తే ఎట్లా? వారు ఏ సందర్భంలో అలా అంగీకరించారో చెప్పమనండి, మీము కూడా అంగీకరిస్తాము.

శ్రీ పై. రామకృష్ణదు: అధ్యక్షా, మా అందరి కంటే రోశయ్ గారు పెద్దవారు, చాలా ఉదార స్వభావం కలిగినటువంటి వారు, చాలా చక్కగా మాట్లాడగలిగే వారు. మాట్లాడేటపుపుడు రేపే పోస్ట్ చెయ్యండని చెప్పి ఉంటే బాగుండేది, దానిని ఇంకా వక్రీకరించి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. I am requesting the Chair to get it posted tomorrow. రేపటికి పోస్ట్ చెయ్యండి. ఆల్ పొర్ట్ న్స్ ముందుకు వచ్చారు కాబట్టి రేపు పోస్ట్ చేస్తే బాగుంటుంది. మీము ఎందుకు ఇన్సిస్ట్ చేస్తున్నామంటే మనకు 8వ తేదీ లోపల ఇష్టీ అవ్వాలి. మనకున్న సమయం తక్కువ కాబట్టి దీనిని డ్రాగాన్ చేసేకంటే, స్క్రాఫ్ చేసేకంటే ప్రయారిటీ బేసిస్ మీద తీసుకోమని మీము అడుగుతున్నాము. వారు కూడా ఒప్పుకున్నారు కాబట్టి యునానిమ్ అభిప్రాయం ఉంది కాబట్టి రేపు డిస్కపర్సన్ కి పెట్టండి.

MR. SPEAKER: During tea break I will call Floor Leaders and I will decide.

ఎడ్యూశాట్ ద్వారా పొత్తాల విద్యలో మార్పులు

ప్రశ్న నెం. 29(3686)

సర్వశ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి, శ్రీమతి మాగుంట పార్వతమ్మ, ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి, ఆదాల ప్రభాకర్ రెడ్డి, కె. విష్ణువర్థన్ రెడ్డి - గౌరవనీయులైన పాతళాల విద్యాశాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. రాష్ట్రంలో ఎడ్యుశాట్ ద్వారా పాతళాల విద్యా విధానంలో కొన్ని మార్పులు తీసుకువస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ. అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?
- ఇ. రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ పాతళాలలు, ఎయిడెడ్ పాతళాలలో లభ్యంగా ఉన్న కంప్యూటర్ల సంఖ్య ఎంత?

పాతళాల విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి ఎన్. రాజ్యలక్ష్మి):

- అ. లేదండీ, రాష్ట్రంలో ఎడ్యుశాట్ ఉపయోగించడం ద్వారా పాతళాల విద్యా విధానాన్ని మార్చిందు.
- ఆ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తునుం కాదు.
- ఇ. ప్రభుత్వ పాతళాలల్లో 13,631 కంప్యూటర్లు లభ్యంగా ఉన్నాయి. శాఖ ఎయిడెడ్ పాతళాలలకు కంప్యూటర్లను సరఫరా చేయలేదు.

MR. SPEAKER: Single supplementary means single Member supplementary. సభ్యులందరూ సీనియర్ సభ్యుల్లు you all know. As a tradition it is continuing. సప్లైమెంటరీస్ లో 123 అని మాక్సిమమ్ ఉంటాయి. ఈ రోజు టిచర్స్ ఫెస్టివల్. you can take the opportunity of wishing the teachers also.

(Interruptions)

MR. SPEAKER: On behalf of the House we wish all the Teachers today.

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి: అధ్యక్షా, మంచిరోజు మంచి ప్రశ్న వచ్చింది. ఎడ్యుసెట్ ద్వారా ఈ సంవత్సరం మనం ఎడ్యుకేషన్ అందిస్తామనేటువంటి మాట గతంలో జరిగింది. కానీ, ఈరోజు వరకు కూడా అటువంటి సంఘర్షం లేదన్నారు మంత్రిగారు. ప్రభుత్వం ఏదైనా ఎయిడెడ్ పాతళాలలు కానివ్వండి, గపర్మెంట్ పాతళాలలు కానివ్వండి ఎడ్సెట్ ద్వారా లేట్స్ట్ టెక్నాలజీ, అడ్వోన్స్ టెక్నాలజీ ఇచ్చినటువంటి అవకాశం చాలా బాగుంది. జూన్ లో ప్రారంభం కావలసిన ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభం కాలేదనేది ఒకటి.

₹.10.00

అదే విధంగా ఈ మార్పులు తేవడం లేదని అన్నారు. చాలా మార్పులు వస్తున్నాయి. ప్రపంచం మారుతోంది. వ్యక్తులు మారుతున్నారు. సమాజం మారుతోంది. ఈ సమాజంతో బాటు ఎడ్యుకేషను విషయంలో కూడా నూతన పోకడలు పోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు ఎడ్యుశాట్ వాడకానికి మీరు ఎందుకు శ్రీకారం చుట్టులేకపోతున్నారో మనం ఇక్కడ చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. కనీసం వీటి మీద ఎడ్యుకేషను ఇచ్చి దాని మీద ఈ ఎడ్యుశాట్ ద్వారా ఉపయోగపడే దానికి సరైన ఎడ్యుకేషను గాని, దాని మీద ట్రైనింగు గాని ఉపాధ్యాయులకు ఇంతవరకూ ఇవ్వడం జరిగిందా? లేదా? లేకపోతే ఎడ్యుశాట్తో ఈ విలీన ఆకాశంలో తిరగడమే వృధా అపుతుంది. ఈ ఆకాశంలో ఉన్న ఎడ్యుశాట్ వల్ల భూమి మీద విద్యార్థులకు ఆ యొక్క ఫలితాలు అందడం లేదు. ఎందుకు అందడం లేదు? ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ లేకనా? 13,631 కంప్యూటర్లు ఇచ్చాం మనం. నీటిలో ఎన్ని స్కూల్లుకి మీరు పవర్ కనెక్షన్సు ఇచ్చారు మీరు? ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ రు ఉంది. అదే విధంగా ఈ ఎడ్యుశాట్ ద్వారా 11 ట్రాన్స్పోర్ట్ పాండర్స్

ఉన్నాయి. వీటి ద్వారా విద్యార్థులకు ఎడ్యూకేషను అందించగలిగిన పరిస్థితి ఉంది. కనీసం మన ఉపాధ్యాయులకు దాదాపు 12 సంవత్సరాల నుంచి పునశ్చరణ తరగతులు జరగలేదు. కనీసం పునశ్చరణ తరగతులు జరగని పరిస్థితి మన వద్ద ఉంది. అదే విధంగా రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన విధానం కనీసం ఒక్కసౌరైనా మీట్ కావడం జరిగిందా? నూతన విద్యా పోకడలను మనం ఏ మాత్రమైనా విద్యార్థులకు అందజేయడం జరిగిందా?

అదే విధంగా ఈ రోజు ఉపాధ్యాయుల దినోత్సవం అన్నారు మీరు. అందుకే అడుగుతున్నాను. ఉపాధ్యాయులు ఉన్నతమైన విధును అందించడానికి పసున్నారు. దాదాపు ఒక్క ఎయిడెడ్ స్కూల్సులోనే 8 వేల వరకూ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. దాని వల్ల కూడా ఈ ఎడ్యూశాట్టో ఉపయాగపడే అవకాశం ఉండి, ఈ ఉపాధ్యాయుల పోస్టులను భర్తీ చేయలేని పరిస్థితి ఉంది. అదే విధంగా కనీసం ప్రమోషన్సు ఇష్టలేని పరిస్థితి ఉంది. డెస్సి ద్వారా టీచర్సు పోస్టులను భర్తీ చేయలేని పరిస్థితి. కౌన్సిలింగ్ లేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్ స్కూల్సు మూసివేసే పరిస్థితి ఈ రోజు వచ్చింది. ఎందుకంటే రిజల్యూ పడిపోయాయి. 10వ తరగతి రిజల్యూ ఎందుకు పడిపోయాయా ఒకసారి ఆలోచించుకోవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు క్వాస్టన్సు 1,2,3 అని అడగాలి.

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి : ఓకేసార్. మన రిజల్యూ పడిపోయాయి. కారణం మనం ష్రీంగా ఉండటం వల్ల అంటే అది సరి కాదు. మ్యాట్స్ పుస్తకాలు వచ్చినా మాట్స్ టీచర్ ఉండడు. ఇంగ్లీషు టీచరు వచ్చినా ఇంగ్లీషు బుక్స్ ఉండటం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అన్ని డీటెయిల్సు కావాలంటే ఎట్లా? మళ్ళీ అవకాశం ఇస్తాను, కూర్చోండి.

శ్రీమతి ఎన్. రాజ్యలక్ష్మి : అధ్యక్షా, ఈ ఎడ్యూశాట్ శాట్లైట్ నే సెప్టెంబరు, 20, 2004లో భారత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అంతకంటే ముందు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలో మన టీవీ ఎడ్యూకేషన్ ఛాసల్ వని చేస్తోంది. అంటే శాట్లైట్ కంటే కూడా మనం ముందు గానే మన టీవీ ద్వారా ఎడ్యూకేషన్ అందిస్తూ, ఎడ్వాస్చగా ప్రోగ్రామ్ ఉన్నాము. సాసైటీ ఫర్ ఆంధ్రప్రదేశ్ సెట్పర్స్ దీనిని నిర్వహించడం జరుగుతోంది. ఇప్పోస్, బెంగళారు వారి ఆమోదంతో మన టీవీ ఎడ్యూశాట్ కార్యక్రమాలను ప్రసారం చేస్తోంది. ఇన్వొల్ 2బి ద్వారా సాంకేతిక విద్యా ప్రసార కార్యక్రమాలతో బాటు వివిధ విభాగాలకు చెందిన విద్యా కార్యక్రమాలను ఈ ఛాసల్ అందిస్తోంది. రాష్ట్రంలో ఈ ఎడ్యూశాట్ కార్యక్రమాలను 15-8-2005న వినియోగంలోకి తీసుకురావడం జరిగింది. కెయు బ్యాండ్ ద్వారా ప్రసారం అపుతున్న ఈ కార్యక్రమాలను రాష్ట్రంలోని వివిధ విభాగాలకు చెందిన 13 విద్యా సంస్థలు వినియోగించుకుంటున్నాయి నేటి వరకూ. ఈ ఎడ్యూశాట్ కార్యక్రమాల వినియోగం వల్ల 6 నుంచి 10వ తరగతి వరకూ విద్యార్థులు లభించుతున్నారు. పాతశాల విద్యలో వివిధ విషయాలలో ఉపాధ్యాయులు శిక్షణ టీవీ ద్వారా సేరుగా పొందడం జరుగుతోంది. ఈ బోధన అంశాల ఎంపిక పద్ధతులలో నవ్యత ప్రదర్శించడం వల్ల పాతశాల విద్యార్థులకు ఇది ఎంతో లాభదాయకంగా ఉంది. అదే విధంగా ఈ ఛాసల్ ద్వారా ప్రసారం అయ్యే వృత్తి పూర్వ ఉపాధ్యాయ విద్యా కార్యక్రమాల వల్ల ఉపాధ్యాయులకు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటోంది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం ప్రసారం అపుతున్న ఎడ్యూశాట్ కార్యక్రమాల వల్ల ఉపాధ్యాయులకు, విద్యార్థులకు బోధనాంశాలు, బోధనా పద్ధతుల వివయ అవగాహన, సార్వత్రిక విద్యావ్యాప్తి సహకారం అందిస్తున్నాయి.

ఎడ్యూశాట్ వినియోగం కారణంగా ప్రస్తుతం పాతశాల విద్యావిధానంలో మార్పులు మన టీవీ ద్వారా తీసుకుంటున్నాము కాబట్టి దీనిని వాడుకోవడం జరగలేదు. అయితే దేశం మొత్తం మీద వినియోగంలోకి తేవడానికి ముందే మన రాష్ట్రం మొత్తమొదటగా అమలు చేసిందని చెప్పడానికి గర్వపడుతున్నాను. ఈ ఎడ్యూశాట్ విద్యావిధానంలో సమూలమైన

మార్పులు తీసుకురావడం సాధ్యమయ్యే విషయం కాదు. అభివృద్ధి వథంలో కొంతవరకూ దీనిని వాడుకోవచ్చు. అలాగే మన టీటీ ద్వారా ఈనాడు 6 నుంచి 10వ తరగతి వరకూ విద్యార్థులకు సోమవారం నుంచి శుక్రవారం వరకూ ఒక గంట రికార్డు కార్యక్రమాలను, 45 నిముఖాలు ప్రత్యక్ష ప్రసారాలను అందించడం జరుగుతోంది. శనివారం నాడు ఉపాధ్యాయులకు ఒక గంట పాటు వివిధ బోధనా అంశాలను బోధనా పద్ధతులను, ఆధునిక సమస్యలకు సంబంధించిన రికార్డ్ కార్యక్రమాలను ప్రసారం చేయడం జరుగుతోంది. వృత్తాంతర, వృత్తిపూర్వక ఉపాధ్యాయ విద్య కార్యక్రమాలను త్వరలోనే ప్రసారం చేయాలని ప్రతిపాదన కూడా ఉంది.

అధ్యక్షా, ఎన్ని సమితిమెంటరీ ప్రశ్నలు వేసినా సమాధానం చెప్పడానికి రెడీగా ఉన్నాను. ఎన్వెసిలో పర్సింటీజీ తగ్గిన మాట కొంత వాస్తవం అయినప్పటికీ గతంలో కంటే ఈసారి నాణ్యత పెరిగింది. ఈ సారి రాసి కంటే వాసి పెరిగింది ప్రభుత్వానికి రాసి కంటే వాసి మీద సమ్మకం ఎక్కువ ఉంది కాబట్టి మేము ఫెయిల్ అయ్యామని అనుకోవడం లేదు. మంచి ఘరీతాలు సాధించామనుకుంటున్నాం. ఇంకా ఎక్కువ ఘరీతాలు రాబట్టడానికి గుణాత్మక విద్య మీద దృష్టి పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అలాగే ఈ ఎడ్యూక్యాల్ ద్వారా వృత్తి విద్యకు సంబంధించిన ప్రశాఖిక కూడా మా వద్ద రెడీగా ఉంది. మన టీటీ కార్యక్రమాన్ని ఉపాధ్యాయ శిక్షణకు, వృత్తికి ఉపయోగించుకోవాలనే ప్రతిపాదన ఉంది. అలాగే బిఇఎస్, డిఇఎస్ శిక్షణ కార్యక్రమాలలో ఈ ప్రసారాలు వినియోగించుకోవాలని ఆలోచన ఉంది. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో టిఎలు ఉన్న 8 వేల పాతశాలల్లో డిఎస్ యాంటెన్సును అమర్చి అన్ని పాతశాలలకు ఈ ప్రసారాలను అందించాలనే ప్రతిపాదన ఉంది. అయితే బడ్జెటు గురించి ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వ మానవ వనరుల అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖలో మన టీటీ కార్యక్రమాల ప్రసారం కోసం 2005-06 నుంచి 2008-09 వరకూ రూ.43 కోట్లను కేటాయించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో టీఎలున్న 8 వేల పాతశాలలకు మన టీటీ డిఎస్ యాంటెన్సును అందజేయడానికి డిఎస్ ఒక్కింటికి రూ.12 వేలు చొప్పున రూ.9.60 కోట్లను 2 శాతం విద్యాసేన్సు నుంచి చెల్లించాల్సిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది.

ఉ 10 .10

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి : సార్, మంత్రిగారు మంచి ఉపాధ్యాయుని లాగా చెప్పారు సార్. నాకు కావలసిన విద్యావిధానం కాగితాల మీద కాదు సార్. వాస్తవరీతిలో కావాలి. కాగితాల మీద ఉన్నది మాటల్లాడుకోవడం కాదు. వారు చెప్పిన సమాధానంలోనే ఈ విద్యావిధానం లేదని వారు అన్నారు. మళ్ళీ దానిని 13 మంది వర్గాను ప్రాప్తి చేస్తున్నారు అన్నారు. మరి చెన్నారెడ్డిగారి సెంటర్లో ఉపయోగిస్తున్నారు అన్నారు. వీధిబడిలో ఇస్ట్రోమని చెప్పి ఎడ్యూక్యాల్సు పైకి పంపించి, అది పైన తీరుగుతున్నది. విద్యార్థులకు సూర్య కిరణాలు వస్తున్నాయి కానీ దీని కిరణాలు అందడంలేదు. దాని గురించి అడుగుతున్నాను కానీ ఇంకోకటి కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వన్ సమితిమెంటరీ. That is the last one. ఒక ప్రశ్న అడగండి .

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి : అలాగేసార్, నేను గాలి విద్య అడగడంలేదు. గాడిలో ఉండే విద్య నాకు కావాలి. ఆ విద్యను అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా ఉపాధ్యాయులు లేకపోతే వాసి గల విద్య ఏ విధంగా వస్తుందో కొంచెం మంత్రిగారిని అడిగి చెప్పండి సార్. ఒక్కటి మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను . ... తమరు ఇన్నిసార్లు ఆపితే నేను ఎట్లా తట్టుకుని బ్రతకగలను సార్,.. ఇన్నిసార్లు ఆపుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నేను కూడా హాస్ట్ ను రెగ్యలేట్ చేయాలి కదా .

శ్రీ ఆనం నివేదానంద రెడ్డి : మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత , మేడంగారు మంత్రిగారు అయిన తరువాత రెండు చరిత్రాత్మకమైన నీర్థయాలు తీసుకున్నారు సార్ . ఒకటి, పురపాలక సంఘ పారశాలలోను, ప్రభుత్వ పారశాలల్లోను ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్సు రన్ చేస్తామని అనడం . రెండవది ఎడ్యూట్ ద్వారా బాగా విద్యాము ఇస్తామని అనడం ఈ రెండు చరిత్రాత్మకమైన నీర్థయాలు . నీటిని పుల్ఫైల్ చేస్తే నిజంగా వారు ఈ చరిత్రలో ఉండిపోతారు . ఈ రెండు ఫైల్ అయినాయి . ఎప్పటిలోగా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారో చెప్పమని చెప్పండి . మళ్ళీ వారు కాగితాలు తీసున్నారు సార్ .

శ్రీమని ఎన్ రాజ్యలక్ష్మి : సార్, నేను పేపర్ పట్టుకున్నా, ఖాళీగా నిల్చున్న ఇస్టర్బేషన్ ఇప్పదానికి నిలుచున్నాను . టీచర్స్ గురించి అడిగారు . అడిగిన ప్రశ్న ఎడ్యూట్ ద్వారా పారశాల విద్యా నిధానంలో ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు , ఎటువంటి మార్పులు తెస్తున్నారు అని అడిగారు . ఎడ్యూట్ గురించి చెప్పాను .

మిస్టర్ స్పీకర్ : మినిస్టరుగారూ, ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం ఉన్న అనుబంధ ప్రశ్నలు ఉంటే దానికి రిప్లయి చెప్పండి .

శ్రీమతి ఎన్ రాజ్యలక్ష్మి : అధ్యక్ష, అన్నింటికి చెప్పాను . ఎడ్యూట్ గురించి మన టిని అనే ఎడ్యూకేషన్ల్ ఛానెల్ మన రాష్ట్రంలో పనిచేస్తుంది . ఇది ఉపాధ్యాయులకు, విద్యార్థులకు అందరికీ కూడా ఉపయోగపడుతుంది . దీనిద్వారా వచ్చే లాభాలు పారాల రూపంలో పిల్లలకు అందిస్తున్నాము . చాలా ఉపయోగింగా ఉంది . ఇది ముందుగానే ప్రవేశపెట్టాము కాబట్టి ఎడ్యూట్ అవసరం లేదని మిగతావారు చెప్పడం జరిగింది . అయినా దానికంటే మెరుగైన కార్యక్రమాలు ఎడ్యూసెట్ ద్వారా అవసరమయిని భావిస్తే రాష్ట్ర ప్రజలంతా కోరుకుంటే, అది వాడుకునే దానికి ప్రయత్నం చేస్తాము . ఇప్పటికే ఇప్రోవారిటో సంప్రదింపులు జరపడం మొదలయింది .

కడవ జిల్లాల్ ఆదర్శ గ్రామాలకు ప్రత్యేక నిధులు

ప్రశ్న నెం . 30(3904)

సర్వశ్రీ ఎన్ జనార్థన రెడ్డి, ఇ దయాకర రావు, కె . కళా వెంకట రావు, కె . బలరామ కృష్ణ మూర్తి, సిహాచ్ . రాజేశ్వర రావు, ఎ . ఉమా మాధవ రెడ్డి - గౌరవనీయులైన ఆర్థిక, ప్రణాలిక శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- అ. రాష్ట్రంలోని కడవ, మరికొన్ని జిల్లాల్ ఆదర్శగ్రామాల పేరుతో అనేక గ్రామాలకు ప్రత్యేక నిధులను ప్రభుత్వం కేటాయించిన నిషయం వాస్తవమేనా ?
- అ. నామినేషన్సై పనులను మంజూరు చేయడంతో సహా, మంజూరు చేసిన నిధులను ఖర్చు చేయడంలో అనేక అక్రమాలు చేటు చేసుకున్నట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా ?
- ఇ. ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా ఎన్నికెన స్థానికసంస్థలను ఉప్పేక్షించి, నామినేషను పద్ధతిపై రాష్ట్రంలో పలు అభివృద్ధి పథకాలను చేపట్టకూడదని ప్రభుత్వం ఏదేని ప్రత్యేక చర్యలను ప్రతిపాదించిందా ?
- ఈ. అయితే, ఆ నివరాలేమిటి ?

ఆర్థిక, ప్రణాలిక శాఖ మంత్రి(శ్రీ కె . రోహిణ్య) :

- ಅ. ಕಡವ ಜಿಲ್ಲಾಲೋನಿ ವಿವಿಧ ಗುರ್ತಿಂಪು ಪೊಂದಿನ ಗ್ರಾಮಾಲೋ ಕೀಲಕ ಮೌಲಿಕ ಸದುಪಾಯಾಲನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ್ವತದಂ ಕೋಸಂ ಪೈಲೆಟ್ ಪ್ರಾತಿಪದಿಕನ ಆದರ್ಶ ಗ್ರಾಮ ಪಥಕಂ ಕ್ರಿಂದ 2005-06 ಬಳ್ಳಿಟು ಅಂಚನಾಲತ್ತೇ ರು . 2020 .00 ಲಕ್ಷ ಮೊತ್ತಾನ್ನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಕೇಟಾಯಿಂಚಿಂದಿ .
- ಆ. ಎಟುವಂಬಿ ಅಕ್ರಮಾಲು ಜರಗಲೇದು .
- ಇ. ಲೇದಂಡಿ .
- ಈ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ಪನ್ನಂ ಕಾದು .

ಡಾ ಎನ್ ಜನಾರ್ಥನ ರೆಡ್ಡಿ : ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೌರವನೀಯಮೈಲೈನ ಮಂತ್ರಿಗಾರು ಬಳ್ಳಿಟ್ ಕೇಟಾಯಿಂಪು ಗುರಿಂಬಿ ಚೆಪ್ಪಿರು . ಬಳ್ಳಿಟ್ ಕೇಟಾಯಿಂಪುಲು ನೇಮು ಅಡಗಲೇದು . ನೇಮು ಅಡಿಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ರಾಷ್ಟ್ರಂಲೋ ಕಡವ ಮರಿಕೊನ್ನಿಜಿಲ್ಲಾಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶಗ್ರಾಮಾಲ ಸೇರುತ್ತೇ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಾಲಕು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಧುಲನು ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಕೇಟಾಯಿಂಚಿನ ವಿಷಯಂ ವಾಸ್ತವಹೇನಾ ಅಂಬೆ ದಾನಿಕಿ ಜಿವೋ ಎಂಎಸ್ ನೆಂ . 13 ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆದೀಸಿ 16 . 8 . 2004 ದೀಂಟ್ "Government hereby accord administrative sanction for an amount of Rs.13,64,87,000/- for the infrastructure development for about twelve villages." ಅಂಟುನ್ನಾರು . ವಾರು ರು . 20 ಕೋಟ್ಟು ಅಂಟುನ್ನಾರು . ಏದಿ ವಾಸ್ತವಂ ? ಅದಿ ಕೂಡಾ ಪೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಗಾರು ಇಚ್ಛಿಸ ಜಿವೋನೇ . ಈ ರೆಂಡಿಂಟ್‌ಲೋ ಏದಿ ವಾಸ್ತವಹೇ ಮಂತ್ರಿಗಾರು ತೆಲಿಯಬೇಯಾಲನಿ ಕೋರುತ್ತನ್ನಾನು . ರೆಂಡವ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಾಮಿನೆವ್ವೇ ಪೈಸು ಹನುಲು ಮಂಜಾರು ಚೇಯಡಂ ಲೇದಂಡಿ . ಜಿಲ್ಲಾಲೋ ಅಧಿಕಾರುಲು ಎಂಕ್ವಯಾರೀ ಚೇಸಿ, ಎನ್ನಿ ಅವಕತವಕಲು ಜರಿಗಾಯನೇದಿ ಪಲಿಕಲ್‌ಲೋ ಪ್ರಮುಖಂಗಾ ಪ್ರಮರಿಂಚದಂ ಜರಿಗಿಂದಿ . ಇದಿ ಏದಿ ಜರಗಲೇದನಿ ಅಂಬೆ, ಮಂತ್ರಿಗಾರಿ ದಗ್ಗರ ಏಮನ್ನೂ ಎಂಕ್ವಯಾರೀ ಚೇಸಿನ ಸಮಾಚಾರಂ ಉಂಟೆ ಆ ಸಮಾಚಾರಾನ್ನಿ ಮಾತ್ರ ಹಂತಂಡಿ ಲೇಕಪೋತೆ ಸಭಮುಂದುಂಚಾಲಿನಿ ನೇನು ಕೋರುತ್ತನ್ನಾನು . ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥಾನು ಬಲ್ಲೋವೆತಂ ಚೇಸ್ತಾಮನಿ ಈ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಚೆಪ್ಪಿಂದಿ . ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತೀಲಕು ಇವ್ವಾಲನಿ ಚೆಪ್ಪಿರು . ತರುವಾತ ನಿಲೇಜ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟೀಲು ಅನ್ನಾರು . ಚಿವರಕು ನೇರುಗಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತುಲಕು ಕಟ್ಟಬೆಟ್ಟಾರು . ಎನ್ನಿ ಅವಕತವಕಲು, ಹನುಲ ಪೇರುಮೀದ ಶಾಂಕ್ಷಣ್ಣು ಉನ್ನಾಯಿಗಾನೀ , ಮೊತ್ತಂ ಸ್ವಾಷ್ಚಾರ್ಯ ಚೇಸಿನ ಸಂಘಟನಲು ಕೋಕೊಲ್ಲಲು . ಕಡವ ಜಿಲ್ಲಾಲೋ ಇದಿ ಏಮಿ ಆದರ್ಶಹೇ ಗಾನೀ , ಇದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಮೊತ್ತಂ ಆದರ್ಶಂಗಾ ಮಾತ್ರಂ ಪೆಟ್ಟಕಂಡಿ ರೋಜಯ್ಯಾರೂ . ಮೀರು ಮೂಡಬಂದಾನಿಕಿ ಸಮಾಧಾನಂ ಚೆಬುತ್ತನ್ನಾರು . ಲೇದಂಡಿ ಅನ್ನಾರು . ಮೀಕು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತೀಲ ಮೀದ ಸಮ್ಮುಕಂ ಉಂದಾ ಲೇದಾ ? ಎನ್ನಿ ಕಯಿನ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧುಲಕು ಗೌರವ ಇಸ್ತ್ರೋ ಲೇದಾ ?

(ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷಂ ನುಂಡಿ ಬಿಯ್ಯಂ, ಬಿಯ್ಯಂ ಅನಿ ಅನಸಾಗಾರು)

ನೇರುಗಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತುಲ ಜೆಬುಲು ನಿಂದಾನಿಕಿ ಆದರ್ಶ ಗ್ರಾಮಾಲು ಅನಿ ಪಡಿತೇ ಏ ವಿಧಂಗಾ ಉಂಟುಂದಿ ಚೆಪ್ಪಂಡಿ . ಅಪ್ಪನು, ಬಿಯ್ಯಂ ಈ ರೋಜ್ ಪಂದಲ ಲಾರ್ಲು ಪಟ್ಟಬಂಡುತ್ತನ್ನಾಯಿ . ★★ ** ರೋಜಾ ಪೀಪರ್ ಚದವಂಡಿ . ನಿನ್ನ ಮೀ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಾಲಾ ಮಾಟ್ಲಾಡಾರು . ಮರ್ಯಾದ ಲೇಕುಂಡಾ ಚಾಲಾ ಮಾಟ್ಲಾಡುತ್ತನ್ನಾರು . ಮೀರು ಮಾತ್ರ ಚೆಸ್ಪವಲಸಿನ ಅವಸರಂ ಲೇದು . ದೀನಿಮೀದ .....

ಮಿಸ್ಟ್ರ್ ಸ್ನಿಕರ್ : ಮೀರು ಸಫ್ಲಮೊದಲೀ ಅಡಿಗಾರು, ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಗಾರು ಜವಾಬು ಚೆಬುತ್ತನ್ನಾರು .

ಡಾ ಎನ್ ಜನಾರ್ಥನ ರೆಡ್ಡಿ : ಸನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಚೆಯನಿವ್ವಂಡಿ ಸಾರ್ . ಆದರ್ಶಗ್ರಾಮಾಲ ಪೇರುಮೀದ ಅವಿನಿತಿ ಪೆಚ್ಚರಿಲ್ಲಪೋಯಿಂದಿ . ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತುಲ ಜೆಬುಲೋಕಿ ಈ ಡಬ್ಬಿ ಅಂತಾ ಪೋಯಿಂದಿ . ದೀನಿಪೈ ಜುಡ್ಲೀಯರ್ ಎಂಕ್ವಯಾರೀ ಚೇಸ್ತಾರ್ ಲೇಕಪೋತೆ ಸಭಾಸಂಘಂ ನಿಯಮಿಸ್ತ್ರಾ ? ಮಂತ್ರಿಗಾರಿನಿ ಸೂಬಿಗಾ ಅಡುಗುತ್ತನ್ನಾನು .

ಶ್ರೀ ಕೆ . ರೋಜಯ್ಯ : ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ...

** Expunged as ordered by the Chair

MR.SPEAKER: Anything unparliamentary will be expunged. All the members are requested to be restrained in using their language. It would be better if the language used would enhance the dignity of the House.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : నిన్న కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు మాటల్డారు . ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక రూల్, మాకు ఒక రూలా ? ముఖ్యమంత్రిగారు మాటల్డాడితే మీరు ఏమీ మాటల్డాడలేదు .

MR.SPEAKER: I mentioned it for all the members. Even yesterday I said it. Even today I said that anything unparliamentary is used, it will be expunged. The expressions used should be on the subject and try to enhance the image of the House.

ఇ.10.20

శ్రీ కె.రోచయ్య : అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన నాగం జనార్థన రెడ్డి గారు నేను డబ్బు గురించి అడగలేదు, మంత్రి గారు డబ్బు గురించి చెబుతున్నారని అన్నారు. తమరు అడ్జెట్ చేసిన క్వార్ట్స్ ను ఒకసారి రెపీట్ చేస్తాను. "Whether it is a fact that the Government has allocated special funds to several villages in the name of model villages in Kadapa district and some other districts in the State." అధ్యక్షా, ఫండ్స్ ఎలాట్ చేసారా అంటే ఇంత చేసామని చెప్పడం బాధ్యతతో చెప్పిందా లేక అవసరం లేని సమాచారాన్ని చెప్పానా ? ఒహుళా ప్రశ్న వేసిన వారు మరచిపోయి వుంటారేమో, ఒకసారి చదువుకోమనండి.

ఇక రెండో విషయం ఏమిటంటే, 2005-06 సంవత్సరంలో రూ.20.20 కోట్ల మొత్తాన్ని, 2004-05 సంవత్సరంలో రూ.11.05 కోట్ల మొత్తాన్ని మంజూరు చేసాము - ఈ రెండూ కలిపితే వారు చదివిన జి.బ.లో పున్న మొత్తమైంది. వారు చాలా చెప్పారు, ఇందులో అక్రమాలు జరిగాయని అవస్తా, ఇవనీ చెప్పారు. దీనిపైన వారికి స్నేహితులైన వారు ప్రౌకోర్చులో ఒక రిట్ వేసారు. రిట్ పిటిషన్ నెం.4093 ఆఫ్ 2005. జిస్ట్ వై. సోమయాజులు గారు. రిట్ ప్రైలింగ్ డేట్ 24-7-2005. ఆ రిట్లో వారు చెప్పిన మాటలాన్ని - మరి నీరితో మాటల్డారో లేకపోతే వారు చెప్పిన సలహాలో నాకు తెలియదు కాని, ఇవన్ని పున్నాయి, అక్రమాలు జరిగాయి, నామినేషన్లు జరిగాయి, దుర్భాగ్యం జరిగింది, దోషిదీ అయింది అని చెప్పారు. తమరు అనుమతిస్తే, రిట్ పిటిషన్లో పున్న వారి కన్టిషన్స్ చదివి చెబుతాను. రిట్సు నిన్నటి రోజున డిస్ట్రిక్టు చేస్తూ, ప్రౌకోర్చు వారు చెప్పిన మాట - మొత్తం పేరాగ్రాఫ్ చదివితే సమయం పడుతుంది, కొందరు మిత్రులకు ఇఖ్యందికరంగా కూడా వుంటుంది కనుక రెండు లైన్లు చదివి చెబుతాను.

"I am unable to understand as to how the decision can be of any help to the petitioners....."

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : నేను ప్రౌకోర్చు జడ్జిమెంట్ చదవమన్నానా ? అది మాకెందుకండీ ?

MR.SPEAKER: You are asking for a judicial enquiry.

శ్రీ కె.రోచయ్య : ప్రౌకోర్చు సంగతి మీరెందుకు అడుగుతారు? ప్రౌకోర్చు మిమ్మల్ని అటూ, ఇటూ వాయిస్తే ఎందుకు అడుగుతారు? మీరు చాలా తెలివి గలవారు. ప్రౌకోర్చులో రెయిజ్ చేసిన పాయింట్లను అడిగారు కాని వారి జడ్జిమెంట్ మీకు అక్కర లేదు. "I am unable to understand as to how the decision can be of any help to the petitioners. Had the Government entrusted the works to be undertaken by it to the contractors of its choice without knowledge and involvement of the concerned panchayats, the petitioners, i.e., the Sarpanches may have the grievance. When the Government intended to execute the work by itself through a special officer appointed by it by engaging labour and without involvement of any contractors, petitioners

cannot have any grievance." అధ్యక్షా, వారు చెప్పారు, కాంట్రాక్టరను పెట్టామని. కాని అక్కడ ఏమీ లేదు, డిపార్ట్మెంట్‌గా ఎగ్గిక్కుట్ చేస్తున్నారు.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : అహా....

శ్రీ కె.రోశయ్ : అహా అంటే ఏమిటి ? ఏమైనా అలుపొచ్చిందా ? దీనిని ఒక పైలట్ ప్రాజెక్ట్‌గా పెట్టుకుని, మొట్టమొదటల్లో 12 గ్రామాలను పెట్టాలని అనుకున్నారు. కలెక్టరు గారు 12 గ్రామాలకు ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టి చేయడం కష్టము, మంచిది కూడా కాదని, మరొక 32 గ్రామాలను చేర్చారు, మొత్తం 54 గ్రామాలలో పనులు పూర్తయ్యాయి, వాటికి సంబంధించి గపర్చమెంట్ రిలీజ్ చేసిన డబ్బు రు.9,42,92,000. కలెక్టరు గారు ఆమె పద్ధ కొంత మొత్తాన్ని పుంచుకుని పనుల నిమిత్తం ఇప్పటి వరకూ రెలీజ్ చేసింది రు.6,92,18,000. అంటే 54 శాతం పనులు పూర్తయ్యాయి, ఇంకా కొన్ని పున్నాయి. ఇటీవల ఈ సమస్యాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారి దగ్గర మరొక రెప్యూ జరిగింది. ఆ రెప్యూ సమావేసంలో వచ్చిన సూచన ఏమిటంటే, పనులు బాగున్నాయి, ఇంకోక 100 గ్రామాల వరకూ పెంచితే బాగుంటుంది ఇదే డబ్బుతో అని. 12 గ్రామాలకు మొట్టమొదటల్లో రు.30 కోట్లు అనుకుంటే ఒక్కొక్క గ్రామానికి సుమారు రు.2.50 కోట్లు వస్తుంది. అట్లా కాదని ఆ 12 గ్రామాలనూ 54 గ్రామాలు చేసారు. ఇప్పుడు దానిని మొత్తం 100 గ్రామాలకు పెంచారు.

అంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టి ఆ గ్రామాలను ఆదర్శవంతమైన గ్రామాలుగా తీర్చి దిద్ది, సిమెంట్ రోడ్లు, సిమెంట్ కల్వర్డ్లు, సిమెంట్ డ్రైయిస్లు చేస్తే బాగుంటుంది, గ్రామాలు సౌభాగ్యవంతమవుతాయనే ఆలోచన వచ్చింది. అంతే తప్ప మరొకటి కాదు. నో కాంట్రాక్టర్, అక్రమాలు లేవు, అన్యాయాలూ లేవు, పార్టీవారూ లేరు గతంలోలాగా. పున్న పద్ధతల్లా డిపార్ట్మెంట్ ద్వారానే ఎగ్గిక్కుట్ అపుతున్నది. దానికి ఒక అధికారి పున్నారు, వారి ద్వారానే ఎగ్గిక్కుట్ చేయిస్తున్నాము.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : సర్, ఇప్పుడు మంత్రి గారు బడ్జెట్లో కేటాయింపు చెప్పారు. కాని జి.బి.లో పున్న రు.30.64 కోట్ల మొత్తం గురించి చెబితే అదేదో సేను తప్పు చెప్పినట్లుగా మాట్లాడుతున్నారు, నన్ను తప్పు పడుతున్నారు. కొంతమంది సర్వంచేలు కోర్చుకు పోయారని చెబుతున్నారు. మీకు పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ మీద నమ్మకం లేదు, గౌరవం లేదు, మీరెప్పుడూ పంచాయతీలకు ఎన్నికలు జరుపలేదు, అది వాస్తవం. అనలు ఆ వ్యవస్థనే తీసివేయండి.

సర్, ఈ మొత్తం పనులు చేస్తున్నది కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలు మాత్రమే. దానిని వారు కాదంటే మేము ప్రూవ్ చేయడానికి సిద్ధంగా పున్నాము. సర్, మొత్తం 294 నియోజక వర్గాలలో కేవలం ఒక నియోజక వర్గంలోనే రు.30 కోట్లు ఖర్చు పెడితే మొత్తం అన్ని నియోజక వర్గాలకూ రు.10,000 కోట్లపుతుంది. మరి మిగిలిన అన్ని నియోజక వర్గాలలోనూ పనులు ఎప్పుడు మొదలు పెడతారు? సీసరేజ్సు ఎణ్ణమేవన్లోంచి తీసివేయమని జిల్లా కలెక్టరు ఆదేశాలు ఇస్తే, కాంగ్రెస్ వారి జీబులు మరింత బరువు పెంచుకోడానికి విలుగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ పుంటే ఇంత కంటే ఘోరమైన పరిపోలన ఎక్కుడైనా పుంటుందా?

శ్రీ కె.రోశయ్ : అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన నాగం జనార్థన రెడ్డిగారు చాలా పైలట్ ఎలిగేస్ప్స్ చేస్తున్నారు. చేసి, చేసి, మొన్న చూసారు రిజల్ట్స్ ను. ఇన్ని ఎలిగేస్ప్స్ చేసిన తరువాత ఏమి ఫలితం వచ్చిందో వారు మనసులో పెట్టుకోకపోతే ఎట్లా? వారికి తెలుసు, నాచురల్గా ముఖ్యమంత్రిగా పున్న వారి నియోజక వర్గం కొంత ఇతోధికంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా పున్నపుడు కుప్పుం నియోజక వర్గం నుంచి ప్రాతినిధ్యం వహించి, అక్కడ ఇజాయల్

టెక్కులజీతో వ్యవసాయం చేసే కార్బూక్షమంలో ఎంత ఖర్చు పెట్టారు ? అట్లా అని, వారు ఖర్చు పెట్టారు కాబట్టి ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారు ఖర్చు పెట్టాలని కాదు.

మొన్న చంద్రబాబు నాయుడు గారు చీరాల పచ్చారు. ఆయన ఉన్నాశంలో చెప్పారు. ఇక్కడ నుంచి ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు, మొత్తం తాళాలన్నీ ఆయన దగ్గరే పుంటాయి, ఆయన ఖర్చు పెట్టడం లేదు కాబట్టి మీరు ఆయన క్యాండిడేట్సు ఓడించండని చెప్పారు. అంటే ఒక మంత్రి గా పుంటేనే కొంత ఇతోధికమైన డెవలమెంట్ అశిస్తారు. ఇంతెందుకు, జనార్థన రెడ్డిగారు మహబూబ్ సగర్ జిల్లా నాగర్ కర్మాలు నుంచి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. నోరు గలవాడు, వారి ముఖ్యమంత్రి దగ్గర మిగతా మంత్రుల కంటే ఎక్కువగా మాట్లాడతాడు, ఎక్కువ తెస్తోడని ప్రజలు అనుకుంటారా అనుకోరా ? అట్లాగే ముఖ్యమంత్రి పున్న చోట్ల ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తారని అనుకుంటారు.

వారు కేవలం అపోహ పడుతున్నారు. వారు అనుకుంటున్నది ఏమిటంటే, ‘ మేము పుండగా నామినేషన్స్ పుండేవి, జన్మభాసుని, అదనీ ఇదనీ మొత్తానికి మొత్తం మననే చేసేసాము, నీరు కూడా అట్లానే చేస్తారేమోసనే ’ అపోహలో పడుతున్నారు. లేకపోతే ఆయన అట్లా అనుకునే మనిషి కాడు, ఆయన చాలా మంచి మనిషి. వారిని ఆలోచించమని కోరుతున్నాము. కాంట్రాక్టరును పెట్టి, రోడ్సు వేయకుండానే బియ్యం తీసుకున్నారు.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఆ రోజులలో ఒక రోడ్సు శార్క్ చేస్తుంటే, నేను వెళ్లి ఈ రోడ్సు దేని క్రిందకు పస్తుందని అడిగితే, మా ఎం.ఎల్.ఎ. గారు ఇంకా డిస్ట్రిక్టు చేయలేదండీ అన్నారు. అందువల్ల అట్లానే జరుగుతోందేమోసని వారు అనుకుంటున్నారు, దయచేసి అట్లా అపోహ మాత్రం పడవద్దని చెబుతున్నాము. ఆదర్శవంతమైన రితిలో నియోజక వర్గాన్ని అభివృద్ధి చేసి, తరువాత మిగిలిన నియోజక వర్గాలను అభివృద్ధి చేసేందుకు అలోచిస్తున్నాము. అవకాశాన్ని బట్టి డబ్బులను విడుదల చేసి, ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసుకుంటాము. అంతే తప్ప, ఇందులో మరొకటి లేదు.

ఁ.10.30

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రతిసారి కాంట్రావర్నీ ఎందుకు? మీ అభిప్రాయం చెప్పారు. అయిపోయింది. ఇక ఆర్గ్యమెంట్స్ అవసరం లేదు. ప్రతిసారి కాంట్రావర్నీ అవసరం లేదు. ఇలా అయితే ఎలా? సబ్జక్ట్ మీద అయితేనే అవకాశం ఇస్తాము. వేరే దాని గురించి మాట్లాడితే మైక్ కట్ అపుతుంది. రిలఫెంట్ క్వాశ్వర్ కి సంబంధించి మాట్లాడండి.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: గతంలో పనులు జరిగాయి. వాటమీద జూడీషియల్ ఎంక్వియరీ పేశారు. దాని గురించి రోశయ్యగారు తరువాత మాట్లాడితే బాగుంటుంది. నా వద్ద చాలా సమాచారం ఉంది. గతంలో పంచాయితీరాజ్ శాఖా మంత్రిగా పని చేశాను. ఎక్కడెక్కడ ఎంత అవినీతి జరిగింది, కాంగ్రెస్ వారి నియోజకవర్గాల్లో అవినీతి ఏమి జరిగిందనేది నా వద్ద వూర్తి సమాచారం ఉంది. నేను గతంలోనూ, ఇప్పుడు, ఎప్పుడూ కూడా అవినీతికి పొల్చడలేదు. నాకు ఆ అవసరం కూడా లేదు. టెండర్ పెడితే వచ్చే నష్టం ఏమిటని అడుగుతున్నాము. దాదాపు 20 నుండి 30 శాతం పరకూ తగ్గుతుంది. రు.10 కోట్ల వరకూ సేవింగ్ పసుంది. టెండర్ ఎందుకు పెట్టరని రోశయ్యగారిని తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోజుయుస్ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ద్వారా స్థానికులకు ఉపాధి కల్పించే ఉద్ఘేష్యంతో రాజకీయవాదులకు ప్రమేయం లేకుండా, మధ్యవర్తులు లేకుండా డిపార్ట్మెంటల్ వర్గు, అక్కడక్కడ ఉండే వారికి పని కల్పించే విధంగా, వారికి ఉపాధి కల్పించాలనే సదుద్ధేశ్యంతో డిపార్ట్మెంటల్ వర్గు చేస్తున్నాము.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు

హంద్రి - నీవా ప్రాజెక్టు అమలు

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 30-బి(3931-వి)

SRI A.S. MANOHAR : Sir, will the Minister for Major and Medium Irrigation be pleased to state :

- The total estimation for execution of Handri-Niva Scheme together with number of reaches to execute the work ;
- The details of mobilization advances paid to the contractors and time stipulated to commence the work ;
- Whether the alignment is approved for the canal and the lands were acquired before entrusting works to the contractors; if not, he reasons therefor ; and
- Whether it is a fact that there is a variation in estimates and calling tenders in respect of discharge, if so, the reasons therefor ?

MINISTER FOR MAJOR AND MEDIUM IRRIGATION (SRI P. LAXMAIAH) :

- Sir, the total estimation is Rs.1720.79 crores. Number of reaches are 14.
- The atotal mobilization advances paid to the contractors as on 30-9-2005 is Rs. 37.931 crores. The time stipulated as per agreement condition is six months for completion of investigation and then the execution of works are to be commenced from that period.
- No Sir.
- No Sir.

శ్రీ ఎ.ఎస్. మనోహర్ : హంద్రి-నీవా నుజల స్వపంతి పథకం రాయలనీమ జిల్లాల్లోని ముఖ్యంగా కర్ణాలు, కడవ, అనంతపురం, చిత్తురు జిల్లాల్లో సాగునీరు, త్రాగునీటికి కేటాయించామనీ, ఏప్రెల్లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారనీ, దీనిని రెండు సంవత్సరాల్లో పూర్తి చేస్తామని 2007 కల్గా ఖరీఫ్ కి నీరు ఇస్తామని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. కాంట్రాక్టర్లకి మొబిలైజేషన్ అపోంట్ ఎంత ఇచ్చారన్నప్పుడు రు.37 కోట్లలో ఇది భూసేకరణకి ఏమైనా కేటాయించారా లేక ఈ మొబిలైజేషన్ అపోంట్ వేరే దానికి కేటాయించారా? ఈ కాంట్రాక్టర్స్ ఇప్పటివరకూ ఏమైనా ప్రారంభం చేశారా, లేదా? ప్రశ్నలో అలైనెమెంట్ కోసం భూ సేకరణతోబాటు 3,750 క్యాసెక్కుల సామర్థ్యంతో కాలువ త్రవ్వాలంటే కాంట్రాక్టర్స్ 1,800 క్యాసెక్కుకి కాలువ త్రవ్వడానికి ఎస్టిమేషన్ వేశారని, పాత ఎస్టిమేట్ ప్రకారంగా చేసారని, కొత్త దాని ప్రకారంగా చేయలేదని, ఇంత వరకూ ప్రారంభం చేయలేదని తెలిసిందని, దీని మీద మంత్రిగారు తెలువవలసిందిగా తమ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్యస్ : గౌరవసభ్యులు మొబిలైజేషన్ అడ్వెన్స్ ఎంత అని అడిగారు. దీనిలో ల్యాండ్ అక్షీజిషన్కి కేటాయించారాని అడిగారు. మొబిలైజేషన్ అడ్వెన్స్ సాధారణంగా కాంట్రాక్టర్స్కి మొబిలైజ్ చేసుకోవడానికి బ్యాంక్ గ్యారెంటీలో 8 శాతం పడ్డి క్యాలుకులేట్ చేస్తూ ఇచ్చే అడ్వెన్స్. ల్యాండ్ అక్షీజిషన్కి ప్రభుత్వం సెపరేటగా డబ్బు కేటాయిస్తుంది. ఈ ప్రాజెక్ట్లో టోటల్ ల్యాండ్ రిఫ్లెక్ట్ 9,630 ఎకరాలు. ఇప్పటివరకూ ల్యాండ్ అక్షీజిషన్ అథారిటీ రిఫ్లెక్ట్ ఇచ్చింది 7,233 ఎకరాలు. సబ్ డివిజన్ రికార్డ్ పూర్తి చేసింది 4,790 ఎకరాలు. డి అండ్ డి.డి., పబ్లిక్ 1600 ఎకరాలు. ఇప్పటి వరకూ డ్రింకింగ్ వాటర్

స్నీమ్ క్రింద రైతులను ఒప్పించి 76.84 ఎకరాలు సేకరించడం జరిగింది. ఇప్పటివరకూ 14 ప్యాకేజెలలో 13 ప్యాకేజెలలో మాత్రమే మొబిలైజేషన్ అడ్వెన్స్ ఇచ్చారు. ఆ మూడింటికి ఆరు మాసాల కాలపరిమితి ఉంది. ఇస్పట్టిగేషన్ అండ్ అవాల్యూమేషన్కి ఈ మధ్యనే అలైన్మెంట్ ప్రపోజల్స్ సి.డి.ఓ.,కి పంపించారు. ఈ 13 ప్యాకేజీలకుగాను ఇప్పుడు సేకరించిన భూముల్లో కేవలం 6 ప్యాకేజీలలో పనులు ఈ మధ్యనే మొదలయ్యాయి. కాలువల కెపోసిటి అడిగారు. ఆ డిజైన్ ఇంకా సి.డి.ఓ., వద్ద ఉన్నాయి. అని సబైల్ చేసిన తరువాత ఇది పైనశైజ్ అవుతుంది. కొత్త ఎస్ట్రిమేట్స్ మీద ఉపోజనితమైన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వం జవాబు చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎ.ఎస్. మనోహరార్థి : కాంట్రాక్టర్కు రు.37 కోట్లు ఇచ్చామన్నారు. వారికి ఇచ్చి ఐదారు మాసాలయింది. నీరంతా కూడా బింగుళూరులో ఫిట్సండ్ వ్యాపారాలు పెట్టారని తెలుస్తోంది. ఇది ఎంత కాలంలో పూర్తి చేస్తారు. ఈ కాంట్రాక్టర్స్ కనీసం ఒక తట్ట మట్టి కూడా ఎత్త లేదు. అది ఎంత వరకూ నిజమో తెలియజేయాలి.

శ్రీ పాన్నాల లక్ష్మియ్యా : దురదృష్టపుశాత్రు, I can not keep track of the money that flows to the contractors. వారు ఎక్కుడికి పంపిస్తున్నారనేది ప్రభుత్వం మానిటరి చేసే అవకాశం లేదు. కానీ ...

(అంతరాయం)

డా. ఎన్.జనార్థన్ రెడ్డి : అవసరం లేదంటే ఇది ఏమిటి? Sir, there is a provision in the agreement. It says that the said money be utilized for purchasing the machinery.

శ్రీ పాన్నాల లక్ష్మియ్యా : ఈ జలయజ్ఞం మొదలు పెట్టిన తరువాత ప్రజల్లో ఏమీ చెప్పలేక ఇటువంటి చోకబారు అరోవణలు చేస్తున్నారు. ఒకసారి అగ్రిమెంట్ చేస్తే మొదటి ఆరు నెలల కాలపరిమితి ఉంది. ఇస్పట్టిగేషన్ అలైన్మెంట్ ప్రపోజల్స్ ఇప్పుడం, ఇచ్చిన తరువాత డిజైన్ అప్రావ్ చేసిన తరువాత పని మొదలు పెడతారు. ప్రచార సాధనాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి. ఈ చట్ట సభలో ఉండి, ఊరికి దానధర్మాలు చేసినట్లు, కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇచ్చినట్లు వారేదో చెబుతున్నారు. ఆ విధంగా ప్రజలకు చేసే ప్రచారాన్ని మానుకోవాలి. ఇక్కడ అగ్రిమెంట్లు అన్నీ కూడా ఉన్నాయి. 8 శాతం పడ్డి వసూలు చేస్తున్నాము. దిన్ ఈజ్ అగైనిస్ట్ బ్యాంక్ గ్యారెంటి. ఏమైనా ఒప్పందాలకు వ్యతిరేకంగా జరిగితే కాంట్రాక్టర్స్ ఒప్పందాల ప్రకారంగా నిలబడకపోతే ముక్కు పీండి వసూలు చేసే పద్ధతి ఉంది. అడ్వెన్స్ గురించి చాలా పెద్దగా లేచి మాటల్లడుతున్నారు. ఈ అడ్వెన్సులు ఈ రోజు కొత్తగా తెచ్చింది కాదు. ఆరు మాసాల కాలవ్యాప్తి ఉంది. డిజైన్ సబైల్ చేశారు. ఒప్పందం ప్రకారంగా డిజైన్ సబైల్ చేశారు. అప్రావల్లో ఉంది. తీసుకున్న ప్రదేశంలో ల్యాండ్ అక్విజేషన్ చేసిన ప్రదేశంలో ఆరు సంఘలు పనులు మొదలు పెట్టాయి. దీనిని చిలవలు వలువలు చేసి చెప్పవద్దని కోరుతున్నాను.

ఉ.10.40

శ్రీ పి. కేశవ్ : - అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానాన్ని చాలా అవేశంగా చెప్పారు. పనులు ప్రారంభించబడ్డాయని, డిజైన్స్ సి.డి.పి.ఓ. దగ్గర ఉన్నాయని మంత్రి గారు చెప్పారు. ఇది ఉన్నావుకొండ నుండి వెళుతోంది కాబట్టి, డిజైన్స్ అప్రావ్ కాకుండా పనులను ఎలా ప్రారంభించారని నేను అడుగుతున్నాను. 3,4 ప్యాకేజీలని చెపుతున్నారు. ఒకటేమో డీప్ కట్టకి వెళుతున్నారు. మరొకటేమో వైడ్ కెనాల్టో తీసుకు వెళుతున్నారు. carrying capacity fix చేశారు. 96 క్యాబిన్స్ of water to be carried అందుకని ఆ సి.డి.పి.బి. డిజైన్స్ అప్రావ్ చేయాలి. అప్రావ్ చేయకుండా ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్లు పనులు ప్రారంభించి, మేమేదో చేస్తున్నామని, డబ్బు సద్వినియోగవ్యాప్తిందని అంటున్నారు. అది సరికాదు. ఇంతవరకు ల్యాండ్ అక్విజేషన్ ప్రపోజల్ గపర్సుమెంట్ నుండి రాలేదు. రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంట్ వద్ద ల్యాండ్ అక్విజేషన్ ప్రపోజల్ లేవు. అక్కడ ఇన్వెస్టిగేషన్ కాలేదు.

ఇప్పుడిన్నడే అందాయని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఇంత వరకు గవర్న్మెంట్ ఇచ్చిన కాల పరిమితి కూడా దాటిపోయింది. కాంట్రాక్టర్లు ఆరు సెలల కాలాన్ని దాటి చేశారు. అక్కడ సర్వే జరగలేదు. డిజైన్స్ ఇప్పుడు వచ్చాయని అంటున్నారు. రెవెన్యూ శాఖకి అని వెళ్లాలి. ఆ తరువాత రెవెన్యూ శాఖ ల్యాండ్ అక్షీజెప్స్ నోటీసులు ఇవ్వాలి. తరువాత రైతులకు కాంపెనీస్ ఇవ్వాలి. గత ప్రభుత్వంలో ప్రారంభించిన వర్క్స్ కొంత స్టేట్ చేసిన మాట వాస్తవం. మీరు డిజైన్స్ ని ఎప్పటిలోపు అప్రూవ్ చేయిస్తారు. స్థానికంగా అయకట్టు దెబ్బతినే పరిస్థితి అక్కడ ఉంది. ఇది లీఫ్ ఇరిగేషన్ కాంటూరు కెనాల్ కాదు. వారు ఎట్లాగైనా మార్పుచేసుకోవచ్చు. కాబట్టి, ఎక్కడైతే వారికి ఇష్టం లేదో అక్కడ డీఎస్ కెనాల్ తీసుకొంటూపోతే రైతులకు నష్టం కలిగే పరిస్థితి ఉంది. అనంతపూర్కి వెళ్లే కెనాల్ గుంతకల్లు, ఉరవకొండ దగ్గర నుండి వెళుతున్న కెనాల్ని సాధ్యమైనంత వరకు పైండ్ కెనాల్గా తీసుకెళ్లాలని కోరుతున్నాను. డీఎస్ కట్ పెడితే, అనలే అంతంత మాత్రంగా ఉన్న గ్రోండ్ వాటర్ కెనాల్ లోకి వెళుతుంది. కెనాల్ వాటర్ మాకు రాదు. మంత్రి గారు ఈ విషయంలో సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ల్యాండ్ అక్షీజెప్స్ గురించి అడిగారు. Total land acquired is 9638 acres. Requisition to Land acquisition ఇచ్చింది 7323 ఎకరాలు. Sub division record కంప్లీట్ చేసింది 4790 ఎకరాలు. DN and DD Published that is about 1600 acres. It is a very advanced stage. ఇప్పటి వరకు 76.84 ఎకరాల భూ సేకరణ జరిగింది. ఒప్పందం మేరకు అనుమతి మేరకు మాత్రమే పనులు మొదలు పెట్టాము. డిజైన్స్ చాలా ఉంటాయి. Alignment is approved now. That is in various stages. I can definitely verify such things. గౌరవ సభ్యులు కేశ్ గారు అంతపూర్క జిల్లాలో డీఎస్ కట్ కాకుండా పెడలుగా ఉంటే బాగుంటుందని అంటున్నారు. ల్యాండ్ అక్షీజెప్స్ విషయంలో మాటల్లాడితే బాగుంటుందని చెప్పారు. తప్పకుండా ఈవిషయాలను పరిశీలిస్తాము. రైతులతో కూడా సంప్రతిస్తాము. డీఎస్ కట్ కాకుండా ఏ మేరకు లాభం ఉంటుందో సి.డి.ఓ. అధికారులతో సంప్రదిస్తాము. If necessary I will get back to him. No problem. I do not have any problem.

శ్రీ పి. కేశ్వ : - అధ్యక్షా, డిజైన్స్ అప్రూవ్ కాలేదని మంత్రి గారు చెప్పారు. పనులు మాత్రం ప్రారంభమయ్యాయని కూడా చెప్పారు. డిజైన్స్ అప్రూవ్ కాకుండా పనులు ఎట్లా చేశారు. దీనికి సమాధానం రాలేదు. మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీపొన్నాల లక్ష్మియ్ :- అధ్యక్షా, Designs are many. భూ సేకరణ విషయంలో మాత్రం స్థానికంగా అనుమతులు ఇచ్చారు. అది గుర్తు పెట్టుకోవాలి. Electro magnetic designs ఉన్నాయి. ఇతర రీచెన్స్ లో డిజైన్స్ అని పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

బంజారా హాల్స్ రోడ్ నెంబరు ఒకటిలో అత్యంత విలువ కలిగిన

పార్చు-స్థలాన్ని అసాంఘీక శక్తులు కబ్బా చేయుట

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న 30-ఎ (3931 - జి)

శ్రీ పి.జనార్థనరద్ది :- గౌరవసీయులేస మునిసిపలు పరిపాలనశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) హైకోట్ గ్రామం, వార్డు నెం. 89, బ్లోకు-ఎల్, టి.ఎస్.నెం. 1-2, సర్వే నెం. 402లో బంజారా హాల్స్ రోడ్ నెం. 1-5 మధ్య నెలకొన్న కోట్ల రూపొయల విలువగల ప్రధాన పార్చు భూమిని కొంతమంది అసాంఘీక శక్తులు ఆక్రమించుకున్న విషయం వాస్తవమేనా ;
- అ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి ?

మునిసిపలు పరిపాలనశాఖ మంత్రి (శ్రీ కోనేరు రంగారావు):

- అ) అపునండి. పీఎస్‌టుగ్రామం,వార్డు నెం. 89, భ్యాకు-ఎల్, టి.ఎస్.నెం. 1-2, సర్వే నెం.402లోని బంజారాహిల్స్ రోడ్ నెం.1-5 మధ్యన పుండి 6-12-1999 తేదీ నాటి నెం. 7 /51 లే అపుటలో గల 1417చదరపు గజాల స్థలాన్ని పారుగా కేటాయించడమయింది. దీనిలో 13 చదరపు గజాల (120 చదరపు అడుగుల) స్థలంలో ఒక గదిని నిర్మించడం ద్వారా జీవీర్ అహమద్ మీర్ జియా అహమద్ కుమార్తె శ్రీమతి సఫీసా ఆక్రమించుకున్నది.
- ఆ) ప్రాదరాబాదు మునిసిపలు కార్పోరేషను చర్య ప్రారంభించి, గదిని కూల్చివేసింది. ఇప్పుడు పార్సు ప్రాంతం యధాతథంగా పుంది. సంబంధిత క్షేత్ర సిబ్బుంది స్థలాన్ని రెగ్యులర్గా పచోరా కాస్తూ స్థలాన్ని పరిరక్షిస్తున్నారు. శ్రీమతి నిఖారున్నిసా బేగం ప్రాదరాబాదులో, సిటీ సినిలు కోర్టులోని 4వ జూనియర్ సినిల్ జడ్జీ కోర్టులో ఓ.ఎస్.నెం. 1549/2000 ద్వారా ఒక కోర్టు కేసును ధాఖలు చేశారు. దానిని ప్రాదరాబాదు మునిసిపలు 2000 సంవత్సరంలో డిస్ట్రిక్టు చేయించింది మరలా, కక్షిదారు సి.ఎమ్.ఎ. (సినిలు మిస్టీసియన్ అపీలు)ను ధాఖలు చేశారు. ఈ అపీలులో 22-3-2005 తేదీన పిటీసపరుకు అకూలంగా డిట్రిక్టీ జారీ అయింది ప్రాదరాబాదు మునిసిపలు కార్పోరేషను ప్రాదరాబాదులో, సిటిసినిలు కోర్టులోని 4వ జూనియరు సినిలు జడ్జీ కోర్టు సమక్షంలో ఎస్.అర్.నెం. 16210/2005 ద్వారా 10.8.2005 తేదీన పై దావాలో అపీలును ధాఖలు చేసింది. సదరు అపీలు పెండిండులో పుంది.

శ్రీ పి. జనార్థనరాడ్డి :- అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానం చెపుతూ, అపునండి అన్నారు. దీంట్లో క్లియర్గా లే అపుట్ ఉంది. 6.12..1999న నెం.7/51 లే అపుటలో గల 1417 చదరపు గజాల స్థలాన్ని పారుగా కేటాయించడం జరిగింది. సుట్రీమ్ కోర్టు జడ్జీమెంట్ ప్రకారం లే అపుటలో ఉన్న పార్సు ల్యాండ్ లేక ఇతర ఏ స్థలంలో ఏటువంటి నిర్మాణాలు జరుపరాదని తీర్చు ఇచ్చింది. అక్కడ 1417 చదరపు గజాలస్థలం ఉంది అది పూర్తిగా వారి స్వాధీనంలో ఉంది. దీని విషయమై సిటీ సినిల్ కోర్టుకి వెళితే ఒక సారి మునిసిపల్ కార్పోరేషన్ గెలిచింది. డిట్రిక్టీ తీసుకు వచ్చారు. అంటే వారి పొనెషన్లోకి వచ్చినట్టే అపుతుంది. డిట్రిక్టీ ఎట్లా వచ్చింది. అడ్వైట్ మునసిపల్ కార్పోరేషన్తరపున వెళ్లేదా. ఏందుకు ఈ విథంగా జరిగిందో చెప్పాలి. మునిసిపల్ కార్పోరేషన్ లో కొన్ని కోట్ల రూపాయల నిలువచేసే భూములకు సంబంధించిన కేసులు పెండింగ్లో ఉన్నాయి. మునిసిపల్ వారు వారికి ఇష్టం ఉన్న వారికి, అనాధరైజ్ పర్సిప్సన్ ఎక్కడైనా ఇఖ్వాలంటే మేము నోటిసులు ఇస్తాము, మీరు కోర్టుకి వెళ్లి తెచ్చుకోండి అంటున్నారు. ఇది సీరియస్ ఇస్యా. కోర్టులో ఒక పర్యాయం గెలిచిన తరువాత, అదే కోర్టులో ఓడిపోవడం ఎట్లా జరిగింది.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు సుట్రీమ్ కోర్టు జడ్జీమెంట్ ఉంది. ఈ స్థలాలు మునిసిపలు కార్పోరేషన్లో, మునిసిపాలిటీల్లో ఏ పర్సన్ కోసం స్థలాన్ని ఇయర్ మార్క్ చేశారో వాటి కోసం మాత్రమే ఉపయోగించాలి తప్ప వేరే అవసరాలకు వాటిని కేటాయించరాని చెప్పారు. అందుచేత నే ఎవరో ఒక 120 చదరపు అడుగుల స్థలాన్ని ససీఫా గారు ఆక్రమించుకొన్నారు.

ఉ.10.50

విఖారున్నిసా బేగం ఆక్రమించిన భూమిలో ఉన్న కట్టడాన్ని మునిసిపల్ డిపార్ట్మెంటు సిబ్బుంది వెళ్లి కూలగొట్టారు. తర్వాత ఆమె కోర్టులో దావా వేయడం జరిగింది. మొట్టమొదటటి దావా ఆమె వేసినప్పుడు తిరిగి సినిల్ కోర్టులో మా డిపార్ట్మెంటుకు సంబంధించిన వారు కొంటర్ అప్పడివీట్ దాఖలు చేసిన దానిపై, ఆ దావాను కోర్టు డిస్ట్రిక్టు చేసింది. ఆ తర్వాత మళ్ళీ ఆమె కోర్టుకు వెళ్లింది. అప్పుడు మా డిపార్ట్మెంట్ సిబ్బుంది మా గపర్స్ మొదట లాయరు సుట్రీం కోర్టు ఇచ్చిన ఆర్డర్లను చూపించారు. అయినా కానీ ఆమె ఏమి చేశారంటే మళ్ళీ సినిల్ కోర్టుకు పోవడం జరిగింది. సినిల్ కోర్టులో ఆమెకు

అనుకూలంగా డిక్కి ఇచ్చారు. అయినా మూడవ సారి మా సిబ్బంది కోర్టుకు వెళ్లి పీడరు ద్వారా మళ్లీ కొంటర్ పైల్ చేయడం జరిగింది. అది పెండింగులో ఉంది. భూమి ఆక్రమణ దారుల వద్ద లేదు. ఆ స్థలాన్ని ఆక్రమణ దారుల నుంచి సంపూర్ణంగా రక్షించడానికి గాను మా సిబ్బంది అక్కడ ప్రహరి పెట్టారు. స్థలం మా డిపార్ట్మెంట్ అధినంలోనే ఉంది. కేను పెండింగులో ఉంది. కాబట్టి అక్కడ మనం ఏ విధమైన కార్యక్రమాలు చేయడానికి, మా డిపార్ట్మెంట్కు సంబంధించిన కార్యక్రమాలు చేయడానికి అవకాశం లేదు.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి : సార్, అది మా నియోజక వర్గమండి. అక్కడ పార్యు కావలని అక్కడి వారు మా వద్దకు వచ్చారు. నేను అక్కడికి వెళ్లి చూశాను. అక్కడ మునిసిపల్ వారు అనలు లేరు. స్థలం ఆక్రమణ దారుల హ్యాండోపర్లోనే ఉంది. కావాలంటే మంత్రి గారిని రమ్మసండి, నేను వారిని అక్కడకు తీసుకుని వెళ్లి చూపుతాను. మున్సిపాలిటీ వారు సిటీ సినిల్ కోర్టులో కేను గెలిచిన తర్వాత మళ్లీ ఓడిపోయిన వారు . వారు ఎలా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటారు? ఇది చాలా సీరియస్‌గా తీసుకోవలసిన అంశం . ఇలాంటివి చాలా పార్యులు ఉన్నాయి.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : అధ్యక్షా, భూమి మా స్వాధీనంలోనే ఉంది. దానికి ప్రహరి కూడా పెట్టాము. కోర్టులో కేను పెండింగులో ఉంది. తర్వాత , కోర్టువారు ఇచ్చిన నిర్దయం ప్రకారం, తీర్పు ప్రకారం చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యులు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారని అంటున్నారు . భూమిని రక్షించడానికి మేము అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. భూమి మా డిపార్ట్మెంటు స్వాధీనంలోనే ఉంది. ఆక్రమణదారుల స్వాధీనంలో లేదు.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను భూమి ఆక్రమణ దారుల స్వాధీనంలో ఉంది అంటున్నాను. మంత్రి గారు కాదు, భూమి మా వాళ్ల స్వాధీనంలో ఉంది అంటున్నారు. ఇది ఎలా తెలుతుంది సార్ చెప్పండి?

మిస్టర్ స్పీకర్ : గపర్స్ మైంట్ సీన్ దబ్ ఈస్ట్ అండర్ దేర్ కంట్రోల్.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి : సార్, వారు ప్రహరి గురించి చెప్పారు. ఈ రోజు ఉదయం నేను అక్కడికి పోయి చూసి వచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మినిస్టరు గారూ, మీరు మళ్లీ వెరిఫై చేసి చెప్పండి .

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : అధ్యక్షా, రేపు ఉదయం మా సిబ్బందితో వెళ్లి చూస్తాము. నాకు ఇచ్చిన సమాచారంలో పారపాటు ఏమైనా ఉంటే దానిని తెలుసుకుని తమకు తెలియజేస్తాను.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ స్పీకర్ : రేపు ఉదయం మంత్రి గారు అక్కడికి వెళతాము, చూస్తామన్నారు.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, రేపు మంత్రి గారు వస్తున్నట్లు అయితే అక్కడ ఒక వాచ్‌మెన్‌ను నిలబెడతారు.

జీరో అవర్

శ్రీ కె. మోహన్ రావు : అధ్యక్షా, నేను ప్రసంగించే అంశం మేజర్ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారికి సంబంధించింది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గొట్టా బ్యారేజ్ పరీవాహక ప్రాంతంలో గత 20 సంవత్సరాలుగా ఘడ్ బ్యాంక్సు లేని కారణంగా రివర్ బెండ్ రెయిజ్ అయి, బహుశా ఒక కిలోమీటరు అటు, ఒక కిలోమీటరు ఇటు పూర్తిగా ముంపుకు గురి అవుతున్నవి. పొలాలు ఈ సంవత్సరం కూడా లేటుగా ఉండుటు అయ్యాయి. సెప్టెంబరు 17వ తేదీన పరద వచ్చింది. దాని వల్ల పూర్తి స్థాయిలో కొన్ని పేల ఎకరాలు ముంపుకు గురయ్యాయి. నేను తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేది, గొట్టా బ్యారేజ్ మీద ఉన్నటువంటి ముంపుకు గురయ్య గ్రామాలకు వాటిని తడ నుంచి గొట్టా బ్యారేజి పరకూ, అదే విధంగా కుంతి భద్ర ప్రాంతం నుంచి ఉల్లారు గ్రామం పరకూ ఇక్కడ పోలపరం ఘడ్ బ్యాంకు నిర్మాణం చేసి, ఆ గ్రామాల లోని పొలాలను రక్షించాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను, తగు యాక్షము తీసుకుంటాము.

శ్రీ నారాయణ రావు పాటిల్ : అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మేజరు ఇరిగేషను మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. శ్రీరాం సాగరు రిజర్వ్ యరు ప్రాజెక్టులోకి ఇసుక రాకుండా నివారించడానికి 152 చెరువులు, 28 చెక్కెడ్యామ్సు 1985లో మంజారు చేయడం జరిగింది. వాటిలో 25 చెరువులు, ఒక చెక్క డ్యాం నిర్మాణం 1996 నాటికి పూర్తి చేయడం జరిగింది. మిగిలినవి నిర్మాణ దశలో ఉన్నాయి. జీవో 64 , తేది. 28-4-05 ద్వారా ల్యాండు ఎక్సెజెప్స్ కోసం ఇచ్చారు. నిర్మాణం కొరకు రూ.26 కోట్లు 25 లక్షలు మంజారు ఇచ్చిన ప్రభుత్వం దీనిలో రూ.15 కోట్లు 99 లక్షలు నష్టపరిహారం ఇష్టవలసి ఉండగా, ఆ డబ్బు నేటికీ విడుదల చేయడం లేదు. రైతులు చాలా ఇఖ్యందులు పడుతున్నారు. ఆ డబ్బు చెల్లించాలని, రైతులను ఆదుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : ఈ విషయాలు ప్రభుత్వం నోట్ చేసుకుంది. తదుపరి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ సుస్మం రాజయ్ : ఈ అంశం ముఖ్యమంత్రి గారు, భారీ నీటి పొరుదల శాఖ మంత్రి గారికి సంబంధించింది. వారు సుందించాలని కోరుతున్నాను. పోలపరం ప్రాజెక్టు వలస 2 లక్షల మంది గిరిజన ప్రజలు నిర్మాణయు లపుతున్నారు. 276 గ్రామాలు మొత్తం నీట మునిగిపోతున్నాయి. అందులో 100 గ్రామాల పైన గిరిజనుల ప్రాంతాలు జలమయం అవుతున్నాయి. అది పెద్దూలు ఏరియా. గిరిజన ప్రాంతం అని ప్రభుత్వం పోలపరం ప్రాజెక్టు కోసం అవలంభిస్తు స్ఫూర్చి వల్ల గిరిజనులు మొత్తం సర్వనాశం అయ్య పరిస్థితి ఉంది. ఎందుకంటే ఈ రోజు 9 మండలాలు, 3 జిల్లాలు అంటే ఖమ్మం, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు 9 మండలాలలో 276 గ్రామాలలో అంటే, 5 మండలాలు పూర్తిగా మునిగి పోయాయి. గిరిజనుల సంస్కృతి, ఆచార సాంప్రదాయాలు మొత్తం కనుమరుగయ్య పరిస్థితి ఉంది. 30 గిరిజన పారశాలలు నీట మునిగిపోతున్నాయి. ప్రభుత్వం పెద్దూలు ఏరియాలనే దూరధ్వంపై లేకుండా ఇష్టవుకే సినిల్ పనులు మొదలు పెట్టారు. పనులు చేయవద్దని ఆదేశాలు ఇచ్చినా దానిని ఖాతరు చేయకుండా పని చేయడం వల్ల గిరిజన ప్రాంతం అంతా మునిగి పోతున్నది. నేను 21 రోజులు ఏజెస్సీ ప్రాంతంలో 276 గ్రామాలను తిరిగాను. లక్షా 50 వేల మందిని కలిసాను. ప్రతి గ్రామంలోని గిరిజనులూ కూడా నాతో మన పరిస్థితి ఏమిటి, భవిష్యత్తు ఏమిటని అడుగుతున్నారు. ఈ ప్రాంతాలు మునిగే వీలు లేదు అంటున్నారు. అందరూ ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఆ ప్రాంతం ఎప్పుడు ఏమపుతుందోన్నది తెలియక నిద్రపోయే పరిస్థితి లేని స్థితిలో వారున్నారు. చాలా ఆందోళనతో వారు చాలా ఇఖ్యందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పనులను ప్రభుత్వం నిలుపుదల చేయడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. గిరిజనులు వారి బాధలను గుర్తించండి.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యుల ఆందోళన, ఆవేదనము నేను అర్థం చేసుకున్నాను. నమస్కారము నేను నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ జి. దేముడు : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నేను చేప్పేది మెడికల్ అండ్ హాప్పులు సంబంధించింది. మళ్ళీ మన్మాణికి జ్వరం వచ్చింది.

₹.11.00

మొన్న భారీవర్షాల కారణంగా పెద్దపెద్ద వాగులు పొంగిపొర్లటంవలన ఇప్పటికి కూడా లోపలి గ్రామాలకు కమ్మానికేపస్ కట్ అయినది. అక్కడికి సిబ్బందికి వెళ్ళటానికి కూడా చాలా ఇబ్బంది అయినది. వెళ్ళటానికి అవకాశం లేదు. దీని కారణంగా విశాఖ ఏజన్సీలో మరలా జ్వరాలు మొదలైనాయి. నిమ్మలపాటు గ్రామంలో నాలుగు రోజుల ప్యవథిలో 10 మంది చనిపోయారు. నా కాన్స్టిట్యూట్యుఎస్సీకి సంబంధించి దట్టమైన అడవి, ఎత్తైన పర్వతాలు ఉన్నాయి. లోపలి గ్రామాల్లో ఉన్న ప్రజలు జ్వరాల బారినపడుతున్నారు. అక్కడకు మామూలుగా వెళ్ళటానికి అవకాశం లేదు. మెడికల్ సిబ్బందిని హాలికాప్స్టర్స్ డ్వారా అక్కడకు పంపాలి. అదేవిధంగా బియ్యం కూడా మొన్నటిదాకా ఉచితంగా ఇచ్చారు. దానిని మరో రెండు నెలపాటు పొడిగించాలి. మెడికల్ సిబ్బందిని తక్కణమే పంపించకపోతే ఇంకా చాలామంది జ్వరాల బారినపడి చనిపోతారు. అక్కడ కలుపితమైన సీరు, బురదనీరు, వరదనీరు త్రాగటంవలన ఇంకా ఎక్కువ జ్వరాలు వస్తాయి. ఇట్లు అన్నింటిలో ఊఱ చేరింది. కనుక ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే తక్కణమే హాలికాప్స్టర్స్ డ్వారా వైద్య బృందాలను పంపి ప్రజలను కాపాడాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్షా, నార్కుల్ ప్రైస్కెన్ అయితే నోట్ చేసుకున్నానని చెబితే నరిపోతుంది. In view of the importance of the subject, తమరు పర్మిషన్ ఇస్తే ఒక్క మాట చెబుతాను. నిన్నటి రోజున 9 మంది కె.జి.పాచ. డాక్టర్స్ ను పంపాము. ఈరోజు మార్చింగ్ ప్లైటలో ప్రిన్సిపల్ సిక్రటరి, మెడికల్ అండ్ హాల్ట్ మరియు అడిపసల్ డైరెక్టర్ కూడా వెళ్లారు. Collector is camping there. పి.బి., ఐ.ఎఫ్.ఎ. కూడా ఉన్నారు. వారు చూస్తున్నారు. మొట్టమొదట నేను కూడా అలార్మింగ్గా ఉన్నరని విన్నాను. అయితే పది మంది చనిపోయారనటం కర్ఱ్ కాదు. జూన్ నుండి మరణించినవారు పదిమంది. మూడవ తేది ఒకరు, నాల్గవ తేది ఒకరు చనిపోయారు. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఫస్ట్ హోండ్ ఇన్స్రెషన్స్కు ప్రాముఖ్యత ఉంటుంది. మీరు చెప్పిన ప్రకారం ప్రివెంటివ్ మెజర్స్ అన్ని తీసుకుంటున్నాము.

جناب سید احمد پشاہ قادری۔ اپنیکر صاحب مدتوں بعد آج زیر و آور میں بھی بات کرنے کا موقع ملا۔ پہلے رمضان آ رہا ہے۔ اس مجینہ کے دوران و سبھ اور دیوالی بھی آ رہی ہے۔ یہری حکومت سے گزارش ہے کہ اس مجینہ میں ساری ریاست اور خاص کر شہر حیدر آباد میں تظم و خطبہ کو برقرار رکھیں۔ پولیس کا موثر بند وست کریں۔ آئدھر اپر دیش میں چند فرقہ پرست عناصر تظم و خطبہ کے ساتھ شہر حیدر آباد کی فضاء کو خراب کرنا چاہتے ہیں۔ میں حکومت کے علم میں یہ بات لانا چاہتا ہوں کہ مسجد علی، قاروی مسجد روز کے امداد چند شرپنڈ لوگ تالگو میں میمکلت چھپا کر مسجد میں ڈال دیئے تھے انہیں یہ لکھا ہو اتحا کہ اس مسجد کو یہ سے اڑا کیا جائیگا اور جسے شری رام کافرہ بھی لکھا ہو اتحا۔ اس پر مسٹر اکبر الدین اویسی صاحب نے پولیس اشیش چھتری ناکر میں ایک مقدمہ درج رکھڑا کروالیا ہے۔ دوسرا اعتمادیہ گوزہ میں مسجد کو تالاگا دیکھا تھا میں نمازید گی کرتے ہوئے پولیس کی گرفتاری میں اس کا تالاکھا لوایا ہو۔ تیسرا اعتمادیہ تعلیم حبوب گر کے ایک مسجد میں سور کو کاٹ کر مسجد کے امداد ڈال دیا کیا۔ چوتھا اعتماد درگاہ حضرت خاکی شاہ بابا کے امداد ایک مسجد ہے اس کی تعمیر کیلئے وقت بورڈ نے گرانٹ بھی جاری کر دیا تھا۔ چند شرپنڈ لوگ مسجد کی تعمیر کرنے نہیں دے رہے تھے ہماری نمائندگی پر عمر پیٹھ پولیس اشیش اور متعلقہ ایم آر اویسی مدد سے مسجد کی تعمیر شروع کی گئی۔ حکومت کی جانب سے شرپنڈ لوگوں کے خلاف مقدمہ درج کرنے کی بدایت بھی دی گئی۔ اب ایوان میں ہوم شرپ صاحب موجود نہیں ہے۔ شہر حیدر آباد کے انچارخ نظر صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ فوری ایک میٹنگ طلب کی جائے تاکہ تمام تفصیلات سے نظر صاحب کو آگاہ کروائیں۔ اس مجینہ میں تین تھوڑا آ رہے ہیں جسمیں دسہرہ، دیوالی اور رمضان۔ یہ تھوڑی سکون سے گزر سکیں۔

باب محمد شیرعلی - معزز رکن مسٹر سید احمد پاشا شاہ قادری نے جو مسجد علی کے واقعہ، مدینہ گوزہ درگاہ حضرت خاکی شاہ بابا کی مسجد، وہیر تی کی مسجد میں سورکاٹ کر ڈالا جانے کے تھنے سے میں نے نوٹ کر لیا ہوں۔ ان تمام چیزوں کو مختلف شعر صاحب کے علم میں لاوٹکا اور معزز ارائیں کے ساتھ ایک بینگ طب کی چاہیگی

శ్రీ ఎల్. రాజారావు: అధ్యక్షు, తుఫాను మూలంగా లోతట్టు ప్రాంతాలలోని భూములన్నింటిలో ఇనుక మేట వేయబడ్డాయి. పెద్దపెద్ద బండరాళ్లు పైనపడ్డాయి. గిరిజనులు సామాన్యమైన ప్రజలు. భూముల మరమ్మత్తు కోసం వారివద్ద డబ్బులు లేవు. వారికి ఆ భూములుతప్ప వేరే భూములు లేవు. అందువలన ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం అందిస్తే తప్ప ఆ భూములు సాగులోకి రావు. ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహకారం అందచేసి ఇనుక మేటతో కప్పబడి పూర్తిగా పాడైపోయిన ఆ భూములను బాగుచేసి రచీ సీజన్లో వాటిని సాగులోకి తీసుకురావటానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. ఆర్థిక సహాయం అందచేసి ప్రజలను అదుకోవాలని తమరిద్యారా ప్రభుత్వాన్ని, రెవెన్యూ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరాడెడి: అధ్యక్షులు, గోరవనభులై చెప్పిన విషయాన్ని నోట్‌చేసుకున్నాను, పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ పి. శచిధర్నరెడ్డి: స్పీకర్ సర్, పాయింట్ నోట్ చేసుకున్నానే జవాబుకాకుండా కొంచెం స్పష్టమైన జవాబు వచ్చేవిధంగా చూడాలి. ప్రథానంగా 7, 8 సంవత్సరాల తరవాత రాష్ట్రంలో భారీ వర్దాలు కురిసిన కారణంగా జలాశయాలన్నీ నీటితో

నిండిపోయాయి. దైతు సంకీర్ణమాన్ని కాంక్షించే ఈ ప్రభుత్వం దైతులందరికీ ప్రీగా 7 గంటలపాటు కరెంట్ ఇవ్వటం జరుగుతోంది. నియుత్ ఉత్సత్తి పూర్తి స్థాయిలో ఉన్నందున ఆ సమయాన్ని 7 గంటలనుండి 12 గంటలకు పెంచే ఆలోచన ఏదైనా ఉన్నదా? అదేవిధంగా దైతులు పండించిన వరిధాన్యానికి కనీసం రూ.700, మగర్కేన్కు ఉన్నాకు రూ.1300 కనీస మద్దతుధరగా ప్రభుత్వం ప్రకటించాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. స్పృష్టమైన జవాబు వచ్చేవిధంగా ప్రభుత్వాన్ని మీరు ఆదేశించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి: గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. చేయగలిగింది చేస్తాను.

శ్రీ జలగం వెంకట్రాపు: స్టీకర్ సర్, మీద్వారా ఆర్ అండ్ బి మినిష్టర్ గారి దృష్టికి స్టేట్ హైవే వరంగల్ తల్లాడ-దేవులపల్లి నిషయం తీసుకురాదలచాను. ఇది వర్షాల కారణంగా పూర్తిగా పాడైపోయింది. ఈ స్టేట్ హైవేకు మరమ్మత్తులు చేయాలి. దీనిని క్రొత్తగా వేయవలసిన అవసరమైనా రావచ్చు. గతంలోనుండి ఈ స్టేట్ హైవే మరమ్మత్తులకు నోచుకోనందున డ్యూమేజ్ అయినది. వర్షాలవలన ఇంకా ఎక్కువగా డ్యూమేజ్ అయినది. గతంలో వైరా బ్రిడ్జ్ గురించి కూడా అసింటీలో అడిగాము. ఏ టీమ్స్ రాలేదు. దానినల్ల కూడా యాక్సిడెంట్స్ అపుతున్నాయి. స్టీ క్రింద ప్రతి జిల్లాకు రూ.2 కోట్లు ఇస్తున్నారు. ఈ డబ్బుతో జిల్లాలో ఉండే హైవేస్ మెయింటెన్స్, ఆర్ అండ్ బి రోడ్స్ మెయింటెన్స్ చేస్తారా అనే నిషయాన్ని ఆర్ అండ్ బి మినిష్టర్ గారు చెప్పాలి. మెయింటెన్స్ లేకపోవటంవలన గుమ్మడివరం, రుద్రమకోట రోడ్డు బాగా డ్యూమేజ్ అయినది. తప్పనిసరిగా మరియు తొందరగా పీటికి రిపెయిర్స్ చేసేవిధంగా మినిష్టర్ గారు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామేష్వారాపు: జిల్లాకు ఇచ్చే రూ.2 కోట్లు రోడ్లు స్టీ కొరకుగాని రోడ్లు నిర్మించటానికి కాదు. ఎక్కుడైక్కుడ అయితే యాక్సిడెంట్స్ ఎక్కువగా అపుతున్నాయో ఆ సెంటర్స్ ను గుర్తించి వాటిని రెక్కిపైచేయటానికి మాత్రమే ఆ డబ్బు వాడతారు. మిగిలిన రోడ్ల నిషయం ప్రస్తుతించారు. అని తప్పనిసరిగా చూసి చేస్తాను.

అర్థిల సమర్పణ

శ్రీ సున్నం రాజయ్: భద్రాచలం దీపస్థానంలో వనిచేస్తున్న 54 మంది కార్టికులను తొలగించారు. వారిని వెంటనే పనిలోకి తీసుకోవాలని కోరుతూ పిటిషన్సు సమర్పిస్తున్నాను.

(గౌరవసభ్యులు ఈ సందర్భంగా పిటిషన్సు అందచేశారు)

సంతాప ప్రతిపాదనలు
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్.ఎ.దేవశా గారి మృతి పట్ల

MR.SPEAKER: " That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri S.A. Devsha, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family. "

Sri S.A. Devsharepresented Bodh Assembly Constituency of Adilabad District from 1967-72 and 1972-78. He also served as President of Utnoor Panchayat Samithi. He worked hard for the development of his constituency and for the welfare of the downtrodden. He passed away on 16th July, 2005, at the age of 75 years.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ బోజ్యా అప్పల స్వామి గారి మృతి పట్ల

" That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Bojja Appala Swamy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family. "

ఉ.11.10

Sri Bojja Appala Swamy first served as a Member of the Composite Madras State Assembly in 1952 and again represented the Amalapuram Constituency in East Godavari District from 1955 to 1962. He rendered great service for the development of his Constituency. He passed away on 19th August, 2005 at the age of 93.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ వెచలపు పాలవెల్లి గారి మృతి పట్ల

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Vachelapu Paalavelli, former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

Sri Vechelapu Paalavelli represented the Chodavaram Assembly Constituency of Visakhapatnam District from 1967 to 1972 and from 1972 to 1978. He served as a Chairman, Agriculture Market Committee and as a Chairman, Central Bank from 1987 to 1990. He was popularly known as 'Ryothu Bandhu' as he has rendered great service for the betterment of farmers.

He was ailing quite for some time and at the age of 71 he passed away on 12th September, 2005.

We shall observe two minutes silence as a mark of respect to the departed souls.

(Then silence for two minutes observed)

MR. SPEAKER: All the papers are deemed to have been laid on the table of the House.

సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు

1. A copy of Annual Statement of Accounts of Transmission Corporation of Andhra Pradesh Limited for the year 2003-2004, in compliance with Section 619-A(3) of the Companies Act, 1956.
2. A copy of the 29th Annual Report of Sponge Iron India Limited for the year 2003-2004, in compliance with Section 619 of the Companies Act, 1956.
3. A copy of the 21st Annual Report of the Andhra Pradesh State Housing Corporation Limited for the year 1999-2000, in compliance with Section 619-A(3) of the Companies Act, 1956.
4. A copy of the Audit Report on the Vijayawada-Guntur-Tenali-Mangalagiri Urban Development Authority for the years 1998-1999, 1999-2000 and 2000-2001, as required under Section 24(4) of Andhra Pradesh Urban areas (Development) Act, 1975.

ప్రకటన

పశ్చమ్మగు, పర్యావరణ పరిరక్షణాపై నియమించబడిన సమితి

MR. SPEAKER: I am to inform you that the Business Advisory Committee in its meeting held on 20-09-2005 agreed to constitute a new Legislature Committee viz., Committee on Wild Life and Environment Protection. The rule 247 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly has to be suspended in pursuance of rule 317 of the said rules.

Therefore, now I request the Minister for Finance and Legislative Affairs to move the motion for suspension of the rule 317 for the time being.

SRI K. ROSHAIH (MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS): I beg to move:

"That under rule 317 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the rule 247 be suspended for the time being for the purpose of constituting a Committee on Wildlife and Environment Protection."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That under rule 317 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the rule 247 be suspended for the time being for the purpose of constituting a Committee on Wildlife and Environment Protection."

(PAUSE)

The motion was adopted and the rule 247 was suspended.

MR. SPEAKER: Now, I request the Minister for Finance and Legislative Affairs to move the motion for constitution of the Committee.

SRI K. ROSHAIH (MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS): I beg to move:

"That the following be incorporated in the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly:

"Constitution of the Committee - 258-N. The Committee on Wild Life and Environment Protection shall consist of 12 Members who shall be nominated by the Speaker from amongst the Members of the Assembly provided that a Minister shall not be nominated as a Member of the Committee and that if a Member after his nomination to the Committee is appointed as a Minister, he shall cease to be a Member of the Committee from the date of such appointment."

'258-O. The functions of the Committee shall be to examine the measures taken by the Government in protection of wild life and environment and to review the progress from time to time and to give suggestions wherever necessary."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That the following be incorporated in the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly:

"Constitution of the Committee - 258-N. The Committee on Wild Life and Environment Protection shall consist of 12 Members who shall be nominated by the Speaker from amongst the Members of the Assembly provided that a Minister shall not be nominated as a Member of the Committee and that if a Member after his nomination to the Committee is appointed as a Minister, he shall cease to be a Member of the Committee from the date of such appointment."

'258-O. The functions of the Committee shall be to examine the measures taken by the Government in protection of wild life and environment and to review the progress from time to time and to give suggestions wherever necessary."

(PAUSE)

The motion was adopted and the rules '258-N' and '258-O' do stand part of the Rules and the Committee on Wild Life and Environment Protection was constituted.

ప్రభుత్వ చిల్డులు

**1. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల (రెండవ సపరణ) చిల్డు
(ప్రతిపాదించిబడినది)**

SRI N. RAGHUVREERA REDDY (MINISTER FOR AGRICULTURE): Sir, with your permission, on behalf of Minister for Co-operation and Transport, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Bill, 2005."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Bill, 2005."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

**2. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ జీవన ఎరువులు (మానిటరింగు, నాయ్యత నియంత్రణ) చిల్డు
(ప్రతిపాదించిబడినది)**

SRI N. RAGHUVREERA REDDY (MINISTER FOR AGRICULTURE): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Bio-fertilizers (Monitoring and Quality Control) Bill, 2005."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Bio-fertilizers (Monitoring and Quality Control) Bill, 2005."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

**3. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ విలువ ఆధారిత పన్ను (సపరణ) చిల్డ్
(ప్రతిపాదించిబడినది)**

SRI K. ROSAIAH (MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, with your permission on behalf of Minister for Commercial Taxes, Prohibition and Excise, Courts and Law, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2005."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2005."

The motion was adopted and the Bill was introduced.

**4. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ న్యాయస్థానాల ఫీజు, దావాల మదింపు (సపరణ) చిల్డ్
(ప్రతిపాదించిబడినది)**

SRI K. ROSAIAH (MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, with your permission on behalf of Minister for Commercial Taxes, Prohibition and Excise, Courts and Law, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 2005."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 2005."

The motion was adopted and the Bill was introduced.

**5. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వినోదపు మన్మ (సపరా) చిల్డు
(ప్రతిపాదించిబడినది)**

THE ANDHRA PRADESH ENTERTAINMENTS TAX (AMENDMENT) BILL, 2005.

SRI K. ROSAIAH (MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, with your permission on behalf of Minister for Commercial Taxes, Prohibition and Excise, Courts and Law, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Amendment) Bill, 2005."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Amendment) Bill, 2005."

The motion was adopted and the Bill was introduced.

**6. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వినోదపు మన్మ (రెండవ సపరా) చిల్డు
(ప్రతిపాదించిబడినది)**

SRI K. ROSAIAH (MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, with your permission on behalf of Minister for Commercial Taxes, Prohibition and Excise, Courts and Law, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Second Amendment) Bill, 2005."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Second Amendment) Bill, 2005."

The motion was adopted and the Bill was introduced.

**7. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వినోదపు మన్మ (మూడవ సపరా) చిల్డు
(ప్రతిపాదించిబడినది)**

SRI K. ROSAIAH (MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, with your permission on behalf of Minister for Commercial Taxes, Prohibition and Excise, Courts and Law, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Third Amendment) Bill, 2005."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Third Amendment) Bill, 2005."

The motion was adopted and the Bill was introduced.

MR. SPEAKER: Now, the House is adjourned for Tea for ten minutes.

(The House then adjourned at 11.20 AM)

(టీ విరామం అనంతరం సభ తిరిగి ఉదయం **11.40** గంటలకు సమావేశమైనది.)

(అధ్యక్ష స్థానంలో శ్రీ బి. వేదవ్యాస ఉన్నారు.)

★★★

Chairman: Q.No.28 (3710 is postponed)

లఘువు చర్చ

పోతి రెడ్డి పాఢు హాడ్ రెగ్యాలేటరు, సిధ్ధేశ్వరంల గురించి

(కొనసాగింపు)

శ్రీ డి.ఎల్. రహింద్రారెడ్డి : మిషనరీ ప్రైవేట్ స్కూల్ కోర్సుల సార్, నిన్నటి రోజన తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి వాళ్ల మాట్లాడుతూ,

శ్రీబాగ్ ఒప్పందానికి విలువ లేదు, శ్రీబాగ్ ఒప్పందమనుది కాంపోజిట్ మద్రాస్ స్టేట్లో రాయల్సీమ, కోస్తా నాయకులే చేసుకున్న ఒప్పందమని చెప్పడం జరిగింది. ఒకసారి చరిత్ర చూస్తే - శ్రీబాగ్ ఒప్పందం తర్వాత, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు అంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత , అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత కూడా 1950 లో ఒకటి, 1956లో ఒకటి అంటే రాజ్యాంగం ఆచరణలోకి పచ్చిన తర్వాత ..... 1950 లోనై Krishna basin shall divide territories of States of Bombay, Mysore, Hyderabad and Madras ..... అంటే దాని ప్రకారం మద్రాసు స్టేటులో రాయల్సీమ, కోస్తా వస్తాయి. కాబట్టి 1950లో గాని, 1956లో గాని అంధ్రరాష్ట్రంలో గాని, అంధ్రప్రదేశ్లో గాని శ్రీబాగ్ ఒప్పందానికి ఎప్పుడైనా విలువ వుందని రికార్డులు చెబుతున్నాయి.

అలాగే నిన్నటి రోజున తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపనాయకులు మాట్లాడుతూ, మీరు కృష్ణా నది ఫోనే మార్చి ప్రయత్నం చేస్తున్నారన్నారు. ఒక సది ప్రవాహాన్ని, భాగోళిక పరిస్థితుల వల్ల వచ్చిన ఆ ఫోను మార్చి శక్తి ఎవ్వరికి లేదు. ఈ రెండు పార్టీల వారికి కృష్ణా నది జలాల మీద, కృష్ణా పరివాహక ప్రాంతాల పట్ల, ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు, ఏర్పడిన తర్వాత జరిగిన పరిణామాలు తదితరవన్నీ తెలియక ఆవిధంగా మాట్లాడారేమోనని నేను అనుకుంటున్నాను. రెండు పార్టీలు కలిసి తెలంగాణ ప్రజల్లో ఏదో ఒక అపోహ కలుగజేయాలనే ప్రయత్నం చేశారు, అది తప్పని రికార్డులు చెబుతున్నాయి.

పోతిరెడ్డిపాడు హాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపాసిటీ పెంచడం వల్ల ఉత్పన్నమయ్య పరిస్థితి అంటే శ్రీశైలం రైట్ మెయిన్ కెనాల్ లో 841 అడుగుల్లో, స్పీల్ లెవెల్లో ఉన్న పోతిరెడ్డిపాడు హాడ్ రెగ్యులేటర్ నుంచి 885 అడుగుల వరకు ఎక్కడెక్కడ ఏం లెవెల్లో నీరు విడుదలయ్యేది నేను సమగ్రంగా చెప్పడలుచుకున్నాను. 841 అడుగుల్లో శ్రీశైలంలో నీరుంచే ఎన్సార్ ఎల్సో లో జీరో ఉంటాయి. 842 అడుగుల్లో 17 క్యాసెక్యూలు, 843 అడుగుల్లో 64 క్యాసెక్యూలు, 844 అడుగుల్లో 105 క్యాసెక్యూలు, 846 అడుగుల్లో 158 క్యాసెక్యూలు, అదే విధంగా 854 అడుగుల్లో 1142 క్యాసెక్యూల డిస్ట్రిబ్యూషన్ మాత్రమే ఉంటుంది పోతిరెడ్డిపాడు హాడ్ రెగ్యులేటర్ నుంచి . ఈ హాడ్ రెగ్యులేటర్ ను వైడెన్ చేసిన తర్వాత 854 అడుగుల్లో 2214 క్యాసెక్యూలు మాత్రమే వచ్చే అవకాశం ఉంది. అలాగే 860 అడుగుల్లో శ్రీశైలంలో నీరుంచే రెండు వేల క్యాసెక్యూలు మాత్రమే వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఈ రెగ్యులేటర్ ను వైడెన్ చేసిన తర్వాత 4617 క్యాసెక్యూలు మాత్రమే వచ్చే అవకాశం ఉంది. అలాగే ప్రతి అడుగుకు ప్రస్తుతం ఉన్న హాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపాసిటీ, ప్రపోజ్ హాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపాసిటీ చూస్తే, ఈ హాడ్ రెగ్యులేటర్ ద్వారా బనకచర్ల క్రాస్ రెగ్యులేటర్ ద్వారా రాయల్సీమ ప్రాంతానికి, నెల్లూరు ప్రాంతానికి, పార్ట్ర్స్ అఫ్ ప్రకాశం జిల్లాకు నీరు రావలంటే 885 అడుగుల వద్ద నీళ్లుండాలని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీకి అసలు కృష్ణా నదీ జలాల మీద, కృష్ణా జలాల యుటైలైజెషన్ మీద, కృష్ణా డెల్టా మీద ఒక సుష్టుమైన విధానం లేదు. పది సంవత్సరాలు మీరు అధికారంలో ఉండి ఎప్పుడైనా కృష్ణా డెల్టా మీద ఏదైనా సుష్టుమైన హామీ ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ప్రతిష్టాయకులుగా ఉన్నపుడు, 2003 లో విజయవాడకు వెళ్లారు, అప్పుడు తీవ్ర వర్షాభావ పరిస్థితులున్నాయి. కృష్ణా నది ప్రవాహం కూడా బాగా తగ్గింది. సముద్రంలోకి పోయే నీరు కూడా ఆ సంవత్సరంలోనే చాలా తక్కువ పోయింది. కృష్ణా డెల్టా మీద తెలుగుదేశం పార్టీ తమ అభిప్రాయం సుష్టుంగా చెప్పడం లేదు, మీ అభిప్రాయమేమిటో చెప్పండని విజయవాడలో రాజశేఖర్ రెడ్డి గారిని మీట ది ప్రైవేట్ కాస్టరెన్స్లో అడిగారు. ఉన్న నీటిని ఏవిధంగా పీర్ చేసుకోవాలనే విషయంఔ ఆనాడు వివిధ ప్రాంతాలలో వివిధ రకాల ఆందోళనలున్నాయి. అయినా ఆయన చాలా సుష్టుంగా చెప్పడం జరిగింది. కృష్ణా డెల్టాకు తప్పకుండా నీరు ఇస్తాం, వారికి కూడా రైపేరియన్ రైట్ ఉన్నాయని సుష్టుంగా చెప్పారు. అధికారంలోకి రాకముందు, ఎన్నికల సమయం సమీపిస్తున్నా వారు ఆవిధంగా సుష్టుంగా చెప్పారు. మేమున్నది, రాజకీయ పార్టీలున్నది ఎన్నికల కోసం కాదు, మాకు ఒక సుష్టుమైన విధానం ఉండని ఆనాడు సుష్టుంగా చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పటికే వారి సుష్టుమైన విధానమే మిటో చెప్పమని తెలుగుదేశం పార్టీని కోరుతున్నాను. వారికి అవగాహన లేదని ఎందుకంటున్నానంటే, గత శాసనసభ లో అనుకుంటా, If I remember correctly, టెంప్లార్ నాయకులు చంద్రశేఖరరావు గారు, ఎవరి సంహానో నాకు తెలియదు గాని అలమట్టి డ్యూము ఎత్తు ఇంకా ఎక్కువ పెంచితే మంచిదని చెప్పినట్లు నాకు గుర్తు. తెలుగుదేశం పార్టీ 1994 నుంచి 2000 సం

త్వరం వరకు కుంభకర్ణని నిదబోయి, ఆలమట్టి డ్యాము కడుతున్నారు దాని వల్ల రాష్ట్రంలోని మూడు ప్రాంతాల వారికి ఇబ్బందులు వస్తోయనే ఆలోచన లేకుండా, మేము 94-99 లో ప్రతిపక్షంలో ఉండి మిమ్ములను నిద్ర లేపితే, అప్పుడు మీకు సంబంధించిన పార్టీ కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న కూడా ఏమాత్రం త్రథ తీసుకోకుండా అన్ని ప్రాంతాలలో సమస్యలు ఉత్పన్నం అయ్యేటట్లు చేశారు. తెలుగుదేశం పార్టీకి గాని, టిఆర్ఎస్ కు గాని స్పృష్టిను విధానం, అవగాహన అనేది లేకుండా ఈరోజు ఈసమస్యను లేవనెత్తుడం దురదృష్టకరం . తెలంగాణాలోని మహాబూబ్‌సగర్ జిల్లాలో కృష్ణానది ఎక్కువ శాతం ప్రవహిస్తోంది కాబట్టి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత ఆ జిల్లాలోని భీమా, కల్వకుర్తి, నెట్టంపాడు, కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టుల క్రింద ఆయకట్టును డెవలప్ చేయాలనే దిశలో ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

ఉ.11.50

కల్వకుర్తి 40 టిఎమ్సి లిఫ్ట్ ఇరిగేసన్ స్క్రూమ్ ద్వారా 3,40,000 ఎకరాలు పారే విధంగా ఉంది. కోయిల్సాగర్ .5 టిఎమ్సి కెపాసిటీతో.....

శ్రీ మందాడి సత్యనారాయణ రెడ్డిః అధ్యక్షా, రహింద్రా రెడ్డిగారు టిఆర్ఎస్ అధ్యక్షుడు కె.చంద్ర శేఖర్ రాపు గారి గురించి చెప్పారు. ఆలమట్టి డామ్ ఎత్తు పెంచాలని మేము అనాడు చెప్పాము. ఈ రోజు కూడా దానికి మేము కట్టుబడి ఉన్నాము. మహాబూబ్ సగర్ జిల్లాకు గ్రావిటీ ద్వారా నీళ్లు రావడానికి ఆలమట్టి డామ్ అన్ని విధాల ఉపయోగపడుతుంది. మాకు గ్రావిటీ ద్వారా వచ్చే నీటిని వదిలిపిట్టి, ఎత్తిపోతల ద్వారా మా కొంప ముంచడం ఎందుకు? మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు వచ్చే వాటా నీరు మహాబూబ్‌సగర్కు సుమారు 130 టిఎమ్సిల నీరు ఇస్తారు. ఆ నీటిని ఆలమట్టి ద్వారా తీసుకువచ్చే అవకాశం ఉన్నప్పుడు గ్రావిటీ ద్వారా కాలువ వచ్చినా అలా తేకుండా ఎత్తు పెంచడం అంటే కోస్తా ప్రయోజనాలు దెబ్బతింటాయని అంటున్నారు. కోస్తా ప్రయోజనాలు, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాని మహాబూబ్ సగర్ జిల్లా ప్రయోజనాలు రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాదా? మహాబూబ్ సగర్ జిల్లా కరువుకాటకలతో అల్లల్లడిపోతుంది. బంగ్లాదేశ్‌తో మనం పరక్కా బ్యారేజి నుండి నీరు పంచుకున్నట్టు, సింధు నది నీరు పోకిస్తాన్‌తో పంచుకున్నప్పుడు, ఆలమట్టితో నీరు పంచుకుంటే కొంపలు మనిగేది ఏమి ఉంది? అది రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు భంగం అని ఎందుకు అంటున్నారు? మా అభిప్రాయం మాకుంది. వారు చెప్పాలనుకుంటే చెప్పమనండి. ఎదుటి వారిని అవహాళన చేయడం, అవగాహన లేదనడం మంచిది కాదు.

డా.ఎస్.ఎల్. రహింద్రారెడ్డిః నాకు సత్యనారాయణగారంటే గౌరవము సర్. మన రాజకీయ స్వార్థం కోసం ప్రాంతీయ నిఖిలాలు రెచ్చగొట్టుకూడదని నా అభిప్రాయం . మనందరం సమ్ముఖ్య ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో బాగుండాలి. నీలైనంత వరకు ఇరిగేసన్ ప్రాజెక్టుని తీసుకోని సాగునీటికి వసతి కల్పించాలని అన్నాను తప్ప నేనెవరిని చిన్నబుచ్చదలచుకోలేదు. భీమా లిఫ్ట్ ఇరిగేసన్ 20 టిఎమ్సి ద్వారా 2లక్షల ఎకరాలు, కోయిల్సాగర్ .5 టిఎమ్సి ద్వారా 50 వేల ఎకరాలు, నెట్టంపాడు 20 టిఎమ్సి ద్వారా 2లక్షల ఎకరాలు మొత్తం కలిపి 80.5 టిఎమ్సితో దాదాపు 7.9 లక్షల ఎకరాలను ఒక్క మహాబూబ్‌సగర్ జిల్లాలోనే రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం అధికారంలోనికి వచ్చిన తరువాత సాగులోకి తేవడమనేది నగ్నసత్యం . జూరాలలో.....

/అంతరాయం/

రికార్డులలో ఉన్నాయి. వాస్తవాలు చెబుతుంటే సమ్మరెందుకు?

డా.ఎన్.జనార్థన్ రెడ్డిః తెలుగుదేశం పార్టీ 1983లో వచ్చింది. కాంగ్రెసు పార్టీకి 100 సంవత్సరాల చరిత్ర ఉంది. అప్పటి నుండి కృష్ణా నది కొత్తగా పుట్టలేదు. తెలుగుదేశం వచ్చిన తరువాత జారాల కంప్లిట్ చేయడం జరిగింది. కల్వకుర్తికి టెండర్సు పిలిచి దానికి స్టోన్ తయారు చేసుకొని ఎమ్మార్ ప్రాజెక్టు తెచ్చి 100 మీటర్ల ఎత్తు పెంచగలిగింది చంద్రబాబు

నాయుడుగారి హాయాంలోనే జరిగింది. అప్పటి వరకు మీరు లీఫ్ ఇరిగేషన్ గురించి మాట్లాడలేదు. ఈ రోజు భీమూ ప్రాజెక్టుని అంతర్భుగం సంగంబండ చేసింది కూడా తెలుగుదేశం పొర్చైనే. కోయిల్సాగర్, నెట్వైంపాడు మొదలైన వాటికి అడ్జైనిఫ్లైటివ్ శాంక్షమ్సు ఇచ్చినా ఇప్పటి వరకు మీరు ఏమి చేయలేదు. కల్వుకుర్తి మేము చేసిన పనులు తరువాత మీరు ఒక ఇంచ్ పనులు కూడా చేయలేదు. ప్రజలను ఎందుకు మఖ్యపెట్టడం?

డా.డి.ఎల్. రఘీంద్రా రెడ్డి: నేను ఒప్పుకుంటాను. వారు పునాది రాళ్లు వేశారు. వాళ్లు జిఎస్ఎస్ఎస్, హెచ్ఎస్ఎస్ఎస్, కెసికెనాల్ మోడ్యూబేస్కు, మహాబూబ్సగర్ లీఫ్ ఇరిగేషన్కు పునాది రాళ్లు వేశారు. కానీ మీరు ప్రాజెక్టులకు నిధులు కేటాయించలేదు. పనులు మొదలు పెట్టిల్సినా. మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మొదలు పెట్టి త్వరితగతిన పనులు జరుగుతున్నాయి. మహాబూబ్సగర్ బిల్లులో 7.9 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చే విధంగా పనులు చేపడుతున్నారు. గతంలో కాంగ్రెసు పొర్చై హాయాంలో మొదలు పెట్టినా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం జూరాల ప్రాజెక్టును నిధుల లేమితో ఇబ్బంది పడడం వల్ల ఇప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో పూర్తి చేసుకోబడుతుంది.

/అంతరాయం/

తెలంగాణాలో దేవాదుల స్టేజ్ -2లో 2.85 ఎకరాలు, ఎల్లంపల్లి 4లక్షల ఎకరాలు, దుమ్ముగూడెం 4 లక్షల ఎకరాలు మొదలైనవి తెలంగాణాలో తీసుకురావడం జరుగుతుంది. ఎస్ఎర్ఎస్ఎపి, ఫ్లాడ్ ఫ్లో కెనాల్ ఇవన్నీ ఉన్నాయి తెలుగుదేశం పొర్చై ఇప్పుడు మాట్లాడుతూ ఒక పెద్ద మాట మాట్లాడారు. గోదావరి నుండి ఎటువంటి పరిస్థితిలో కృష్ణ బేసిన్కు తరలించే ప్రశ్న లేదని వారు అన్నారు. ఈ రాష్ట్రం నమ్మిఖ్యంగా, నమగ్రంగా అభివృద్ధి చెందితే మీకు, మీ పార్టీకి ఇష్టం లేదా? గోదావరిలో గత వంద సంవత్సరాల చరిత్ర తీసుకుంటే ఎప్పుడూ 400 టిఎమ్సిల నీరు సముద్రంలో కలిసిపోతుంది. వరద నీటిని ఒక ప్రాంతం నుండి ఇంకో ప్రాంతానికి మళ్లించే ఆలోచన భావం మీకు విరుద్ధమా, మీకు ఇష్టం లేదా, అని అడుగుతున్నాను.

/అంతరాయం/

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్డి: అధ్యక్షా, వాళ్లు మొత్తం డిబేటును చాలా స్వప్పంగా ఎంత డైవర్ట్ చేస్తున్నారో చూడండి. నిన్న నేను చెప్పారు గోదావరి పరీవాక ప్రాంతంలో అక్కడన్న అవసరాలను తీర్చిన తరువాత ఖచ్చితంగా ఫ్లాడ్ వాటర్ ఉంటే తీసుకుపోవడానికి ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. ఫ్లాడ్ వాటర్ ఉంది కానీ మీరు అక్కడ ప్రాజెక్టును మీద ఇష్టం పెట్టండి. ప్రాజెక్టుని టీక్స్ చేయకుంటే మేము లీఫ్స్ పెడతాము. తరువాత ప్రాజెక్టుల సంగతి పట్టించుకోరు. కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలకు కావలసిన మొత్తం ప్రాజెక్టులు టీక్స్ చేయండి. ఈ రోజు డిబేటులో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారున్నారు. మీరు వచ్చిన 16 నెలల కాలంలోని ఏ ప్రాజెక్టును మీద ఎంతెంత ఖర్చు పెట్టారు, అని ఏ స్టేజ్లో ఉన్నాయని అడిగాము కానీ మీరు చెప్పాలేదు. మీరు పక్షపాత ధోరణిలో ఉన్నారని చెప్పాము. ఆ ప్రాంతాలలో ప్రాజెక్టులు చేపట్టాలి. తరువాత డైవర్సిఫీకేషన్ జరగాలి. ఈ రోజు కూడా దానికి కట్టుబడి ఉన్నాము. ఈ ప్రాంతంలో ప్రాజెక్టును చేపట్టాలి. తరువాత డైవర్సిఫీకేషన్ జరగాలని అన్నాము. ఆల్మెట్టి ఎత్తు పెంచాలని కెసిఆర్ మాట్లాడారని అన్నారు. కొత్త అసెంబ్లీలో కూడా వారు దానికి కట్టుబడి ఉన్నారు. అయినా మీరు వారితో పొత్తు పెట్టుకున్నారు. అనేక రకాల హామీలు ఇస్తారు. వాళ్లతో పొత్తు పెట్టుకొని, అవకాశ వాదంతో ఓట్లు వేయించుకొని అధికారంలోకి వచ్చి ఈ రోజు వాళ్లు పొరపాటు చేసినట్టుగా మాట్లాడుతున్నారంటే దీని అర్థం ఏమిటి?

డా.డి.ఎల్.రఘీంద్రా రెడ్డి: అవకాశ వాద రాజకీయ పార్టీ అంటే తెలుగుదేశం పొర్చైయే అని భారతదేశ ప్రజలందరికి తెలుసు. అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఒక మాట మాట్లాడుతారు. అధికారంలో లేనప్పుడు ఒక మాట మాట్లాడుతారు. మీరు అధికారంలో పది సంవత్సరాలున్నప్పుడు కృష్ణ డెల్టా గురించి మీరు ఇష్టాలేని హామీని మా ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చారు. మ.12.00

మీరు ఎప్పుడూ కూడా పది సంవత్సరములలో కృష్ణుడేల్చాకు హక్కు వుందని గాని, ప్రాటెక్షన్ చేస్తామని గాని చెప్పలేదు. ఎన్నికల ముందు, ఎన్నికలు వస్తున్నాయని తెలిసి కూడా మా ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. అభిపృథివి అడ్డుకోవడం అవినేకం. అభిపృథివి గురించి తెలుగుదేశం పార్టీ ఆలోచన ఎలా పుంటుంది? రాష్ట్రములోని అన్ని ప్రాంతాలలో నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులను తీసుకుంటున్నాము. వివిధ ప్రాంతాల హక్కులను రక్షించుతూ, ఆ హక్కులను పరిరక్షించుతూ కృష్ణు, గోదావరి, పెన్నా బేసిన్సు అన్నిటినీ కలిపి వ్యధాగా సముద్రంలోకి పోతున్న నీటిని ఉపయోగించుకోవాలంబే తెలుగుదేశం పార్టీకి అసలు ఇష్టం లేదు. ప్రతి రోజు ప్రాజెక్టులు వద్ద, వద్ద అని చెప్పి మాట్లాడుతున్నారు. అది ఎంత మాత్రం క్షమార్థం కాదని చెప్పి మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాము.

అధ్యాంషు, ప్రస్తుతం ఈ ప్రపోజెక్ట్ వైడెనింగ్ అయినటువంటిది పోతిరెడ్డి పొడు హాడ్ రెగ్యులేటర్. హాడ్ రెగ్యులేటర్ గురించి, యస్టార్ట్యస్టి., బసకచెర్ల క్రాన్ రెగ్యులేటర్ ఏమిటి అనే వాటి గురించి నేను వివరంగా చెప్పుడం జరిగింది. నేను ఒక్కటి మాత్రం క్లియర్కట్గా చెప్పుదలచుకున్నాను. వివిధ ప్రాంతాల మధ్య అపోహాలు రెచ్చగోట్టే ప్రయత్నం చేయవద్దు. వివిధ ప్రాంతాల మధ్య అపోహాలు అవసరం లేదని మా ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. కృష్ణుడేల్చా ఇంటరెస్ట్సు ప్రాటెక్ట్ చేస్తూ, నాగార్జున సాగర్ డెల్చా ఇంటరెస్ట్ ప్రాటెక్ట్ చేస్తూ, క్వామపీడిషన్ ప్రాంతమైన రాయల్సీమకు, మరీ ముఖ్యంగా నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలకు నీరు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఇందులో హాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపోసిటీ నలభై వేల క్యాసెక్స్కు పెంచితే మొత్తం కృష్ణుడే నదినే కడవ జిల్లాకు తీసుకుపోతున్నామని తెలుగుదేశం పార్టీ ఉప నాయకులు చెప్పారు. నేను ఒక్కటి మనవి చేస్తున్నాము. హాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపోసిటీని నలభై వేల ప్రపోజెక్ట్ కెపోసిటీకి పెంచిన తరువాత, బసకచెర్ల క్రాన్ రెగ్యులేటర్ వన్ నుండి తెలుగు గంగకు నీళ్ళు పెళ్తాయి. విబిఆర్ అంబే వెలుగోడు బ్యాలెన్సీంగ్ రిజర్వ్యాయర్లో నీళ్ళు పుల్ అయిన తరువాత బ్యాక్ వాటర్ అక్కడకు వస్తుంది. కాబట్టి ఆ బెట్టు నుండి నీళ్ళు తీసుకొనే అవసరం వుందరు. అలాగే ఈ ప్రపోజెక్ట్ వైడెనింగ్ అయిన తరువాత, గోరక్షల్ రిజర్వ్యాయర్ పూర్తి అయిన తరువాత, గోరక్షల్ రిజర్వ్యాయర్లోని నీళ్ళు పుల్ రిజర్వ్యాయర్ లెవల్లో (యస్.ఆర్.యల్) పుంటే నీళ్ళు డా చేసుకొనే అవకాశం వుండదు. అందుకని ఈ ప్రపోజెక్ట్ హాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపోసిటీని పెంచవలసిన అవసరం వుందని చెప్పి నేను మనవి చేస్తున్నాము. గుర్రమెంట్ ఇచ్చిన వివిధ ఆర్డర్స్లో కూడా మొట్టమొదటగా ఈ రెగ్యులేటర్ నుండి చెస్తే క్లింట్ 13 టియంసి.,లు ఫ్రింకింగ్ వాటర్, ప్రైవేట్ రాబ్టిక్ 3 టియంసి.,ల ఫ్రింకింగ్ వాటర్ ప్రయారిటీ బేసిక్ క్రింద యస్టార్ట్చిసి.,కి 19 టియంసిలు, టిబిపి.,కి 29 టియంసిలు ఏయంఅర్పి.,కి 30 టియంసిలు కేటాయించబడ్డాయి. నిస్సుటి రోజున తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన శాసన సభ్యులు మాట్లాడుతూ లెష్ట్ కెనార్లకు 30 టియంసిల నుండి త్రిగంచి 10 టియంసిలు మాత్రమే ప్రభుత్వం ఇస్తుందని చెప్పారు. ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక టన్సేల్ ద్వారా 30 టియంసిలు లెష్ట్ కెనార్లో పంపించాలని నిర్ణయిం తీసుకొని, ఆ నిర్ణయాన్ని అమలు చేస్తున్నాము. అది గతంలో ఎప్పుడూ కూడా తెలుగుదేశం పార్టీ చేయలేదు. లీష్ట్ ద్వారా 10 టియంసిలు అయితే లీష్ట్ చేయాలని నిర్ణయిం అయితే తీసుకున్నారు గాని ఇప్పటికీ కూడా పూర్తిగా యుట్లైజేషన్ జరగలేదు. దాని తరువాత జియన్స్ యస్టియున్స్,కు, వెలుగొండకు నీళ్ళు ఇవ్వాలనే ప్రయారిటీని కూడా ప్రభుత్వం పెట్టుకుంది. ఇప్పీ ర్యాష్ట్లో పుంచుకొని రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం కాకుండా అన్ని ప్రాంతాలను సమాచారించాలను గౌరవిస్తూ, ఆ ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా అన్ని ప్రాంతాల ప్రజలకు సమానంగా నీళ్ళు ఇవ్వాలనే ఆలోచన మా ప్రభుత్వానిది.

కృష్ణు వాటర్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ ట్రిబ్యూసల్ ఆర్డ్యమెంట్ జరిగినప్పుడు రాయల్సీమకోని పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకోవడం జరిగింది. గతంలో ఎప్పుడో రాయల్సీమలో కరువు వచ్చింది. పదమూడవ శతాబ్దము నుండి మొట్టమొదట వరకూ కృష్ణు వాటర్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ ట్రిబ్యూసల్ అవార్డ్ ఇచ్చినంత పరకూ పున్న పరిస్థితులన్నింటినీ కూడా ఎక్స్ప్లైయర్ చేశాము. దీని వలన రాయల్సీమ ప్రాంతానికి చాలా సప్పం జరుగుతుంది, రాయల్సీమ ప్రాంతానికి నీళ్ళు ఇవ్వాలసిన అవసరం వుందని చెప్పి ఆర్గా చేసి ఆ

రాయల్సీమ పేరు మీద 800 టియంసిలను మనం సాధించుకున్న విషయం వాస్తవం కాదా అని చెప్పి మిమ్ములను అడుగుతున్నాను. ఒకసారి మనం కృష్ణ వాటర్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ అర్గమెంట్స్ పరిశీలిస్తే ఖచ్చితంగా ఈ నిజం బయట పడుతుందని మీ ద్వారా మనని చేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, పున్న పరిషితులన్నీ కూడా సభ ముందు పుంచాను. ఏది ఏమైనా కనీసం వరద ద్వారా సముద్రంలోకి పోతున్న నీటిని కూడా రాయల్సీమ ప్రాంతానికి గాని, క్షామంతో అల్లాడుతున్న నెల్లారు ప్రాంతానికి గాని, ప్రకాశం జిల్లాకు గాని ఇప్పం అని మాట్లాడిన ఇద్దరు గౌరవ శాసన సభ్యులు కూడా అనడం ఎంత వరకూ సబబు అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ప్రాంతీయ విద్యోపాలు తలయెత్తుకుండా అన్ని ప్రాంతాలకూ సమానంగా నీరు ఇచ్చినప్పుడే న్యాయం జరుగుతుందనే ఆలోచనతో ప్రయత్నం చేస్తూ పుంటే, సముద్రంలోకి వరద నీరు వేష్ట అవుతుంటే ఎందుకు మీరు అడ్డం పడుతున్నారని అడుగుతున్నాను. కృష్ణ సదిలో ఎప్పుడూ కూడా వరదలు రాలేదని నిన్న మాట్లాడిన వ్యక్తులు అన్నారు. దయచేసి ఒకసారి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వివరణ చదివితే అర్థమవుతుంది. ప్రభుత్వ వివరణ చాలా వివరంగా పుంది.

1989వ సంవత్సరములో టోటల్గా 728 టియంసిల నీరు సముద్రంలోకి పోయింది. 1990వ సంవత్సరంలో 989 టియంసిలు, 1991వ సంవత్సరములో 1236 టియంసిలు, 1992వ సంవత్సరములో 355 టియంసిలు, 1993వ సంవత్సరములో 697 టియంసిలు, 1994వ సంవత్సరములో 1392 టియంసిలు, 1995వ సంవత్సరములో 311 టియంసిలు, 1996వ సంవత్సరములో 773 టియంసిలు, 1997వ సంవత్సరములో 679 టియంసిలు, 1989వ సంవత్సరములో 1156 టియంసిలు, 1999వ సంవత్సరములో 317 టియంసిలు, 2000వ సంవత్సరములో 69 టియంసిల నీరు సముద్రంలోకి పోయింది.

(టిఆర్ఎస్ శాసనసభ్యుల నుండి అంతరాయం)

డా. డి.యిల్. రవీంద్రా రెడ్డి : అధ్యక్షా, కృష్ణ సదికి సంబంధించిన మంత్ర-ప్రైజ్ వివరాలను చదువుతున్నాను. దయచేసి వినండి.

డా. జి. విజయ రామారావు : అధ్యక్షా, నిన్న మేము చెప్పిన దానికి కొంటర్ చేస్తున్నారు. మాకు మైక్ ఇవ్వాలి. నిన్న మేము ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్‌కు కొంటర్ చెబుతున్నారు. అధ్యక్షా, మాకు ఒక్క నిమిషం అవకాశం ఇప్పండి. సభను తప్పుదీపే పట్టిస్తున్నారు. గౌరవ సభ్యులు చదివే స్టేట్‌మెంట్ ప్రకాశం బ్యారేజీకి శ్రీశైలం డ్యూం ద్వారా వరద నీరు ప్రవహించిన దేటా కాదు.

(టిఆర్ఎస్ శాసన సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

ఛైర్స్ : దయచేసి కూర్చోండి.

డా.జి. విజయ రామారావు : గౌరవ సభ్యులు చదివేటటువంటి స్టేట్‌మెంట్ ఇది. శ్రీశైలం డ్యూం ద్వారా వరద నీరు ప్రవహించిన దేటా కాదు ఇది. ఇక్కడ ఇచ్చిన దేటా పూర్తిగా ప్రకాశం బ్యారేజీ పైన అది కూడా ఆల్కట్టి నిర్మాణం కాకముందు అని ఇందులో స్పష్టంగా కనబడుతుంది. అల్కట్టి నిర్మాణం చేపట్టిన తరువాత వరద నీరు ఎంత పోయింది అనేది ఇందులో స్పష్టంగా పుంది.

మ.12.10

ఎప్పుడూ 10, 5, 2 టియంసిలు పుండేది సర్. ఆల్ఫాటి డ్యూమ్ వచ్చిన తరువాత ఈ సంవత్సరం తప్ప ఎప్పుడూ వరద నీరు రాలేదు. ఇక్కడ యిచ్చిన డాలా పూర్తిగా ప్రకాశం బ్యారేజ్ నుండి నాగార్జునసాగర్ క్రింద పున్మయంలి ఉపనదుల ద్వారా వచ్చిన నీటి ప్రవాహం కూడా యిందులో పుంది. ఇది శ్రీశైలం ప్రవాహం కాదు.

శ్రీరామ్: దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్ (నెప్పులా) : అధ్యక్షా, శ్రీశైలం వరద నీరు కాదు, ఉపనదులైన పాలేరు, మున్సైరు నుండి వచ్చే వరద నీరు పోతుంది తప్ప శ్రీశైలం నుండి రాదని అన్నారు. పాలేరు, మున్సైరు నుండి వచ్చే వరద నీరు 10 నుండి 20 టియంసిల వరకు వస్తుంది తప్ప, అంతకంటే ఎక్కువ రాదు. శ్రీశైలం పై నుండి వచ్చే వరద నీరు 100 నుండి 120 టియంసిల వరకు పుంటుంది. 2002, 2003, 2004 సంవత్సరాల్లో కరువు రోజుల్లో కూడా శ్రీశైలం నుండి వచ్చే వరద నీరు 60 నుండి 70 టియంసిల వరకు పోతోంది. ఏది ఏమయినప్పటికీ ఈనాడు టిఅర్యంయస్కు కానీయండి, తెలుగుదేశం పార్టీకి కానీయండి కృ ష్టా డెల్టా నీద ప్రేమ కలిగింది. గౌరవ చంద్రబాబు నాయుడు గారు యిక్కడే పున్నారు. వారు తొమ్మిది సంవత్సరాలు అధికారంలో పున్నారు. ఈనాడైనా వారిని ఒక స్టేట్‌మెంట్ యివ్వమనండి. ‘మేము కృష్టా డెల్టాను రక్షిస్తాము. లేదా పులి చింతల కట్టాలి. పోలపరం కట్టాలి’ అని ఇప్పుడైనా చెప్పమనండి. రాజశేఖరరథ్రిగారు అధికారంలోకి వచ్చి 16 సెలలు అయింది. వారు రాయలసీమ, తెలంగాణా, కృష్టా డెల్టాలకు వచ్చినప్పుడు కృష్టా డెల్టాను రక్షించడమే తన ప్రథమ కర్తవ్యం అని ఘంటాపథంగా చెప్పారు. ఆ విధంగా చెప్పిన సియం ఆయన ఒక్కరే.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హార్ష ధ్వనాలు)

ఈనాడయినా వారి పాలసీని చెప్పమనండి. దేవేందర్ గౌడ్ గారు, కడియం శ్రీహరి గారు 9 సంవత్సరాలు కేబినెట్ మంత్రులుగా పున్నారు. ఈనాటికి వారికి గుర్తు వచ్చిందా తెలంగాణా ఏరియా? సమైక్య ఆంధ్ర మంత్రులుగా వని చేసినప్పుడు ఒక్క నాడు కూడా నోరు మెదపలేదు. వారి పదవులు వూడిపోయిన తరువాత తెలంగాణాకు అన్నాయం జరుగుతోందని ఈనాడు ఎత్తి చూపుతున్నారు. ఉన్న పరిస్థితులను చెప్పమనండి. ఎందుకు ప్రాంతీయ విబేధాలను రెచ్చగొడతారు? ఎక్కడ కరువు ప్రాంతం పుందో, ఇక్కడ నీటికి యింటిని చెప్పమనండి. అందరం సమానంగా అభివృద్ధి చెందుదాము. వారి పాలసీ ఏమిటో చెప్పకుండా ఏపయుఁ ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారో వాటికి అడ్డు పడడం సమంజసం కాదు.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి ‘పేమ్, పేమ్’ అంటూ కేకలు)

ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టులు కడుతూ పుంటే నీరు ఎక్కడిది, డబ్బు ఎక్కడిది అంటారు. కోర్టుల్లో ఛాలెంజ్ చేస్తారు.

(ఇంటర్వ్యూస్)

డాక్టర్ యన్. జనార్థనరథ్రి: మంత్రిపదవి యిస్తున్నాను పోవోయ్.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్ (నెప్పులా) : అయ్యా జనార్థనరథ్రి, నాకు మొత్తం హిస్టరీ నీకన్నా ఎక్కువ తెలుసు.

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి: (‘పేపర్ కటింగ్ ఎత్తి చూపుతూ’) శ్రీశైలం నీరంతా నీమకే అని ముఖ్యమంత్రి ఆయన నోటిషెన్ ఆయన అన్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య: జనార్దనరెడ్డి, డైరెక్టగా మిమ్మల్ని రికెప్ట్ చేస్తున్నాను. మామూలుగా మనం మాటల్లాడే మాట, కూర్చోని మాటల్లాడినా గౌరవప్రదంగా మాటల్లాడడం అలవాటు చేసుకోండి. మీరు మాటల్లాడిన మాట ఏమాత్రం మీ గౌరవం, నభ గౌరవం పెంచదు. అటువంటి మాటలు మాటల్లాడవద్దని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ యన్. జనార్దనరెడ్డి: అధ్యక్షా, వారు నా పేరు తెచ్చారు, నాకు అవకాశం యివ్వండి.

(శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్ నుండి యింటర్వ్యూన్)

చైర్మన్: నెప్పలా గారు కూర్చోండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్: మా పేరు తెచ్చిపుపుడు మాకు సమయం యిప్పకపోతే ఎలా?

డాక్టర్ యన్. జనార్దనరెడ్డి: నేను ఏదో అన్నానని రోశయ్యగారు అన్నారు. నేను ఏమన్నాను అధ్యక్షా? ఈరోజు నెప్పలా మైక్ తీసుకుని మాటల్లాడేటపుపుడు .....

చైర్మన్: మీకు తరువాత అవకాశం యిస్తాను. రవీంద్రారెడ్డి గారు మాటల్లాడిన తరువాత అవకాశం యిస్తాను, కూర్చోండి.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్: జనార్దనరెడ్డిగారు మాటల్లాడితే తాను యంబిబియన్ అంటారు. వారి విజ్ఞతకే పదలివేస్తున్నాను. వారు స్పీకర్, ముఖ్యమంత్రి, మంత్రులు, తోటి శాసనసభ్యులు అనే గౌరవం లేకుండా వారి యిష్టం పచ్చినట్లు వారు మాటల్లాడుతున్నారు. ప్రజలు అంతా గమనిస్తున్నారు. అంతా గమనించే మునిసిపల్ ఎలక్షన్స్‌లో వారి పార్ట్ ని సింగిల్ డిజిట్‌లో పుంచారు. వారు తప్పుకున్న గోత్తిలో వారే పడ్డారు. వారి భాషా ప్రాపీళాం పల్ల ఆగతి తెలుగుదేశం పార్ట్‌కి పట్టిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఏది ఏమైనా నేను ఒకటే చెబుతున్నాను అధ్యక్షా. అన్ని ప్రాంతాలకు సమాస ప్రాధాన్యత కావాలని వారిని అడగుపునండి. వారి పాల్సీ ఏమిటో చెప్పుమనండి. కృష్ణ డెల్టా, రాయలసీమ, తెలంగాణాలకు ఏమి కావాలో చెప్పుమనండి. పోతిరెడ్డి పాడు నుండి 12 టియంసి వాటర్ మొన్స్టటి వర్డాలకు సముద్రంలోకి పోయింది. ఈనాడు మాకు శ్రీశైలంలో 854 అడుగులకు పైన నీరు పుంటే కాని పోతిరెడ్డిపాడుకు 40 వేల క్యాసెక్కులు పోదు. ఎక్సెస్ వాటర్ సముద్రంలోకి పోయే బదులు 40 వేల క్యాసెస్ వారికి యీస్టే మాకు అన్యాయం జరగదు. వాటర్ వృధాగా సముద్రంలోకి పోతోంది. ఈనాడు ప్రభుత్వ పరంగా మేము ఒకటే అడుగుతున్నాము. ఎగ్గిసింగ్ 107 జీవో ఫ్లైష్‌బుల్గా పుంది. ఆ జీవో ఆర్డర్ మాకు యివ్వండి. భవిష్యత్తులో కృష్ణ డెల్టాకు ఫస్ట్ ప్రిఫరెన్సీయిచ్చి, ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో అయినా సరే కృష్ణ డెల్టాను, నాగార్జునసాగర్ ను రక్కించి, పోతిరెడ్డిపాడుకు, కరువు ప్రాంతాలు అన్నింటిలో తప్పకుండా వాటర్ ను యుట్లైజ్ చేసుకోండని ప్రభుత్వపరంగా వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం . ఎ. గప్పార్: (కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్ట్‌ల సభ్యులను పుద్దేశించి) అధ్యక్షా, వారు వారు మాటల్లాడుకుంటే చాలా? మాకు అవకాశం కావాలి.

డాక్టర్ యన్. జనార్దనరెడ్డి: మేము వారిని అగౌరవపరచే మాట అసలేదు. చాలా సపోర్ట్ చేస్తున్నారు. మంత్రివది వస్తుందని మాత్రమే అన్నాను. ఇంతకంటే ఎక్కువ ఒక్క మాట మాటల్లాడలేదు. రోశయ్యగారికి ఏదేదో వినబడుతుంది. ఈనాడు నెప్పలా గారికి కనబడడం లేదు. పులినింతలకు అడ్డంపడింది కాంగ్రెస్ ఎంఎల్సిలు కాదా ఆ రోజు? కాంగ్రెస్ ఎంఎల్సిలు అడ్డంపడి గొడవ చేశారు. అపస్త్రీ మరచిపోతే ఎలా?

చైర్మన్: దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్: అధ్యక్షా, నేను మంత్రిపదవి కోసం అశపడే వాడినే అయితే ఆనాడు రామారావు గారిని వదిలి అక్కడ వారివైపు కూర్చునే వాడిని.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హృదాఫ్సానాలు)

ఒకే ఒక సిద్ధాంతాన్ని, నాయకుడిని సమ్ముక్కొని, ఆయనతోబాటు పున్మూలు. ఆయన చనిపోయిన తరువాత, వారి సిద్ధాంతాలు సచ్చక యిటు వచ్చాము. మంత్రిపదవి కోసం కాకుండా, న్యాయం కోసం మాట్లాడాము. ఎవరినీ, ఏనాడు మంత్రిపదవి కోరలేదు. అది నా జన్మతో జరగని వని అని సభాముఖంగా జన్మానిర్ణి గారికి చెబుతున్నాము.

డాక్టర్ డి.యల్. రవీంద్రా రెడ్డి: అధ్యక్షా,

(తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు తమ నాయకుడు మాట్లాడడానికి అపకాశం యివ్వవలసిందిగా కోరుతూ నిలబడ్డారు)

డాక్టర్ డి.యల్. రవీంద్రారెడ్డి: అధ్యక్షా, విజయరామారావు గారు సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. The quantum of surplus water released from Prakasam Barrage from 1989 to 2005, ఆ వివరాలు చెప్పాము.

(తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి యింటర్వెన్షన్)

చైర్మన్: చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, మాట్లాడండి.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, సెప్టో గారు మాట్లాడుతూ ఒక మాట అన్నారు. ఏప్పుడూ, మొదటి నుండి కూడా తెలుగు దేశం పార్టీ అభిప్రాయం చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. అదేమాదిరిగా పులిచింతల విషయం ఇదే హాస్టలో చాలాసార్లు డిస్క్యూప్స్ కు వ్యాపి ఎవరు అడ్డంపడ్డారనేది చరిత్ర చూడవలసిన అవసరం పున్నది.

శ్రీ నాయని నరసింహరెడ్డి: కోమటి వెంకటరెడ్డి అడ్డంపడ్డారు.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: నిన్నటి వరకు మిత్రపక్షంలోపున్న సరసింహరెడ్డి గారు కోమటి వెంకటరెడ్డి అడ్డంపడ్డారని చెబుతున్నారు. ఇస్టేషన్ కూడా చేయనీయకుండా చేస్తే యిదే హాస్టలో మాట్లాడుతూ ‘ఎవరెవరి యింటరెస్టులు వారు కాపాడుకుంటారు’ అని ఈనాటి ముఖ్యమంత్రి ఆనాడు చెప్పారు. మొదటి నుండి పులిచింతల ప్రాజెక్టు రావాలని, దీనిపల్లి ఎవరికీ నష్టం లేదని తెలుగు దేశం పార్టీ చెప్పింది. ఆ విషయం గమనించకుండా ఎన్నికలప్పుడు చెప్పామని చెప్పారు.

మ 12.20

మీ పార్టీ ఆ రోజు కృష్ణా డెల్టా కాపాడాలని మీరు ఉండ్చుం చేశారు. రాయల్సీమ ఆ ప్రాంతం కూడా నీళ్లు పోనివ్వమని వారు మాట్లాడారు. నల్గొండలో ఈ నీళ్లు ఆ పక్కకు పోవడానికి లేదని మాట్లాడారు. మాకు కావాలన్నారు. ఆ రోజు గుండు కొట్టించుకుని ఉంచారు. ఆ రోజు ఇదే హాస్టలో డిస్క్యూప్ అయితే ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారు. ఎవరెవరి ఇంటరెస్టు వారు కాపాడుకుంటారని, మాకేమీ సంబంధం లేదని ఈనాటి ముఖ్యమంత్రి ఆ రోజు ప్రతిపక్షుాయకుడిగా మాట్లాడారు. ఆ రోజు

కూడా టెండర్స్ ఇవన్నీ చెప్పిన తరువాత ఎన్ని పత్రిడులు వచ్చినా పులిచింతలకు టెండర్స్ పిలిచింది తెలుగు దేశం పార్టీ తప్ప మరొకటి కాదు. తరువాత మీరు డిలే చేశారు. ఈ రోజు కూడా రాష్ట్రంలో పులిచింతల పైన తెలుగు దేశం పార్టీకి ఒక స్పష్టత ఉంది. మీలో ఆ స్పష్టత లేదు. నల్గొండ ఒక మాట, హైదరాబాదు ఒక మాట, ఇంకో చోట ఇంకో విధంగా మాటలుతారు. అదే విధంగా కృష్ణ డెల్టా మీరు ఆలోచిస్తే నీళ్ళు తక్కువగా ఇస్తే ఒక పంటకు నీళ్ళు ఇస్తే ఫస్ట్ కృష్ణ డెల్టాకు ఇవ్వాలని ఒకవేళ మల్లీ నీళ్ళు వస్తే అవసరం అయితే నాగార్జున సాగర్ కు ఇద్దాము, ముందు ఆ విధంగా సీజన్ ప్రకారం ఇద్దాము అని ముందుకు పోయాము. ఈ విషయంలో కూడా తెలుగు దేశం పార్టీ చాలా స్పష్టంగా ఉన్నాము.

ఈ రోజు పోతిరద్దిపాడు వచ్చింది. వచ్చినప్పుడు మీరు అందరినీ పిలిపించి ఎందుకు మాటలడలేకపోయారు? ప్రాజెక్టు విషయంలో అందరికీ న్యాయం జరిగే విధంగా ఈ రాష్ట్రంలో మాటలడుకోవలసిన అవసరం ఉంది ఆ విధంగా మాటలడకుండా అపోహాలు వచ్చే విధంగా, సమస్యలు వచ్చే విధంగా మీరు మాటలడుతున్నారు. ఆ విధంగా మీరు ముందుకు పోతున్నారు. మా పార్టీ చాలా స్పష్టంగా ఉన్నాము. మాలో ఏ మాత్రం డిఫరెన్స్ ఆఫ్ బీనియన్ లేదు. అన్ని ప్రాంతాలకు న్యాయం జరగాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాలు బాగుపడాలి. ఎవరికీ అపోహాలు రాకూడదు. అందరికీ నీళ్ళు పోవాలి, అందరికీ న్యాయం జరగాలని తెలుగు దేశం పార్టీ సిద్ధాంతం. ఆ విధంగా ముందుకు పోతున్నాము. మీలో డిఫరెన్సెన్ ఉన్నాయి. ఒక్క ప్రాంతంలో ఒక్క విధంగా మాటలడుతున్నారు. మీరు అది క్లారిషై చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయం నేను చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. తెలుగు దేశం పార్టీలో ఎక్కుడా విభేదాలు లేవు. మొదటి నుంచీ ఈ నీటి విషయంలో చాలా స్పష్టంగా ఉన్నాము అని మనవి చేస్తున్నాను.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:- అధ్యక్షా, పులిచింతల కట్టే ప్రయత్నం చేశాము, టెండర్స్ పిలిచాము, ఆ ప్రయత్నం చేస్తుంటే కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన శాసన సభ్యుడు అడ్డుపడ్డారు అన్నారు. ఒక్క శాసన సభ్యుడు అడ్డుపడ్డంత మాత్రాన మీరు ప్రాజెక్టులు కట్టలేనంత దయనీయమైన, దిక్కుమాలిన పరిస్థితిలో ఉన్నారా?

(తెలుగు దేశం పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

లోకల్ సమస్యలను బట్టి ఎవరో ఒకరు ఏదో ఒక మాట అని ఉంటారు. ఆయన ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిఎస్ తొందరగా చేయమనే కారణంతో అడ్డుపడ్డారు. మీకు అనలు చిత్రపడ్డి ఉన్నదో, లేదో అన్నది తేటత్తలంగా అర్థం అవుతోంది. అందరికంటే సుదీర్ఘంగా ఈ రాష్ట్రంలో 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా పదవి బాధ్యతలు చేపట్టింది మీరే. 9 సంవత్సరాలలో వారు అడ్డు పడ్డారు, వీరు అడ్డుపడ్డారు అందుకొనే నేను చేయలేకపోయాను అని చేతులు వెల్లకలా వేస్తే ఎట్లా అయ్యా?

(తెలుగు దేశం పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

కనీసం ఇప్పటికైనా ప్రజలు గమనిస్తున్నారన్న ఆలోచన మీకు రానే రాదా? ఎన్నికలకంటే ముందు ఆఖరికి టెండర్స్ కూడా పిలిచింది టెండర్స్ పిలిచారని చెప్పుకోవడానికి మాత్రమే. ఎన్నికల కంటే ముందు టెండర్స్ పిలిచారు. అంత కంటే ముందు పునాది రాళ్ళ వేశారు. వేశాము అంటే తప్పు. వేశారు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి సప్పులు)

డా. ఎస్. జనార్థన్ రెడ్డి:- ఎందుకు నప్పుతున్నారు?

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:- చందుబాబు నాయుడు గారూ మీరు 9 సంవత్సరాలలో వేసిన పునాది రాళ్ళ చరిత్ర చూసుకోండి. 1996 లో ఒక ప్రాజెక్టుకు పునాది రాళ్ల వేశారు. 1998 లో భూమి పూజ చేశారు. 1999 లో టెండర్స్ పిలిచాము

అన్నారు. ఆ టెండర్స్ కూడా టెక్షికల్ ప్రోజెక్ట్ వచ్చింది కాబట్టి క్యానీల్ చేశారు. 2004 సంవత్సరం వచ్చే నరికి మళ్ళీ టెండర్స్ పిలుస్తున్నారు. ఎవరికి చెబుతున్నారు? మీరు గుండె మీద చె య్య వేసుకుని చెప్పండి. ఒక్కటైనా చేయగలిగారా చంద్రబాబునాయిడు గారూ. 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి కనీసం ఒక్క ప్రాజెక్ట్ అయినా పూర్తి చేయగలిగారా? ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేశామని చెప్పగలరా? మీరు ఊరికి మాటల కోసం మాటలు మాటల్డాడే కార్యక్రమం ఊరికి చేశారు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి హారిటేజ్ పూర్తి చేశారు అన్న మాటలు)

(తెలుగు దేశం పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

I am sorry. హారిటేజ్ అనే ప్రాజెక్టు పూర్తి చేశారట నాకు గుర్తు లేదు. నేను కోరుకునేది ఇప్పటికైనా కూడా ప్రథాన ప్రతిపక్ష పార్టీ నేతగా కనీసం మునిసిపల్ ఎన్నికలలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఓటమి చూసిన తరువాత కూడా ప్రజలు ఇంత పెద్ద ఎత్తున తీర్పు చెప్పిన తరువాత కనీసం ఇప్పటికైనా కూడా కొంచెం విసేది నేర్చుకోండి. ప్రతిదానికి అడ్డగోలుగా మాటల్డాడే కార్యక్రమం కొంచెం అయినా ఆపండి.

(అంతరాయం)

కృష్ణా డెల్టా 150 సంవత్సరాల చరిత్ర కలిగిన కృష్ణా డెల్టా. ఆ కృష్ణా డెల్టాలో 150 సంవత్సరాల తరువాత కట్టిన ఏ ప్రాజెక్టు కూడా ఆపకూడదని, లోయర్ రైపేరియన్ రైట్ ఆపకూడదని ఉంది. అంతే కాకుండా మరీ ప్రథానంగా అక్కడున్న పరిస్థితి ఏమంటే సిష్టమ్ బర్ నెలలో తప్పనిసరిగా తుఫాను వచ్చే డేంజర్ ఎప్పుడూ కూడా కృష్ణా డెల్టాకు ఉంది. కాబట్టి కృష్ణా డెల్టాకు మొట్టమొదటి నుంచి వస్తున్న అనవాయితీ ఏమంటే జూన్ నెలలో నీళ్ళు ఇవ్వాలి. జూన్ నెలలో నీళ్ళు ఇచ్చి సిష్టమ్ బర్ లోపల కనీసం పైరు చేతికి వచ్చే కార్యక్రమం ఉంది. కనీసం మొదటి పైరుకు ఇప్పవలసిన అవసరం నూటికి నూరు పాళ్ళ ఉంది. అయియి నాగార్జున సాగరు కట్టినా కానీ లేక నాగార్జున సాగరుకు కృష్ణా డెల్టాకు నీళ్ళు కావలసినన్ని ఇచ్చి ఇంకా ఏమైనా మిగిలిన నీళ్ళు ఉంటే ఇంకో వేటుకు తీసుకుని పోయే ప్రయత్నం చేస్తే లోయర్ రైపేరియన్ రైట్ కు సంబంధించిన హక్కును ఎవరికి కాదనడానికి లేదు. దాని తరువాత నాగార్జున సాగరు లెఫ్ట్, రైట్ కు కావలసిన హక్కులను ఏ ఒక్కరూ కాదనడానికి వీలులేదు. బచావ్ ట్రిబ్యూనల్ ప్రకారం అస్వార్ద్ వాటర్, ఎలక్ట్రిచ్ వాటర్ ఉంది. వీటికి సంబంధించి ఏ ఒక్కరూ కాదనడానికి లేదు. అస్వార్ద్ వాటర్ తప్పకుండా ఇప్పవలసిందే. లోయర్ రైపేరియన్ రైట్ తప్పకుండా కాపాడవలసిందే. ఈ లోయర్ రైపేరియన్ రైట్ ప్రాట్క్ చేస్తూ అస్వార్ద్ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన వాటర్ ఇస్క్రా ఇంకా మిగిలిన నీళ్ళు సముద్రంలో కలుస్తున్న దానిని ఎక్కడో ఒక చేట వాడే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము కాని మరొకటి కాదు. నాకు పూర్తి నమ్మకం ఉంది. ఇవ్వాళ అయితే ఈ డిస్చ్రిషన్ పూర్తి కాదు. You be prepared for tomorrow. రేపు కూడా కావాలన్నా మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు. ఇది చాలా పెద్ద డిస్చ్రిషన్. Till all the people in the State know what exactly is being done. అభిల పక్ష సమావేశం ఎందుకు? ఇంత ఓపెన్గా అసెంబ్లీ సమావేశాలలో చర్చ జరుగుతోంది. నిన్న జరిగింది. ఈ రోజు జరుగుతోంది. రేపు కూడా ఇదే సమస్యలైన డిస్చ్రిషన్ పెట్టి బాగా కూలంకపంగా అన్ని విషయాలు చర్చించుకుండాము. ఏమి చేస్తున్నామో చర్చించవచ్చు. చెప్పుకోవడానికి మాకు కూడా మంచి అవకాశం వచ్చింది అనుకుంటాము. ఆ కార్యక్రమం తప్పనిసరిగా చేద్దాము. ఇప్పటికే సమయం గం 12.30 అయింది. గం1.30 కి హాన్ అడ్డర్న్ చేయండి. మళ్ళీ రేపు కూడా ఇదే కార్యక్రమం పెట్టుకుండాము. మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు. ఇంత ఇంపార్టెంట్ సబ్సిటీ. తప్పకుండా కూలంకపంగా చర్చ చేద్దాము.

డా. డి. ఎల్. రవీంద్రా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ---

డా. జి. విజయరామ రావు:- అధ్యక్షా,

చైర్మన్:- రవీంద్రా రెడ్డి గారిని కంపెనీ చేయనిప్పండి. తరువాత మీకు అవకాశం ఇస్తాను.

(అంతరాయం)

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా,

చైర్మన్:- జనార్థన్ రెడ్డి గారూ ఇందాక మీకు అవకాశం ఇచ్చాను. చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాట్లాడారు. ఇంక మీకు అవకాశం ఏమిటి? దయచేసి కూర్చోండి. రపీంద్రా రెడ్డి గారిని కంక్షాడ్ చేయనిప్పండి.

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడిన దాని పైన మా లీడర్ గారికి మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇప్పండి.

శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్:- ఎప్పుడు సార్ మాకు అవకాశం ఇచ్చేది? సభ పట్టిసిటీ కోసం ఉందా?

(అంతరాయం)

మ.12.30

(తెలుగుదేశం పౌర్ణీ సభ్యులు తమకు మాట్లాడడానికి అవకాశం యిప్పవలసిందిగా కోరుతూ తమ స్థానాలను వదలి ముందుకు వచ్చారు)

శ్రీ పి. కేశవ్: మా గొంతులు నొక్కవద్దు సర్.

చైర్మన్: చంద్రబాబు నాయుడు గారికి అవకాశం యిచ్చాను.

డాక్టర్ యన్. జనార్థన్రెడ్డి: సియం ప్రతిపక్ష నాయకుడిని యిష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడవచ్చా?

చైర్మన్: చంద్రబాబు నాయుడు గారికి అవకాశం యిచ్చానా, లేదా? తరువాత సియం మాట్లాడారు. రపీంద్రారెడ్డి గారిని కంక్షాడ్ చేయనియండి.

డాక్టర్ యన్. జనార్థన్రెడ్డి: ఈ అసెంబ్లీలో మాకూ హక్కులు పున్మార్పించుకోవాలి.

చైర్మన్: ఆయన కంక్షాడ్ చేయగానే మీకు అవకాశం యిస్తాను. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ డి. సరేంద్రకుమార్: నిజయరామారావు గారు మాట్లాడారు. రపీంద్రారెడ్డిగారు నిన్న, ఈరోజు ఎంతసేపు మాట్లాడారు? ఏమిటి సర్? వారికి మైక్రోఫోను యిచ్చి మరీ మమ్మల్ని తిట్టిస్తారా?

డాక్టర్ డి.యల్. రపీంద్రారెడ్డి: మా రాయలసీమ ప్రజల బాధలు చెబుతున్నాయి.

చైర్మన్: వారు కంక్షాడ్ చేసిన తరువాత మీకు యిస్తామన్నాను. ఇంతకుముందు మీకు అవకాశం యిప్పలేదా?

శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్: అపోజిషన్ లీడర్ మాటల్డాడుతున్నప్పుడు మైక్ కట్ చేసే సాంప్రదాయం ఏమిటి?

చైర్మణ్: రవీంద్రారెడ్డి గారు మాటల్డాడిన తరువాత మీకు అవకాశం యుస్తాసు.

(ఇంటర్వ్యూ)

చంద్రబాబునాయుడు గారూ, మాటల్డాడండి. వన్ మినిట్లో చెప్పండి.

శ్రీ కె. కళా నెంకటరావు: ఏమి భాష మాటల్డాడుతున్నారు సర్?

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: నేను సమయమైన ఏమి మాటల్డాడననేది రాష్ట్ర ప్రజలు చూడవలసిన అవసరం పుంది అధ్యక్షా. మీరు వాచ్ చేయనలసిన అవసరం పుంది. సెప్టొబర్ గారు మాటల్డాడిన దానికి మా పార్టీపరంగా క్లారిఫికేషన్ యిచ్చాను. ముఖ్యమంత్రి మాటల్డాడుతూ ఏమిటి అధ్యక్షా, ఇంత దారుణంగా మాటల్డాడుతున్నారు? అటువంటి భాష నేను మాటల్డాడలేను. వారి విజ్ఞతకే పదలివేస్తున్నాను. ఈ హాసోకాకుండా రాష్ట్ర ప్రజలు వాచ్ చేస్తున్నారు. అధ్యక్షా, మేము ముందే చెప్పాము. మునిసిపల్ ఎన్నికలను వరోక్క పద్ధతిలో పెట్టి, అవినీతి కార్యక్రమాలు చేసి గెలిచారు. అది గెలుపు అనుకోకండి, ఇది వాపు తప్ప బలుపు కాదు అని మొన్నె చెప్పాను. ఈరోజు ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. మరలా ఎన్నికలు రాబోతున్నాయి. మీరు ఒకటే అనుకుంటున్నారు. గెలిచే ప్రయత్నం తప్ప, రాష్ట్రం ఎంత అప్రతిష్టప్పాలయినా, వ్యవస్థ ఎంత భ్రష్ట పట్టినా ఘరవాలేదనే పుద్దేశంతో పోతున్నారు. కానీ చరిత్ర మిమ్మిలను క్షమించదు. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులపై డిస్కషన్ వచ్చిన సందర్భంగా, పులిచింతల విషయం గతంలో యిదే హాసోలో డిస్కషన్ కు వస్తే - రికార్డులు చూడండి - పులిచింతల సబబీనని ఈనాటి ముఖ్యమంత్రి అనాడు చెప్పి పుంటే బాగుండేది. ఒక్కరోజు కూడా చెప్పకుండా, ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత మాటల్డాడుతున్నారు. అరోజు ప్రతిపక్షంలో పుస్తకుడు ఒక్కరూ మాటల్డాడలేదు. ఈనాడు కృష్ణ డెల్టాపై ఎక్కడలేని ప్రేమ పుట్టుకొచ్చినట్లు మాటల్డాడే పరిస్థితి పుంది. కృష్ణ డెల్టాకు నీరు యివ్వాలని నేను ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పడితే ఆ మీటింగ్కు వచ్చి అందరికి సమాసంగా యివ్వాలని, అక్కడ యువదానికి వీలులేదని చెప్పిన రాజశేఖరరెడ్డి, ఈనాడు ఆ ప్రాంతంపై ఎక్కడ లేని ప్రేమతో మాటల్డాడే పరిస్థితికి పటున్నారు. ప్రాజెక్టులన్నీ వీరే కట్టినట్లుగా మాటల్డాడుతున్నారు. తెలుగుగంగ, హంద్రి - నీవా ఎవరు కట్టారు? యస్టార్టబిసికి రు. 1000 కోట్లు వరల్ బ్యాంక్ డబ్బు వస్తే అది అంతకుముందు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేయలేకపోతే, మరలా వరల్ బ్యాంక్ నుండి యస్టార్టబిసికి ఖర్చు చేయడానికి, తెసి కెనాల్ మోడ్యూలేషన్ కోసం రు. 1000 కోట్లు తెచ్చాము. ఈనాడు నీరు ఏదేదో మాటల్డాడుతున్నారు. ఈరోజు జూరాల, మాధవరెడ్డి కెనాల్ మొదలైనవి చేశాము అధ్యక్షా. వెంగళరాపుగారు, అంజయ్గారు శాండేషన్ వేసిన ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేశాము. కృష్ణ వాటర్స్ ను ఎలా యుటీలైజ్ చేయాలనేది పైసలైజ్ చేశాము. ఈరోజు అందరి ఆవేదనను మీరు గమనించాలి. నేను కాంట్రాక్టరీకి పోరలచుకోలేదు. అన్ని ప్రాజెక్టులకు వాటర్ ఎలక్టో చేశాము. మీరు ఏది చేసినా ప్రజలకు అపోరాలు కలుగకుండా, ప్రాంతాల మధ్య లేనిపోని నిద్వేషాలు రాకుండా అందరం కలిసి చేసుకోవలసిన అవసరం పుంది. ఆ విధంగా చేయకుండా మీరు యిష్టం వచ్చిన నిర్ణయాలు తీసుకుంటే, ఆ నిర్ణయాల వల్ల వివిధ ప్రాంతాల మధ్య అపోరాలు వచ్చే అవకాశం పుంది. నేను దాని గురించి మాటల్డాడుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి హందాగా, గౌరవప్రదంగా పుంటే బాగుంటుంది.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి యింటర్వ్యూ)

ఈరోజు యిక్కడ మీ సభ్యులు ఎక్కువ మంది పున్నారని మీరు మాటల్డాడవచ్చు. అపోజిషన్ లీడర్ను స్ట్రీట్ చేస్తూ దురుసుగా మాటల్డాడడం మీ సంస్కరితి కావచ్చు. మీరెంత హ్యామెలియేట్ చేసినా, దొర్సన్యం చేసినా నేను ప్రజలకోసం భరించాలి కాబట్టి

భరిస్తాను. అల్లిమేటగొ సబైక్సు డీవియేట్ చేసే పరిష్ఠితి తీసుకురావద్దు. ఈ సమస్యను ఎలా పరిష్కారం చేసుకోవాలో ఆవిధంగా పరిష్కారం చేసుకొని ముందుకు పోవలసిన అవసరం వుంది.

డాక్టర్ జి. విజయరామారావు: అధ్యక్షా,

డాక్టర్ వై.యన్. రాజశేఖర రెడ్డి: చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాటల్లడిన దానికి క్లారిఫికేషన్ యుప్పకపోతే నేను నా ద్వార్చి సక్రమంగా చేసిన వాడిని కాకుండా పోతాను. ఆయనగారు మాటల్లాడుతూ పరోక్ష ఎన్నికల వల్ల మేము గెలిచామని మీ ముందే అన్నారు అధ్యక్షా. పరోక్ష ఎన్నికల్లో ఓట్లు వేసేది ప్రజలా, లేక వేరే వారా? జడ్పిటసిలు జడ్పి చెర్కోను ఎన్నుకునేది పరోక్ష ఎన్నికల ప్రకారమే. అందులో ఓట్లు వేసేది ప్రజలు కాదా? అలాగే యంపిపి సభ్యులు యంపిపి ప్రసిద్ధించేను ఎన్నుకోవడం సరియైన పద్ధతి అయినప్పుడు, కొన్నిలర్న మునిసిపల్ చైర్మన్సు ఎన్నుకోవడం సరియైన పద్ధతి కాకుండా ఎట్లా పోతుందో వారే చెప్పాలి. దానికి సంబంధించిన గొప్ప విజ్ఞత వారికి వుండాలి. అంత ఆలోచన చేసే శక్తి మాకు లేదు. చాలా సింపుల్, గ్రాన్ రూట్స్ సుండి వచ్చిన వారము మేము.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి యుంటర్పున్న)

డాక్టర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: (పేపర్ ఎత్తిపట్టి చూపుతూ) ఒక పార్టీకి సంబంధించిన వారికి స్పృహ్ల ఘటుటలో పైనలు వస్తున్నాయి.

డాక్టర్ వై.యన్. రాజశేఖరరెడ్డి: మధ్యలో యుంటర్పు చేస్తే మాటల్లాడడం కష్టంగా వుంది.

డాక్టర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: ఇదంతా ఎట్లా సర్?

డాక్టర్ వై.యన్. రాజశేఖరరెడ్డి: కూర్చో జనార్థన్, ఆవేశపడకు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి యుంటర్పున్న)

అధ్యక్షా, మునిసిపాలిటీలకు సంబంధించి కొన్నిలర్న ఒక పార్టీకి సంబంధించిన వారి మెజారిటీ వుంటే, చెర్కోన్ మరొక పార్టీకి చెందిన వారు వుంటే పనులు సక్రమంగా జరగడంలేదు. చాలా రకాల యిబ్బందులు వస్తున్నాయి. అసలే మునిసిపాలిటీలకు ఆర్థిక స్థోమత చాలా తక్కువ. ఆర్థిక పనరులు చాలా తక్కువగా వుంటాయి. అటువంటి మునిసిపాలిటీలో వీలైనంతవరకు ఒకేపార్టీకి చెందిన కొన్నిలర్న నుండి చైర్మన్ ఎన్నికుతే పనులు సక్రమంగా జరుగుతాయి. ప్రజలకు అల్లిమేటగొ మేలు జరుగుతుందనే పుద్దేశంతో ఈ టైప్ అఫ్ ఎన్నికలకు పోయినా ము.

మ.12.40

ఇదేదో కొత్తగా ఒక్క అంధ్రప్రదేశీలోనే చేస్తున్నది కాదు. నేను ఇంతకు ముందే చెప్పాను ఎంపిటిసి మెంబర్లు ఎంపిసి ప్రసిద్ధింటాను, జడ్పిటసి మెంబర్లు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్సు ఎన్నుకుంటారు. భారతదేశంలో ఒక మూడు, నాలుగు రాష్ట్రాలు మిసహో మిగిలిన అన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ ఇదే విధమైన పద్ధతి ఉంటే, మెరుగైన పరిపాలన సౌలభ్యం కోసం మేము ఆ పద్ధతి పెడితే, మీరు ఇట్లా పెట్టారు కాబట్టి మీరు గెలిచారు, మీరు అట్లా పెట్టి ఉంటే మేమే గెలిచి ఉండేవాళ్లం అని అనడం ఎంతవరకు సబబు? అధ్యక్ష, ఇవ్వాళ ఉదయమే మా దివాకర్రరెడ్డి నాతో అన్నాడు. ఘటుటేవేట టాక్స్‌లో చంద్రబాబునాయుడుగారు తన సహచరులతో అన్నాడంట, ఇన్ఫైరట్టు ఎలక్ట్రానిక్ పెట్టడం వల్ల కనీసం మనం ఈ ఏడు సీట్లు అయినా గెలుచుకోగలిగామను లేకపోతే అని కూడా

వచ్చేని కాదు అని ఆయనగారు తన సహచరులతో అంటే, ఆ సహచరులు వచ్చి మా దివాకర్ రెడ్డితో అన్నారంట. టోటల్గా it is only hear-say అనుకోండి. అధ్యక్షా, ఇన్డైరక్షు ఎలక్షన్ పల్లెనే మేము గెలిచాం అని అనడం ఎంతపరకు భావ్యా? చిత్తూరు జిల్లాలో 7 మునిపాలీలు ఉంటే, ఏడుకు ఏడు మీ అడ్డస్ లేకుండా పోయిందే. అడ్డస్ గల్లంతయిందే! ఇంకా ఆయన ఎందుకు మాటల్లాడుతున్నారు? పుంగనూరు వంటి చేట్లు ఒకే ఒక వార్డు వచ్చింది. పలమనేరులో ఒకటి వచ్చింది. చిత్తూరులో ఎం.ఎల్.ఎ., ఇద్దరు ఎం.పి.లు ఉన్నారు. ఎస్సుయ్యా మీకు సీట్లు వచ్చింది? మూడు, నాలుగు ఉంటాయా? ప్రజలు ఇచ్చిన తీర్మాను ఇప్పటికేనా కనీసం అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేయండి. ఇంకా కూడా ప్రజలు ఏదో ప్రలోభాలకు లోబడిపోయారని, సారాకు అమ్ముడుపోయారని అంటూ ప్రజల్ని అనడం, ప్రజల్ని అవమానపరచినట్టే అవుతుంది. చిత్తూరు జిల్లాలో అత్యంత ప్రముఖ సారా వ్యాపారి ఎవరండీ? మీ పార్లమెంటు సభ్యుడు కాదా? అపునా కదా చెప్పండి. అంత పెద్ద సారా వ్యాపారిని పార్లమెంటు సభ్యులుగా చేసుకున్న మీరు కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన వాళ్లు సారాలో ప్రజల్ని ప్రలోభాలకు గురి చేశారని చెప్పడం, ప్రజల్ని అవమానపరచడమే. ప్రజల్ని అవమానపరచ వద్దండీ. మీకు కోపం ఉంటే, మమ్మల్ని సేరుగా అనండి, మేము పడతాము. కాని ప్రజల్ని ఎందుకు అవమానపరుస్తారండీ? దయచేసి ప్రజల్ని అవమానపరచవద్దని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఆయన మరో మాట అన్నాడు. పులిచింతల కట్టలని ఏ ఒక్క రోజు అయినా అన్నాడా అని నన్ను గురించి అన్నారండీ ప్రథాన ప్రతిపక్ష నాయకుడుగారు. పులిచింతల తప్పనిసరిగా కట్టలని చెప్పి అసెంబ్లీలో అన్నా, అవనిగడ్డలో అన్నా, ఈ ప్లో జిల్లాలో నాలుగు చేట్లు అన్నా, గుంటూరు జిల్లాలో మూడు చేట్లు అన్నా, కావాలంటే ప్రెస్ కటింగ్స్ ద్వారా, అసెంబ్లీ రికార్డుల ద్వారా గాని ప్రూవ్ చేయడానికి నాకెలాంటి అభ్యంతరం లేదు. బుబుపు చేద్దామా? మీరు దానికి సిద్ధమేనా? కనీసం ఎనిమిది చేట్ల పబ్లిక్ గా సేను అన్నాను. ఎలక్షన్ ముందూ అన్నాను. ఆ ఎలక్షన్లో ఒక్క కృష్ణా జిల్లా ఓట్లు మాత్రమే కాదు కదా మాకు కావలసింది? రాయల్సీమ, తెలంగాణ ప్రాంతాల ప్రజల ఓట్లు మాకు అవసరం లేదనుకున్నారా? 25 సంవత్సరాల నుండి చూస్తున్నాను. లోపల ఒకటి, బయట ఒకటి మాటల్లాడే అలవాటు నాకు ఇంటా వంటా లేదు. ఏదైనా మాటల్లాడితే మీదకు తెచ్చుకున్నానే తప్ప, ఇంకొకటి కాదు. ఉన్నది ఉన్నట్లుగా విమర్శించి, నేను ఇట్టందులు వడ్డను. అంతేతప్ప లోపల ఒకటి, బయట ఒకటి మాటల్లాడే స్వభావం నాకు ఇంటా వంటా లేదు. ఈ జీవితమంతా అట్లాగే బ్రతకాలసుకుంటున్నాను. మరొకటి కాదు.....

డా.ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : (ఈనాడు పత్రికను చూపిస్తూ) స్పెషల్ ఫ్లయిట్లు .....

డా.వై.ఎన్.రాజశేఖర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయడుగారు ప్రత్యేకంగా రెండు ప్రాజెక్టుల గురించి మెస్సున్ చేశారు. హంద్రి నీవా సుజల ప్రవంతి మేము కట్టలేదా, మేము మొదలుపెట్టలేదా అన్నారు. కర్కె. బాగా చెప్పారు. 1996వ సంవత్సరంలో అనుకుంటా, పార్లమెంటు ఎన్నికల కంటే ముందు హంద్రి నీవా సుజల ప్రవంతికి ఉరవుకొండలో పునాది రాయి వేశారు. పక్కనే కేశవ్గారు ఉన్నారు కనుక్కొండి. 1996వ సంవత్సరంలో పునాది రాయి వేసింది పూర్తిగా మరచిపోయారు. 1998వ సం.లో మళ్లీ పార్లమెంటు ఎన్నికలు వచ్చాయి. ఎప్పుడు ఏ పని చేసినా ఎన్నికలకు ముందే చేస్తారు ఆయన. 1998,1999 సంవత్సరాల్లో మళ్లీ ఎన్నికలు వస్తే రోడ్పు వెంట వెళ్లే వాళ్లు అటు ఇటు చూడటానికి విలుగా ఉండేటట్లు రోడ్పుకు అటువైపు ఒక కిలోమీటరు, రోడ్పుకు ఇటువైపు ఒక కిలోమీటరు కాలువలకు సంబంధించి బండర్లు పిలిచారు. 1999 సంవత్సరం వచ్చేసరికి ఆ కిలోమీటరు పొడవున ఉన్న కాల్వలను చూసి, దాని వల్ల ప్రజలు ఓట్లు వేస్తారని ప్రజల్ని మభ్యపెట్టే ప్రయత్నం చేశారు. 1998లో అట్లాగే గెలిచారు. 1999వ సంవత్సరంలో దీనికి తోడు, వాజ్పేయిగారి సింపటి కూడా తోడుయంది. దాంతో గెలిచారు. అధ్యక్షా, నిజంగా ఈయనకు చిత్తుశుద్ధి ఉండా లేదా అని అడుగుతున్నాను.....

(డా.ఎన్. జనార్థన రెడ్డి నుండి అంతరాయం)

అధ్యక్షా, హందీ-నీవా సుజల సంబంధించి 2000-01 సంవత్సరంలో రూ. 3 కోట్ల 66 లక్షల రూ.లు ఖర్చు పెట్టారు. 2001-02 లో రూ. 3.81 కోట్ల ఖర్చు పెట్టారు. 2002-03 లో 63 లక్షల రూ.లు ఖర్చు పెట్టారు. 2003-04 లో 48 లక్షల రూ.లు ఖర్చు పెట్టారు. మొత్తం నాలుగు సంవత్సరాల్లో రు.8.58 కోట్ల ఖర్చు పెడితే, అందులో సగానికి పైగా బీతాల కిందే పోయింది. అధ్యక్షా, మేము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 2004-05 సంవత్సరంలో రూ.24 కోట్ల ఖర్చు పెట్టాము. 2005-06 సంవత్సరంలో రు.31 కోట్ల ఖర్చు పెట్టాము. మొత్తానికి మొత్తం రు.56 కోట్ల మటుకు మాత్రమే అని చెపుతున్నాము. కానీ ఇప్పటి నుండి ఇంకా పనులు బాగా పెరుగుతాయి. ఈ సంవత్సరంలోని మిగతా ఆరు సెలలు, వచ్చే సంవత్సరం, ఎక్కడికీ పోమూ, ఇక్కడే ఉంటాము, కాబట్టి, ఈ సంవత్సరంన్నర కాలంలో కనీసం రు.400 కోట్ల అయినా ఈ ఒక్క ప్రాజెక్టుపైనే ఖర్చు పెట్టబోతున్నామనే మాట మనవి చేస్తున్నాము. అట్లాగే అధ్యక్షా, ఆయనగారు తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు గురించి అన్నారు.....

శ్రీ నాయని నర్సింహరెడ్డి : ఎక్కడకి డిస్కప్స్ పోతున్నది? మీరు దైవర్షు చేస్తున్నారు.

శైర్స్ : కూర్చోండి నర్సింహరెడ్డిగారూ.....

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి : ఔకో నర్సింహా. అధ్యక్షా, తెలుగుగంగకు సంబంధించి ఒక చిన్న ఉండావారణ చెపుతాను. చాలా ఉన్నాయి చెప్పవలసి వ్యస్తి మీకు. మళ్ళీ అవకాశం ఉన్నప్పుడు చెపుతాను. తెలుగుగంగకు సంబంధించి, గడిచిన నాలుగు సంవత్సరాల్లో అయినగారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు చివరి నాలుగు సంవత్సరాల గురించి చెపుతాను. అంత కంటే ముందు తక్కువ ఖర్చు పెట్టారు. దాని గురించి చెప్పడం లేదు. ఆయన అధికారంలో ఉన్న చివరి నాలుగు సంవత్సరాల గురించే చెపుతాను. 2000-01 సంవత్సరంలో రూ. 76.78 కోట్ల, 2001-02 సం.లో రూ. 67.99 కోట్ల, 2002-03లో రూ. 74. 76 కోట్ల, 2003-04 సం.లో రూ. 96.56 కోట్ల ఖర్చు పెట్టారు. ఆ నాలుగు సంవత్సరాల్లో రు.67 నుండి రు.96 కోట్ల వరకు అదసంగా ఖర్చు పెట్టిన సంవత్సరం 1996 అయితే, ఆ నాలుగు సంవత్సరాలు కలిపి రూ. 316 కోట్ల ఖర్చు పెట్టారు. మేము పోయిన సంవత్సరం మటుకే రూ. 208.52 కోట్ల ఖర్చు పెట్టాము. ఈ సంవత్సరం మొదటి ఆరు సెలల్లోనే రూ. 171 కోట్ల ఖర్చు పెట్టాము. మరో ఆరు సెలల్లో మరో రెండు, మూడిందల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడతాము. వచ్చే సంవత్సరానికి తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసి తీరుతాము....

(అధికార పక్షం నుండి హద్దులీరేకము)

అధ్యక్షా, అదీ మాకు ఉన్న చిత్తశుద్ధి. మా చిత్తశుద్ధికి ఆయనగారి దగ్గర నుండి మాకు సర్పిఫిటెట్లు అవసరం లేదు. మాకు ప్రజలు అయితే సర్పిఫిటెట్లు ఇస్తానే ఉన్నారు. అధ్యక్షా, మాధవరెడ్డి కెనాల్ గురించి చెప్పారు, అది పూర్తి చేశామని చెప్పి. సల్గొండ జిల్లా ప్రజల చిరకాల వాంఛ ఏదేమైనా శ్రీశైలం ఉన్నెల్ కావాలి, ఉన్నెల్ నుండి మాకు నీళ్ల కావాలని అని చెప్పి. నోముల నర్సింహాయగారు కాని, మా పార్టీకి సంబంధించిన శాసనసభ్యులు కాని ప్రతి ఒక్కరు కూడా అదీ కోరారు. నేను ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత, మొట్టమొదటిసారిగా సల్గొండ వెల్లినప్పుడు, వారందరూ ముక్కకంరంతో మాకు ఉన్నెల్ కావాలి అని అడిగితే, ఉన్నెల్ తప్పనిసరిగా ఇస్తామని చెప్పి, చేస్తామని చెప్పి, దానికి సంబంధించి అన్న రకాలైన అనుమతులు సాధించి, టెండర్లు పిలిచి, పైనలైజ్ చేసే కార్యక్రమం చేశాము.

మ.12.50

దీనికి సంబంధించిన కాలపరిమితి 3-4 సంవత్సరాలు అనుకంటాను సరిగ్గా నాకు తెలియదు. తప్పనిసరిగా ఆ కార్యక్రమాన్ని రూ.1800 కోట్లో, రూ.1900 కోట్లో టెండరు పైనలైజ్ చేశాం. ఒక్క మాధవరెడ్డి కెనాల్కు సంబంధించిన టెండర్సు.

మేమిన్ని కార్బూక్మాలు చేస్తూ పుంటే, అధ్యక్షా, మీ ద్వారా ప్రతిపక్ష నాయకుడిని ఒకటి కోరుతున్నాను. మీకు ఇటువంటిని చేయాలన్న ఆలోచన రాలేదు. ఇటువంటి పెద్ద కార్బూక్మాలు ఎప్పుడూ చేయాలని అనుకోలేదు. కనీసం మేము అనుకున్నాము. ఆ కార్బూక్మాలు చేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం పక్షం నుంచి అంతరాయం)

మోసాలు మీవి, ఆచరణలు మావి. ఆలోచనలు మావి. మోసాలు చేసి ప్రయత్నాలు మీరు చేశారు.

శ్రీ పి. కేశవ్ : తెలుగుగంగ ఎవరు ప్రారంభించారు?

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి : కేశవ్, తెలుగుగంగకు సంబంధించిన చరిత్ర చెప్పానా? కూర్చో చెబుతాను. అడిగితే చెబుతాను. తెలుగు గంగ ఎలా రూపు దిద్దుకుందో చెబుతాను. 1978వ సంవత్సరంలో మొట్టమొదట మేము శాసనసభ్యాలం అయినాము. మాతో బాటు చంద్రబాబు గారు కూడా శాసన సభ్యుడయ్యారు. అంజయ్ గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు కొత్తగా మేము మంత్రివర్గంలోకి పోయాం.

(గా. సభ్యులు డా. నాగం జనార్థన రెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

జనార్థన్, చరిత్ర నీకు తెలియదు. చరిత్ర నేను చెబుతాను. అధ్యక్షా, మేమందరం కొత్తగా మంత్రులయ్యాం. అప్పటికే అంతకు ముందు వెంగళరావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు పోతిరెడ్డి పాడు హాడ్ రెగ్యులేటర్ కార్బూక్మాలు మొదలు పెట్టాం. 1976 లోనో, 77లోనో, నాకు సరిగా గుర్తు లేదు, వెంగళరావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు పోతిరెడ్డి పాడు హాడ్ రెగ్యులేటరు 11,500 క్యానెక్కులతో మొదలు పెట్టారు. 1978లో శాసన సభకు మేము వచ్చేక 1980వ సంవత్సరంలో మేము మంత్రులుగా అంజయ్ గారి క్యాబినెట్లో ఉన్నపుడు అంజయ్ గారిని చాలా గట్టిగా అడిగేము. కేవలం ఒక్క శ్రీశైలం రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ మటుక్కే ఎఫ్యార్స్ వాటర్ ఉంది. దానితో ఎస్టార్టిసి కాంటపీట్ చేస్తున్నారు, ఇది కాకుండా మరిన్ని ఎక్కువగా వరద నీటిపైనా తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని గట్టిగా అడిగితే, చిత్తారు జిల్లాకు, కడవ జిల్లాకు నీళ్ళు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుందని, కడవ, చిత్తారు, కర్నూలు ఈ 3 జిల్లాలలకు నీళ్ళివ్వడానికి, ప్రాజెక్టు నామకరణం అయితే మేము చెయ్యలేదు, అది మేము ఒప్పుకుంటున్నాం. ఆ మూడు జిల్లాలకు ప్రయోజనం ఉండాలని, పోతిరెడ్డి పాడు హాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపాసిటీని పెంచింది. వరద నీళ్ళపైనా కాపాడుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందని, 3-4 సంవత్సరాలలో ఒక సంవత్సరం వరద వచ్చినప్పటికీ దానికి అవకాశం ఉంటుందని అంజయ్ గారిని గట్టిగా అడిగితే వారు తప్పకుండా చేస్తామని చెప్పి అన్నారు. పరిశీలన చేస్తామని చెప్పి, ఒక ఇన్వెస్టిగేషను టీమును వేయడం జరిగింది. ఆ ఇన్వెస్టిగేషను పూర్తయ్యేక 1983లో కాంగ్రెసు అధికారం కోల్పోవడం, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రావడం జరిగింది. తెలుగుదేశం వచ్చేక కూడా మరింత గట్టిగా అడిగేం, ఊరుకోలేదు. ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాక ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యల గురించి మరింత గట్టిగా అడగవలసిన పరిస్థితి ఉంది. అడిగేము. మా బాధ భరించలేక అప్పటికే ఇన్వెస్టిగేషను పూర్తయింది కాబట్టి ఎన్.టి. రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా మేము చెప్పినట్లు శ్రీశైలం లెష్ట్ బ్రాంచ్ ఆఫ్ రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ అన్నాం. తెలుగు గంగ అని పేరు మేము పెట్టలేదు. ముందు ఎస్టార్టిసి అన్నారు.

(గా. సభ్యులు డా. నాగం జనార్థన రెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

అప్పీ మినిట్సులో ఉన్నాయి డిపార్ట్మెంటులో. చూసుకోండి. ఎస్టార్టిసికి రైట్ బ్రాంచ్ గానే పెట్టుకోండి, లెష్ట్ బ్రాంచ్ ఆఫ్ రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ అని తీసుకోండి అని అంటే, దానికి సంబంధించిన ఇన్వెస్టిగేషను పూర్తి అయితే, లెష్ట్ బ్రాంచ్ ఆఫ్ రైట్

బ్యాంక్ కెనాల్ తో బాటు మదానుకు పోవలసిన నీరు మన భాగం 5 టిఎంసి, మహారాష్ట్రకు సంబంధించిన 5 టిఎంసి, కర్రాటుకకు సంబంధించి 5 టిఎంసి మొత్తం 15 టిఎంసి, దీనితో బాటు లెష్ట్ బ్రాంచ్ ఆఫ్ రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్కు మరో 20 లేక 30 టిఎంసిలు, నాకు సరిగొ గుర్తు లేదు, కలిపి తెలుగుగంగ అని నామకరణం చేశారు ఎన్.టి. రామారావు గారు. ఇందిరా గాంధీ గారిని పిలిచి, పునాది రాయి పెట్టించారు. 1983వ సంవత్సరం అనుకుంటాను. అప్పుడు ఎం.జి.ఆర్. గారు వచ్చి మన గపర్చుమొంటుకి వారి పేర్ నీటి నిమిత్తం చెక్ కూడా ఇచ్చారు. ఆ రోజు మొట్టమొదట కాంట్రోల్ చేసింది, పోతిరెడ్డి పాడు వద్ద వెంగళరావు గారు మొట్టమొదట రెగ్యులేటర్ అనుకుస్వది ఎన్సెఅర్బిసి కోసం. ఎన్సెఅర్బిసి రైట్ బ్రాంచ్ వరకే లిమిట్ చేసి, లెష్ట్ బ్రాంచ్ తో బాటు చెస్వుయ్కి నీటి ని కూడా కలుపుకుని వచ్చింది తెలుగు గంగ. తెలుగు గంగ తర్వాత, గాలేరు నగరి సుజల ప్రవంతి కోసం మేము ఉద్యమాలు చేశాం. రాయల సీమకు సంబంధించిన సీనియర్ శాసన సభ్యులు నాతోబాటు చెంగారెడ్డి గారు, దివాకర రెడ్డి గారు ఉద్యమాలు చేశాం. కుతూహలమ్మ గారు కూడా ఉన్నారు. ఇప్పుడు మీ పార్టీలో ఉన్న మైసురా రెడ్డి గారు కూడా ఉన్నారు. మేమందరం ఉద్యమాలు చేస్తే గాలేరు-నగరి సుజల ప్రవంతి రూపు దిద్దుకుంది. ఉద్యమాలు చేసింది మేము. అడిగింది మేము. ప్రతిపక్షంలో ఉన్నది మీరు. అధికారంలో ఉన్నపుడు మీరు పేరు పెట్టారు, మాకు అభ్యంతరం లేదు. పేర్లు తీసిపెయ్యాలన్నది కూడా మాకు లేదు. తెలుగుగంగ మా ఉద్యమం వల్ల వచ్చింది. గాలేరునగరి సుజల ప్రవంతి మా ఉద్యమం వల్ల వచ్చింది. హంద్రీ నీవా మా ఉద్యమం వల్ల వచ్చింది. రాయలసీమ నుంచి ప్రధానమైన కాంగ్రెసు పార్టీ లెజస్టిస్టుటర్గా I take pride in it. మా ప్రాంతానికి సంబంధించిన సమస్యల పరిష్కారం విషయంలో వెనుకంజ వేయలేదు. ఆ రోజు మా లిమిటేషన్లూ only upto Rayalaseema. We fought for Rayalaseema. There is nothing wrong. ప్రతిపక్ష నేత సైనాక మొత్తం రాష్ట్రం కోసం పోరాడాను. ఏ పోరాటాన్ని ఎప్పుడు చేశామో చెబుతాను. అభ్యంతరం లేదు. దేనిని గురించైతే కార్యక్రమాలు చేపట్టామో అని చిత్తశుద్ధితో చేశాము.

ఈవేళ డిస్కపసు అయితే పోతిరెడ్డి పాడు కెపాసిటీని పెంచడం గురించి. మళ్ళీ డిటెయిల్సులోకి వస్తాను. ఎటుతిరిగి ఇంటర్వీవ్ అయినాను కాబట్టి చెబుతున్నాను. ఒక్క ఎన్సెఅర్బిసి రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ కోసం డిజైన్ చేసింది పోతిరెడ్డి పాడు. తర్వాత తెలుగుగంగ కూడా కలిపి వచ్చింది కాబట్టి, దీనికోసం 35 వేల క్యాసెక్యుల్తె బనకచెర్ల డిజైన్ చేశారు. బనక చెర్ల పూర్తయ్య కనీసం 10-12 సంవత్సరాలైంది. 35 వేల క్యాసెక్యుల బనకచెర్లకు నీళ్ళిప్పడానికి అప్రోవ్ ఘాసల్ పైనున్న పోతిరెడ్డి పాడు పొంది రెగ్యులేటర్ 11,150 క్యాసెక్యు ఉంది. అది చాలానీ ఈ మేరకు నీళ్ళు రావడానికి పోతిరెడ్డి పాడు డిజైన్ చేస్తున్నాం తప్ప మరొకటి కానే కాదు. దీనికి సంబంధించిన డిటెయిల్సు మళ్ళీ చెబుతాను. ఏ విధమైన అభ్యంతరమూ లేదు. తర్వాత మళ్ళీ డిస్కపసు జరుగుతుంది కాబట్టి, దీనిని గురించి కనీసం ఒక గంట మాట్లాడవలసి ఉంటుంది. ప్రస్తుతం సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ 1.00

(అంతరాయం)

షైర్మ్స్ : మీరంతా కూర్చోండి . రవీంద్రారెడ్డిగారు కన్కుడ్డ చేస్తున్నారు . ..... వన్ మినిట్ కూర్చోండి . రవీంద్రారెడ్డిగారూ, కన్కుడ్డ చేయండి .

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : మా అభిప్రాయం మేము చెప్పవద్దా ?

షైర్మ్స్ : చెప్పండి .

శ్రీ పి. కేశవ్ : అనలు చరిత్ర నేను చెబుతాను సార్ .

ఛైర్మన్ : కేశవ్‌గారూ, కూర్చోండి

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : సార్, ఈ పోలిటెడ్‌పోడు రెగ్యులేటర్కు సంబంధించి శ్రీశైలంలో ఉన్న నీరు క్రిందకు రాకుండా మెయిన్ రెగ్యులేటర్ ఎత్తు పెంచడం, ప్రథాన కాలువ వెడల్పు చేయడం వలన నీరు మొత్తం పైకి పోతుంది. నాగార్జున సాగర్, డెల్ఫా మొత్తం దీనిపై ఆధారపడి మహాబూబ్ సగర్, నల్గొండ జిల్లాల్లో దీనిపై ఆధారపడిన ప్రాజెక్టులు పూర్తిగా పోతాయనేది చర్చ . నిన్న మొత్తం చర్చ జరిగింది. ఈ రోజు అయింది. అందరూ కొంతసేపు మాటల్లాడితే రఫింద్రారెడ్డిగారికి గంటపైన అవకాశం ఇచ్చారు. రేపు అపుతుంది. మమ్ములను కాస్పిడెన్స్ లోకి తీసుకోకపోవడం ఛైర్కు మర్యాదా సార్ ? వారు చెప్పినదానికి నీరు చెబుతారు, వీరు చెప్పిందానికి వారు చెబుతారు. మధ్యలో మేము ఎందుకు ? ఇది న్యాయం అపుతుందా? క్రింద పుస్తవారి అనుమాలు, ఆవేదన, ఆందోళన తగ్గడానికి ఏమన్నా ప్రయత్నం చేస్తారా లేదా చెప్పమన్నాము . ముఖ్యమంత్రిగారూ, మమ్ములను కోరేది ఒకటే, ఇంత సుదీర్ఘమైన ర్షణమాసం డి . ఎల్ రఫింద్రారెడ్డిగారు అటుపైపు నుండి చేస్తే, టిడిపి, టిఆర్ఎస్, మేము అంతా నాగార్జున సాగర్లో 280 టిఎసి వాటర్ 180 కి తగ్గిందని, డెల్ఫాకు సంబంధించి, ఈ రోజు ఉన్న ఎస్‌ఎల్ బిసికి సంబంధించి చెప్పమని అడుగుతున్నాము . నీటికి గ్యారంటీ ఉండా లేదా చెప్పమనండి . అది వదిలిపేసి ఎవరికోసం ఈ పంచాయతీ సార్ ?

శ్రీ పి. కేశవ్ : నాకు ఒక్క నిముషం అవకాశం ఇవ్వండి సార్, అనలు చరిత్ర చెబుతాను.

ఛైర్మన్ : కేశవ్‌గారూ, కూర్చోండి. దయచేసి కూర్చోండి.

(అంతరాయం)

విజయ రామారావుగారూ, కూర్చోండి . వారు కన్కన్‌డ్రెస్ చేస్తారు . మీకు కూడా తరువాత అవకాశం ఇస్తామను . రఫింద్రారెడ్డిగారు పూర్తిచేయండి .

డా. జి. విజయ రామారావు : పులిచింతల మీద చెప్పాలి సార్.

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్షప్రాసంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయచేసి కూర్చోండి . డిస్ట్రిక్ట్ కొనసాగుతున్నది . ముఖ్యమంత్రిగారు మధ్యలో ఇంటర్వీవ్ అయ్యారు . Lot of things have been clarified. It is already 1.05 p.m. రెండవ రోజు చర్చ జరుగుతున్నది .

డా. జి. విజయ రామారావు : పులిచింతలపై చర్చ జరగలేదు .

(అంతరాయం)

MR. SPEAKER : I will come to you. ఏ పొలిటికల్ పార్టీకి క్లారిఫికేషన్స్‌పై మాటల్లాడే అవకాశం రాలేదో, we will take your opinion. Please take your seats.

(బిఆర్ఎస్ నుండి తీవ్ర అభ్యంతరం)

This is not the way. Please take your seats.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : సార్, మేము కూర్చునే ఉంటాము . జరిగేది జరుగుతూ ఉంటుంది .

శ్రీ చాడా పెంకట రెడ్డి : అధ్యక్ష, పోతురెడ్డిపాదు హాండ్ రెగ్యలేటరు సమస్య పైన మాట్లాడడానికి కూర్చున్నాము . సభలో జరుగుతున్న పరిస్థితిని చూస్తే ఈ సమస్య పక్కకు పోయి, మునిసిపల్ ఎన్నికల నుండి అనేక గత చరిత్ర అంతా కూడా చర్చగా జరుగుతున్నది . ఒక మాట ముఖ్యమంత్రిగారు అటువైపు నుండి అంటే, ఇంకోకైవైపు నుండి ఇంకోకెమాట ఈ రకంగా చర్చ జరుగుతుంటే, చిన్నపుడు బడికిపోతే అక్కడి సారు చేపేది వినేవాళం . మీరు కూడా నిజంగానే మా సార్, మీరు చెప్పింది మేము వినాతి . కానీ ఎట్లా ఉండంటే, అటువైపు, ఇటువైపు మాత్రమే మాటలు జరుగుతుంటే, మేము లేచినపుడు మీకు సమయం గుర్తుకు వస్తుంది . మాకు కనీసం 5 నిముషాలు సమయం ఇప్పడానికి మీకు బాధ . మేము కూడా బాధ పడుతున్నాము . సమయం పోతున్నది . సమయం వృధాగా పోకుండా సభను సజాపుగా నడపాలని మా కోరిక . మీకు అన్ని విధాలుగా సహకరిస్తున్నాము . సభ సజాపుగా నడవడానికి సబ్బక్కమీద మాట్లాడనివ్వండి . ఆ రకంగా అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము .

డా జి . నిజయ రామారావు : అధ్యక్ష, పులిచింతల ప్రాజెక్టుకు సంబంధించినంతపరకు విషయాలు, గత పాలకపక్షం, నేటి పాలకపక్షం రెండు పక్కల వారు పులిచింతల ప్రాజెక్టు పట్ల వారి అంకితభావాన్ని ప్రదర్శించగలిగారు . టీఆర్ఎస్ పార్టీ మొదటిసుండి ఎన్నికల ముందు కాంగ్రెస్‌పార్టీతో కలిసినపుడు .....

మిస్టర్ స్పీకర్ : సజెప్ట్ చెప్పండి . The issue here is .... ఈ చర్చ త్వరగా పూర్తి చేయడానికి సహకరించాలని కోరుతున్నాము .

డా జి . నిజయ రామారావు : వారి అభిప్రాయం చెప్పినపుడు, మా అభిప్రాయం చెప్పవద్దా ? పులిచింతల పట్ల వారి అభిప్రాయం స్పష్టంగా చెప్పారు . మా అభిప్రాయం కూడా చెప్పవినావాలి . పులిచింతల ప్రాజెక్టు విషయంలో మొదటి సుండి మా స్టోండ్ స్పష్టంగా ఉంది . పులిచింత ప్రాజెక్టు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా నల్గొండ జిల్లాలో ఉన్న అనేక సున్నం నీక్కిపాలు, సాగర్ ఆయకట్టు ప్రాంతం మునిగిపోతుంది, దీనిపలన నల్గొండ జిల్లాకు అపారమైన నష్టం కలుగుతుంది కాబట్టి, మేము ఈ ప్రాజెక్టుకు వ్యతిరేకం కాదు కానీ దీని సైజు మార్పాలని అన్నాము . జరిగిన చరిత్ర తరువాత .....

MR. SPEAKER : Minister for Major Irrigation, you have to reply to them.

డా జి . నిజయ రామారావు : నేను కన్కల్లాడ్ చేస్తున్న సార్ . దీన్నిపై ముఖ్యమంత్రిగారు, గతంలో టీఆర్ఎస్ అధ్యక్షుల వారు, కేంద్రమంత్రిగారు నీరిద్దరికీ సైజు విషయంలో సమీక్ష చేస్తామని అన్నారు . సమీక్ష జరిగింది . జరిగితే, పులిచింతల గతంలో ఎక్కడే నిర్మించడానికి నిర్మయం చేశారో అక్కడే కట్టడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉండా అనేది స్పష్టంగా సమాధానం రావలసిన అవసరం ఉంది . టీఆర్ఎస్ పులిచింతల విషయంలో మొదటి సుండి సైజు మార్పి కట్టాలిన అవసరం ఉండని అన్నాము, దానికి కట్టబడి వున్నాము .

MR. SPEAKER : First let the Minister reply. After the reply, I will give you the opportunity. I am sorry. D.L. Ravindra Reddy Garu, you have to finish in one minute. You have to conclude in one minute.

మ.1.10

(తెలుగుదేశం, తెలంగాణా రాష్ట్రసమితి సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

MR. SPEAKER: Ravindra Reddy garu, you have to conclude in one minute

(తిరిగి అంతరాయం)

You cannot go on like this. Let the Minister reply then I will allow you for seeking clarifications. ఎవరైటే మాటల్లాడలేదో వారికి అందరికీ అవకాశం పస్తుంది. మధ్య మధ్యలో డీపిషయేషన్స్ వస్తే, డీవియేషన్స్ మీద క్లారిఫికేషన్స్ అంటే ఎట్లా?

(తెలుగుదేశం, తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి సభ్యుల నుంచి తిరిగి అంతరాయం)

డా. డి.ఎల్.రహింద్రా రెడ్డి : సర్, కృష్ణాసది నుంచి సముద్రంలోకి పుధాగా పోతున్న నీటిని గురించి నేను మాటల్లాడేటపుడు నా డాక్టర్ మిత్రులు విజయరామార్వ గారు ఇంటర్వీయర్ కావడం జరిగింది. ఇందులో గవర్నమెంట్ ఒక స్టోట్మెంట్ను క్లియర్గా ఇవ్వడం జరిగింది. Month wise quantum of surplus water releases from Prakasham Barrage from 1989-2005 ఇవ్వడం జరిగింది. ఇందులో ప్రభుత్వం క్లియర్గా 1989 నుంచి 2005 వరకూ ఎన్ని టి.ఎం.సి.ల నీటిని సముద్రంలోకి వదలాల్సివచ్చింది క్లియర్గా చెప్పడం జరిగింది.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

అధ్యక్షు, ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీని నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. పోతిరెడ్డిపాడు హాండ్ రెగ్యులేటర్ గురించి దేవేందర్ గాండ్ గారు ఒక పూర్వ చెప్పారు, చంద్రబాబు నాయుడుగారు మరొక విధంగా చెప్పారు. దేవేందర్ గాండ్గారు మాటల్లాడుతూ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రయోజనాలను పరిరక్షించేందుకు ఈ హాండ్ రెగ్యులేటర్ ఉపయోగపడదని అన్నారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాటల్లాడుతూ, పోతిరెడ్డిపాడు హాండ్ రెగ్యులేటర్ కెపాసిటీ పెంచడం మాకు ఇష్టమే, అభ్యంతరం లేదు, కానీ మమ్మల్ని కూడా సమావేశానికి పిలిచి వుంటే బాగుండునని అన్నారు. నేను ఒకటే మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

సర్, జి.బ. నెం.69 అనేదానిని రిలీజ్ చేసారు. శ్రీలం రిజర్వాయర్లో ఎం.డి.డి.ఎల్. 854 ' వుంటే, దానిని 834 ' లకు తగ్గించిన ఘనత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిది. ఎం.డి.డి.ఎల్. ను తగ్గించేటపుడు మీరు ప్రతిపక్ష పార్టీలను పిలిచారా ? వారిని కాన్సిడెన్ట్లోకి తీసుకున్నారా ? లేదు. మీరు ప్రతిపక్ష పార్టీలను కాన్సిడెన్ట్లోకి తీసుకోకపోవడం వల్ల, వారి అభిప్రాయాలను తెలుసుకోకుండా శ్రీలం రిజర్వాయర్లో పున్న నీటిని 797 ' లకు తగ్గించి, దానిని మాన్సేజ్ చేయడంలో వైఫల్యం చెందారు.

కానీ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు శ్రీలం రిజర్వాయర్లో పున్న నీటిని 854 ' లకు పెంచేటపుడు, 107 జి.బ.ను ఇస్యూ చేసేటపుడు మీ పార్టీ వారిని పిలవడం జరిగింది, మీ వారందరూ రావడం జరిగింది. మీ అందరి ఆమోదంతోనే శ్రీలంలో ఎం.డి.డి.ఎల్. ను పెంచడం జరిగింది. చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, దేవేందర్ గాండ్ గారూ ఒకటే సీట్లో కూర్చున్నారు. ' వైడెనింగ్ ఆఫ్ పోతిరెడ్డిపాడు హాండ్ రెగ్యులేటర్ ' , మీద ఇప్పటికైనా మీ స్టోండ్ ఏమిటో ఖచ్చితంగా చెప్పాలని కోరుకుంటున్నాను.

మా ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా క్లియర్గా చెప్పారు. కృష్ణా డెల్టా ప్రయోజనాలను పరిరక్షిస్తూ, నాగార్జున సాగర్డెల్టా ప్రయోజనాలను పరిరక్షిస్తూ, సముద్రంలోకి పుధాగా పోతున్న పరద నీటిని ఉపయోగించుకునేందుకు ఈ హాండ్ రెగ్యులేటర్ను వైడెనింగ్ చేయడం జరుగుతోందని చెప్పారు. కాబట్టి మీరు ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ విర్ధయాన్ని అభినందిస్తూ, రాబోయే కాలంలో కట్టబోయే ప్రాజెక్టులకు మీ సహకారం అందించండి. మీరు ప్రతి స్టోండ్, ప్రతి ప్రాజెక్టుకూ అడ్డు తగులుతూ ఇఱ్పందులు పెడుతున్నారు. తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు మాదని తెలుగుదేశం పార్టీ చెబుతోంది.

నేను అడుగుతున్నాను, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు మీదే అయినపుడు మీరు ఖర్చు పెట్టింది ఎంత, మీరు ఎప్పుడైనా తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టుకు నీరు వదలాలనే ప్రయత్నం చేసారా ? మా ముఖ్యమంత్రి గారు ఫస్ట్ ట్రైమ్, లాస్ట్ ఇయర్ తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టుకు కృ

ష్టో నీటిని తీసుకెళ్లి, 11,000 ఎకరాలకు నీటినిచ్చారు. మా ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసే ప్రయత్నాన్ని మీరు అడ్డుకోవద్దు. మీరు సహాయించకపోయినా పరవాలేదు కాని దయచేసి అడ్డుకోవద్దని కోరుతున్నాను. ఇప్పటికైనా దయచేసి మీ స్థాండ్ ఏమిటో చెప్పేలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహో రెడ్డి : సార్, వారు నా మీద ఒక అపవాదు పెట్టారు, నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి.

(తెలుగుదేశం, తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

MR. SPEAKER: It is not the reply by the government.

శ్రీ నాయని నర్సింహో రెడ్డి : సార్, వారు నన్ను తిట్టిపోతే నేను మాట్లాడకుండా కూర్చోవాలా ?

DR. G. VIJAYARAMA RAO: He mentioned our Member's name and made some comment. Our Member has to react to it.

MR. SPEAKER: I told you that you would be given opportunity after the reply by the government.

(తిరిగి తీవ్ర అంతరాయం)

నర్సింహరెడ్డి గారూ మీరు పర్సనల్ ఎఫ్సిపస్ అంటున్నారు. మీ మీద అలిగేషన్ చేసారని అంటున్నారు. ప్రాపర్ నోటీసు లేకుండా ఎలిగేషన్ చేస్తే, it will not be allowed and it will not go into records.

(శ్రీ నాయని నర్సింహరెడ్డిచే తీవ్ర అంతరాయం)

మీకు మాట్లాడే అవకాశం ఇస్తాను, నేను రికార్డులు ప్రైవేట్ చేస్తున్నాను. దయచేసి సభ్యులు అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహో రెడ్డి : మీరు తెలంగాణకు అన్యాయం చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: నేను మీకు మైక్ ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. But before that I am trying to set the record straight. Without giving notice, the Members are not allowed to make allegations against another Member. If the Members make any allegations without giving notice then it will not go into records.

శ్రీ నాయని నర్సింహో రెడ్డి : అధ్యక్షా, రపీంద్రారెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ నేను కడవ జిల్లా ఇన్చార్జ్ మంత్రిగా పున్నపుడు ముఖ్యమంత్రి గారిని అతిరథ భగీరథుడు అని పొగిడానని అన్నారు. నేను క్యాబినెట్లో పుండి ముఖ్య మంత్రి గారిని తిడతానా ? అది కాంగ్రెస్ వారి సంస్కరణ. అదే విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి కనుమరుగుతుందని అన్నారు. మేము కనుమరుగుతామో, వారు కనుమరుగుతారో, చరిత్ర నిర్ణయిస్తుంది. ఈ విధంగా రెప్పగొట్టే విధంగా మాట్లాడడం కాంగ్రెస్ వారు మానుకోవాలి. మా పుణ్యాన్ వారు అధికారంలోకి వచ్చారు. వారు అధికారంలోకి వచ్చి పైగా మా మీదే మాట్లాడుతున్నారు.

(ఈ రశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

MR. SPEAKER: Narasimha Reddy garu, you have made your point. Please take your seat.

శ్రీ పి. కేశవ్: ముఖ్యమంత్రిగారు సుదీర్ఘమైన చర్చ చేశారు. 1978 నుండి 2005 వరకూ చెప్పారు. దానిలో చాలా అంశాలు స్పృశించారు. ఇక్కడ ఒకటి రెండు అంశాలు చెబుతున్నాము. రాయల్సీమకి ఎంత న్యాయం జరిగిందోని భ్రమింపచేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. రాయల్సీమకి అంతా అన్నప్పుడు అనంతపురం జిల్లాను ప్రక్కన పెడుతున్నారన్న విషయాన్ని సభ దృష్టికి తెస్తున్నాము. 1978 నుండి ఈ రోజు వరకు జరిగిన సంఘటనలో అనంతపురం జిల్లా కాంగ్రెస్ నేతులందరూ ఈ మాటను స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉంటే కర్మాలు, కడవ జిల్లాలకు న్యాయం జరుగుతుంది తప్ప అనంతపురం జిల్లాకు న్యాయం జరగదు. వారు ప్రైవేట్ డిస్కసన్లో చెప్పిన విషయం ఈ రోజు సభా దృష్టికి తెస్తున్నాము. తెలుగుగంగ ప్రాజెక్ట్ చేపట్టింది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అన్నప్పుడు, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా గొప్పగా చెప్పారు. ప్రతిష్టంలో మేము కూర్చోని ఒత్తించి చేయడం వల్ల ఆ రోజు తెలుగుగంగ ప్రాజెక్ట్ సాధించాలని చెబుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా గొప్పవారు. ప్రతిష్టంలోను, అధికారం పక్షంలోనూ బాగా పని చేయగలరు. 89 నుండి 94 వరకూ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉన్నప్పుడు వారు ఏమి చేయించగలిగారు?

(అంతరాయం)

వారు సుదీర్ఘమైన చరిత్ర చెప్పినప్పుడు మేము చెప్పడానికి లేదా? We want to know whether it is assured water or flood water.

MR. SPEAKER: You have made your point now. మీరు క్లారిపై చేయాలన్నారు, చెప్పారు. డీవియేషన్లో మళ్ళీ ఫర్డర్ డీవియేషన్ అంటే ఎలా? You have to put a stop to the deviations. మీరు మీ పాయింట్ చెప్పారు. ఈ యామ్ సారి. ఇప్పుడు నోముల నర్సింహయ్యగారు మాట్లాడతారు. The Minister will give his reply and after that you will be given opportunity.

(INTERRUPTIONS)

క్లారిఫికేషన్లో కంక్రూప్ ఏమిటి? సబ్జక్ట్ మీద మాట్లాడాలా, వద్దా? Every body is free to speak on the subject but we have to conclude now.

శ్రీ పి. కేశవ్: నేను క్లారిఫికేషన్ అడగనే లేదు...

MR. SPEAKER: The House cannot continue with the deviations. మైక్ ఇచ్చిన తరువాత మాట్లాడలేదంటే ఎలా? సబ్జక్ట్ లోకి వెళదామా, వద్దా? I cannot convert the clarifications into a discussion. క్లారిఫికేషన్ వల్ల ఇంకా గందరగోళం అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. నేను అల్సా చేయను. మొదలే డీవియేషన్. మళ్ళీ ఇదేమిటి? ఈ పద్ధతి బాగా లేదు. 10 నిమిషాలూ లేదు, ఒక్క నిమిషమూ లేదు.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్యా: నిన్నా, ఈ రోజు సుమారుగా మూడు, నాలుగు గంటలు చర్చ జరిగింది. ఈ చర్చలో పోలిరెణ్డిపొడు హెడ్ రెగ్యులేటర్కి సంబంధించి అంటే ఈ రెగ్యులేటర్కి ఒక్క కెనాలేస్ కాకుండా దీనికి సంబంధించి మూడు కెనాల్స్ ఉన్నాయి. ఇచ్చిన నోట్ పరిశీలిస్తే 5 పేజీలు ఉంది. దీని ఉధ్యోగం జీ.వో. 170 ప్రకారంగా 64 టి.యం.సి., 45 రోజుల్లో ఫ్లో వాటర్ పోతుంది. కాబట్టి దానిని సముద్రంలోకి పోకుండా వాడుకుండాముఅని అన్నారు. చెప్పడం వరకూ బాగా ఉంది. ఈ జీ.వో వల్ల అనేక రకాల ఆందోళనలు, అనేక రకాల అపవాదాలు, అనేక రకాల అపసమృకాలు, ప్రాంతీయ పోరాటాలు, అలజడులు వస్తున్నాయి. దీనిని క్లారిపై చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఎందుకంటే, ఈ రోజు ఒక్క ఆల్మెమ్బెట్ డ్యూం కడుతూ ఉంటే మనం ఎంతో గొడవ చేసాము. ఈసారి ఆల్మెమ్బెట్ డ్యూం కడితే నీరు ఆగాయా, వచ్చాయి కదా, కానీ ఐదారు సంవత్సరాలు రాలేదు. గత సంవత్సరం కర్ణాటక మీద పోరాటం చేసాము, వచ్చాయా, నీరు రాలేదు. నీటికి సంబంధించి ఈ రోజు

ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అక్కడ కాంగ్రెస్ పార్టీవైపు నుండి మాటల్లాడిన డా.డి.ఎల్. రహిందారెడ్డిగారు చాలా సుదీర్ఘంగా రెండు గంటలూ విరామం లేకుండా చెప్పారు. వారు అనేదల్లా 854 అడుగుల నుండి 834 అడుగుల వరకూ మాత్రమే ఆ లెవో ఉన్నప్పుడు పస్తాయి. పైనవచ్చే ఫో, ఫ్లాం వాటర్ మాత్రమే వస్తుందని అన్నారు.

డా. డి.ఎల్. రహిందా రెడ్డి: నర్సింహాయ్యగారు నేను మాటల్లాడిన దానిని అపోర్ధం చేసుకున్నారు. 834 అడుగులని చెప్పలేదు. 834 అడుగులకి చుక్క నీరుకూడా రాదు. పోతిరెడ్డిపాడు హాండ్ రెగ్యులేటర్ ఉంది. 841 అడుగుల్లో జీరో లెవెల్లో ఉంది. అంటే 841 అడుగుల్లో హాండ్ రెగ్యులేటర్ ఉంది. అక్కడ జీరో వాటర్ వస్తుంది. 841 అడుగుల నుండి 854 అడుగుల వరకూ ఆ నీరు పైకి వస్తే 1000 క్యాసెక్యూలు మాత్రమే హాండ్ రెగ్యులేటర్ నుండి వస్తుంది. 854 అడుగుల నుండి 880 అడుగుల వరకూ 2,000, 3,000 క్యాసెక్యూల కన్నా ఎక్కువ రాదు. 880 అడుగుల నుండి 885 అడుగుల వరకూ నీరు వస్తుంది. కానీ వారు 834 అడుగుల వరకూ అని అంటున్నారు. అక్కడ నీరువచ్చే ప్రత్యు లేదు. 841 అడుగుల పైన అంటే 840కి, 841కి కూడా నీరు రాదు. 841 నుండి ఒకటి, రెండు క్యాసెక్యూల మొదలు 880కి ఒక విధంగా నీరు వస్తుంది. దీనిని వారు అపోర్ధం చేసుకోవద్దని కోరుతున్నాము.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్య: అక్కడ డాక్టర్గారి పర్సన్, ఇక్కడ వస్తున్న అన్ని పర్సన్లు, రాష్ట్రంలో ఉన్న మూడు ప్రాంతాలలో ఎక్కడా కూడా అందోళన రాని నిర్మాణాలు జరగాలి. ఎక్కడ జరిగినా అటువంటి నిర్మాణాలు జరగాలి అదే నా ఉధేశ్యం. 884 అడుగుల నుండి 854 అడుగుల వరకూ మధ్య 10 అడుగుల లెవెల్లో మాత్రం 1000 క్యాసెక్యూలు వస్తుంది. బాగా ఉంది. నీరు చేస్తున్నది బాగా ఉంది. తెలుగుగంగ రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్, కేసి కెనాల్ ఈ మూడు ఒకే రెగ్యులేటర్ మీద ఉన్నాయి. నీటికి కలిపే ఒక ప్రధానమైన కాలువ సుమారు 12, 18 కి.మీ., 12,000 క్యాసెక్యూలతో ఉంది. దీనిని వారు 40,000 క్యాసెక్యూలు చేయబోతున్నారు, మంచిదే. ఒక్క తెలుగుగంగకే కాకుండా ఈ మూడింటికి వస్తుంది. ఇది ప్రాజెక్ట్. ఇదే సందర్భంగా 1983-84లో మద్రాసు మంచినీరు అవసరాలకు సంబంధించి ఆ రోజు ఉన్న మంచినీరు ఇబ్బందిని అప్పుడున్న ప్రధానమంత్రి ఇందిరాగాంధి గారు, ఏ పరిస్థితుల్లో అయినా, మంచి నీరు లేకుంటే ఇబ్బంది అప్పుతుందని కర్రాటక, మహారాష్ట్ర, మనకు 5 టి.యం.సి. చోప్పున ఇవ్వాలని అన్నారు. ఆ రాష్ట్రాలను ఒప్పించడం జరిగింది. ఒప్పించిన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి మాత్రమే వెళ్లడానికి నీలుందని మొత్తం 15 టి.యం.సి., మద్రాసుకి పారాలి, అదీ ఎక్కడి నుండి పోవాలంటే రాయలసీమ మీద నుండి పోవాలి. అప్పుడు వచ్చిన ఇబ్బంది వల్ల రాయలసీమ అందోళనలో పడింది. ఇచ్చితంగా మాకు నీరు కావాలన్నారు. అంతకుముందు శ్రీశైలం మొత్తం పవర్ ప్రాజెక్ట్. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్ కానే కాదు. కానీ జరిగింది ఏమిటంటే, కర్నూలుకి సంబంధించి వెలిగోడుకి 15టి.యంసి డిజైన్ చేశారు. తెలుగుగంగ మంచినీరు మద్రాసు కోసం అన్నప్పటికీ కూడా కడు బ్రహ్మంగారి మతానికి సంబంధించి 8 టి.యంసి, సోమశిలకి సంబంధించి 73 టి.యంసి., చిత్తురు కండలేరు దగ్గర 45 టి.యంసి, ఆఖరుకి బూండి మద్రాసు దగ్గర 15టి.యంసి., పోయి మద్రాసుకి నీరు అందాలి. కానీ మద్రాసుకి నీరు దొరక లేదు. రు.800 కోట్లు అప్పుడు యం.జి.ఆర్., ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. అది అంత వరకూ ఆగి ఉంది. నీరు మొత్తం పైన వారు వాడుకున్న తరువాత క్రిందకు వస్తుంది. 15 టి.యంసి లేదు. ఉన్న వాటర్ మొత్తం వాడుకోబడింది. ప్రజల అవసరం కాబట్టి అందోళనగా ఆ విధంగా వాడుకున్నారు. నికర, మిగులు జలాలకు ఒక విధమైన ఆలోచన వచ్చిన తరువాత ఆ రోజు ఉన్న శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్, తెలుగు గంగ కానీ, నల్గొండ జిల్లాకు ఉన్న శ్రీశైలం ఎడమ గట్టు కాలువ, దీనితోచాటు మహాబూబ్ గర్లోని నెట్టెంపాడు, ఇతర ప్రాజెక్టులన్నీ ఒకే ఆలోచనతో నికర జలాలు, మిగులు జలాలను కేటాయిస్తూ తయారుచేసిన ఆలోచనే.

మ. 1.30

సభ్యులు రహిందారెడ్డి గారు చెప్పినట్లు మూడు కాలువలు ఉన్నాయి. కుడి కాలువ శ్రీశైలంకి సంబంధించింది, కె.సి. కెనాల్, అటు ప్రక్కన ఉన్న తెలుగు గంగ ఒకటోక్కటే 11వేల క్యాసెక్యూలతో ఉందని అన్నారు. దీనికి 12వేల క్యాసెక్యూలే

డిజైన్ చేసిందని అన్నారు. ఇప్పుడు 40వేలు కూడానుక్కలకు చేశామని అంటున్నారు. వారు చెప్పిన లెఖ్షల ప్రకారం ఎంత వచ్చినా సరే పై లెవల్ శ్రీశైలంలో ఉన్నపుడు 12వేలకూడానుక్కలకు మించి రావని అంటున్నారు. ఈ అందోళనంతా ఎందుకు? రాష్ట్రంలో రాయలీసు, తెలంగాణా, కోస్తా ప్రాంతాలన్ని కలిసి ఉండాలి. రైపేరియన్ రైట్స్‌ని ఎవరూ డివై చేయడానికి వీల్స్‌దని ముఖ్యమంత్రి గారు చెపుతున్నారు. అది వాస్తవం. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితుల్లో ఈ రోజు రెగ్యులేటర్ని 884 నుండి 54 అడుగుల వరకు ఉంచిన నీటిని తీసుకువెళతామని అంటున్నారు. మేము ఆందోళన చెందేదేమంటే, దీనిపైన పూర్తి స్థాయి విచారణ జరుగకుండా, ఇన్వెస్టిగేషన్ లేకుండా చెయ్యారాదు. మీ ప్రయత్నం మంచిదే కావచ్చు. సముద్రంలోకి నీరు పోసేయకుండా చేయాలని అనుకోంటున్నారు. కడవ, రాయలీసు మూడు కాలువలు, కెసి కెనాల్ కోసం కుడి కాలవకి నీరు ఇవ్వాలని అనుకోంటున్నారు. రెగ్యులేటర్ వెడల్పు చేసే నిమిత్తం ఆదరాబాదరాగా జి.ఓ. ఎందుకు ఇచ్చారు? రూ.1200ల కోట్ల అడ్డినిప్రైటీవ్ అప్రావల్ ఇచ్చారు. కాలువకి సంబంధించిన ఎక్స్‌కోవెషన్స్ నిమిత్తం సుమారు రూ.7 కోట్లకు జి.ఓ. ఇచ్చారు. మీరు ఒకసారి అన్ని ప్రార్థిల వారితో మాట్లాడండి. రాష్ట్రంలో మూడు ప్రాంతాలను సమాసంగా చూడాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. లోయర్ రైపేరియన్ రైట్స్ ఇబ్బంది జరగడంలేదు. వరదనీరు మాత్రం తీసుకోంటున్నాము, నికర జాలాలు పోవడం లేదని చెప్పాలి. డి.ఎల్. రపింద్రారెడ్డి గారు ఒక్క నీటి చుక్క కూడా పోదని అన్నారు. మొదట వరద వచ్చినపుడు పార్లమెంట్ సభ్యుడు గేట్స్ తెరవలేదా? అయిన ఆందోళన ఆయనది. ఈ రోజు ఉన్న పరిస్థితుల్లో, మళ్ళీ ఆ పరిస్థితులు తయారు చేసి ఉంటే ఇది జరుగకుండా ఉంటుందా? ఒకవేళ లేపినా, నీరు పోరుతుండా లేదా అన్నది వేరే మాట. ఈ అందోళనకు సంబంధించి మనం ఆలోచించాలి. నెప్పురూ గారు డెల్టాలో ఉండి దీనికి సహార్ధు చే స్తున్నారని అనుకోవడం, లేకపోతే, మేము కాదంటున్నామని అనుకోవడమో కాదు. అటు నెప్పురూ గారు చెప్పినా, నేనుచెప్పినా ఏ వైపు నుండి చెప్పినా వాస్తవంగా ఏ ప్రాంతానికి ఆందోళన లేని విధంగా హాడ్ రెగ్యులేటర్ని వైడెన్ చేయాలి. ఆ జి.ఓ.ని అబేయన్స్‌లో పెట్టండి. నిపుణులతో మాట్లాడండి. లోయర్ రైపేరియన్ రైట్ ఇబ్బంది లేదని చెప్పండి. ఈ రోజు చాలా ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయ్యాయి. ఒక వైపు నుండి నీరు రాకపోతే శ్రీశైలంలోకి నీరు రాకపోతే సష్టపోయేది ఒక్క నాగార్జునసాగరే కాదు. ఇప్పుడు ఉన్న హంద్రి, నీవా 40 టి.ఎమ్.సి.లతో దాదపు పూర్తి చేశారు. భీమ 28, గాలేరు నగరి 38 టి.ఎమ్.సి.లు, కల్వకుర్తి 25, నెట్టెంపాడు 13 దాదాపు ఇంస్టి పూర్తి అయ్యాయి. శ్రీశైలం ఎడమ గట్టు కాలువ లీఫ్ట్ తో తీసుకోంచాము. సుమారుగా అదో 35 టి.ఎమ్.సి.లు. దీనికి సారంగ మార్గం కావాలని ముఖ్యమంత్రి గారు మా జిల్లాకి పచ్చినపుడు చెప్పాము. సల్గొండ జిల్లాలో అణగారిన ప్రజల చిరకాలకోరిక ఇది. దీనికి టెండర్లు పిలిచారు. అది 19 మీటర్స్ డిజైన్ న్ది, 12 మీటర్ల డయా కే పచ్చిందనే ఆపోహా ఉంది. ఏదేమైనా దీన్ని పూర్తి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. సముద్రంలోకి నీరు పోకుండా కాపాడుకోవాలి. దీని విషయంలో ఆలోచన చేయాలనిచెపుతున్నాము. ఏదేమైనా వరద నీరు వృధాగా పోతోంది. 280 టి.ఎమ్.సి.ల నీటిని నాగార్జునసాగర్లోకి వదిలారు. 9 లక్షల హెక్టార్లు పారాలి. డెల్టాకి సంబంధించి 180 టి.ఎమ్.సి. ల నీరు సుమారు 13 లక్షల హెక్టార్లు. నీటితోబాటు మిగిలిన ప్రాజెక్టులు హంద్రి, నీవా, గాలేరు-నగరి ఇంస్టి ఉన్నాయి. మూడు లక్షల చీల్లర సల్గొండ జిల్లాకి సంబంధించి ఇచ్చారు. 650 గ్రామాలకు, ఫోరిన్ పీడిత గ్రామాలకు మంచినీళ్లు, హైదరాబాద్కి ఇచ్చే నీరు కూడా దాంట్లోదే. ఈ విషయం కుడా ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. నీటిన్నిటిని ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. నీరు సముద్రం పాలు కాకుండా చేయాలంటే అర్జంటగ్గా మీరు మాకు ఇచ్చిన సారంగ మార్గాన్ని పూర్తి చేయండి. అప్పుడు ఘ్రండ్ వాటర్ పూర్తిగా వినియోగించుకోవడానికి వీలు ఉంటుంది. దీనికి కూడా యాక్స్టివ్గా ఇన్విటేషన్ తీసుకొని వర్క్సు కావాల్సినవిగా ఉండేవి. అవి పదిరోజుల్లో పూర్తి అయ్యాయి. టెండర్లు పిలిచారు. ఇప్పటి వరకు పూర్తి చేయక పోతే ఎట్లా. ఇనీ ఎప్పుడో డిజైన్ చేయబడ్డాయి. ఇప్పటికి పూర్తి కాలేదు. దీని వల్ల అనుమానాలకు తాను ఇంస్టిన్టు అపుతోంది. కడవ కోసం చేస్తున్నామంటే ఒక్క కడవ జిల్లాకే వెళ్లపు. ఈ మూడు కాలువలకు వస్తున్నాయి. ఇనీ పూర్తి చేయకుండా, అవి పూర్తి చేయడం ఆందోళన కరంగా ఉందని గమనించాలి. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా కూలీలను పెద్ద చేసే కర్కూరం. దీనికి సంబంధించి చూస్తే, వరద నీరు వృధాగా పోతోందని అంటున్నారు. జారాలకు సంబంధించి 11.5 టి.ఎమ్.సి.లు మహాబూబ్ నగర్కి ఇవ్వాలి. ఇక్కడ ఆరు టి.ఎమ్.సి.లు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. కర్కూటకు సంబంధించి 5 గ్రామాలు మునిగి పోతున్నాయి. వీటికి గాను 1974లోనే వారు రూ.43 కోట్ల కాంపెన్సేషన్ అడిగారు. ఎన్నికల ముందు వరకు చంద్రబాణాయుడు గారి కాలంలో రూ.31 కోట్లు

ముట్టాయి. వారు ఇప్పుడు 78 కోట్లు అడుగుతున్నారు. లెవల్ మెయింటేన్ చేయడం లేదు. జూరాల లెవల్ మెయింటేన్ చేయవద్దని పెంటాడి ప్రకృతు పంపిస్తున్నారు. 60 వేల ఎకరాలకుగాను 30 వేల ఎకరాలు కూడా సేద్యం కాని పరిస్థితి ఉంది. జూరాలకు సంబంధించి తూములు ఒకటి నాలుగు వందల క్యాసెక్కులు, ఆరు వందల క్యాసెక్కులు ఇని సరిపోకపోతే పైజు పెద్దదిగా చేయాలని తన్నుకొంటున్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. రాష్ట్రాన్ని సమచ్ఛిఫ్తో చూడండి. రాయల్సీమను ఎండపెట్టడం, తెలంగాణాను అన్యాయం చేయడం, కోస్ట్రాక్ మరొక రకంగా చేయడం కాదు. నీటన్నిటిని అలోచనతో తీసుకొని చేయాలి. అలా చేస్తున్నారా? రూ.46వేల కోట్లతో ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారు. మంచిదే. రైతాంగం కూడా హర్షిస్తోంది. అదిపూర్తి కావాలి. ప్రాధాన్యత క్రమంలో పూర్తి చేయాలంటున్నాము. కడవ, రాయల్సీమ జిల్లాలకు ఖచ్చితంగా ఇవ్వాలి. కె..సి. కెనాల్ కి సంబంధించి లోతుగా వెళితే అది 128 కి.మీ. తరువాత శ్రీశైలం వాటర్ తోనే వస్తున్నది. కానీ తుంగభద్రతో కాదు. ఆ నీరు వాడుకొంటున్నాము. ఏదైనాసరే నీరు వాడుకోనేప్పుడు అక్కడి ప్రజలకు ఏ మాత్రం అనుమానం రాకుండా ఉండాలి. దీనితోబాటు మహాబూబ్సగర్ జిల్లా ఈ పరిస్థితిలో చేయలేకపోయాము. మహాబూబ్సగర్లో జూరాల స్వాయిన్ పెంచలేకపోయాము. శ్రీశైలం సారంగం పూర్తి చేయలేకపోయాము. ఎ.ఎమ్ఆర్. పరద కాలువ పూర్తికాలేదు. సముద్రంలోకి నీరు పెల్లిపోయింది. లీక్ష్ణతో సడిపించాలంటే సడిపించడం లేదు. చెరువులు నిండడం లేదు. పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసి నీటని వాడండి. తరువాత డిజెన్ చేస్తే బాగుంటుంది. ఏదేమైనపుటికి రెండు మూడు యాంగిల్స్లో చూడండి. రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధి అవసరం. ప్రాధాన్యత క్రమంలో ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలి. క్రింద ఉన్న శ్రీశైలంకి నీరు రాకపోవడం వల్ల నాగార్జున సాగర్, దాని క్రింద తయారైన అన్ని ప్రాజెక్టులకు నష్టం జరుగుండా ఉండాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుకోసం ప్రభుత్వం ఉందని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గార్మి కోరేదేమంటే మీరు చేస్తున్నది మంచి వసే. మేధావులతో, విజ్ఞలతో, ఆల్ పార్టీ వారితో చర్చించండి. లోయర్ రైపీరియన్ రైట్ దెబ్బతినడం లేదని చెప్పండి. గతంలో నిర్మిక్ష్యం చేసిన దానిని నేను బాగు చేస్తున్నానని చెప్పండి. ఆ మంచి క్రైడిట్ మీకు వస్తుంది. ఎక్కడి వారు అక్కడ అందోళన చేస్తుంటే మీరు చేస్తున్నది మంచి వసే అయినా ప్రమాదం ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. జి.చి. 107 ప్రకారం, 854 అడుగులు శ్రీశైలంలో నీరు నిల్వ చేసుకోవచ్చు దానిని నిలబెట్టాలి. అనేక రకాలైన అనుమతులు వచ్చిన తరువాత పోయిన సారి ముఖ్యమంత్రి గారు తీయించారు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి.చి. 170 ప్రకారం ఆ రకమైన నీటిని నిల్వ చేసుకోవడం వల్ల రైతుకి వచ్చే ప్రయోజనం కంటే జరిగిన సష్టుమీ ఎక్కువగా ఉంటుంది. లోయర్ రైపీరియన్ రైట్ పోతోందన్న అందోళన ఉంది. మంచి కంటే చెడు ఎక్కువగా ఉంది. చేయకపోతే మూడు నష్టం, చేస్తే ఆరు నష్టంలాగా ఉంది. నీరు ఆలోచించాలి చెప్పుతున్నాను..

మ. 1.40

ఏదైనా రాయల్సీమ అనేక రకాలుగా ఆందోళన పడుతున్నది, దానిని అదుకోవాలి. అది బాంబుల జిల్లాగా ఎందుకయింది? పనిలేక అయింది. అందరూ చెప్పినటువంటి విషయం అది. మంత్రి వర్గ సబ్ కమిటీ చెప్పింది. మనం వేసిన హోస్ కమిటీ చెప్పింది. పని లేకపోవడం వల్లనే వారు బాంబులు తయారు చేస్తున్నారు. పనిలేక ముతా నాయకుల వెనక వారు దాగుతున్నారు. అందుచేత దానికి అన్ని రకాలుగా ఇష్టపలసిందే. కానీ కీంద ఉన్నటువంటి నాగార్జున సాగరు గాని, డెల్పా గాని మహాబూబు సగరు జిల్లాను కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది. నీటిని నిల్వ చేసిన ఆలోచించి, ఆ రకమైన పద్ధతిలో 170 జీవోను అబేయన్సులో పెట్టింది. ఈ రకమైన అనుమానాలన్నింటినీ నిప్పత్తి చేయండి. ప్రాంతీయంగా వచ్చే అలజడులు అందోళనలు సరైనని చెప్పి, ఒకసారి రుజువు చేస్తే ప్రయోజనం ఉంటుంది తప్ప మరొకటి కాదు.

ఇంకో విషయం - దీనిలో అదే రోజు ఇచ్చింది సిద్ధేశ్వరం. దానికి సంబంధించింది, ఇది ఒక పెద్ద కథ సార్. దీనికి పరిష్కారం సిద్ధేశ్వరమే. ఎందరో మేధావులు, రకరకాల మేధావులు వారి అవసరం కోసం వారి అక్కర కోసం వారు గైం చేస్తున్నారు. తీరుగా సీమ జిల్లాకు మంచి నీరు, పాలమూరుకు సాగునీరు సాధ్యమా? అసలు పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి.

అని పూర్తి చేయాలి. అంటే జూరాలకు శ్రీశైలానికి మధ్యన ఒక వంద టిఎంసిల నీరు వాడుకోడానికి ఇంకో ప్రాజెక్టు డిజైన్ చేయాలంటున్నారు. అది కూడా అవసరమే. అది పద్ధతిని లేదు. మీకు వాటరు ఎక్కుడుంది? బచావత్ అవార్డు ప్రకారం ఉన్న వాటర్ వాడుకోవలసింది ఎంత? ఎంత నీరుంది? అవస్త్రీ ఆలోచించకుండా ఎల్లయ్యకు ఎడ్డు లేవు, మల్లయ్యకు బండి లేదు సార్. వీళ్లిద్దరు కలిసి, బాడుగకు తెచ్చి పంచుకుండామనుకున్నారు. తీరా చూస్తే, ఈయనకు ఎడ్డు లేవు, ఆయనకు బండి లేదు. ఇద్దరి కిధ్దరు కొట్లాడి, కొట్లాడి ఆఖరుకి తన్నుకున్నారు. నీ బండికి ఎంత కిరాయి, నా ఎడ్డకు ఎంత కిరాయి అని తన్నుకున్నారు. ఆయన బండి కొనలేదు, ఈయన ఎడ్డు కొనలేదు. అందుకే ఎల్లయ్యకు ఎడ్డు లేవు, మల్లయ్యకు బండి లేదు. కానీ పొర్చున్న దాకా పంచాయతీ పెట్టుకున్నారు అన్నట్లుంది తప్ప, నిన్న, ఈ రోజు పోతిరెడ్డిపాడు ప్రాజెక్టు హౌస్ రెగ్యులేటర్కు సంబంధించిన వెడల్పు చేయడం వల్ల కింద ఉన్నటువంటి రైతులకు రైపేరియన్ రైట్సు పోతుందని, లేదా పోవడం లేదనే దానిలో సందేహాలు ఉన్నాయి. దీనిని నిప్పత్తి చేయ వలసిన బాధ్యత ఉంది. ఎపరికీ హోని లేదనే నిప్పయం స్పష్టం చేయాలి ఇది జరగకుండా నిప్పత్తి చేయాలి. ఇది టంపరరీగా అయినా ఈ నిప్పయం ఆలోచించండి. సిథ్యెష్టరం గురించి, ఆ విధమైన ఆలోచన రావద్దు. 170 జీవోకు సంబంధించి ఖచ్చితంగా రద్దు చేసి, ఏదైనా సరే రద్దు చేయాలి. అబెయెన్సులో పెట్టండి. వాస్తవిక పరిస్థితులను తేల్పండి. ఎపరికీ లోయర్ రైపేరియన్ రైట్సుకు ఇభ్యంది లేదని చెప్పండి. ఎక్కువర్షును బీసినియన్ తీసుకోండి. ఆల్ పార్టీలను సిలిచి, వారి ఒప్పీనియన్ పరిగణన లోకి తీసుకోండి. దానితో రాష్ట్రప్రభుత్వానికి మంచి పేరు వస్తుంది.

ఇప్పటికే మేము ఒకటి మనవి చేసేది, మహాబూబు నగరు జిల్లా, నల్గొండ జిల్లా తెలంగాణాలో అన్యాయాలుని, ఈ ఎడు గట్టు కాల్వ నుంచి లక్షలాది ఎకరాలకు నీరు ఇస్తుపుని అన్నారు లీఫ్ట్లును పెడితే. ఆ లిఫ్టులు ఒక్కరోజు నడవలేదు. లక్ష ఎకరాలకు లీఫ్ట్ ఉంటే ఎప్పుడైనా 20 వేల ఎకరాలకు నుంచి పొరలేదు సార్. మాకు ఇప్పండి. మీరు సారంగ మార్గాన్ని పూర్తి చేసి ఇప్పండి. దానితో బాటు మీరూ నీరు తీసుకోండి.

వరద నీరు వచ్చినపుడు సముద్రంలోకి పంపాలని ఎవరు చెబుతున్నారు? సముద్రంలోనికి పంపడానికి అనేక రకాల కారణాలున్నాయి. ఇంకోకటి, మరొకటి, మరొకటి. ప్రాజెక్టులు నెర్రక్షయం చేయబడ్డాయి. మీరు ప్రాజెక్టులను ప్రోత్సహిస్తున్నా మంటున్నారు. ఏ విధంగా ప్రోత్సహిస్తున్నారు? ఈ రకమైన ఆలోచన ఉండాలా వద్దా? అన్ని ప్రాంతాలను సమ దృష్టితో చూసి, అన్ని ప్రాంతాలకు ఇభ్యందులు లేకుండా మన పరిస్థితులు ఉండాలా వద్దా ఇది ఆలోచించుకోండి. మీరు వన్సైడ్స్ గా వెళ్లడం వల్ల మేలు కంటే కీడే ఎక్కువ జరుగుతుంది. ఇదేదో పద్ధతిలో ఎపరి మీదో ఒకరి మీద పోతే కాదు.

దయచేసి ఒకసారి జీవోను తమరు చూడండి. ఆ జీవోలో ఏముంది? ఈ జీవోలో ఏ రకంగా చూసినా క్లారిటీ లేదు. మట్టిపని చేయడం కోసం 66 కిలోమీటర్ల పైచిలుకు - Excavation of canal including lining from Gorakallu to Owk of 66.00 km. length - Rs. 702.75 crores - నేను ఎందుకంటున్నాను, ఇన్ని కోట్లు ఒక దగ్గర పెట్టడం నుంచి మనకు బట్టిటు ఎలోకేషను ఎంత ఇచ్చామో తెలుసు. ఒకసారి ఇన్నికోట్లు ఇప్పలేరు. వెయ్య క్యాసెన్కు కంటే వాటర్ శ్రీశైలం నుంచి నీరు రావని మీరే చెబుతున్నారు. ఎందుకోసం? ఇప్పన్ని పూర్తి చేసిన తర్వాత దానిని కూడా తీసుకోండి. దీనిని తీసుకోవడం వల్ల రాయలసీమ అంటే మీ ఒక్కరికే ప్రేమ అన్నట్లు. మాకు వ్యతిరేకశా? ఇతిర ప్రాంతాల మీద మీకు వ్యతిరేకశా? అన్ని ప్రాంతాలను సమ దృష్టితో ఉన్నాయి అన్నారు. ఈ జీవోలో క్లారిటీ లేదు. ఈ జీవో అన్ని రకాలుగా, అన్ని కోణాల నుంచి ఆలోచించబడలేదు. అందుచేత ఈ నిప్పయాలన్నింటినీ ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. తర్వాత, ఈ స్టేట్‌మెంటుకు సంబంధించి తమరిద్వారా మనవి చేసేది ఏనీటంటే, ఈ స్టేట్‌మెంటులో కూడా ఏవైతే సభ్యులం అందరం వ్యక్తం చేసినటువంటి లోయర్ రైపేరియన్ రైట్సు దెబ్బ తినకుండా ఉంటాయని ఏమైనా గ్యారంటీ ఉండా? లోయర్ రైపేరియన్ రైట్సు దెబ్బ తినపు, ఇంతవరకూ మాత్రమే నీళ్ల పోతాయని చెప్పి ఎక్కుడైనా ఉండా? ఎం.పి. గారు లోలెవల్లో ఉన్నపుడే శ్రీశైలంలో గేట్లు లేపారు. మీరు అరాచక వేత్తలు కానేకారు. అపొంసావాదులు అనడానికి నేను ఎన్నడూ కాదనను. కానీ మరి ఇప్పుడింతా చూసిన తర్వాత జరుగుతుందా?

నేననేది ఏమంటే, ఇప్పుడు ఉన్న పరిష్కారులలో మీరు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్లో కూడా క్లారిటీ రాలేదు. అందుకనే నాగార్జున సాగర్, ఎన్వార్లిసి గాని, ఇతర వాటికి గాని, డెల్ఫ్టుకు ఇబ్బంది రాలేదని మీరు చెప్పడానికి వీలు లేదు.

దయచేసి, మళ్ళీ ఒకసారి ఆలోచించండి. వీటిలో భేషజాలకు పోవలసిన అవసరం లేదు ముఖ్యమంత్రి గారూ. దీనిలో లోయర్ రైపేరియన్ రైట్‌యూ దెబ్బ తినడం లేదని, క్లారిటీ రావడానికి చూడండి. ఎన్వపర్ట్‌నుతో మీటింగు పెట్టండి. ఆల్‌పార్టీలతో మీటింగు పెట్టండి. ఈ జీవో 170కి సంబంధించి అబెయెన్సులో పెట్టి, ఇప్పన్నీ చేయడం వల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రాజక్షులు చేస్తుందని పేరు వచ్చింది. ఎటు బడితే అటు ఇబ్బందులు రాకుండా ఉండటం కోసం ఒక మంచి క్లారిటీ రావడం కోసం రాష్ట్ర ప్రజలందరికి ఒక మంచి మేసేజ్ ఇప్పడం కోసం ఆ రకమైన ఆలోచన చేయండి. కాని దీనిని అసరా చేసుకుని, పులిచింతల చూస్తే ఒకాయన కట్టాలంటారు, ఒకాయన వద్దంటారు, సల్గొండ జిల్లా ముసుగుతుందంటారు. పులిచింతల గాని మరొకటి గాని, మేము చేపేది ఒకటే. సిపిఎం పార్టీ ఆ రోజు నుంచి, ఈ రోజు పరకూ ఒకే విధంగా క్లియర్‌కబ్ స్టోండ్‌తో ఉంది. ఎక్కుడైనా సరే, నీరు సముద్రం పొలు కాకూడదు. ఆ రోజే మా మహా నాయకుడు, మహాసుభాపుడు సుందరయ్య గారు ఆంధ్రదేశం మొత్తం సమగ్రమైనటువంటి నీటి పారుదల ఏ విధంగా చేయాలి, అణువు అణువు ప్రతి ఎకరాకు నీరిపుడానికి నీలుందని అన్నారు. ఆ రోజే సమగ్రమైన నీటి కోసం ఒక పెద్ద డాక్యుమెంటు మన ముందు పెట్టారు. మీరు ఆలోచిస్తే ఆలోచించండి. అయిన నీరు సముద్రం పొలు కావద్దని ఏనాడో చెప్పారు. ఇంత నుద్దిమైన ఆలోచన, అనుభవంతో ఆయన చెప్పారు. అంతే తప్ప ప్రాజక్షులకు సంబంధించి కట్టిస్తూపుంటే ఇక్కడ మా తెలంగాణాకు అన్యాయం జరుగుతోందనో, అక్కడ మా ఆంధ్రకు అన్యాయం జరుగుతోందనో కాదు.

నిన్న రాయలసీమ పోరాటహక్కుల నాయకులు ఆ టీవీ చూస్తూ పుంటే నాకు కళ్ళ మూతలు పడ్డాయి. మొన్నటి దాకా ఇటుపక్కన ఉండి, అంటే చంద్రబాబు నాయకుడు పక్కన ఉండి, ఇప్పుడు రాయల సీమ హక్కులకు భంగం కలిగితే నేను ఊరుకోను ఊరుకోను ఉరిపెట్టుకుంటాను అనే మాటలు మాటలుతున్నాడు. ఏడ, ఇప్పుడు ఉన్నాడో తెలియదు. ఇదేమిటి సార్? అయిన నిన్నటి దాకా ఇక్కడ ఉన్నాడు? ఈ రకమైన ఈ హక్కుల పోరాట కమిటీ రాయల సీమ హక్కులు, తెలంగాణా హక్కులు, ఆంధ్ర హక్కులు వేరే వేరే కాదు. సమైక్య ఆంధ్రలో రైపేరియన్ రైట్‌యూ, అన్ని రకాల హక్కులు ఉన్నాయి. మనకు ఉన్నటువంటి హక్కులను గురించి ఒకసారి దయచేసి, నికర జలాలకు, మిగులు జలాలకు హాని కాకుండా కేటాయించిన నీళకు ఇబ్బంది కలగకుండా దెబ్బ తీసే విధంగా లేకుండా ప్రభుత్వం వ్యవహరించాలని, ఇది వన్సైడెడ్గా ఉన్నదనే పరిస్థితి కాకుండా చేయాలి. ఇంత రాద్ఘాంతం జరిగిన తర్వాత పోలిరెడ్డిపాడు రెగ్యులేటరుకు సంబంధించి, అన్ని రకాలుగా ఆ జీవోను అబెయెన్సులో పెట్టి, ఎన్వపర్ట్‌ల ఒప్పీనియన్, ఆల్ పార్టీల ఒప్పీనియన్ లీసుకుని, పనులు నిర్వహించండి. రాష్ట్ర అభివృద్ధికి దోహదం చేయండని చెప్పి, తమ ద్వారా మనవి చేస్తూ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR. SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 04.30 PM today.

(The House then adjourned at 01.48 PM to meet again at 04.30 PM)

(సభ సాయంత్రం 4.30 నిమిషములకు మరల సమావేశమైనది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

SRI Y. RAMAKRISHNUDUDU: Sir, I am on Point of Order under Rule.93. అధ్యక్ష, రూల్.93 ప్రకారం ఎక్కుపెండిచర్ ఇన్వాల్వ్ అయినప్పుడు ఏ బిల్లుకు అయినప్పటికీ పైనాప్పియల్ మెమొరాండం తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఈ బిల్లులోని క్లాజ్-12, సబ్క్లాజ్-5లో మనం ఎవరైతే ఎక్కుప్పును అపాయింట్ చేస్తామో వారు మీటింగ్సుకు అటెండ్ అవుతున్నప్పుడు టి.ఎ., డి.ఎ. ఎలవెన్స్ పే చేయాలనేది మెస్సన్ చేశారు. అయినప్పటికీ పైనాప్పియల్ మెమొరాండం అనేది ఈ బిల్లుకు ఎటాచ్ చేయలేదు. అందుచేత ఈ బిల్లును మనం కన్సిడరేషన్లోనికి తీసుకోవటానికి వీలుపడదు. పైనాప్పియల్ మెమొరాండం ఉంటే తప్ప వీలుపడదు. Rule is very clear. Kaul and Shakdar is very clear. Whenever expenditure is involved from the government exchequer, financial memorandum should be attached to the Bill. In the absence of the financial memorandum, the Bill cannot be taken. This is my objection.

MR. SPEAKER: The financial memorandum is needed as per the rule provision. But, let the Minister concerned be permitted to move the Motion and during the course of the explanation, the same may be furnished.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు: ఇంటుడక్కన్ స్టేజ్లోనే అబ్బ్క్ చేయాలి. ఇంటుడక్కన్ స్టేజ్లో అవసరం లేదని వదిలేశాము. కన్సిడరేషన్ స్టేజ్లోపైనా పైనాప్పియల్ మెమొరాండం ఇప్పుకుండా రూల్వుకు వ్యతిరేకంగా చేస్తే మంచిది కాదు. దానికి పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారిని సమాధానం చెప్పమనండి. ఆయన సమాధానం చెప్పులేకపోతే లెజెస్టిట్యూట్ ఎఫ్ర్ మినిస్టర్ గారిని సమాధానం చెప్పమనండి.

MR. SPEAKER: Financial implication will be informed during the course of the discussion.

శ్రీ కె. రోశయ్య: మామూలుగా ఒక చట్టం తీసుకువ్సే ఆ చట్టాన్ని అమలుచేసే సందర్భంలో బడ్జెటరీ ఎలోకేషన్స్ పెంచవలసి వచ్చినా లేదా తగ్గించవలసి వచ్చినా గౌరవనీయులు రామకృష్ణుడుగారు చెప్పిసట్లుగా తప్పుకుండా పైనాప్పియల్ మెమొరాండం ఎటాచ్ కావాలి. కానీ ఇది ఉన్నటువంటి బడ్జెట్ పరిధిలోనే ఉంటుంది. ఇదివరకు సమావేశానికి హాజరైనవారికి టి.ఎ., డి.ఎ. ఇచ్చేవారు, కాకపోతే కాంపోజిషన్ మారుతుంది. దానికి ఎడిషనల్ బడ్జెట్ ప్రోప్రైడ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఆ ఉద్దేశ్యంతోచే పైనాప్పియల్ మెమొరాండం ఎటాచ్ చేయలేద తప్ప ప్రక్కదారి పట్టించబానికో, మరొకటో కాదు. చట్టంపట్ల, నిబంధనలపట్ల గౌరవం ఉంది. బడ్జెట్సుండి ఎడిషనల్ ఎలోకేషన్ లేదు. ఉన్నటువంటి దానినే సరిపుచ్చుకుంటారు.

SRI Y. RAMAKRISHNUDU: It is not satisfactory. I think you are also not satisfied. బడ్జెట్ ఎలాట్‌మెంట్‌కు బిల్లుకు సంబంధం లేదు. అని ఎప్పుడూ జరుగుతూనే ఉంటాయి. అట్లా అయితే ఏ బిల్లుకు పైనాప్పియల్ మెమొరాండం అవసరం లేదు. Kaul and Shakdar is very clear. ఏ బిల్లు పెట్టిపుటీకి ఆ బిల్లులో పైనాప్పియల్ కమిటీమెంట్ ఉన్నట్లయితే, that may be met either from the new budget or from the within budget, బిల్లు అసెంబ్లీలో ప్రవేశించిన విషయాలను ఎక్కుడైనా ఎక్కుపెండిచర్ ఇంకర్ అయిన ట్లయితే ఆ ఎక్కుపెండిచర్ ఇక్కడ మెస్సన్ చేయాలి. ఎక్కుపెండి, ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు, మిగిలిన సభ్యులందరూ వెళుతూంటారు కాబట్టి వారికి టి.ఎ., డి.ఎ. ఇస్తారు. దానికి ఎంత డబ్బు ఖర్చుతుందనేది మెస్సన్ చేయాలి. ఎక్కుడనుండి మీట్ అపుతారు అనేది మెస్సన్ చేయాలి. ఎక్కుడనుండి మీట్ అపుతున్నారనేది that is a different question. అలరడి బడ్జెట్ ఉండవచ్చు, ఎడిషనల్ బడ్జెట్ తీసుకోవచ్చు. దానికి, దీనికి సంబంధం లేదు. అసెంబ్లీలో బిల్లు పెట్టేపుడే దేనికి ఎంత ఖర్చుతుంది, ఇయర్లీ ఎంత ఉంటుంది, రికరింగ్ ఎక్కుపెండిచర్ ఎంత ఉంటుంది, కరెంట్ ఎక్కుపెండిచర్ ఎంత ఉంటుందనేది మెస్సన్ చేస్తాటు బిల్లుతోపాటు పైనాప్పియల్ స్టేట్‌మెంట్ ఎఱాచ్ చేయాలి. That is the rule.

MR. SPEAKER: I have made it very clear.

SRI Y. RAMAKRISHNUDU: It is not correct. Let us go in the right way.

SRI K. ROSAIAH: "Practices and Procedure of the Parliament" by G.C. Malhotra, page No.533, "Financial Memorandum to Bills involving expenditure. A Bill involved expenditure from the Consolidated Fund of India is required to be accompanied by a Financial Memorandum which outlines the budget on which the expenditure is likely to be involved." అధ్యక్షా, ఇది కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్‌నుండి కాదు అనేది స్పెషణగా చెబుతున్నాము. వారికి ఎలోకేట్ చేయబడిన బడ్జెట్‌నుండి మీట్ అపుతాము తన్న కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్‌నుండి మీట్ అవ్వటంలేదు. I think and I feel that Financial Memorandum is not very essential here for this very particular case.

SRI Y. RAMAKRISHNUDU: This is not correct.

MR. SPEAKER: Can you please quote the rule.

శ్రీ ప్రై. రామకృష్ణుడు: రూల్.93 క్షోట్ చేశాను. లెబీస్ట్‌టీఎస్ ఎప్పుడ్ని మినిషన్‌గారు క్షోట్ చేసినదే నేను క్షోట్ చేశాను. కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్ ఆఫ్ ది స్టేట్‌నుండి ఒక్క పైసా ఇన్వాల్వ్ అయినప్పటికీ దానికి పైనాప్పియల్ స్టేట్‌మెంట్ ఉండాలని స్పెషణగా ఉన్నది. జిల్లాపరిషత్, మునిసిపాలిటీలు వారివారి ఫండ్‌నుండి వారు మీట్ అపుతారు. వాటికి అవసరం లేదు. డిప్పిక్ ప్లానింగ్ కమిటీనే కలెక్టర్ లేక ప్లానింగ్ డిప్యూటీమెంట్ వింగ్‌నుండి కాని ఎక్కుపెండిచర్ మీట్ అపుతారు. ఇది కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్‌నుండి వెళుతుంది. ఆ ఎమోంట్ ఎంత ఖర్చుతుందో దానిని మెస్సన్ చేయాలి. This amount should come from the Consolidated Fund of the state.

SRI K. RAMULU: Sir, as far as Mr. Ramakrishnudu is concerned, he is right, and the Legislative Affairs Minister has also rightly answered to it.

శ్రీ ప్రై. రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా, కొమిటెడ్ రాములుగారు ఇద్దరూ కరెక్ట్ అంటున్నారు. ఎవరు కరెక్టో అర్థంకావటంలేదు.

SRI K. RAMULU: His objection is correct and the explanation is perfect.

శ్రీ కె. రోచయ్య: సమస్య చాలా సింపుల్. ఇదివరకు ఉన్నటువంటి ప్లానింగ్ బోర్డ్ కాన్సైట్యాపన్ మారిపోతుంది తప్ప, కాంపోజిషన్ మారిపోతుంది తప్ప క్రొత్తగా బోర్డ్ క్రియేట్చేయటం, ఎడిషనల్గా ఎక్స్‌పెండిచర్ ఇంకర్ అవ్యాటం లేదు. ఆ మార్పులకు ఎడిషనల్గా ఎక్స్‌పెండిచర్ ఇన్వాల్వ్మెంట్ లేదు. Instead of 'X', 'Y' అని పెడుతున్నాము. దీనికి ఎడిషనల్గా ఎటువంటి ఎక్స్‌పెండిచర్ అవుతుంది? అందువలన there is no necessity for the Financial Memorandum. రామకృష్ణదుగ్గారికి స్పీకర్గా, ఖైనాన్ మినిషన్ర్గా రెండు పాత అనుభవాలూ ఉన్నాయి. ఆ రెండింటీ జోడించి ఏదో ఒక అబ్బక్కన రెయిబ్స్చేస్తున్నారు తప్ప ఇది sustainable objection కాదు. దీనికి Financial Memorandum అవసరం లేదు.

శ్రీ వై. రామకృష్ణదు: మీరు నిర్లయం తీసుకోండి. It is definitely a sustainable objection. ‘కాదు’ అని ఒవర్రూల్ చేయటం కరెక్ట్ కాదు. రూల్సో క్లియర్గా చెప్పారు. ఎడిషనల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ ఎక్కడా చెప్పలేదు. Expenditure incurred అని మాత్రమే అన్నారు. మరొక విషయం ఏమిటంబే బిల్లు ఏ బిల్లు అయినప్పటికీ అది అసంబీకి పచ్చే బిల్లు అని మాత్రమే చెప్పారు తప్ప మరొకటి చెప్పలేదు. అట్లా అయితే చాలా బిల్లుకు అవసరంలేదు. అన్ని క్రొత్త బిల్లు రావు. ఏ బిల్లు ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ ఇది వర్తిస్తుంది. క్లాజ్-12, సబ్క్లాజ్-5లో క్లియర్గా ఉన్నది. ‘ఎక్స్‌పర్ట్స్’ అనేది క్రొత్తగా ఇన్కార్బోర్ట్ చేశారు. ఇంతకుముందు ఉండే బాడీ కాంపోజిషన్లో ఎక్స్‌పర్ట్స్ ఎవరూ లేరు, ఇప్పుడు క్రొత్తగా ఇన్కార్బోర్ట్ చేశారు.

पृष्ठा 4.40

శ్రీ వై. రామకృష్ణదుః అధ్యక్షా, RULE 12 (5) is very very clear. వీళ్లే కాకుండా మామూలుగా ఎగ్గిస్తేన్విలో పును బాటీని చూస్తే ఎమ్ ఎల్ ఏస్ అటెండ్ అయితే వారికి పే చేస్తున్నారు. ఒకవిధంగా అలాంటిది తీసుకున్నప్పటికి కూడా ఇప్పుడు ఎగ్గిస్తేన్విలో పున్న మెంబర్స్ కు ఇప్పుడు అడిషనల్గా ఎక్స్‌పర్ట్స్‌ను తీసుకోచ్చి పెట్టారు. అంటే వీళ్లకు అడిషనల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ వస్తుందా లేదా అనేది క్లారిషై చేయాల్సిన అవసరముంటుంది. అందుచేత ఏ ఎక్స్ పెండిచర్కు సంబంధించి కాని, అడిషనల్ ఎక్స్ పెండిచర్కు సంబంధించి కాని బిల్లు హాస్‌లోకి వచ్చినప్పుడు దానికి సంబంధించి ఎంత ఎక్స్‌పెండిచర్ అన్నటుందన్న విషయాన్ని చెప్పడమనేది సందర్భం అధ్యక్షా. మేము చెప్పం అంటే దటీజ్ డిఫరెంట్ థింగ్. దానిపై తమరు రూలింగ్ ఇచ్చినా మాకు అబ్బెక్స్ లేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్యా అధ్యక్ష, రూల్ 93 వారు బగా చదివి వచ్చారు. నేను కూడా ఒక సారి తమరికి చదివి వినిపిస్తాను. Every Bill involving expenditure shall be accompanied by a Financial Memorandum. అధ్యక్ష, ఇక్కడ నుండి వినామి “which shall invite particular attention to the Clauses involving expenditure and shall also give an estimate of the recurring and non-recurring expenditure involving in case the bill is passed into the law. అడిషనల్గా షైనాఫ్యియల్ ఎఫ్స్పెండిచర్ ఇంత అని పుంటే తప్ప ఇది పుండి తీరాలి అని కాదుఅధ్యక్ష. To the classes involving the recurring and non-recurring expenditure. కాబట్టి ఈ రెండూ ఇన్వోల్య్ అయ్యింది లేదు అధ్యక్ష.

శ్రీ వై. రామకృష్ణదుః I am advising the Government not to justify the case. ఎందుచేత అంటే అది రాంగ్ కేస్ అని జస్టిష్ చేసుకోవడం కాదు అధ్యక్షా. ఒకె తమరు రూలింగ్ ఇస్తే కూర్చుంటాము. మాకు అబ్బెక్సన్ లేదు అధ్యక్షా. రూల్లో కీయర్గా పుంది. అందుచేత నేను చదిని వినిపించాను. అదే కాకుండా ఎగ్గిషెన్ బాడీకి సలుగురు ఎక్కుప్పర్నాని అధికంగా మెంబర్సగా పెడుతున్నారు. ఇంతకుముందున్న బాడీలో వీళ్ల లేదు కాబట్టి ఇది అడిషనల్ ఎక్కుపెండిచర్ క్రిందికిపస్తుంది. ఇందాకేమో బడ్జెట్లోఇచ్చారు ఎక్కుపెండిచర్ అన్నారు. కాబట్టి అధ్యక్షా, I hope that your ruling should be in a right way.

మిస్టర్ స్పీకర్: You have made your point clear. Financial Memorandum has to be accompanied whenever any expenditure is involved. Rule is also very clear. Now the ambiguity is that the Government feels that there is no additional expenditure involving while taking up this being into consideration. Anyhow, I will examine it thoroughly and I will give my ruling tomorrow. Now let us go ahead with the motion.

శ్రీ వై. రామకృష్ణదుడు: ఇది సందర్భం కాదు అధ్యక్షా, till then let it be put off. ఎన్నో యువర్ రూలింగ్ ఈజ్ పెండింగ్. రూలింగ్ పెండింగ్లో పుండగా బిల్ పాస్ చేయడం సమంజసం కాదు. అందుచేత రేపు ఇష్టండి రూలింగ్. రేపు ఆ స్టేట్‌మెంట్ పెట్టమనండి. రేపు స్టేట్‌మెంట్ పెట్టిన తరువాత మనం కన్నిడరేషన్‌కు తీసుకుండాము.

మిస్టర్ స్పీకర్: I will go through the rule.

శ్రీ కె. రోశయ్యా: అధ్యక్షా, రామకృష్ణదు గారిని నాకు ఒక రోజు టైం ఇష్టమనండి. వారి కాలంలో షైనాప్సియల్ మెమోరాండంలు లేకుడా పాస్ చేసిన బిల్స్ నేను రేపు తీసుకోచ్చి వారికి అప్పగిస్తాను.

శ్రీ వై. రామకృష్ణదుడు: లెజీస్టిచివ్ అఫీర్స్ మిస్టర్ గారిని రేపు గాని, ఎల్లండి గాని పెట్టమనండి. రేపైతే నేను ఉండడం లేదు. ఎల్లండి ఈ బిల్లులన్నీ తీసుకురమ్మనండి. షైనాప్సియల్ మెమోరాండంలు లేకుండా ఏ బిల్లులైతే పాస్ చేశాలో వాటి గురించి పుయ్ విల్ డిస్క్యూషన్ ఇన్ డిటెయల్. అందుచేత రూలింగ్ పెండింగ్లో పుండగా ఇది చేస్తే ఒక బ్యాడ్ ప్రిసిడెంట్ అపుతుంది అధ్యక్షా. ఎల్లండి తీసుకోవచ్చు. తప్పేమీ లేదు. లేకపోతే రేపుపెట్టండి. నేను లేకపోయినా మావాళ్ల పార్టీసిపీట్ చేస్తారు.

MR.SPEAKER: I have made it very clear and the Government has also gone on record stating that there is no additional financial expenditure is involving while taking into consideration of the Bill. Therefore, a copy of the Financial Memorandum is not required, which you are quite aware.

శ్రీ కె. రోశయ్యా: అధ్యక్షా, నా సబైప్స్ ఒకటే. బి ఎ సి లో అందరూ పున్నారు. రోజుకు ఐదు బిల్లుల చొప్పున పాస్ చేస్తే తప్ప గపర్మెంట్ తెచ్చిన ఆర్డర్ నెస్టలను రీప్లేస్ చేయడం సాధ్యం కాదని క్లియర్ గా చెప్పాం. నిస్స ఐదింటికి గాను మూడు బిల్లులు మాత్రమే పాస్ చేయగలిగాం. మిగతా రెండు బిల్లుల విషయంలో టైం అయిపోయిందని అందరూ ఫీల్ అయితే వాయిదా పడ్డాయి. నా రిక్వెషన్ ఏమిటంటే ఈ బిల్లును పాస్ చేధ్యాం. ఒకవేళ నేను చెప్పిన మాట కరెక్ట్ కాదు షైనాప్సియల్ మెమోరాండం పుండాల్సిందే అంటే we will give that later on and the same may be accepted.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్: రామకృష్ణదు గారూ, దయచేసి కూర్చోండి. I have made it very clear and the Government has also gone on record stating that there is no additional financial expenditure is involving while taking into consideration of the Bill. Therefore, a copy of the Financial Memorandum is not required, which you are quite aware.

శ్రీ కె. రోశయ్యా: సర్, పాస్ చేయవలసిన చాలా బిల్లులుపున్నాయి. ప్రతి బిల్లుకు ఇంత అని టైం ఫీక్స్ చేసుకోవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్: I am coming to it. I have already stated that I will examine it and the Minister for Finance has also made it clear that there is no additional financial expenditure involved in passing the Bill. Therefore, they did not enclose the copy of the Financial Memorandum. Therefore, I request the Members to kindly cooperate with the Chair in passing the Bills.

SRI Y.RAMAKRISHNUDU: I will leave it to the Chair.

ప్రభుత్వ చిల్డు

1. 2005, ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లా ప్రణాళికా కమిటీల చిల్డు

(2005, ఎ.ఎ.బిల్ నెం.14) (అమాదించబడినది)

SRI J.C.DIWAKAR REDDY: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh District Planning Committee Bill, 2005 be taken into consideration”

MR.SPEAKER: Yes, Motion moved and now the discussion on the Bill.

శ్రీ వై.రామకృష్ణదుః అధ్యక్షు, డిబీట్ జరిగే ముందు మంత్రి గారిని ఇప్పుడున్న బాధీకి, కొత్త బాధీకి పున్న డిఫరెన్స్ ఏమిటో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి: సర్, ఈ బాధీలో 30 మంది సభ్యులుంటారు. జిల్లా పరిషత్తుల విషయంలో అయితే 24 మంది సభ్యులు జడ్డిటిసిలు కాని లేకపోతే మునిసిపాలిటీల్లో కొన్సిలర్లు కాని పుంటారు. అందులో ముగ్గురు ఎస్పెసర్లుని గావర్నమెంట్ నామినేట్ చేస్తుంది. ఒకరేమో మైనారిటీ, ఒకరేమో జిల్లా కలెక్టర్, ఇంకోకాయన జడ్ పి చైర్మన్. దీనికి జడ్పి చైర్మన్ చైర్మన్గా పుంటారు. కలెక్టర్ కార్బోరిస్టగా పుంటారు. గ్రామ పంచాయతీలురాబోయే సంపత్తిరంలో చేపట్టబోయే కార్బోకమాలకు సంబంధించిన ప్లాన్సును ప్రివేర్ చేసి సంబంధిత మండల పరిషత్తులకు, జిల్లాపరిషత్తుకు పంపిస్తారు. జిల్లా పరిషత్తు వాటినన్నటినీ కన్సాలిడెట్ చేసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపిస్తుంది. ఇక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో వాటిలో ఏమే కార్బోకమాలు చేపట్టలో, ఏమేకార్బోకమాలు అవసరం లేదో వాటన్నిటినీ సరిదిద్ది అందులో అవసరమైతే తీసి వేయడం లేదా ఇన్క్లూడ్ చేయడం కోసం దీనిని పెట్టబోతున్నాము.

సా 4.50

శ్రీ వై. రామకృష్ణదుః అధ్యక్షు, ఇందులో మొదటి విషయం – ఈ సెపర్కు సంబంధించి అసెంబ్లీ మీట్ కావడానికి 13.9.2005 నాడు నోటిఫికేషన్ ఇష్యూ చేశారు. ఈ ఆర్డర్నెస్సును 11.9.2005 నాడు ఇష్యూ చేశారు. అంటే 11 వ తారీఖు నాటకే అసెంబ్లీ సమ్మిన్ చేస్తున్నట్లుగా ప్రభుత్వం దగ్గర, మీదగ్గర, అదే విధంగా గవర్నర్గారి దగ్గర సమాచారం ఉండే ఉంటుంది. అసెంబ్లీ సమ్మిన్ చేస్తున్నామని తెలిసి కూడా ఈ ఆర్డర్నెస్సు ఇష్యూ చేయడం సమంజసం కాదు. ఈ బిల్లులో అర్థాన్ని కూడా ఏమీ కనబడడం లేదు. రాజ్యంగపరంగా గవర్నర్గారు స్టోర్స్‌పై అయ్యారంటే అది వారి ఇష్టం . అయినప్పటికీ అది సందర్భం కాదు. అసెంబ్లీ సమ్మిన్ చేస్తున్నపుడు, డైరెక్టగా బిల్లును హాస్టల్ ఇంట్లుడ్వాన్ చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి అవకాశం ఉన్న పుడు, అసెంబ్లీ సమ్మిన్కు సంబంధించి నోటిఫికేషన్ ఇష్యూ చేయడానికి కేవలం రెండు రోజుల ముందు ఈ ఆర్డర్నెస్సును జారీ

చేయడమన్నది మంచి పద్ధతి కాదు. పైగా ఈ బిల్లు రెట్రాసెప్టీవ్ ఎఫ్ట్స్ అవసరం లేదు, 2003 లోనే ఈ చట్టం వచ్చినపుటికీ ఇప్పటి వరకూ ఏ యాక్షిభిలీన్ కూడా దీని క్రింద జరగలేదు. మీటింగులు జరగలేదు, కాంపోజిషన్ జరగలేదు, కమిటీలు కానిస్టిట్యూట్ కాలేదు, ఏ డిసిపన్ కూడా తీసుకోలేదు. ఆ చట్టం వచ్చిన తర్వాత మీటింగ్స్ జరిగి ఉంటే, ఆ మీటింగులలో ఏవైనా నిర్లయలు తీసుకుని ఉంటే, స్టాన్స్ తయారు చేసి ఉంటే వాటిని ర్యాటిష్యూ చేసుకోవడానికి ఈ బిల్లుకు రెట్రాసెప్టీవ్ ఎఫ్ట్స్ ఇప్పాడానికి అవకాశం ఉండేది. అలాంటి అవసరం, సందర్భం లేకుండనే బిల్లును రెట్రాసెప్టీవ్ ఎఫ్ట్స్ తీసుకరావడంలో అర్థం ఏమిటో మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. రెండో విషయం - ముఖ్యంగా కంపోజిషన్. రాజ్యంగంలోని ఆర్డికిల్-243 జడ్(డి) ప్రావిజో క్లియర్గా ఉంది. ఈ ప్రావిజోను ఒకసారి చూడాలి. "Provided that not less than 4/5th of the total number of members of such committee shall be elected by, and from amongst, the elected members of the Panchayat at the district level and of the municipalities in the district in proportion to the ratio between the population of the rural areas and of the urban areas in the district" అని ఉంది. ఇందులో రెండు, మూడు వర్డ్స్ చాలా ఇంపార్టెంట్. ఎందుకంటే ఈ ప్రావిజో యొక్క స్పీరిట్సు మనం అర్థం చేసుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఏర్పాటు చేసున్న కమిటీ యొక్క స్పీరిట్సు 30 మంది మెంబర్స్ తో ఉంటుందని చెప్పారు. ఆ మెంబర్స్ లో తప్పకుండా 4/5 వంతు మంది స్టానిక సంస్థలకు ఎన్నుకోబడిన వాళ్లుండాలి. కమిటీలో స్పెషల్ ఇన్వైటీస్ ఉండాలని ఆర్డికిల్లో ఎక్కుడా చెప్పులేదు. స్పెషల్ ఇన్వైటీస్గా ఎంపిల్ లు, ఎంపిలు, మేయర్స్, మునిపల్ ఛైర్సులు, భవిష్యత్తులో ఒకవేళ రావడానికి అవకాశం వుంటే ఎంపిలై లను కూడా వేశారు. దీని ప్రకారం స్పెషల్ ఇన్వైటీస్ కంపోజిషన్లో తప్పకుండా వస్తారు. స్టానింగ్ ప్రివేషన్లో వీరి పాత్ర తప్పకుండా ఉంటుంది. రాజ్యంగం యొక్క 73 వ సవరణ ఇంపార్టెన్స్ గాని, ఈ ఆర్డికిల్ యొక్క ఇంపార్టెన్స్ గాని చూస్తే, ఇండిపెండెంట్ బాడీని పూర్తిగా డీసంట్రలైజ్ చేసి హైయర్ ఇంటర్ఫీయరెన్స్ లేకుండా ఉండాలన్నదే ప్రధాన ఉద్దేశ్యం . ఇప్పటికే జిల్లాపరిషత్తులలో ఎంపిల్ లు, ఎంపిల జోక్యం అధికంగా వుండనే భావన మనకుంది. అదే విధంగా డిడిఆర్సి లలో కూడా ప్యారల్ ఆబీగేసన్స్ వున్నాయనే అర్థం వచ్చింది. అందుచేత డీసంట్రలైజేషన్ పర్ఫాక్షన్గా జరగాలనుకున్నపుడు ఇటువంటి బాడీ స్టానింగ్ లో బయటివారు ఎవ్వరూ కూడా ఉండకూడదన్నదే ఈ ఆర్డికిల్ స్పీరిట్. పది మంది ఉంటే అందులో 4/5 వంతు, అలాగే 30 మంది ఉంటే అందులో 4/5 వంతు మంది ఎలెక్షన్ బాడీన్ యొక్క మెంబర్స్ కంటే ఎక్కువగా ఎంపిల్ లను, ఎంపి లను వేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు మా జిల్లాలో 21 మంది ఎంపిల్ లు, ముగ్గురు ఎంపిలు, మునిపాలిటీస్, కార్బోరేషన్సుకు సంబంధించి మేయర్లు, ఛైర్సులు ఎనిమిది మంది వున్నారు . అన్నీ కలుపుకుంటే వీళ్లే 30 మంది అపుతున్నారు. డిప్టీ స్టానింగ్ కమిటీలో 30 మంది సభ్యులుంటారు, అంటే ఆ 30 కు ఈ 30 ఇంచుమీంచు బీటపుట్ చేసే పరిస్థితి వుంది. ఈ ఆర్డికిల్ అండర్మైన్ చేసే విధంగా ఈ కంపోజిషన్ తయారుచేశారన్నది నా అభియోగమని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఆర్డికిల్ యొక్క ప్రధానొద్దేశ్యమేమంటే, డిప్టీ స్టానింగ్ కమిటీలో లోకల్ బాడీన్ మనచి ఎలెక్షన్ అయిన మెంబర్స్ ఎక్కువగా ఉండాలని. కమిటీలో గల మొత్తం మెంబర్స్ లో వీళ్లు 4/5 వంతు ఉండాలి. వాళ్లే ప్రివేషన్ చేయాలి, నిర్లయలు కూడా వాళ్లే చేయాలి. అలాగాకుండా ఎంపిలైలు, ఎంపిలను సూపర్ పొజిషన్ క్రింద స్పెషల్ ఇన్వైటీస్గా పెట్టిపుడు వీళ్లందరి ప్రమేయం కూడా అందులో ఉంటుంది. రేపు సమావేశాలలో స్టానిక ఎంపిల్ ల ముందు జడ్పిటసి లు ఏమి మాట్లాడతారు? వారికి సరైన వాయిస్ లేకపోవచ్చు . వాళ్లను అండర్మైన్ చేసే విధంగా ఉంది. ఇది కర్రెక్ట్ విధానం కాదు. ప్రత్యేకంగా నామినేటెడ్ మెంబర్సు పెట్టారు కమిటీలో . వారిలో ఒకరు మైనారిటీస్ మనచి, మరో ముగ్గురు సబ్జెక్ట ఎక్స్పర్ట్స్ ఉంటారని చెప్పారు, మేము దీన్ని స్పోగతిస్తున్నాం, ఇది చాలా మంచిది, ఏవిధమైన అనుమానం లేదు. సలుగురిని నామినేట్ చేయడానికి స్టోప్ ఉంది కాబట్టి ఆవిధంగా చేశారు. అందులో ఎవరిని నామినేట్ చేయాలన్నది గపర్చుమెంటు ఇష్టం . అయితే ఎక్స్ప్రెక్స్ప్రోజెక్ట్ లోకల్ బాడీన్ మనచి ఎలెక్షన్ అయిన మెంబర్స్ లో ఒక బాడీ ఉంటే బాగుంటుందన్నది నా అభిప్రాయం . అలాగా కుండా సూపర్ ఇంపోజిషన్ బయటివారిని స్పెషల్ ఇన్వైటీస్గా తీసుకొచ్చి వేయడం మూలంగా కమిటీ పర్సన్ సర్వ గాకుండా పోతుందని నా అభిప్రాయం .

శ్రీ ఎం.వ. గపూర్ : సార్, జిల్లా స్థాయిలో ప్లానింగ్ కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక జిల్లా సంఘను ఏర్పాటు చేయడాన్ని మేము స్వీగతిస్తున్నాం . ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇటువంటి అనుభవం ఉంది. 74, 74 రాజ్యంగ సవరణల తర్వాత జిల్లా ప్రణాళికా మండలాలను రూపొందించి జిల్లా ప్రణాళికలను తయారుచేసుకోవడం చాలా సంతోషపరం . అయితే దురదృష్టమేమంటే, ప్లానింగ్ బోర్డును ఏవైతే ఉన్నాయో వాటి నిధులకు సంబంధించి చూచాయగా చెప్పడం జరిగిందే తప్ప ప్రభుత్వం తాను ఏమి ఇస్తుందో చెప్పడం లేదు. ట్యూన్ లెపి చేసే అధికారం ఇస్తామన్నారు. జిల్లా స్థాయిలో ట్యూన్ లెపి చేసే అధికారం ఏముంటుంది సార్? కాబట్టి మేము ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నదేమంటే, ఎప్పుడైతే జిల్లా అభివృద్ధి కోసం ప్రణాళికా మండలాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నారో, ఆ జిల్లా అభివృద్ధి కోసం వారు చర్చించుకుని ఆ జిల్లా యొక్క అభివృద్ధికి సంబంధించి ప్రణాళికలు రూపొందించుకోవడానికి అధికారాలు ఎప్పుడైతే ఆ మండలాలకు ఇస్తున్నారో, అదే నిధంగా వాటికి సంబంధించిన నిధులు కూడా బడ్జెటులో ఎలోకెట్ చేయాలి. కేరళ, పశ్చిమ బెంగాలు రాష్ట్రాలలో ఆ సిస్టం ఉంది. ప్రభుత్వం యొక్క దయాద్వాహికాల మీద ఆధారపడకుండా నేరుగా బడ్జెటు సుంచి జిల్లాపరిషత్తులకు గాని, మండల పరిషత్తులకు గాని, గ్రామ పంచాయతీలకు గాని ఒక శాతాన్ని కేటాయించి నేరుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బదలాయించే విధానం ఉంది. ఎప్పుడైతే ఆ నిధులు వారికి చేరుతాయో, అప్పుడు ఆ నిధులను ఎలా ఖర్చు చేయాలి, ఏనీ ప్రయారిటీస్కు వాడుకోవాలో వారే నిర్ణయం చేసుకోవచ్చు . మన దగ్గర ఒక ఓపర్సాండ్ ట్యూంకోవాలన్నా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గరకు రావాలి, ఏదైనా కార్బూకుమం చేయాలన్నా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గరకు రావాలి, ప్రతిది రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో ముడిపడి ఉంది. మన పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థంతా కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గుప్పిట్లో ఉండనాలో లేక ఏమనాలోగాని మొత్తం అధికారాల్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర కేంద్రికరించబడ్డాయి. వాస్తవంగా ప్రజల అవసరాలు ఏమిటన్సుది తెలుసుకోవడం లేదు. క్రింది స్థాయిలో అవన రాలు వేరు, పై స్థాయిలో నిర్ణయాలు వేరుగా పున్నాయి మండలాల ఏర్పాటు చేయడమన్నది సరైన చర్చే . కాని ఆర్థిక అధికారాలు ఇష్టవార్తలే ప్రయోజనం లేదు. మీ ప్రమేయం లేకుండా జిల్లా స్థాయిలో వాళ్ల అభివృద్ధి కార్బూకుమాలు చేయడానికి బడ్జెటు సుంచి నిధులు కేటాయించండి. ఆరకంగా నిధులు కేటాయిస్తే ఆ నిధులను బట్టి అక్కడ వారు ప్రణాళికలు రూపొందించు కుంటారు. మీమీద ఆధారపడే పరిస్థితి ఉండదు. అలాగాకుండా కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని స్టోలీస్టై చేయడానికి ఇదిగో మేము ఈ చట్టం చేశామని చెప్పుకోవడానికి మాత్రమే ఇది పనికి వస్తుందే తప్ప ఈ చట్టం పల్ల కలిగే ప్రయోజనం ఏమీ ఉండదు . ఎందుకంటే ఆర్థికాధికారాలు లేకుండా ఎటువంటి కమిటీలు ఏర్పాటు చేసినా వాటి ప్రయోజనం పెద్దగా ఉండదు.

సా.5.00

24 మంది జిల్లాపరిషత్తు మున్సిపల్ కౌన్సిలర్సు స్థాయి వేరు అనుతుంది. జిల్లాపరిషత్తు సెగ్మెంట్ ఒక మండలంలో ఉంటుంది. కౌన్సిలర్ సెగ్మెంట్ చిన్నగా ఉంటుంది. దీని సుండి ఎలోకెట్ చేస్తామన్నారు. దాని వివరాలు ఎమ్మెల్సులు, ఎమ్పి, సలుగురు స్పెషల్ ఇన్వైటీస్, మేయర్లు, ఛైర్మాన్లు, జిల్లాపరిషత్తు ఎ జిల్లా తీసుకున్న 50 సుండి 60 మంది వరకు సభ్యులుంటారు. పొరలల్గా పెడితే ఒక జిల్లా పరిషత్తు అనుతుంది . అంతమంది ఉంటే చర్చలు ఎలా జరుగుతాయి? నిజంగా ప్రణాళిక రూపొందించడానికి ఇది ఉపయోగ వడుతుందా? మరికొంత సమయం తీసుకొని ఆలోచిస్తే మంచిది. అధికారాన్ని కేటాయించండి. క్రింది స్థాయిలో ఇభ్యందులుంటే సపరించుకోవచ్చు. ఆర్థికాధికారాలు కేటాయించమని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ పల్లా వెంకట రెడ్డి : అధ్యక్షా, స్థానిక సంస్థలకు ఎన్నికెన ప్రతినిధులకు జిల్లా అభివృద్ధి కార్బూకుమాలు తయారు చేయడానికి కార్బూస్టర్ క్రియా శీలక పొత్త వహించడానికి ఈ బిల్లు ఉపయోగసుడుతుందని మేము భావిస్తున్నాము. దీనిలో సంశయాలున్నాయి. ఎన్నికెన సభ్యులు కాకుండా శాశ్వత ఆహారినుతుల పీరుతో, మిగిలిన ఎమ్మెల్సులు, ఎమ్పిలు, జెడ్పిటిసిలు అందరూ కలిసి ఒక జిల్లాపరిషత్తు మాదిరిగా ఉంటుంది. ఎమ్మెల్సులకు, ఎమ్పిలకు జిల్లా ప్రణాళిక తయారు చేసే దానిలో క్రియాశీలక పొత్త ఉండక పోవచ్చు. దానికి వివరాల ఇవ్వాలి. తయారు చేసిన ప్రణాళిక డబ్బు కేటాయింపులు తప్పనిసరిగా ఉంటే తప్ప నీటికి ఉపయోగం లేదు. ప్రాముఖ్యత రాదు. ప్రణాళికకు సరిపోసు నిధులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేటాయించిపుడు దీనికి సౌర్భయ ఉంటుంది. ఆ నిధంగా ప్రభుత్వం అలోచించి ప్రణాళికా బోర్డును తయారు చేస్తే ఇది భవిష్యత్తులో జిల్లాల అభివృద్ధికి

తేడుడుతుంది. దీనికి వివరణ ఇవ్వాలి. మిగిలిన జడ్పిటిసిలను ఏరకంగా తీసుకుంటారనే నంశయం ఉంది. ఇది ఒక మిని జిల్లాపరిషత్తులాగా అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. అది నిర్భారణ చేసి జిల్లా ప్రణాళిక కమిటీకి పరిపుష్టి కలిగించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. నాలుగురు నామినేట్ సభ్యులు నిపుణులు ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. మిగతా ముగ్గురు నిపుణులుంటే, ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉంటే ఆ పార్టీ వారిని నామినేట్ చేసుకుంటుంది తప్ప ఆ నిపుణులను సరిగొ పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం లేదు. దానిని పాటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఇ. రాజేందర్సః అధ్యక్షా, జిల్లా ప్రణాళిక మండల్లను ఏర్పాటు చేయడంలో ప్రభుత్వం చోరవ చూపడాన్ని సహార్థం చేసుకున్నాము. కాకపోతే గతంలో జరిగిన మిస్టేక్షన్ నుండి బయట పడడానికి స్టోనిక సంఘలలో అధికారాలు బదలాయిస్తేనే స్టోనిక సంఘలు బలోపేతమై గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నిజమైన అభివృద్ధి చెందుతాయనే భావన స్పెసిఫిక్ గా మెస్సన్ చేయలేదు. కేవలం గ్రాశ పూర్వకంగా కాకుండా ఆచరణలో అమలు చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వాల మీద ఉంది. కేవలం పేరు మార్చినంత మాత్రాన అధికారాలు బదలాయించకుండా వారికి నిధులు కేటాయించకుండా ఉంటే గ్రామీణ ప్రాంతాలు కానీ పట్టణ ప్రాంతాలలో కానీ కోఅర్నీసహ్ డెవలప్ చేయాలనుకుంటే ఈ సిస్టమ్ ద్వారా నిజమైన అభివృద్ధి చెందే అస్యారుం లేదు. కాబట్టి తప్పకుండా మెకానికల్గా కాకుండా సిస్టమాటిక్ గా వారి అధికారాలు నిర్మిస్తంగా కేటాయిస్తూ వారికి నిధులు కేటాయించాలని తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి భావిస్తుంది.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావుః అధ్యక్షా, ఒక ఉచితమైన అవసరమైన చట్టాన్ని ప్రణాళికా బధ్యమైన అభివృద్ధి కొరకు రూపొందించుకునే సందర్భంలో న్యాయంగా చెప్పాలంటే మనం ఒకసారి చారిత్రకంగా పరిశీలిస్తే భారత దేశంలో ప్రణాళికా బధ్యమైన అభివృద్ధి కావాలని చాలామంది పెద్దలు మహా న్యాయకులు రూపొందించారు. అంతర్జాతీయంగా చేశారు. రఘ్యా, చైన్యా మిగతా దేశాలు కాని ప్రణాళికా బధ్యమైన అభివృద్ధి సాధించడం వల్ల సమస్యలను సమగ్రంగా పరిశీలించి అటువంటి వ్యత్యాసాలు లేకుండా, ప్రాంతీయ వ్యత్యాసాలు, వర్గ వ్యత్యాసాలు లేకుండా, ఉన్నట్లయితే, వాటిని తగ్గించుకుంటూ, సమతూకంగా అభివృద్ధిని సాధించే ఆలోచనతో సృష్టించబడిన ప్రణాళికాబద్ధ సిద్ధాంతము. ప్రణాళిక కమీషన్ ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. కేంద్రంలో ప్లానింగ్ కమిషన్ ఉంది. దాదాపు స్వాతంత్ర్యానంతరం 6 దశాబ్దాల నుండి చూస్తున్నాము. ప్రణాళికా బోర్డు అనేది మిగతా ఆర్థిక వ్యవహరాలలో జోక్యూ చేసుకుంటుంది. కాని నిజమైన ప్రణాళికని రూపొందించడానికి, దేశ వ్యాప్తమైన ప్రణాళిక అభివృద్ధి కొరకు వారు కాని వారి తరువాత క్రింద రాష్ట్రాలు తరువాత జిల్లాలు, గ్రామాల వరకు ప్రణాళికా బధ్యమైన ప్రగతిని సాధించే ప్రయత్నాలు సూచనలు చెబుతున్నారు. కాని ఆచరణలో పూర్తిగా విఫలం అపుతున్నారనే విషయాన్ని తెలియ చేస్తున్నాను. రాజకీయాలకు, వ్యక్తిత్వాలకు ప్రమేయం లేదు. అందులో ఓటిమి పాలపుతున్నాము. న్యాయంగా అనేక వందల నేలాది అనుభవాలు తెలుపుతున్నాయి. మన పథకంలో ఇప్పటికే కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే నిధులను అంతా కలెక్టర్ కేంద్రంగా లేకపోతే సిబ్బంది కేంద్రంగా డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము. దానికి సంబంధించిన గైడ్‌లైన్స్, సూచికలు, పారామీటర్లు అన్ని పై నుండి వస్తున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కావచ్చు. అందరికి పంపిస్తున్నాము. కలెక్టరు తనకు ఉన్న అత్యధిక బాధ్యతలలో దీనిని ఒక బాధ్యతగా తీసుకొని ఖర్చు పెడుతున్నారు. లెక్కలు చూపుతున్నారు. ప్రణాళిక అమలులో వస్తుందనుకుంటున్నాము తప్ప మన రాజకీయ పరిణామం ఎంతవరకు వచ్చిందంటే ప్రణాళిక అనే ఆలోచన దాదాపు మృగ్యా అపుతుంది. అందుకొరకు, మన ప్రజాభివృద్ధి కొరకు, ఆర్థిక సామాజిక అభివృద్ధి కొరకు అనేకానేక లోపాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ప్రాంతీయ విభేదాలు, వర్గ విభేదాలు చాలా తీవ్రంగా కనపడుతున్నాయి. అందుకొరకు అడ్మిక్రిజమ్ ఏ పథకం కేంద్రం నుండి వస్తుందో ఏ లక్ష్మ్యాతో ఏ గైడ్‌లైన్స్ ఉన్నాయో వాటికి మీటింగ్ పెట్టడం మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు ఖర్చు పెట్టే పరకు కొందరికి ఒప్పచెప్పడం. సంవత్సరానికి ఖర్చు కాకపోతే ఎందుకు కాలేదని, మరల ఖర్చు చేయడం చేతులు దులుపుకోవడం తప్ప దీనికి ఖర్చు పెడుతున్నారు? అనేక సందర్భాలలో ఖర్చు చేసేందుకు నిర్ణయించే అధికారం ఎవరిది? ఆచరణలో చెప్పాలంటే బాధ్యత గల గౌరవ సభ్యులు అధికారంలో ఉన్న మంత్రులు, లేక ఎవరో ఒకరితో కలిసి ఉన్నకొంత మంది

మధ్యపర్తులో వీరి ప్రమేయంతో కలెక్టరుగారు శంబులో వేసి ఖర్చు పెడుతున్నాము తప్ప ప్రజల దైనందిన నమస్కలు ఏమిటి, ఆ గ్రామంలో ఉన్న సమస్యలేమిటి, నీటిపారుదల సమస్కలా, విద్యా సమస్కలా, మంచినీటి సమస్కలా, ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన సమస్కలా? పారిశుద్ధాన్వికి సంబంధించిన సమస్కలా అనే వాటిని ప్రణాళికా బధంగా నిర్మారణ చేసి ఐదు సంవత్సరాలు లేదంటే మరో ఐదు సంవత్సరాలలో మా గ్రామాన్ని సన్యశ్యామలం చేసుకుండాము, ఏ నిధులు వచ్చినా దానికి మళ్ళిద్దామనే కట్టడితో నిర్మాయించుకునే పద్ధతిలో చేస్తే మనం ఖర్చు పెట్టే డబ్బు చాలా చాలా సద్యానియోగం జరుగుతుంది. పది సంవత్సరాల త్రితం ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారా మంచినీటి కార్యక్రమాలు చేపడితే, కలెక్టరు పద్ధకు కొన్ని శాంక్షముల కొరకు వెళితే ఒక మాట చెప్పారు. ఈ జిల్లాలో గత 20 సంవత్సరాల నుండి కరీంనగర్లో 1200 గ్రామాలకు సంబంధించి మంచినీటి సంపూర్ణ పథకంలో నోర్సు మొదలునుండి ఓపర్టోర్ అన్ని కట్టడానికి సరిపోయే డబ్బు ఎప్పుడో వచ్చింది, ఖర్చు అయిపోయింది. అయినా ఇంకా సగం జిల్లా అలాగే ఉంది.

సో 5.10

అధ్యక్ష, డబ్బులు వస్తున్నాయి, ఖర్చు అపుతున్నాయి. పెట్టిన చోటే పెడుతున్నాము. ఏ డబ్బు ఎక్కుడి నుండి వచ్చిందో తెలియదు. ఒకే రకమైన పని కొరకు, మంచినీళ్ల కొరకు ఖర్చు పెడుతున్నాము. పంచాయితీ రాజ్ డిపార్ట్మెంట్ పుంది, ఇంకోక డిపార్ట్మెంట్ పుంది, మరొక డిపార్ట్మెంట్ పుంది, సెంట్రల్ డిపార్ట్మెంట్ పుంది. ఈ విధంగా గజిబిజి, గందర గోళం, ఒక దృష్టి లేకపోవడం జరుగుతుంది. కార్యక్రమాలను రూపొందించినప్పుడు నిజమైనటువంటి లబ్బిదారులకు, గ్రామస్తులకు అనలే లేకపోవడం జరుగుతుంది. అందుకొరకే ఈ రోజున పథకాలు ఏపైనా పస్తే మాకు ఇష్టండి, పనులు చేసుకొని బతుకుతాము అని గ్రామ సర్పంచులు, మండలాధ్యక్షులు మమ్ములను అడుగుతుంటారు. ఈ విధమైన పద్ధతిలో మన ప్రణాళికా సిద్ధాంతము దిగజారిపోయింది. అధికారాలు కావాలని కొంతమంది మిత్రులు అడిగారు. ఇప్పుడు పున్న డిడిఆర్సి., పద్ధతిలో ప్రణాళికా సంఘం, ప్లానింగ్ బోర్డునకు ఏలాంటి అధికారాలు అక్కరలేదని నా అభిప్రాయం. ఆర్థిక అధికారాలు కాదు. ఆర్థిక అధికారాలకు పంచాయితీ పుంది, మండలము పుంది, జిల్లా పరిషత్తు పుంది, స్టేట్ గసర్వమెంట్ పుంది, సెంట్రల్ గసర్వమెంట్ పుంది. ఈ నిధులన్నింటినీ ఏ విధంగా, ఏ కార్యక్రమం కొరకు మళ్ళించాలనేటటువంటి ఒక పద్ధతిని ప్లాన్ చేయడమే దీని ఉద్దేశ్యము. అంతపరకూ జిల్లా వ్యాప్తంగా గల పరిస్థితులను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాలి. పరిస్థితులను బాగా క్షుణ్ణముగా పరిశీలించి, ప్రాంతీయ ప్రజల యొక్క ప్రమేయముతో అభివృద్ధి కావాలి. ప్రజల భాగస్వామ్యంతో అభివృద్ధి కావాలి. నీ గ్రామానికి ఈ పథకాలు తీసుకు వస్తున్నామని అంటే అందరూ తుచ్ఛ తప్పకుండా పౌటిస్తారు. వచ్చే ఐదు సంవత్సరములలో మా గ్రామం సమ్మిద్గా అభివృద్ధి అపుతుంది. నేను సర్పంచిని కాకపోయినా, మా వాళ్ల మండలాధ్యక్షులు కాకపోయినా, మా వాడు ఎం.ఎల్.ఎ., కాకపోయినా ఈ కార్యక్రమం అయితీరుతుందనే విశ్వాసం పుంది. లేకపోతే బలం కలవాడు, అధికారం కలవాడు మరొక విధంగా జోక్యం చేసుకొని, తారుమారు చేసి నా పథకం తీసి నీ పథకాన్ని పెట్టి, నీ పథకం తీసి నా పథకాన్ని పెట్టి, ఆ విధంగా చేసే పద్ధతులు ఇప్పటికీ కొనసాగుతున్నాయి. అవే కొనసాగుతున్నాయి. నిజమైన ప్రజల ప్రమేయముతో ప్రణాళికాభివృద్ధి కావడం లేదు. దాని కొరకు ప్రభుత్వం ఈ రోజు ప్లానింగ్ కమిటీలను రూపొందిస్తే దీనిని బాగా అర్థం చేసుకొని మన రాజ్యాంగము రూపొందించిన స్పీరిట్సు, ఆ సూత్రాన్ని, సిద్ధాంతమును బాగా అర్థం చేసుకొని ఈ నామినేచెడ వారి యొక్క ప్రమేయాన్ని తగ్గించి, నిజమైన గ్రామ ప్రజలతో వెనుకబడిన వారి యొక్క వాయిన్, వారి నిర్మాయము, వారి కోరిక, ప్రకారం గ్రామానికి వెళ్లి, చూచి, ప్రాంతానికి వెళ్లి చూచి, నదీ చేసి కానీ పైనల్ పిక్నర్సు దాటడానికి వీలులేదు. డబ్బు అంతా దీని కొరకు పెట్టాలనే పద్ధతిలో సిద్ధాంతమును తయారుచేస్తే నిజమైన ప్లానింగ్ కమిషన్ పుంటుంది. లేకపోతే ఎవరికి నీలుంటే వారు జోక్యం చేసుకొని అది తీసి ఇది పెట్టడం, ఇది తీసి అది పెట్టుకోవడం, కలెక్టరుతో చెప్పి చేయించుకోవడం అనేది అనవసరమైనది. అర్థరహితమైన అభివృద్ధికి నిజంగా అవాంచనీయమైన జోక్యము వలన మన ప్రగతి చాలా మండకోడిగా, లాంఫసప్రాయంగా జరుగుతుంది తప్ప ప్రజలలో సంతృప్తిని దేశం పట్ట, మన డబ్బు పట్ట, మన దేశ పనుల పట్ట చూపాలి. మనంనిజంగా వెనుకబడిపోయామని చెప్పవచ్చు. కానీ

ఏమీ లేదని అంటారు. ఎందుకు? అలాగంటేనే ఎవరైనా అరువు ఇస్తాడు. వది పైనలు ఇస్తారు, వది లక్షలు ఇస్తారు అనేటటువంటి అలోచనా సరళి ప్రజలలో వచ్చింది. దీనికి చరమాంకము పలికి, పుల్స్ట్రోప్ పెట్టి నిజమైన అభివృద్ధికి సోపానం చేయాలంటే మన ప్రణాళికా సంఘాలు చిత్తపుద్ధితో, రాజ్యంగము యొక్క నియమ, నిబంధనలకు అనుగుణ్యంగా ఫంక్షన్ చెయ్యాలి. అందుకొరకే ఆ స్పిరిట్స్ మీరు గాని, కలెక్టర్స్ గాని, అధికారులు గాని జోక్యం చేసుకోవాలని, అటువంటి పద్ధతులలో ప్లానింగ్ కమిటీలు పని చేయాలని, అప్పుడే మన యొక్క లక్ష్యం సాధ్యమపుతుందని కోరుకుంటూ, స్వాలంగా ఈ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ ఆర్డర్నెస్సును తీసుకొని రావడానికి గల కారణమేమంటే గత అసెంబ్లీలోనే దీనిని ఇంట్రాడ్యూస్ చేయడం జరిగింది. Due to lack of time మేము విశ్వాసం, ఆమోదం పొందలేకపోయాము తప్ప మరొకటి కాదు. దీనిలో ఎం.ఎల్.ఎ.,లు ఎం.పి.,లను స్పీషల్ ఇష్ట్యెటీలుగా పెట్టాము. వారి అనుభవం ఉపయోగపడాలనేదే మా ఉద్దేశము. కానీ వోటింగ్ పవర్ గాని, మరొకటి గాని వారికి లేవు. They can advice to the Committee. అంతకంటే మరొకటి లేదు. ఎం.ఎల్.ఎ.,లు, ఎం.పి.,లు పుండడం వలన వచ్చేటటువంటి నష్టం ఏమీ లేదు. అంతేకాదు అధ్యక్షా, ఈ ప్లానింగ్ బోర్డును గత ప్రభుత్వమే తయారు చేసింది. కానీ వారు చేసినదానికి, మేము చేసిన దానికి గల మార్పు ఏమిటంటే ఆనాడు అధ్యక్షుడుగా ఇన్ఫార్మేషన్ మంత్రిని పెట్టారు. మేము అది తీసి వేసి జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్ను పెట్టడం జరిగింది. అంతకంటే వేరు ఏమీ లేదు. తరువాత ఇక్కడ ఫంక్షన్స్, ఫంక్షన్సరీస్, ఫండ్స్ అనేవి కూడా పున్నాయి. పంచాయితీలకు అధికారాలు ఇవ్వాలనేటటువంటి ఉద్దేశముతో మేము పని చేస్తున్నాము. ఇప్పటికే తొమ్మిది డిపార్ట్మెంట్స్కు మ్యాపింగ్ ఇవ్వడం జరిగింది. అతి తొందరలోనే ఆ పవర్ అన్నటినీ కూడా ఇవ్వడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

గ్రామం అభివృద్ధి చెందాలంటే ప్లానింగ్ అనేది పుండాలి. ఎవరి ఇష్టోనుసారం వారు కాకుండా సమగ్రంగా ఒక ప్లాన్ తయారుచేసి సంవత్సరానికి సరిపోయేటట్లుగా చేసి, దానిని ప్రభుత్వానికి పంపించి ప్రభుత్వ ఆమోదంతో గ్రామాలను అభివృద్ధి పరచాలనేటటువంటి ఒక సదుర్దేశముతో తయారు చేస్తున్నాము. రాజీష్వరరావు గారు చెప్పినట్లు ఇవన్నీ సక్రమంగా జరగాలనేటటువంటి ఉద్దేశముతో చేస్తున్నాము. కాబట్టి దయచేసి ఈ బిల్లును ఆమోదించవలసిందిగా మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ : స్పీకర్ సర్, ఈ బిల్లును వెల్కం చేస్తూనే ఒక సజెపన్ ను ఇస్తున్నాను. ఇందులో నామినేటెడ్ మెంబర్స్ నలుగురు పున్నారు. నార్క్స్‌గా నామినేటెడ్ మెంబర్స్ అంటే మన అనుభవంలో ప్రతి ఒక్కరికి కూడా తెలుసు. కేవలం ఏ రాజకీయ పోర్ట్ ఆ రోజున అధికారంలో పుంటే వారి సభ్యులను నామినేట్ చేసుకుంటూ ప్రభుత్వ పరంగా వేస్తూ పుంటాము. అయితే కనీసం ఇక్కడ రూల్స్ అయినా ప్రిస్ట్ర్యూబ్ చేయండి. నామినేటెడ్ మెంబర్స్ ఎవరై పుండాలి? ఎక్స్‌పర్ట్స్ అనేది పుంటే సరికాదు. వేసిన ప్రతి ఒక్కరూ ఎక్స్‌పర్ట్గానే ట్రీట్ చేయబడతారు. కనీసం ఆ బాడీలో ఎంటర్ అయిన తరువాత, ఆ బాడీలో కనీసం కంట్రిబ్యూట్ చేయగల వ్యక్తులు నార్క్స్‌గా నామినేటెడ్ మెంబర్స్‌గా పుండాలి. ష్టూజ్‌జ్యూర్మ్యు జ్యూప్ష్టిట్ ఎక్స్‌పర్ట్ అయినందున పెట్టుకున్నామంటే, ఎన్నికెనటువంటి సభ్యులకు ఏపైనా తెలియకపోయినా లేకపోతే ఇంకా ఎక్కువ తెలిసినటువంటి వ్యక్తులు ఆ ప్రణాళికా సంఘములో ఏదైనా చేయగలిగేటటువంటి వ్యక్తులు పుంటారు గనుక మినిమం ప్రిస్ట్ర్యూబ్ అయినా చేస్తే బాగుంటుంది. మేము పున్నా, మీరు పున్నా, ఇంకొకరు పున్నా కనీసం ఈ మాత్రం అర్దత అయినా పుండాలనే పద్ధతిలో ప్రిస్ట్ర్యూబ్ చేయండని చెప్పి, మొదటగా నామినేపన్ మెంబర్స్ పుండకూడదు అనేది నా పర్సనల్ అభిప్రాయం. ఎందుకంటే అక్కడ సరిపోయినంతగా సభ్యులు పున్నారు. శరైనై నాలుగు మంది సభ్యులు పున్నారు. ఎన్నికెన సభ్యులను మనం తీసుకుంటాము. ఛైర్‌పర్సన్ పున్నారు, జిల్లా కలెక్టరు గారు పుంటారు. వారందరూ సరిపోతారు. దానికి తగినట్లుగా మరలా ప్రిపరేషన్ ఆఫ్ ది ప్లాన్ అనేది పుండాలి. కనుక ఎక్స్‌పర్ట్స్ అనుప్పుడు కనీస అర్దతలు అనేవి మీరు రూల్స్‌లో ప్రిస్ట్ర్యూబ్ చేయండి. య్యాక్ట్లో చేయమని నేను అడగడం లేదు కానీ రూల్స్‌లో ప్రిస్ట్ర్యూబ్ చేయండని నేను సజెప్ట్ చేస్తున్నాను. రెండవదేమిటంటే నార్క్స్‌గా ఎప్పుడూ కూడా

జిల్లా పరిషత్తుకు ప్రివరేషన్ ఆఫ్ ది బాడీ గాని, ప్లానింగ్ బోర్డు గాని మొదటి నుండి పున్నది. నేను ఐదు సంవత్సరములు జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్‌గా పని చేశాను. ఆ కాగితాలు సెక్రెటేరియట్‌కు పంపిస్తే ఎవరూ చూసే వారు కూడా వుండరు. అదేదో మొక్కబడిగా వుంటుంది. ప్రణాళిక అంటూ కాగితాలు తయారుచేసి పంపిస్తే కొంత కాలం పెట్టుకొని పంపిస్తారు. కాగితాలు గాని, ప్రణాళిక గాని ఎక్కడకు వెళతాయో గాని మరలా రావు. తయారుచేసిన ప్రణాళికకు ఏ మాత్రం విలువ వుండదు. కనుక ఆ పరిస్థితి వుండకుండా కనీసం మినిమం ప్రోగ్రాం క్రింద అయినా నరే ప్రణాళిక చేయ్యాలి. ముఖ్యంగా స్టేట్ గవర్నమెంట్‌తో చాలా సమస్యలు వుంటాయి. లోకల్ బాడీలకు స్టేట్ గవర్నమెంట్ పైన చాలా హోష్ట్ వుంటాయి. అవేపీ కూడా ఇక్కడ పట్టించుకోనే వారు లేరు. కనుక స్పెషల్ నింగ్ అనేది ఒకటి మీరు క్రియేట్ చేయాలి. ప్రివరేషన్ ఆఫ్ ది ప్లానింగ్ అనేది ముఖ్యం. కొంతమంది ఆఫీసర్స్ అయినా భాషితంగా అటెండ్ కావలసి వుంటుంది. మనకు ఇర్చై మూడు జిల్లాలు పున్నాయి. Some representation they are needed to be provided. దీనికి సంబంధించి కోఆర్డినేషన్ పున్నట్లయితే కొంచెం శాంక్లిటీ వుంటుందని నా అభిప్రాయం. దానిని కూడా కీపాల్ చేసుకోవాలి. కాబట్టి ఇది చర్చల వరకే పరిమితమవుతుంది గాని ప్రాక్టికల్‌గా అపుతుందని నేను అసుకోవడం లేదు. కనుక గైడ్‌లైన్స్‌ను ప్రిపేర్ చేయండి. డీసింట్రలైజ్ చేయకపోయినట్లయితే ఇబ్బందులు వస్తాయి. ఈ రోజున అడ్వోక్స్‌డ్ కంట్రీలలో కూడా డీసింట్రలైజేషన్ జరిగింది. దురదృష్టం పలన మన దేశంలో, మన రాష్ట్రములో చేసుకోలేకపోయాము. ప్లానిక సంస్థలు పేరుకు మాత్రమే పున్నాయి. రాజకీయ పార్టీలకు గలిచామని చెప్పుకోడానికి, మా పార్టీ వారు ఇంతమందిమి గలిచామని సెంబరు చెప్పుకోడానికి వస్తుంది తప్ప చివరగా నిర్దేశించిన కార్యక్రమాలు ఏవీ ఇని చేయలేకపోతున్నాయి. కనుక మినిమం గైడ్‌లైన్స్‌ను మీరు ప్రిపేర్ చేసి గ్రామ పంచాయతీలను, మండలాలను ఆ గైడ్ లైన్ ప్రకారంగా నిర్దిశించేటట్లు మీరు ప్రిపేర్ చేయండని, ప్రభుత్వ పరంగా ఈ ఆలోచన వచ్చేటట్లుగా చేయాలని చెప్పి మినిష్టరు గారికి నా సజీవ్‌ను ఇస్తున్నాను.

సా.5.20

శ్రీ ప్రె. రామకృష్ణడు: అధ్యక్షా, రెండు క్లారిఫికేషన్స్. స్పెషల్ ఇన్వైట్‌స్ అన్నముడు ఎప్పుడైనా కాంపోజిట్ కంటే తక్కువ ఉండాలి. కానీ జిల్లాలలో అనలు కాంపోజిషన్ కంలే స్పెషల్ ఇన్వైట్‌స్ ఎక్కువ అయిపోతున్నారు. This looks awkward. రెండవది, ఓటింగ్ రైట్ గురించి చెప్పారు. ఈ చట్టంలో ఎక్కడా కూడా మెస్సన్ చేయ్యాలేదు. ఎవరికి ఓటు ఉంటుంది ఎవరికి ఓట్ ఉండడని మెస్సన్ చేయ్యాలేదు. ఈ 24మెంబర్‌కే ఓటింగ్ రైట్ ఉంటుండా, మిగతా వారికి ఉండడా అనేది స్పెసిఫై చేయ్యాలి. ఆఫీషియల్ అమెండ్‌మెంట్ తీసుకురావాలి. అఫీషియల్ అమెండ్‌మెంట్ లేకపోతే అందరికీ ఓటింగ్ ఉన్నట్లు లెక్క వస్తుంది. అనలు బిల్లులో ఓటింగ్ గురించి మెస్సన్ చేయ్యాలేదు.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయః: అధ్యక్షా, మండలాలకు, గ్రామ పంచాయతీలకు సంబంధించి జిల్లా పరిషత్తు దాకా మనం చూస్తున్నాము. జిల్లాకు సంబంధించి ఒక ప్లాన్ తయారుచేస్తామని చెప్పారు. ప్రతి గ్రామ పంచాయతీ ప్లాన్ తయారు చేస్తుంది, మండలాలకు పంపుతుంది, అన్ని మండలాలు కలసి జిల్లాకు పంపుతుంది. జిల్లాపరిషత్తులో కాని మండలాలలో కాని ఆ గ్రామ పంచాయతీలలో తయారు చేసే దగ్గర కాని వారికి సంబంధించినటువంటి అనేక అంశాలను పరిశీలించడంలో కొరత ఉంది. ఈ బిల్లు ప్రకారం కూడా జిల్లా ప్లాన్ తయారుచేస్తామని చెప్పి ఒక లక్ష్యంతో ఉన్నారు. రామకృష్ణడు గారు చెప్పినట్లు జిల్లా పరిషత్తు కంటే సంఖ్య తక్కువ అవడం లేదు. ఆ ప్లాన్‌ను ఎట్లా కౌంటర్ చెక్ చేసుకోగలరు? కౌంటర్ చెక్ చేసుకొని ఈ గ్రామానికి సంబంధించి, మండలానికి సంబంధించి మొత్తం జిల్లా స్వరూపానికి సంబంధించి తగిన విధంగా ఉండని చెప్పుకోడానికి what is your agency? ఏ రకంగా చేస్తారనే దాని పైన క్లారిటీ లేదు. డి.ఎర్.సి, డి.డి.ఎర్.సి మీటింగ్స్ చూస్తున్నాము, జిల్లా పరిషత్తు మీటింగ్స్ చూస్తున్నాము. అక్కడికి వచ్చిన తరువాత నేను పంచుకోవాలా, నువ్వు పంచుకోవాలా అని నిధులు పంపకాలు చేసుకోడానికి సరిపోతుంది. అట్లా కాకుండా ప్లానింగ్ కోసం పర్ట్రిక్యులర్ ఎజెస్సీని పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చాడా పెంకట రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును నేను స్వాగతిస్తున్నాను. ప్రధానంగా గ్రామాలలో కూడా ప్లానింగ్ తయారు కావాలి, అది కావడం లేదు. జిల్లా పరకు వచ్చేసరికి 24 మంది సభ్యులంటున్నారు. వారిని ఎవరు ఎన్నుకుంటారు? ఇప్పుడు ఇక్కడ ఎన్నికెన సభ్యులు 5 సంవత్సరాలుంటారా, ప్రతి సంవత్సరం మారుతూ ఉంటారా? ఇప్పటి దాకా ఉన్నటువంటి డి.ఆర్.సిని ఏమి చేస్తారు? అది ఉంటుందా, ఉండదా? అభివృద్ధి కమిటీకి సంబంధించి నిపుణులంటే ఎవరు? ఆర్థిక నిపుణులా, ఎవరు అనేది క్లారిటీ ఉంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, పట్టణ ప్రాంతాలకు సంబంధించి ఈ ప్లానింగ్ కమిటీలో సరైన నిర్వచన ఇవ్వలేదు. అదే విధంగా కార్బోరేపర్ట్ సిస్టమ్ ఏ రకంగా ఉంటుంది? డి.ఆర్.సి కమిటీనే ఉన్నాయి. అని ఉంటాయా? డి.ఆర్.సి చేసే యూక్సిటీస్ డిప్రైక్ ప్లానింగ్ బోర్డ్ ను చేస్తాయని పొందుపరిచారు. ఆ నిపయాన్ని కూడా క్లారిఫై చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ కమిటీకి 5 ఇయర్స్ టర్్మినింటుంది. జిల్లా పరిషత్, మునిసిపల్ ఎలక్షన్స్కి 5 ఇయర్స్ ఉంటుంది కాబట్టి జిల్లా పరిషత్ నుండి వచ్చే మెంబర్స్ ని ఆ జిల్లా పరిషత్ జెడ్.ఎస్.టిఎస్ ఎన్నుకుంటారు. అట్లాగే మునిసిపల్ నుండి వచ్చేవారు రేపియో ప్రకారం మునిసిపల్ కౌన్సిలర్స్ ఎన్నుకుంటారు. దీనికి చట్టబడ్డత కల్పించాలని ఈ బిల్లు తీసుకురావడం జరిగింది. దీనిని తప్పకుండా ఇంప్లిమెంట్ అవడానికి ఆఫీసర్స్ ని పెట్టి త్రైయినింగ్ ఇప్పుడం కూడా జరుగుతుంది. డి.ఆర్.సి అనేది కేవలం ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్. ఇది వచ్చిన తరువాత దానిని తీసి వెయ్యవచ్చు. ఎవరికొనా ఎప్పుడైనా అవసరం అనుకుంటే వెయ్యవచ్చు it depends on the Government. చట్టబడ్డత వస్తుంది కాబట్టి ఖచ్చితంగా ఉంటుంది. అవసరమనుకున్నప్పుడు ఎం.ఎల్.ఎల్ కార్బోని మాట్లాడుకోవచ్చు, సలహాలు ఇప్పుకూడదనే మాట లేదు. ఇక్కడ ఈ కమిటీస్ లో స్పెషల్ ఇన్ఫ్రాట్రిక్స్ గా వస్తారు తప్ప, వీళ్ళకు ఓటింగ్ హక్కు అనేటువంటిది లేదు. రామకృష్ణాదు గారు చెప్పారు ఎక్కడ ఉందని, రూల్స్ లో మళ్ళీ పొందుపరచుకోవచ్చు అది పెద్ద సమస్యెమి కాదు.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గాడ్: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు తెలిసి చెబుతున్నారో లేక తెలియక చెబుతున్నారో లేకపోతే హాస్టసు మిస్టర్స్ చేస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. చట్టబడ్డంగా మనకు రెప్యూ కమిటీస్ లేపు. ఊరికి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్ తో డి.డి.ఆర్.సిలు ఉన్నాయి. అది కర్ఱై. It is only dealt by an executive order by the Government. ఈరోజు మనం చట్టబడ్డంగా ప్లానింగ్ కమిటీస్ ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. ప్లానింగ్ కమిటీ ఒకటి ఉంది, జిల్లా పరిషత్ ఉంటుంది మళ్ళీ ఇలాంటి ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్ ఇచ్చి డి.డి.ఆర్.సిలు స్పెషల్ ట్రామని వారి మాటలు ఒట్టి తెలుస్తుంది. ఈ విధంగా మూడు బాడీలుంటే అక్కడ పరిస్థితి మరో విధంగా తయారపుతుంది. నేను ఇంతకు ముందు చెప్పాను. ఛైర్మన్ గా నేను జిల్లా పరిషత్ లో చూసాను. సంవత్సరానికి ఒకసారి జరిగే జిల్లాపరిషత్ మీటింగ్స్ ...స్పెషల్ మీటింగ్ ఒకటి ఏర్పాటు చేసుకోవాలని ప్రావిజన్ ఒకటి ఉంది. అందులో ప్లానింగ్ పైన డిస్క్యూన్ చేసుకోవాలి. ఆ జిల్లా ప్లానింగ్ పైన ఎవరికి అర్థమయ్యాది కాదు. వచ్చే బడ్జెట్ చూస్తే ఇంత ఖర్చు వస్తుందని ఏదో ఒక పునర్వికం తయారుచేసి గపరుమెంట్కి ఇప్పుడం కోసం ఒక ఫార్మాలిటీ తప్ప మరొకటి కాదు. ఇది దీనికి పనికి రాని బాడీగా తయారపుతుంది, అలరెడీ డి.డి.ఆర్.సి ఉన్నట్లయితి. స్పెషల్ ట్రామనికి హాస్టసు ప్రామిన్ చెయ్యాలి. ఎట్టి పరిస్థితులలో మళ్ళీ డిడిఆర్.సిలను రిప్పేవ్ చెయ్యడానికి వీలు లేదు. శాశ్వతంగా, చట్టబడ్డంగా వీటికి ఉండాలి అధికారాలు ఏవి ఉన్నా. అదే విధంగా ప్రభుత్వపరంగా ఇచ్చే నిధులు ఖర్చు చేసి, పరిణామాలు పర్యావ్రక్తించడానికి అధికారాలు ఇవే బాడీనకి ఇవ్వాలి.

శ్రీ జె.సి.దివాకర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, దేవేందర్ గాడ్ గారికి చెప్పేదేమిటంటే, డి.డి.ఆర్.సి అన్ని డిపార్ట్మెంట్లను కూడా రెప్యూ చెయ్యడానికి అధికారం ఉంది. Where as this planning board ఇది వంచాయతీ రాజీకు లోకల్ బాడీస్కి సంబంధించినంతపరకు ప్లాన్ తయారుచేసుకోవడానికి ఉంది. దానికి, దీనికి చాలా డిఫరెన్స్ ఉంది. ఎక్కడా లేదని అనడం సమంజసం కాదు. ఎం.ఎల్.ఎల్ అయినంత మాత్రాన ఏ డిపార్ట్మెంట్ కూడా రెప్యూ చెయ్యకూడదని అంటే ఎట్లా? లోకల్

బాడీస్కు సంబంధించినంతవరకు ప్లానిగ్ ఏ విధంగా చెయ్యాలి, సంవత్సరం పొడుగునా ఏ కార్బోక్సిలు చేసుకోవాలి, దాని నిధులు ఏ రకంగా చేసుకోవాలి, ఇంట్లిమెంటేషన్ ఏ విధంగా జరపాలి అనేటువంటి దాని మీద జరుగుతుంది.

નં 5.30

శ్రీ ప్రె. రామకృష్ణదు:- అధ్యక్షుడు, మినిస్టర్ గారు చేప్పిది కరక్క కాదు. జిల్లా పరిషత్తు రెవ్యూ చేసినపుడే ఎమ్.ఎల్.ఎలు అందరూ జడ్.పి లో ఉంటారు. అక్కడ అన్ని రెవ్యూ చేస్తారు నెంబర్-1. నెంబర్-2 వచ్చేసరికి Zilla Parishad deals with all Departments. జడ్ పి లో రెవ్యూ చేసేపుడు ఆల్ డిపార్ట్మెంట్స్ ఉంటాయి. జడ్.పి లో ఇంజనీరింగ్ ఉంది. ఆల్ ఇంజనీర్స్ వస్తారు. జడ్.పి లో ఎమ్.ఎల్.ఎలు ఉన్నపుడు అక్కడ రెవ్యూ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. కానీ మూడు బాడీన్ పెట్టుకుని మూడు బాడీన్ మధ్య క్లావ్ పెట్టుకుని అనవసరంగా అఫిషియల్స్‌కు లోకల్గొ బద్దైన్ అవుతుంది. అది కూడా కరక్క కాదు. It is against the spirit of the Constitution. అందుచేత డిడిఆర్ఎస్ ఉండడం మంచిది కాదు.

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh District Planning Committees Bill, 2005 be taken into consideration.

(Pause)

The motion was carried and the Bill was considered.

Clauses 2 to 11

MR.SPEAKER: There are no amendments to Clauses 2 to 11. The question is:

"That Clauses 2 to 11 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was carried and Clauses 2 to 11 were added to the Bill.

Clause 12

Non-official amendment

SRI KOMIREDDI RAMULU: Sir, I beg to move:

"That substitute "every quarter" with "every month" in sub-clause(1) of Clause 12."

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That substitute "every quarter" with "every month" in sub-clause(1) of Clause 12."

(Pause)

The motion was negatived and the amendment was lost.

MR.SPEAKER: The question is:

"That Clause 12 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clause 12 was added to the Bill.

Clauses 13 to 15 clause, Enacting Formula and Long Title

MR.SPEAKER: There are no amendments to Clauses 13 to 15, Clause, Enacting Formula and Long Title. The question is:

"That Clauses 13 to 15 Clause, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 13 to 15, clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill

SRI J.C.DIWAKAR REDDY, MINISTER FOR PANCHAYAT RAJ AND ENDOWMENTS: Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh District Planning Committees Bill, 2005 be passed."

శ్రీ ప్రె. రామకృష్ణదు:- అధ్యక్షా, ఈ ట్రైమ్స్ కూడా రెయిజ్ చేయవచ్చు. ధ్వని రింగ్. నేను రెయిజ్ చేశాను. మినిషర్ గారు డిడిఆర్ఎస్ ఉండదు అని క్యాటగారికల్గా అస్యారెన్ ఇస్తారా? చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. Yes or No చెప్పమనండి.

MR. SPEAKER: He has clarified it. He is very clear. You have understood what he said, Ramakrishnudu Garu.

The question is:

"That the Andhra Pradesh District Planning Committees Bill, 2005 be passed."

(Pause)

The motion was carried and the Bill was passed.

STATUTORY RESOLUTION

MR.SPEAKER: I request Sri Nomula Narsimhaiah to move the statutory resolution.

SRI NOMULA NARSIMHAIAH: Sir, we are not pressing it.

ప్రభుత్వ చిల్డులు

2. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ వెనుకబడిన తరగతుల కమీషను (సపరణ) చిల్డు
(2005, ఎఱ.ఎ.నెం.20) (అమాదించబడినది)

SRI D.SRINIVAS, MINISTER FOR RURAL DEVELOPMENT AND BACKWARD CLASSES WELFARE: Sir, the two Bills listed may kindly be taken up together. They will take only fifteen minutes.

SRI D.SRINIVAS, MINISTER FOR RURAL DEVELOPMENT AND BACKWARD CLASSES: Sir, with your permission, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Commission for Backward Classes (Amendment) Bill, 2005 be taken into consideration," and

"That the Andhra Pradesh Reservation of Seats in the Educational Institutions and of Appointments or Posts in the Public Services under the State to Muslim Community Bill, 2005 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now consideration of the Bills.

శ్రీ పి. అరుణా:- అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రవేశ పెట్టిన ముస్లిమ్ మైనారిటీ బిల్లును అదే రకంగా బ్యాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ బిల్లును మేము మా పార్టీ తరఫున స్వాగతిస్తున్నాము. ముస్లిమ్ మైనారిటీలకు 5 శాతం రిజర్వేషన్ అన్నది నిజంగా అందరూ కూడా అభినందించవలసిందే. రిజర్వేషన్ పెట్టి చట్టం తేవడమే కాకుండా ముఖ్యంగా ఎవరైతే ముస్లిమ్ మైనారిటీలు వెనుకబడి ఉన్నారో వారికి తప్పనసరిగా అమలు చేసేట్లు చేయాలని వారికి ఎడ్యుకేషన్ పట్ల అవగాహన కలిగించి రిజర్వేషన్ తప్పకుండా అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. విద్యలో కాని, ఉద్యోగ విషయాలలో కానీ ప్రైవేట్ ఆమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా బిసి లకు కూడా మేము తప్పని సరిగా స్వాగతిస్తున్నాము. కానీ ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వెనుకబడిన కులాలను ఇంకా వెనుకబాటు తనంగా చేస్తున్న విషయం ఒక్కసారి మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఎవరైతే బిసి విద్యార్థులు ఉన్నారో వారికి ఈ రోజు ఇంటర్వైడియట్, టెన్స్, డిగ్రీ చదివే వారికి స్కూలర్సిప్స్ కూడా ఇష్వలేని పరిస్థితిలో ఉంది. అదే రకంగా వెనుకబడిన జాతులు కమ్మరి, కుమ్మరి, చాకలి, మంగలి మొదలైన చేతిపుత్రుల వారికి పనులు లేక చాలా ఇబ్బందులు పడే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. వారికి మా ప్రభుత్వంలో ఆదరణ ప్రోగ్రామ్ పెట్టి పనిముట్లు ఇచ్చి పని కల్పించే పరిస్థితి ఉంది. ఈ రోజు అది కూడా లేకుండా చేసే పరిస్థితి ఉంది. చదవుకున్న బిసి విద్యార్థులకు ఎడ్యుకేషన్ లోన్స్ మెడికల్లో, ఇంజనీరింగ్లో ఇచ్చే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఇష్పటికే జనాభాలో 77 శాతం బిసిలు ఉన్నారు. లోన్స్ ఇప్పించే సౌకర్యం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఈ 5 శాతం రిజర్వేషన్ కలిపితే సుమారు 80 శాతం పైన రిజర్వేషన్లో పస్తున్నాయి. దానికి అనుగుణంగా బడ్జెట్ లో నిధులు కూడా కేటాయించవలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా బిసి, వెనుకబడిన కులాల వారు అన్ని రంగాలలో చదువుకునేట్లు గత ప్రభుత్వంలో ఉండేది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఒక్కరికి కూడా ఇష్వలేని పరిస్థితి ఉంది. స్వయంగా ఫోన్ చేసి అడిగినా బడ్జెట్ రిలీజ్ కాలేదని చెబుతున్నారు. ఇంటర్వైడియట్ కాని, డిగ్రీ కాని చదివే పిల్లలకు స్కూలర్సిప్స్ ఇచ్చే దానిలో కోత విధించే పరిస్థితి ఉంది. ఇష్నే కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. బిసి రిజర్వేషన్సు ప్రైవేట్ ఆమలు చేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లును స్వాగతిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్.ఎ. గపూర్:- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున ప్రతిపాదించిబడిన ఈ రెండు బిల్లులను మా పార్టీ ఆహారిస్తున్నది. బిసిలకు సంబంధించినంతరకు కమిషన్ యొక్క సలహా తీసుకుని అవసరమైన మార్పులు చేయడంతోబాటుగా జాబితాలో పొందుపరచడం కొత్త కులాన్ని గుర్తించడంతో బాటు విద్యా, ఉపాధి రెండు రంగాలలో వారికి రిజర్వేషన్ కల్పిస్తూ ఈ బిల్లు ప్రతిపాదించిన దానిని ఆహారిస్తున్నాను. అలాగే రెండవది ముస్లిమ్లను, బిసిలను గుర్తించి వారికి విద్యా, ఉపాధి అవకాశాలకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తూ, చట్టబద్ధత కల్పిస్తూ ఈ రోజు బిల్లు ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది.

సా.5.40

గతంలో యిదే శాసనసభలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఆనాడు చాలా స్వప్తంగా చెప్పాము. మైనారిటీన్, ప్రత్యేకించి ముస్లిం మైనారిటీన్ విద్యలో అందరికంటే వెనుకబడి పున్నారు. వారిలో అక్షరాస్యత శాతం చాలా తక్కువగా పుంది. వృత్తి విద్యలో కూడా

వారికి నామమాత్రపు ప్రాధాన్యత మాత్రమే పుంది. వీరికి రిజర్వేషన్ కల్పించకపోతే మిగతా సమాజంతో సమానంగా అభివృద్ధి చెందలేదు. ప్రభుత్వం తప్పకుండా వీరికై చట్టం చేయాలని ఆరోజు కోరాము. ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చినపుటికీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఎంతో త్రధ్మ తీసుకొని రిజర్వేషన్ అమలుకై చట్టం తెస్తుస్తుందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

ముఖ్యమంత్రిగారి చౌరవతో ఈనాడు ఆదర్శప్రాయమైన పద్ధతిలో రాష్ట్రప్రభుత్వం వ్యవహారించిందని మేము చెబుతున్నాము. మరొక విషయం, బిసి కులాలకు సంబంధించిన ఆర్థిక సంస్థలు కానివ్వండి, మైనారిటీస్కు చెందిన ఆర్థిక సంస్థలు కానివ్వండి, వాటిలో నిధులు లేవు. సమాజ సమగ్రాభివృద్ధి కోసం నిద్యా రంగంలో రిజర్వేషన్ చాలా అవసరం . ఉపాధికి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున ఉపాధికల్నాన జరగడం లేదు. ఆ రంగంలో రిజర్వేషన్ యిచ్చినా, యవ్వకపోయినా తేడా లేదు. అందువల్ల చదువుకున్న యువకులందరికి స్వయం ఉపాధి కల్నాన కోసం చౌరవ తీసుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కానీ నిధులు లేనందున ఆయా ఆర్థిక సంస్థలు నామమాత్రంగా వ్యవహారిస్తున్నాయి. అందువల్ల యువత ఉపాధి లేక యిబ్బంది పడుతున్న విషయం ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక మంచి చర్య తీసుకొని, దాని ఫలితాన్ని కూడా చవి చూసింది. ఈనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ పట్టణాల్లో ఘనవిజయం సాధించడం వెనుకాల మైనారిటీస్ పాత్ర వుంది. మైనారిటీస్ అంతా ఏకోస్ముళింగా ఒకే పైశ్చ వుండి కాంగ్రెస్ పార్టీ ఘనవిజయానికి కారణమైనారు. కేవలం రిజర్వేషన్ వల్లనే వీరికి పూర్తి న్యాయం జరగదు. వారికి యింకా అనేక సమస్యలు పున్నాయి. బడ్జెట్లో మీ కేటాయింపులు సంతృప్తికరంగా లేవు. గత ప్రభుత్వ కేటాయింపులతో పోల్చినపుడు మీ కేటాయింపులు ప్రజలను సంతృప్తిపరచే విధంగా లేవు . అందువల్ల కేటాయింపులు పెంచవ లసిందిగా కోరుతున్నాము. ప్రభుత్వం వక్క భూములను కాపాడవలసిన అవసరం పుంది. అందుకోసం అవసరమైతే చట్టంలో మార్పులు చేయండి. దీనికోసం మీకు ఒక్క పైసా భర్య కాదు. వక్క భూములు చాలావరకు దురాక్రమణకు గురియగుచున్నాయి. ఉన్న భూములను కాపాడి ప్రజోపయోగంగా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. కానీ ఆపైశ్చ ప్రభుత్వం త్రధ్మ తీసుకోవడం లేదు. ప్రభుత్వంలో మైనారిటీస్ సంక్షేమ శాఖకు, మిగతా శాఖలకు సమస్యలు లేదు. పోలీస్, రెవిస్యూ శాఖలు సహకరించడం లేదు. అందువల్ల మైనారిటీస్ భూములు దురాక్రమణకు గురియగుచున్నాయి. ఆ ఆస్థలను కాపాడవపోతే ప్రభుత్వానికి చెడ్డ పీరు వస్తుంది. ఈ పైశ్చ కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముస్లిం మైనారిటీస్కు 5 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించినందుకు మరొకసారి ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాము. మిగతా విషయాలలో కూడా మైనారిటీస్ అభివృద్ధి కొరకు ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో కృషిచేస్తే మైనారిటీస్ మీ వెంట పుంటారు. ప్రభుత్వం మీది. ముస్లిం మైనారిటీస్ సమగ్రాభివృద్ధికి కృషిచేయడమే కాకుండా , మిగతా బిసి కులాలకు సంబంధించి కొన్ని మార్పులు చేయాలని బయట డిమాండ్ పుంది. కొన్ని కులాలవారు బిసిల జాబితాలో తమను చేర్చవలసిందిగా కోరుతున్నారు. మరి కొన్ని కులాలవారు తమకు బిసిలుగా గుర్తింపు పున్నా , తమ పరిస్థితి యస్సిలకంటే అధ్యాస్తుంగా పుందని కనుక తమను యస్సిల జాబితాలో చేర్చాలని కోరుతున్నారు. ప్రభుత్వం సానుభూతితో స్పందించి ఆరకంగా సర్దుబాటు చేయాలని, బిసి కమిషన్ ద్వారా ఆ పని చేయించాలని కోరుతున్నాము. బిసి పైనాన్ కమిషన్ వారు , వారి దగ్గర నిధులు లేనందున చిన్న పసులు కూడా చేయడం లేదు. బిసిలు చాలా వేదనతో పున్నారు. వారి బాధలను తోలగించడం కోసం బడ్జెట్ ఎలకేషన్ పెంచాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. రెండు బిల్లును బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఆర్. రహీంద్రకుమార్: అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ముస్లిమ్సుకు సంబంధించిన బిల్, అదేవిధంగా వెనుకబడిన కులాలకు సంబంధించిన బిల్ను సిపిఐ పార్టీ తరఫున పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాము. ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల్లో , అదేవిధంగా నిద్యాసంస్థలలో ముస్లిమ్సుకు ఐదు శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించే బిల్ను మనస్సుర్తిగా బలపరుస్తున్నాము. మన రాష్ట్రంలోని ముస్లిమ్సు నిద్యాసంస్థలలో నిద్యావకాశాలు లేక, చదువుకునే వీలులేక, నిరక్షరాస్యతతో అనేక నిధాలుగా

బాధవడుతన్నారు. ముఖ్యంగా ముస్లిమ్ మహిళలో నిరక్షరాస్యత శాతం అత్యధికంగా పుంది. వీటన్నింటిని పరిగణనలోనికి తీసుకొని ఈ ప్రభుత్వం ముస్లిమ్సుకు ఐదు శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించడం చాలా హరంప్రణియం . దేశ వ్యాప్తంగా చూసినప్పుడు యితర రాష్ట్రాలలో ముస్లిమ్ రిజర్వేషన్స్ గతంలోనే అమలులోకి వచ్చాయి. మన రాష్ట్రంలో కూడా ముస్లిమ్సుకు ఐదు శాతం రిజర్వేషన్ అమలుచేస్తున్నందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభిసందిస్తున్నాము.

ముస్లిమ్సు రిప్రజెంటేషన్ వివిధ ఉన్నతోద్యోగాల్లో ఏవిధంగా పుందనేది పరిశీలించాము. రాష్ట్రంలో ఐయిస్ అధికారులు మొత్తం 183 మంది కాగా ఐదుగురు మాత్రమే ముస్లిం ఉద్యోగస్థులు పున్నారు. 320 మంది ఐయిస్ అధికారులలో ఎనిమిది మంది మాత్రమే ముస్లిమ్సు పున్నారు. 131 మంది ఐయిఫ్సీయస్ ఉద్యోగుల్లో ముగురు మాత్రమే ముస్లిమ్సు పున్నారు. గ్రేడ్ వన్ ఉద్యోగాలలో 25 మందికి 8 మంది ముస్లిమ్సు, గ్రేడ్ - టు ఉద్యోగాలలో 150 మందికి ముగురు మాత్రమే ముస్లిమ్సు పున్నారు. ఐదు శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించడం ద్వారా వారికి కూడా అప్రాప్తియేటగా ఉన్నతోద్యోగాలు , ఉన్నత విద్య అభ్యసించే అవకాశం కలుగుతుంది. ఈ బిల్లును మా సిపిఎ పార్టీ పూర్తిగా బలపరుస్తోంది. బిసి విద్యార్థులకు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా స్కూలర్సిఫ్స్ రాని పరిస్థితి పుంది. నారు పెట్టుబడి పెట్టి చదువుకునే పరిస్థితి లేక చదువుకునే అవకాశాలను దూరం చేసుకునే పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం సక్రమంగా స్కూలర్సిఫ్స్ యువవలసిన అవసరం పుంది. మా నియోజకవర్గం దేవరకొండలో మొత్తం మీద ఒకే బిసి హాస్టల్ పుంది. ఒక హాస్టల్లో 150 మందికంటే ఎక్కువమందికి అడ్డిషన్స్ యువవులేని సందర్భంలో ఎక్కువ మందికి హాస్టల్ సదుపాయం కలగడం లేదు. బిసి కులాలకు ఎక్కువ హాస్టల్ ఏర్పాటు చేయడంలో ప్రభుత్వం చీరవ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. ఈ రెండు బిల్లును మా పార్టీ తరఫున సమర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

Akbaruddin Owaisi

جناب اکبر الدین اویسی - مشر صاحب نے آج اس ایوان میں دوہوں کی منظوری کیلئے پیش کئے ہیں کہ جس مجلس اتحاد اسلامیں نے ان دو ملک کی تائید کرتی ہے۔ ساتھ ہی ساتھ یہ کہنا بھی ضروری سمجھتا ہوں کہ دیر آبید درست آبید یہ ایک تاریخ ہے پورے ہندوستان میں - آزادی کیلئے مسلمانوں نے جو جدوجہد کی تھیں جو قربانیاں وی تھیں 54 برس کے بعد بھی صحیح اس جدوجہد کی قربانیاں کم سے کم سارے ہندوستان میں ہی صحیح آنحضرت پرولیٹ نے تعلیم کیا ہے۔ میں اس بات کا خیر مقدم کرتا ہوں - ساتھ ہی ساتھ یہ بھی ضرور کہو گا کہ سب سے پہلے بیاک و رڈ کمیشن فائم کیا گیا تھا اس کے چیز میں مسٹر ایڈ رام صاحب تھے۔ اس کمیشن سے مجلس اتحاد اسلامیں کے صدر مسٹر عبد الواحد بویسی صاحب مر حوم نے نماجیدگی کی تھی کہ مسلمانوں کو تعلیمی اور روزگار میں ریزرویشن دیا جائے۔ 1970 کے دہے سے مجلس اتحاد اسلامیں نے مسلسل نماجیدگی کرتے ہوئی آرہی ہے مسلمان تعلیم کے میدان میں اور معاشری اختبار سے بہت پسمندہ ہے - ریزرویشن دیا جانا چاہئے - بالآخر مسلمانوں کو ریزرویشن دیا گیا اس کے لئے جی او بھی جاری کیا گیا۔ اس ایوان میں مجلس اتحاد اسلامیں پارٹی نے اس جی او خیر مقدم کی تھی اس وقت ساتھ ہی ساتھ یہ بھی کہی تھی کہ جب تک مسلمانوں کو ریزرویشن دینے کیلئے فوری ایک آرڈیننس جاری کریں اور اس کو بل کی شکل میں ایوان میں لا کر پاس کریں - آپ نے ایک آرڈیننس جاری کر دیا اور اس کے تحت ایک جی او کو جاری کیا تھا۔ اس جی او کو چند لوگوں نے ہائیکورٹ میں چیلنج کر دیے، مجلس اتحاد اسلامیں نے اس جی او کی تائید میں ہائی کورٹ میں کیویٹ داخل کر دی تھی - ہائی کورٹ میں ریزرویشن کا مقدمہ کافیلہ محفوظ کر دیا گیا ہے میں سمجھتا ہوں کہ اس ریزرویشن کا فیصلہ چار، آنھوں کے اندر آجایا فیصلہ بھی مسلمانوں کے حق میں ہو گا - خدا انداختہ خدا انداختہ ایک ہزار پار خدا انداختہ اگر فیصلہ مسلمانوں کے حق میں نہیں ہوتا ہے تو اس بات کی امید ہے کہ مسلمانوں کے ریزرویشن اور اس حقیقت کو عملی جامہ پہنانے کو کیلئے کاغذیں برابر جسموں کی - مجلس اتحاد اسلامیں نے ایک پیغام وی تھی کہ مسلمان تعلیمی میدان میں سب سے زیادہ پسمندہ ہے اور معاشری اختبار سے بھی بہت پسمندہ ہے۔ اس پسمندگی کو دور کیا جاسکتا ہے اپنی مضبوط اتحاد اور سیاسی بیداری کے ذریعہ بار بار آواز دینے کا تجہیز ہے - ہندوستان میں نہ صحیح کم سے کم آنحضرت پرولیٹ کی ریاست کے سارے سیاسی جماعتوں نے مسلمانوں کے سیاسی وجود کو تعلیم کرنے پر مجبور ہو گے۔ میں یہ بات ضرور کہو گا کہ کاغذیں پارٹی نے اقتدار پر آنے کے بعد اپنے وعدہ کو پورا کیا۔ یعنی مسلمانوں کو ریزرویشن دیا۔ ملکودوشم پارٹی نے اپنے ملکوٹی manifesto کے میں کہی تھی کہ مسلمانوں کو تین فیصد ریزرویشن دینے کا وعدہ کی تھی۔ مسلمانوں کو ریزرویشن دینے کیلئے ایک کا اعلان کی تھی۔ اس کے بعد کاغذیں پارٹی نے مسلمانوں کو پانچ فیصد ریزرویشن دینے کا وعدہ کی تھی۔ ملکودوشم پارٹی نے پانچ فیصد سیاسی ریزرویشن دینے کا وعدہ کیا۔ ہر حال ایک اچھی بات ہے کہ مسلمانوں کے وجود کو سارے ہندوستان میں نہ صحیح کم سے کم آنحضرت پرولیٹ میں تعلیم میں کیا گیا۔ میں کاغذیں پارٹی سے مطالبہ کرتا ہوں کہ سارے ہندوستان میں جن ریاستوں میں کاغذیں پارٹی کی حکومت ہے ان ریاستوں میں مسلمانوں کی آبادی کے نتاسب سے وہاں پر ریزرویشن دینے کیلئے پہنچ کریں۔ ہماری پارٹی اس ملک کا خیر مقدم کرتی ہے لور میں امید کرتا ہوں کہ یہ مل پر حقیقی معنوں میں اس پر عمل آوری ہو گی۔ سابق حکومت ملکودوشم نے 12 اعلان میں اردو کو دوسری سرکاری زبان کا موقف دیا لیکن اس پر عمل آوری اتنی نہیں ہو رہی ہے جتنی کے ہونا چاہئے۔ میں امید کرتا ہوں کہ اس ریزرویشن پر عمل آوری برابر ہو گی۔ مسلمانوں کو اپنا حق ملیں گا۔ میں اپنیکر صاحب آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں آپ نے مجھے جو بات کرنے کا موقع دیا۔ کاغذیں پارٹی اور چیف مسٹر مسٹر والی ایں راج شیکھ ریڈی، تمام مشریں اور مسلم وزراء اور مسلم راکین اسمبلی کا شکریہ ادا کرتا ہوں تمام مسلمانوں کی طرف سے۔ ہم سے کی ججو اور جدوجہد کا نتیجہ ہے۔ یہ مسلمانوں کی دیرینہ خواہش پوری ہوئی ہے مسلمانوں کو ریزرویشن ملا۔

శ్రీ డి. మాహిక్య వరథసాదరావు : అధ్యక్షా, మనం ఈ రోజు లిబరల్ డెమక్రటిక్ ప్రినిపల్స్ ప్రకారం జీవిస్తున్నాము. లిబరల్ డెమక్రసీలో మన individual differences గాని, group differences గాని రిజాల్స్ చేసుకోవడానికి ఇలాంటి చట్ట సభల ద్వారా ప్రజల యొక్క అవసరాల్ని తెలుసుకుని చేయడం అనేది ప్రభుత్వాల యొక్క కర్తవ్యం. అధ్యక్షా, మరి ఈ రోజు మైనార్టీలకు రిజర్వేషన్ కల్పించడం అన్నది రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు తీసుకున్న ఒక సాహసాపేతమైన నిర్లయం. అధ్యక్షా, ఈ దేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చి 50 సంవత్సరాలు దాటినా ముస్లిం సోదరులు ఎలాంటి అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు జరపుకోకసోవడం పట్ల వారు చాలా పెనుకబడి ఉన్నారన్న విషయం మనందరికి తెలిసిందే. వారి అభివృద్ధికి, సమాజంలో వారిని మేయున్ ప్రీమ్స్‌లోకి ఎలా తీసుకొని రావాలి, వాళ్ళను సమాజంలోని మిగతా వర్గాలతో ఎలా ముందుకు తీసుకుని వెళ్లాలి అనే దాని గురించి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఆలోచించి ఈ రోజు ఈ బిల్లు తేవడమయింది. ఆనాడు Constituent Assembly Debates సమయంలో కూడా డా.అంబేద్కర్గారు ముస్లిం మైనార్టీలను, పెద్దూల్లు కులాల వారిని ఒకేసారి డీల్ చేయడం జరిగింది. మన Constituent Assembly లో Fundamental Rights of the Citizens and Minorities అనే దానిని ఒక సబ్టైప్టుగా పటీల్గారి నాయకత్వంలో డీల్ చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా ముస్లింలను, ఎస్సీలను ఒకే విధంగా డీల్ చేసి, ముస్లింలు ఈ దేశంలో చాలా అవస్థ పడుతున్నారు, వారిని కూడా పైకి తీసుకుని రావాలని చెప్పి ఆనాడు అంబేద్కర్గారు చాలా ఆలోచించారు. అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు కూడా affirmative action ద్వారా, ఈ రిజర్వేషన్ బిల్లు ద్వారా, ఈ positive discrimination ద్వారా, మనం ఏ విధంగా అయితే ఎస్సీ, ఎస్టీ, బి.సి., మహిళలకు రిజర్వేషన్ కల్పించి కొద్దోగొప్ప పైకి తీసుకుని రావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నామో, అదే విధంగా ముస్లిం సోదరులకు కూడా రిజర్వేషన్ కల్పించి, వారిని కూడా సమాజంలోని మేయున్ ప్రీమ్స్‌లోకి తీసుకొని రావడం కోసం రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు కంకణం కట్టుకున్నారు. అయితే ఈ రిజర్వేషనుపై కొంత మందికి అసోహాలు ఉన్నాయి. సమాజంలోని కింది వర్గాలను పైకి తేవడం ద్వారా తాము ఏదో సష్టాతామని కొంత మందిలో దురభిషాయం ఉంది. అయితే నేను చెప్పుతున్నాము, సమాజంలో కింది వాళ్ళను పైకి తేవడం ద్వారా మొత్తం సమాజానికి ఉపయోగం జరుగుతుంది, ఎవరికి సష్టం జరగదు. ఆ ఉంది ఏమిటంటే, ఈ positive discrimination ప్రినిపల్స్‌లోనే ఉంది ఏమిటంటే, సమాజంలోని కింది వర్గాలను పైకి తేవడం ద్వారా సమాజంలో అన్ని వర్గాలు, ముస్లింలు, ఎస్సీలు, ఎస్టీలు, బి.సి.లు, మహిళలు మొత్తం కూడా ఈ సమాజంలో equal citizens , మేము కూడా అందరితోపాటు సమాజంలో కలిసి జీవించవచ్చు అనే ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణాన్ని ఈ బిల్లు ద్వారా క్రియేట్ చేశారు. ఈ బిల్లు తేవడం కోసం రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు జస్టిస్ దాళ్వ సుబ్రహ్మణ్యాంగారి నాయకత్వంలో ఒక కమీషన్ వేయడమయింది. ఆ కమీషన్ 98 పేజీల రిపోర్టు ఇచ్చింది. అందులో ముస్లింలను ఏ విధంగా పైకి తీసుకుని రావాలో చాలా కూలంకషంగా చర్చించింది.

మన రాష్ట్ర జనాభాలో ముస్లింలు 9.2 శాతం ఉన్నారు. నీరిలో 80 శాతం మంది పేదరికంలో బ్రతుకుతున్నారు. National Sample Survey Organisation చేసిన సర్వే ఈ విధంగా ఉంది. ప్రైమరీ స్కూల్స్‌లో ముస్లిం విద్యార్థుల శాతం 9.45, పదవ తరగతిలో అయితే 6.93 శాతం, ఇంటర్లో 6.6 శాతం, డిగ్రీలో 6.17 శాతం, బి.ఇడి లో 2.51 శాతం, ఇంజనీరింగ్లో 1.3 శాతం, మెడికల్లో 3 శాతం మాత్రమే ఉన్నారు. అంటే 9 శాతం పైగా జనాభా మన రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పటికీ ఇంత ఫూరమైన పరిస్థితుల్లో ముస్లిం సోదరులున్నారు. అంటే వారి జనాభా శాతం ప్రకారం సమాజంలో వారు లేకపోవడం అన్నది స్వతంత్ర భారత దేశంలో చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. అదే విధంగా ముస్లిం మహిళల్లో అయితే మరీ ఫూరం అధ్యక్షా. వారిలో కేవలం 4 శాతం మాత్రమే లిటరేషన్ రేటు ఉంది. అనేక మంది ఈనాడు చిన్న చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకుంటాయి, పైకిళ్ళ పంపుర్లు వేసుకుంటాయి, సమాజానికి దూరంగా నిక్షపిస్తున్ జీవితాన్ని గడుపుతున్నారు. అటువంటి వారిని ఆదుకోవాలనే దృఢ సంకల్పంతో రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఈనాడు ఈ బిల్లును తీసుకుని వచ్చారు. ముస్లింలో 67 శాతం మంది నిరుద్యోగ సమస్యలో

బాధపడుతున్నారు. 50 శాతం అయితే కనీసం వారికి ల్యాండ్ కూడా లేదు. నా నియోజకవర్గంలో నుమారు 15 వేల మంది ముస్లిం సోదరులున్నారు. వారిలో చాలా మంది పట్టణాలకు రోజు కూలీ కోసం పెళ్ళి చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు.

బి.సి. కమీషన్ ఇచ్చిన statistics చూసినట్లయితే, రాష్ట్రంలో మొత్తం 320 మంది పీఎస్లు ఉంటే, వారిలో 8 మంది మాత్రమే ముస్లింలు, పీఎస్ లో 183 మంది ఉంటే 5 మంది, ఇండియన్ ఫారెస్టు సర్వోస్లో 131 మంది ఉంటే ముగ్గురు ముస్లిం అధికారులున్నారు. అదే విధంగా ఇక్కడ 11 మంది ముస్లిం శాసనసభ్యులు ఉన్నారు. ఇద్దరు ఎం.పి.లు ఉన్నారు. జెడ్పి చైర్మన్ అయితే ఒక్కరూ కూడా లేరు. వైన్ చైర్మన్ ఒకరు ఉన్నారు. 13 మంది జెడ్పిటసి మెంబర్లు, నల్లురు ఎం.పి.పి. ప్రెసిడెంట్లు, 289 మంది ఎంపిటసి మెంబర్లు, 215 మంది ముస్లిం సర్పంచులు ఉన్నారు. అంటే decision making లో ఈ విధంగా ముస్లిం సోదరులు సరైన సంఖ్యలో లేక సమాజానికి దూరంగా చాలా నిక్షపిస్తేన బ్రతుకు బతుకుతున్నారు. మనది సెక్యులర్ అని రాజ్యంగం చెపుతోంది. ముస్లిం సోదరులు ఈ దేశంలో భాగమని మన రాజ్యంగం చెపుతోంది. కాబ్ల్పీ వారిని దేశంలోని అందరితోపాటు పైకి తీసుకొని రావడం కోసం ఏదైతో ఎన్నికల మ్యానిఫస్టోలో రాజశేఖరరెడ్డిగారు చెప్పారో, ఆ మాటను నిలబెట్టుకోవడం కోసం ఈనాడు ఈ బిల్లును తీసుకుని వచ్చారు.....

(శ్రీమతి పి. అరుణ నుండి అంతరాయం)

ఉండమ్మా చెపుతాను. గత ప్రభుత్వం పుట్టుస్వామి కమీషన్‌ను వేస్తే, అది తొమ్మిది సంవత్సరాలపాటు నిద్రపోయింది. మొన్నటి మున్సిపల్ ఎన్నికల నందర్భంగా కూడా మంగళగిరిలో చంద్రబాయిలుయుడుగారు ఒక మాట అన్నారు.

సా.6.00

నేను జీవితంలో బీజేపీతో ప్రయాణం చేయను అని చెప్పారు. ఎందుకథ్యా, ఈ మాట లు చెప్పడం? మనం ఏం చెబుతున్నామా దానికి కట్టుబడి ఉండాలి. ముస్లిం సోదరులు ఎంత బాధ పడుతున్నారో చూస్తున్నాం . రాజశేఖర రెడ్డి గారు ఏ మాట చెబుతారో దానికి కట్టుబడి ఉంటారు. రాజకీయాల కోసం ఒక మాట, ఎన్నికలు అయినాక ఒక మాట చేప్పి అలవాటు కాంగ్రెసు గాని, రాజశేఖర రెడ్డి గారికి గాని లేదని ఈ సభా ముఖంగా చెబుతున్నాను. పోయిన మునిసిపల్ ఎలక్షణస్తులో హైదరాబాదులో చంద్రబాయి నాయుడు గారు ఏం చెప్పారు? రెచ్చ గొట్టారు. గుజరాత్ లో ఏం జరిగింది? ఎన్డిఎ హాయాంలో ఏం జరిగింది? అథ్యా, గత మునిసిపల్ ఎన్నికలలో ముస్లిముల మనస్తత్వాన్ని చంద్రబాయి నాయుడు గారు గాయపరిచారు. రాజశేఖర రెడ్డి గారు కమిటీంటుతో ఏం చెప్పారో, అది చేయడం కోసం, మైనారిటీల కోసం, పేద ముస్లిముల కోసం ఈ బిల్లును తచ్చారని, దీనిని ఆమోదించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అథ్యా, నాణేనికి ఒక పక్కనే ఇంతవరకూ విన్నాం. ఇంకో పక్క కూడా వినవలసిన అవసరం ఉంది. ఎట్లా అంటే, విద్యాసంస్థలలో ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో 5 శాతం రిజర్వేషన్సు కల్పిస్తూ బిల్లును ఈ రోజు చర్చకు ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టింది. ఇది బుజ్జగింపు రాజకీయాలకు, ఓట్ల రాజకీయాలకు పరాక్రమ అని చెబుతున్నాను. ముస్లిములకు మత పరమైన రిజర్వేషన్సు అనేవి రాజ్యంగ స్వార్థికి విరుద్ధమని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

1947 అగస్టులో జరిగిన రాజ్యంగ సభలో ఇదే అంశం చర్చకు వచ్చినపుడు ఆ రోజు రాజ్యంగ సభ ఏకగ్రీవంగా ఆ రోజు మతపరమైన రిజర్వేషన్సు ఈ దేశంలో ఉండటానికి నీలు లేదని, ఈ దేశం లౌకిక దేశమని, లౌకిక రాజ్యంగ రూపొందించుకోవలసిన అవసరం ఉండని, మతపరమైన రిజర్వేషన్సు ఇస్తే అనేక రకాలైన వినాశనాలకు దారి తీస్తుందని ఆ రోజు వాటిని డా.బాబా సొహాబ్ అంబేర్జీర్ నాయకత్వంలో జరిగిన రాజ్యంగ సభలో వ్యతిరేకించిన విషయం మనం ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇది ముస్లిములకు మతపరమైన గుర్తింపే గాని, కుల పరమైన గుర్తింపు, రిజర్వేషన్ కాదు. మత ప్రాతిపదిక

మీద రిజర్వేషన్సు ఉండకూడదని చెప్పి అనేకసార్లు నుట్టిం కోర్టు చెప్పిన విషయమే కాకుండా, నిన్న అలహాబాదు ప్రౌకోర్సు అలీఫుడ్ ముస్లిం యూనివర్సిటీ విషయంలో ఇచ్చిన తీర్మాను కూడా అందరూ ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. రాజ్యాంగంలో ఆర్థికల్ 15 క్లాజ్ 4 ప్రకారం వెనుక బడిన తనానికి నిర్మిషపైన నిర్వచనం ఉందని సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. సామాజికంగా గాని, విద్యాపరంగా గాని వెనుకబడిన వర్గాలను బి.సి.లుగా గుర్తించవలసిన అవసరం రాజ్యాంగపరంగా ఉంది. మన రాష్ట్రంలో సామాజికంగా వెనుకబడిన ముస్లిమ్ సోదరులు లడ్ఫ్, పింజారి, సూర్బాషి, వ్హీదర్ వ్యక్తులకు రిజర్వేషన్సు లభ్య ఇప్పటికే ఉంది. ఇప్పుడు ఉన్న ముస్లిములందరినీ ఈ బి.సి.లలో కలిపితే ఇది ఘండమెంటల్గా రాజ్యాంగ పర్ధతికి సమస్య అనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించడం లేదు.

మన దేశంలో మన రాష్ట్రంలో మైనారిటీలకు ఇప్పటికే రాజ్యాంగపరమైన హక్కులు ఇవ్వాలి కాబట్టి ఆ రోజు ఇప్పుడం జరిగింది. ఈ రోజు మైనారిటీలకు సంబంధించి లింగిస్ట్ర్ మైనారిటీలు, ముస్లిం మైనారిటీలు, క్రిస్తియన్ మైనారిటీలు ఏరందరికి ఎడ్యూకేషన్ ఇన్సిట్యూషన్సు ఉన్నాయి. వారికి రాజ్యాంగ బద్ధంగా హక్కులు కల్పించాము. మైనారిటీలు ఎడ్యూకేషన్లో వెనుకబడి ఉంటారు కాబట్టి, వారిని పైకి తీసుకురావడానికి ఎడ్యూకేషన్ ఇన్సిట్యూషన్సు పెట్టడం జరిగింది. ఈ రోజు ముస్లిముల్ని అందరినీ బి.సి.లలో కలపడం వల్ల మైనారిటీ ఇన్సిట్యూషన్సు ఏ విధంగా ఫంక్షన్ చేస్తాయి? వాటి భవిష్యత్తు ఏమిటి? వాటిల్లోకి బి.సి.లను అందరినీ తీసుకుపోతారా? ఏ రకంగా ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేస్తారో ఆలోచించారా? ఈ రోజు మన రాష్ట్రంలో 34 మైనారిటీ ముస్లిం ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు ఉన్నాయి. బి-ఫార్స్ కాలేజీలు ఉన్నాయి. ఎంబిఎ కాలేజీలు మైనారిటీలకు 29 ఉన్నాయి. ఎంసిఎ ముస్లిం మైనారిటీ కాలేజీలు 29 ఉన్నాయి. బి.ఎడ్.కి సంబంధించి 43 కాలేజీలున్నాయి. ఈ రోజు ముస్లిములను సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా పైకి తీసుకురావడం విషయంలో బి.ఐ.పి. వ్యతిరేకించడం లేదు. అందరినీ పైకి తీసుకురాలి. కాని ఆర్థికంగా వెనుకబడిన కేటగిరీ పెట్టి అందరికి రిజర్వేషన్సు కల్పించాలి గాని మొత్తం ముస్లిము లందరికి రిజర్వేషన్సు కల్పించడం వల్ల అన్యాయం జరుగుతుంది. సమాజంలో మత పరమైన చిలిక వస్తుంది.

ఈ బిల్లులో చెప్పారు, ఎవరైతే ఇస్లాముని సముత్తారో వారందరూ ముస్లిములని అన్నారు. ఇది మత మార్పిడికి దారి తీస్తుంది. ఎవరు దీనిని సర్టిఫై చేస్తారు? ఎవరు చేయాలి? నేను మతం మార్చుకున్నాను అంటే వారికి రిజర్వేషన్సు కల్పిస్తారా? ప్రభుత్వం సర్టిఫై చేస్తుందా? ముస్లిము పెద్దలు సర్టిఫై చేస్తారా?

ఈ రోజు బి.సి.లకు సంబంధించి ఎడ్యూకేషను విషయంలో వీరిని ఆ కేటగిరిలో కలిపాము. నిన్నటి నుంచి ఈ చర్చ జరుగుతేంది. బిసి లకు సంబంధించి ఎడ్యూకేషను ఇన్సిట్యూషన్సులో స్కూలరుపిష్టులు లేకుండా ఇఖ్యందులు పడుతున్నారు. ఈ రోజు ముస్లిములను అందులో కలపడం వల్ల ఎగ్జిస్ట్యుట్ బిసిలకు ఉన్న బడ్జెటు సరిపోదు. బిసిలకు ఇప్పుడే స్కూలర్సిష్టులు రావడం లేదు. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలో, వ్యతిరమైన కాలేజీలలో రీయింబర్సమెంటు చేయడం లేదు. 2004 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రీయింబర్సమెంటు కోసం రూ.13 కోట్ల 21 లక్షలు కేటాయించగా ఈ సంవత్సరం దానిని రూ.6 కోట్లకు కుదించారు. దీని వల్ల 3 లక్షల 50 పేల మంది ప్రైవేట్ విద్యార్థులు రెస్యూపర్ కావలసిన వారికి ఫీజు మంజూరు కాదు. బిసిలకు సంబంధించి ఫీజు రీయింబర్సమెంటు, స్కూలర్సిష్టులు సరిపోవడం లేదు అంటూ బిసి విద్యార్థులు నెలల తరబడి థర్మలు చేస్తూ వుంటే మరి బడ్జెటు పెంచుతారా? ముస్లిములందరినీ తెచ్చి, కలిపితే వీరి బడ్జెటు పెంచాలి కదా? బిసిలకు సంబంధించిన స్కూలరుపిష్టుల్ని పెంచకుండా వారిని తెచ్చి కలిపితే బిసి లకు ఏ విధంగా న్యాయం చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది? ఆలోచన చేయాలి. ఈ రోజు ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఈ రోజు హదావుడిగా బిసి కమిషన్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఎందుకు ఏర్పాటు చేశారంటే, ముస్లిములను బిసిలలో కలపడం కోసం అని ముందే నీర్దేశం ఇచ్చారు. ఈ బిసి కమిషన్ ఏ విధంగా వని చేయాలో ప్రభుత్వం డైరెక్టర్ గానో,

ఇన్డియరెక్షాగానో నీరేశం ఇచ్చి, బిసి కమిషనును ఏర్పాటు చేశారు. శాస్త్రియ పద్ధతిలో బిసిలకు సంబంధించి ఎక్కుడెక్కుడ ఎన్ని జిల్లాలు తిరిగారో ఎన్ని మండలాలు తిరిగారో సర్వే చేశారా? ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు ముస్లిములు అందరినీ బిసిలలో చేర్పడం అంటే సహజంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు అన్యాయం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాము.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 58 సంవత్సరాలు అయ్యాంది. అయినా ఇంతవరకూ ముస్లిములు వెనుకబడి ఉన్నారంటే దానికి కారణం మీరు కాదా? మమ్మల్ని అంటున్నారు కాని, మేము కారణం కాదు. మేము రాష్ట్రంలో ఎప్పుడూ పరిపాలన చేయలేదు. 58 సంవత్సరాల తర్వాత కూడా ముస్లిములు వెనుకబడి ఉన్నారంటే, ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, విద్యాపరంగా వెనుకబడి ఉన్నారంటే దానికి కారణం ఎవరని అడుగుతున్నాము. పరిపాలన చేసిన మీ రెండు పార్టీలే దినికి కారణం. మీరు పరిపాలించినపుడు ఏం చేశారు?

సా. 6 . 10

కాబట్టి ఈ రెండు రాజకీయపార్టీలు .....

శ్రీ ఎన్ . కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఒకపై రిజర్వేషన్స్కు వెళ్లపరు అంటున్నారు . ఇంకొకపై వెనుకబడి వున్నారు అంటున్నారు . ఏమిగా పున్నారో మీరు డిస్ట్రిక్ట్ చేసుకుని చెప్పండి . మేము వెనుకడి పున్నారని రిజర్వేషన్ ఇచ్చాము . దగ్గర దగ్గర 7 మంది ఛైర్మన్లుగా గెలిచారు . 14 మంది వైన్ ఛైర్మన్లుగా గెలిచారు . We are committed to it. We are committed for helping Muslims and we will surely see that it is implemented properly. ఇంకా వీలుంటే ఎక్కువ కూడా ఇస్తాము . దాంట్లో డోట్ లేదు . వారు వెనుకబడి పున్నారో లేక ఫార్మార్డ్ పున్నారో మీరు డిస్ట్రిక్ట్ చేసుకుని చెప్పండి .

శ్రీ జి . కిషన్ రెడ్డి : ఎం . ఎల్ . ఎలును చేస్తున్నాము, శాసనసభలో మినిషన్లుగా చేస్తున్నాము, ఛైర్మన్లుగా చేస్తున్నాము, ఇంకా వైన్ ఛైర్మన్లుగా చేస్తున్నాము అంటే ముస్లిం సమాజానికి కావలసింది ఇది కాదు . చిత్తశుద్ధి ఉంటే 58 సంవత్సరాలు ఏమిచేశారు ? స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ముస్లింల విషయంలో మీరు ఎందుకు చిత్తశుద్ధితో పనిచేయలేదు ? మీరు వైష్ణవం చెందారా ? లేక ప్రజలు మీరు పూర్తిగా 58 సంవత్సరాలు అధికారం ఇవ్వలేదా ? జవహర్లాల్ సెప్రూ నుండి ఈ రోజు వరకు ముస్లింలు పెద్దశాతంలో కాంగ్రెస్కే వోటుచేశారు . మీరు ఎందుకు వారి అభివృద్ధికి పని చేయలేదు ? విద్యాపరంగా ఎందుకు అభివృద్ధి చేయలేదని అడుగుతున్నాము . అనేక రకాలుగా ఈరోజు ఒక రాజకీయ నివేదిక, రాజకీయ విధానాలు ఇప్పటి ముస్లిం రిజర్వేషను, మత ప్రాతిపదిక మీద రిజర్వేషన్ ఇస్తున్నారు . సామాజికంగా, విద్యాపరంగా వారు వెనుకబడినపున్నారని ఆలోచన చేస్తే ఈ రిజర్వేషన్ ఏదైతే ఇచ్చారో ఇది చాలా అన్యాయం . హిందూత్వ వివక్షత ఉన్న కారణంగా కొన్ని వర్గాలకు రిజర్వేషన్ ఇచ్చాము . వెనుకబడిన వర్గాలకు, పెద్దాల్లు తెగలు, పెద్దాలు కులాలు నీరంతా హిందూ సమాజంలో, సామాజికంగా అనేక కారణాలుగా వివక్షతకు గురిచేశారు కనుక ఆ వర్గాలకు రిజర్వేషన్ ఇచ్చాము . ముస్లిం సోదరులు వివక్షతకు గురి కాలేదు . వారిని ఏ విధంగా బిసి రిజర్వేషన్ క్యాడర్ క్రిందకు తెచ్చి రిజర్వేషన్ ఇచ్చారనే విషయం ఆలోచించాలి . ముస్లింలకు రెండు బెనిఫిట్స్ ఇచ్చారు . ఒకటి మైనారిపీ, రెండవది బిసి క్యాటగరీ . ఇప్పుడు 100 ఉంటే మూడు ఇచ్చేదాన్ని, అదే 100 లో ఇప్పుడు 5 మందికి పంచుతున్నాము అంటే బిసిలకు అన్యాయం చేస్తున్నామూ, న్యాయం చేస్తున్నామూ ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి . ఒక్క బిసి హోస్పిటు కొత్తగా కట్టలేదు . ఒక్క హోస్పిటు కట్టుకుండా, ముస్లింలకు బిసి రిజర్వేషన్ కల్పించడం కరక్కు కాదు, బిసిలకు న్యాయం చేస్తున్నామా? అన్యాయం చేస్తున్నామా ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది . ఇది పూర్తిగా వోటుబ్యాంకు పాలిటిక్స్ . ఇది ఈ మధ్యలో మన రాష్ట్రానికి సీతారాం ఏచూరి గారు వచ్చారు . రాజ్యంగ సవరణ చేయకుండా, ముస్లింలకు నిద్య, ఉద్యోగాలలో

రిజర్వేషన్ ఇవ్వడం తగదని సిపిఎం పాలిట్ బ్యారో నభ్యడు అన్నారు. ఇది చాలా స్వాగతించవలసిన విషయం. ఇప్పటికీ కానెస్ట్రుయాపన్ మార్కుండా ఇప్పుడు ఉన్న రాజ్యాంగంలో ఏ రకమైన చట్టం సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లడానికి అవకాశం లేదు. దీనిని ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఈ రోజు ఏదైతే, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలు సమాజంలో పున్నారు. ముస్లింలలో పున్న వెనుకబడిన వర్గాలను సామాజికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాల క్యాటగరీ క్రిందకు తెచ్చి రిజర్వేషన్ కల్పించండి. భారతీయ జనతాపార్టీ ఎప్పుడూ ముస్లింలలో, వెనుకబడిన సోదరులు, సామాజికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన సోదరులకు రిజర్వేషన్ తేవడంలో వ్యతిరేకులం కాము. వారిని ఆ క్యాటగరీ క్రిందకు తెండి. కానీ, ముస్లింలకు బిసి రిజర్వేషన్ కల్పించడం వలన న్యాయం జరగదు. ఇది మతాల మధ్య విద్యోపాలు, ప్రైర్ఫ్యాలు, విభేదాలు పెంచడానికి ఈ రిజర్వేషన్ ఉపయాగపడుతుంది. బిసి కమీషన్‌కు ట్రైం ఇవ్వకుండా ఈ రకమైన నివేదిక ఇవ్వాలని ముఖ్యముంతిగారు డైక్టేట్ చేసి కమీషన్ నివేదిక సేరుతో రిజర్వేషన్ కల్పించారు. ఇది ముస్లింల మీద ప్రైమర్తో కాదు. వోటుకోసం ఈ రిజర్వేషన్ కల్పించడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా కోరేది ఒకచే. రాజ్యాంగ పరంగా సెక్యులర్ కంట్రీలో, లౌకిక దేశంలో మతం పేరుమీద రిజర్వేషన్ అనేది ఓ. అర్ అంబేద్కర్‌గారు ఏ రకమైన అవకాశం ఇష్టాలేదు. ప్రభుత్వాన్ని కోరేది, ముస్లింలను, వెనుకబడిన వర్గాలను ఆదుకొలంటే, సేరలను తీసుకుని వచ్చి, ఇటిసి క్యాటగరీ క్రింద రిజర్వేషన్ కల్పించాలి గానీ మతపరమైన రిజర్వేషన్‌ను భారతీయ జనతా పార్టీ వ్యతిరేకిస్తుంది. ఇది రాష్ట్రంలోనే కాదు, అనేక రాష్ట్రాలలో చెడు సంప్రదాయాలు, చెడు విధానాలకు దారితీస్తుంది. ఈ దేశం మతపరంగా చీలిక రావడానికి దోహదం చేస్తుయని తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWAISI:

جناب اکبر الدین اویسی - ہمارے ساتھی مسٹر کرشناریڈی صاحب نے یہ کہے رہے ہیں کہ یہ لوگ مسلمانوں کو ووٹوں کے خاطر ریزرویشن دیے ہیں - دو، چار مسلمانوں کو ووٹروں کا عہدہ دیا گیا۔ میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ مسلمان چاہئے کامگر یعنی میں ہو، ملکودیشم میں ہو یا بی بے پی ہو۔ وہ اپنا عہدہ اپنے کروار اور تابلیت کی بناء پر عہدہ حاصل کرتے ہیں۔ اس واسطے نہیں کہ وہ مسلمان ہے اُنھیں عہدہ دیا گیا۔ آج مسلمانوں کو جو ریزرویشن دیا گیا ہے ان کے لامسٹریشن کو تسلیم کرتے ہوئے دیا گیا ہے

I want to go on record and say that when the reservations are given for Muslims, for instance my son when he grows up, I do not think that he is entitled for reservation in that five percent. There is a layer in that. He should come well prepared. The reservation would be given only to those who are economically backward, financially backward and educationally backward.

پولیس ایکشن کے بعد تخت و تاج لئے کے بعد، آصف جاتی حکومت کے خاتمے کہ آندھرا پردیش بننے کے بعد مسلمانوں کی بتابی و بر بادی ہوئی اور کسی کی نہیں ہوئی۔ جاگریں ہماری نہیں، نوابی ہماری نہیں، تخت و تاج ہمارا گیا، فٹ پا تھہ پر ہم آئے، بندیاں ڈھکلیے پر ہم آئے اور رکشے کی پاکنڈل مارنے پر ہم مجبور ہوئے۔ سب کچھ بتاہی ہماری ہوئی، بر بادی بھی ہماری ہوئی۔ کورنٹ نے نبی سی کمیٹی کو تائم کرنے میں کوئی جلد بازی نہیں کی۔

The Backward Class Commission has visited so many districts, so many places and they gathered all the necessary information.

سارے تفصیلات دیکھنے کے بعد مسلمانوں کو بی سی میں شامل کیا گیا۔ مسلمانوں کو main stream میں لانے کیلئے یہ اقدام کیا گیا جس کی ہم تائید کرتے ہیں۔ وہ لوں کیلئے کیا گیا ہے یہ لوگ کہتے ہیں۔ میں پوچھتا چاہتا ہوں کشن ریڈی صاحب سے کہ آپ کی پارٹی کے صدر رجتاب اڑوانی صاحب جناح صاحب کی مزار پر گئے ان کے سیکولردار کی تعریف کی۔ کیا یہ مسلمانوں کے وہ لوں کیلئے نہیں تھا۔ خیر یہ نہیں چاہیگے لیکن ان کی جو parent آر ایس ایس یہ کہتی ہے کہ اڑوانی کی جو مسلمانوں کو خوش کرنے کی جو پالیسی ہے اس کو ختم کرنا چاہئے۔ آج مسلمان اپنے وجود کا احساس اتنے طریقوں سے دلا دیتے ہیں کہ کوئی بھی حکمران ملک کے کسی بھی حصہ میں یا ریاست میں مسلمان کو ناراض کر کے حکومت نہیں کر سکتا۔ اس حقیقت کو اڑوانی اور بی جے پی بھی مسلمانوں کو قبول کرنے پر مجبور ہو گئی۔ اور اس حقیقت کا نتیجہ ہے کہ ہمارے چندرا ہاؤنائیز و صاحب بھی بولے کہ زندگی میں کبھی بھی اب بی جے پی کے ساتھ نہیں رہو گا۔ مسلمانوں کا وجود آج ہندو ہونے دو مسلمان ہونے دو، ہر طبقہ، ہر مذہب کو ملنے والوں کو ساتھ لے کر چلانا ہے۔ آج اس چیز کو ہر ایک سمجھ رہے ہیں کہ ہندوستان ایک سیکولر ملک ہے سیکولر پر جو رہیگا وہی حکومت کر سیگا۔ جب اڑوانی صاحب جناح صاحب کے مزار پر جا کر ان کی تعریف کرتے ہیں کیا یہ مسلم ووٹ بنک کیلئے نہیں تھا۔ میں اعتراض کرتے ہوئے یہ کہوں گا کہ کوئی بھی مسلم وزراء ہونے دو۔

पृष्ठा 6.20

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి : సర్, నేను అనేది, మన దేశానికి అనేక మంది ఇతర దేశాలకు చెందిన పెద్దలు వస్తూ వుంటారు. అట్లా వచ్చిన వారిని స్వర్గీయ శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారి సమాధి దగ్గరకు తీసుకెళతాము. ఇందిరా గాంధీ గారు ఎమర్జెన్సీ పెట్టారు, ఈ దేశంలో పత్రికా స్వేచ్ఛకు భంగకరమైన వసులను చేసారు, అందరినీ అరెస్ట్ చేసారు అని అంటామా, అనము. ఆమె చాలా మంచి వారని, చాలా గొప్పవారని అంటాము. అట్లాగే జిన్నా గారిలో వున్న మంచి తనం గురించి చెప్పడం జరిగింది, వారు చాలా గొప్పవారని చెప్పడం జరిగింది.

(మ్యాక్ కట్ చేయబడింది)

శ్రీమతి బి.చారారాణి : అధ్యక్షా, 2004 జూలై 12వ తేదీన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేషమ శాఖ వారి జి.ఐ. ఎంఎస్. 33 ద్వారా రాజ్యములోని విద్యా సంస్థలలో, ఉద్యోగాలలో, రాష్ట్రంలోని ముస్లిమ్లకు 5 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించడానికి నిర్రాయించి, జూన్ 20వ తారీఖు, 2005 నాడు గవర్నరు గారిచే ఆర్డర్నేస్ జారి చేయించడం జరిగింది. దానిని ఘట్ సెపణలోనే తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి కూడా స్వాగతించడం జరిగింది. నేడు మన దేశంలో పరిశీలించినట్లయితే, ముస్లిమ్లు అధిక శాతం మంది స్తవ్య ఏరియాలలో జీవిస్తున్నారు. వారు సామాజికంగా, ఆర్థికంగా, విద్యాపురంగా ఎంతో వెనుకబడి పోతున్నారు. ఈ సందర్భంగా రాష్ట్రంలో ముస్లిమ్ల పరిస్థితి ఎంతో అద్వాస్తున్గా మారుతున్న క్రమంలో ప్రభుత్వం వారి కోసం చక్కటి పథకాలను ప్రకటించవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది.

రాష్ట్ర జనాభాలో 9.2 శాతంగా పున్న ముస్లిమ్లకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కల్పించిన ఈ రిజర్వేషన్ వల్ల గతంలో అంటే 1992 సవంబరు 16వ తేదీన రిట్ పిటిషన్ నెం.డ్రెమ్ నెం.97/1991లో ఇందిరా పెశయ్ వర్షేన్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో భారత సుప్రిం కోర్టు రిజర్వేషన్లు మొత్తం సీట్లలో కాని, ఉద్యోగాలలో కాని, 50 శాతం మించరాదని తీర్పునిచ్చింది. అయితే అంతకు ముందు పున్న ఎస్.సి./ఎస్.టి./బి.సి. వర్గాల వారికి ఇచ్చిన రిజర్వేషన్ 46 శాతం పుండగా, ఇప్పుడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముస్లింలను బి.సి. ల జాబితాలో చేరుస్తూ, వారికి అన్ని విద్యా సంస్థలలో, ఉద్యోగాలలో 5 శాతం రిజర్వేషన్లను కల్పించడం వల్ల మొత్తం అన్ని వర్గాలకూ కలిపి ఇచ్చిన రిజర్వేషన్లు 51 శాతం అవుతాయి. ఇది సుప్రిం కోర్టు తీర్పుకు విరుద్ధం కనుక రిజర్వేషన్ విషయంలో రాజ్యాంగపరమైన, న్యాయపరమైన సమస్యలు తలత్తుకుండా ప్రభుత్వం తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది.

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 41 ప్రకారంగా దేశంలోని బలహీన వర్గాల ప్రజలను విద్యా విషయకంగా, మరియు ఆర్థిక విషయాలలో ప్రత్యేక శక్తి తీసుకుని మెరుగుపరచవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఎంతైనా పుంది. ఈ రాష్ట్రంలో మెనుకబడిన తరగతుల జనాభా మొత్తం 75 శాతం కంటే ఎక్కువగా పుంది. ఈ విధంగా జనాభాలో అధిక శాతంగా పున్న మెనుకబడిన తరగతుల వారికి సామాజిక న్యాయం కల్పించవలసిన అవసరం పుంది. ముస్లిమ్లకు ఉద్యోగాలలో, విద్యా సంస్థలలో రిజర్వేషన్లను కల్పిస్తున్న తరువాతలో బి.సి. కమీషన్ యొక్క అభిప్రాయాన్ని పూర్తిగా పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది. అంతే కాకుండా సుప్రిం కోర్టు ఆదేశాల ప్రకారంగా ఈ రిజర్వేషన్ ప్రయోజనాలను ముస్లిమ్లలో పున్న ధనిక వర్గాల వారు పొందకుండా, వారిని ప్రక్కన పెట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుంది.

ఎందుకంటే రిజర్వేషన్ ప్రక్రియ ద్వారా ప్రయోజనం పొందవలసిన వారు ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, విద్యా పరంగా మెనుకబడిన ముస్లిమ్లే కాబట్టి ధనికులు ఇందులో లేకుండా చూసుకోవాలి. రాష్ట్రంలో పున్న ముస్లిమ్లకు ఇంత వరకూ ఏ విధమైన ప్రాధాన్యమూ ఉద్యోగాలలో లేదు. అందుకని ముస్లిమ్లకు కల్పించిన ఈ రిజర్వేషన్లలో ఏ విధమైన అక్రమాలూ జరుగుండా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటూ, అన్ని రంగాలలో ఈ విధానాన్ని అమలు చేయడానికి సక్రమమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది.

ముస్లిమ్లకు 5 శాతం రిజర్వేషన్ అంటే చాలా తక్కువ కాబట్టి ప్రివేటు విద్యా సంస్థలలో కూడా ఈ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి రిజర్వేషన్ ప్రక్రియను కొనసాగిస్తే బాగుంటుంది. అయితే ఇదివరకే బాక్సర్డ్ క్లాసెన్ జాబితాలో చేర్చబడిన దూడేకుల, పింజారి, లడ్జ్ఫ్, సూర్యబాప్పు, మహాత్మర్ వంటి వర్గాలకు చెందిన ముస్లిమ్ ప్రజలు పున్నారు కాబట్టి అట్టిపొరు ఈ రిజర్వేషన్లకు అర్పలు కారు కాబట్టి వారి విషయంలో జాగ్రత్తలు పహించి, మిగిలిన ముస్లిం వర్గాల వారికి ఈ రిజర్వేషన్లను అందించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఈ రిజర్వేషన్ సదుపాయం ఈ మధ్యనే పూర్తిచేయబడిన ఎనెట్, ఇతర పోటీ పరిక్ల విషయంలో కొన్నిలింగ్లో అమలు పరచబడిందా లేదా అనేది సంబంధిత మంత్రిగారు తెలియజేయాలని కోరుతూ ఈ అవకాశాన్నిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలపు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, అసెంబ్లీలో పున్న అన్ని పక్కాల వారూ ఈ బిల్లుకు అనుకూలంగా మాట్లాడారు. కీషన్ రెడ్డిగారి గురించి నేను ఏమీ అనదలచుకోలేదు, వారి పార్టీ సిద్ధాంతానికి ఆయన న్యాయం చేసారేమో కాని, ఆ విషయాన్ని పక్కన పెడిటీ, అందరికీ ధన్యవాదాలమ తెలుపుతున్నాము. బేసిక్గా అన్ని పక్కాల వారూ మాట్లాడారు, కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు. డైరక్టగా ఈ బిల్లులో పొందుపరచిన ప్రతిపాదనలకు ఆటంకపరిచేసి కాని, మార్పులూ, చేర్పులు చేసే సూచనలు కాని, ఇందులో ఏమీ లేవు. దీని

ఎప్పకీవ ఇంపిమెంట్స్ కోసం ఏమేమి చేస్తే బాగుంటుందనే విషయంపై చాలా మంది చాలా సూచనలు చేయడం జరిగింది. క్లారిటీ కోసం ఒక్క విషయం క్లియర్ చేయడలచుకున్నాను.

ముస్లిమ్ లకు ఇప్పుడు ఇస్తున్న 5 శాతం రిజర్వేషన్కు, బిసిలకు ఇస్తున్న 25 శాతం రిజర్వేషన్కు సంబంధం లేదు. ఇప్పుడు అలోర్డీ ఇస్తున్న 46 శాతానికి అదనంగా ఇచ్చే 5 శాతం మాత్రమే. స్కూలర్సిప్ విషయాన్ని సి.ఎం. గారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. బి.సి.లకు ఇచ్చే రిజర్వేషన్లకు ప్రపోర్సెట్స్ గా అడ్మిషన్స్ కు వచ్చే ముస్లిమ్ మైనారిటీల వారికి, ఇన్కమ్ క్లైటీరియాగా నిర్ణయించాము కాబట్టి దానిని కన్సిడర్ చేసి ఖచ్చితంగా వారికి డబ్బులు అందే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటామని సభ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను.

ఎందుకంటే ఎంతో చిత్తశుభ్రతో చేస్తున్న వ్యవహారమే కాని, ఏదో ఆఫోమాఫ్రా, ఓట్ల కోసం చేసే వ్యవహారం కాదు. ఈ రోజున నేను గర్వంగా చెబుతున్నాను. మా ప్రభుత్వం డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారి నాయకత్వం చరిత్రలో నిలబడుతుంది. ఎందుకంటే ఇంత ఛైర్యం ఎవరికి లేదు. అంత ఛైర్యంగా అనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ మానిఫిస్టోలో పెట్టినపుడు మేము చేయగలుగుతామా అనే భయం పున్నపులికీ, జి.బ. ద్వారా తీసుకు వస్తే ఇమ్ముడియట్స్ గా రెండు సార్లు ఫెయిల్ అయ్యాము. కోట్ల విజయ భాసుర రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా పుండగా మేము జి.బ. చేసినపుడు కోర్టు దానిని కొట్టివేయడం జరిగింది, ఆ తరువాత మేము అధికారంలో లేకపోవడం జరిగింది.

ఇప్పుడు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కోర్టు ఆదేశాల ప్రకారం మేము ఇమ్ముడియట్స్ గా ఒక కమీషన్ ఏర్పాటు చేస్తే, ఆ కమీషన్ జిల్లా జిల్లాకూ తిరిగి, అందరినీ సంప్రతించి, ఒక బ్రాష్టోండమైన రిపోర్టు ఇస్తే, ఆ కమీషన్ రికమండెషన్సు గపర్చమెంట్ అమోదించడం జరిగింది, మరి అప్పుడు సెప్ట్ లేదు కాబట్టి మేము ఆర్డర్ నెస్ట్ ను ఇచ్చి, ముస్లిమ్ లకు 5 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పిస్తాని మేము ఇచ్చిన హామీని పులిఫీల్ చేసుకుంటూ, ఎంప్లాయ్ మెంట్ కోసం కూడా అదే రకంగా చర్యలు తీసుకుంటాము.

మీరు ఏదైతే జనరల్ సూచనలు ఇచ్చాలో వాటినన్నిటినీ పరిగణణలోకి తీసుకుంటాము. దీనిని బలపరిచిన అన్ని పక్కాల వారినీ హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తూ సి.ఎం. వారు అమెండ్ మెంట్ ఇచ్చినా దానిని ఇన్సిస్ట్ చేయనందుకు వారిని కూడా హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తూ, ఈ బిల్లును అమోదించాలని కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER: The question is :

" That the AndhraPradesh Commission for Backward Classes (Amendment) Bill, 2005 be taken into consideration. "

(PAUSE)

The motion was carried and the Bill was considered.

శ్రీ జి.కిప్పు రెడ్డి : సర్, మొత్తం రిజర్వేషన్లు 50 శాతం కంటే పెరగకూడదని సుఫీం కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుకు నిరుద్ధంగా రిజర్వేషన్ కల్పించినందుకూ, రాజ్యాంగంలో పొందుపరచిన లౌకిక వ్యవస్థకు భంగం కలిగే విధంగా మతపరమైన రిజర్వేషన్ కల్పించినందుకూ, ముస్లిమ్ లను బి.సి..లలో చేర్చి, బి.సి.లకు అన్యాయం చేసినందుకూ, భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున ఈ బిల్లును వ్యతిరేకిస్తూ మేము వాకోట్ చేస్తున్నాము.

(భారతీయ జనతా పార్టీకి చెందిన సభ్యులు వాకోట్ చేసారు)

సా.6.30

SRI D. SRINIVAS: Sir, I would like to set the records straight. సుట్రిం కోర్ట్ చాలా క్లారిటీతో జడ్జమెంల్ ఇచ్చింది. 50 శాతం దాటే ప్రయత్నం చేయరాదన్నది. But, then again, it varies from State to State depending upon the population. రిలవెంట్ స్టేట్స్‌లో ఇక్కడ వీకర్ సెక్షన్ పర్సంటేజ్ 80 పరకూ ఉంది కాబట్టి 59 పర్సంట్ ఇప్పుడంలో ఏమీ తప్పు లేదు. వారు ప్రాటస్ చేస్తే ఘరవాలేదు. క్రీమీ లేయర్ అనే కాసెప్ట్స్‌తో పెట్టారు. It is not applicable to everybody. కాబట్టి జాగ్రత్త తీసుకొని చేయడం జరిగింది.

MR. SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 and 3 and Clause 1 - Enacting Formula and Long Title and they are before the House.

The question is:

"That Clauses 2 and 3 and Clause 1 - Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 2 and 3 and clause 1 - Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: వారు నాకు ధన్యవాదాలు చెప్పారు. వారు సంతోషకరమైన మూడ్లో ఉన్నారు. రోశయ్యగారు ఇక్కడ ఉన్నారు. బి.సి. విద్యార్థులకు దాదాపు 80 శాతం మందికి స్కూలర్సిఫ్ రాలేదు. వారు చదువుకు దూరమయ్యే పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వారికి ఒక వాగ్ఫానం ఇవ్వమనండి. వారంతా సంతోషపడతారు. దయచేసి ఆ రకమైన అలోచన రావాలని కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER: I shall now request the Minister to move the Motion for passing the bill.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: నోముల నర్సింహాయ్ గారు ప్రతిపాదన పెట్టారు. నేను క్లియర్ చేయదలచాను. గత ప్రభుత్వంకన్నా కూడా మేము బి.సి. స్కూలర్సిఫ్ కి ఎక్కువగా అలోకేట్ చేసాము. వారి కన్నా ఎక్కువగా అలాట్ చేసాము. అందరి విద్యార్థులకు ఇవ్వాలనేది మా ఉధ్యోగం. లేదనే భావన కాదు. సాధ్యమైనంతవరకూ మేము కపర్ చేసే ప్రయత్నంలో ఉన్నాము. మొత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ డబ్బు వల్ల జరుగుతోంది. We will try to be liberal as far as possible, but due to financial constraints, ఎటువంటి పత్రిడులకు గురైనప్పటికీ సాధ్యమైనంత పరకూ విద్యార్థులందరికి ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తాము. ఒక సమీక్ష పెట్టుకొని త్వరలో దీనికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించే ప్రయత్నం చేస్తాము. రాసున్న బడ్జెట్లో ఇంకా కొంచెం అవౌంట్ ఎక్కువ చేసే ప్రయత్నం చేస్తామని మనవిచేస్తూ బిల్లును పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

SRI D. SRINIVAS (MINISTER FOR RURAL DEVELOPMENT AND BACKWARD CLASSES WELFARE): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Commission for Backward Classes (Amendment) Bill, 2005 (LA.Bill No. 20 of 2005) be passed."

MR. SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh Commission for Backward Classes (Amendment) Bill, 2005 (LA.Bill No. 20 of 2005) be passed."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

**3. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని విద్యాసంస్థలలో సీఎల్, రాష్ట్రపరిధిలోని పబ్లిక్ సర్విస్‌ములలో నియామకాలు లేదా పదపులలో ముస్లిం కమ్యూనిటీకి రిజర్వేషన్లు సమకూర్చు చిల్డ్లు
(2005, ఎల్.ఎ.నెం.21)(ఆమోదించబడినది)**

MR. SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh Reservation of seats in the Educational Institutions and of appointments or posts in the Public Services under the State to Muslim Community Bill, 2005 (LA.Bill No.21 of 2005) be taken into consideration."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

MR. SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clause 2 to 8, Clause 1 - Enacting Formula and Long Title and they are before the House.

The question is:

"That Clauses 2 to 8, Clause 1 - Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clauses 2 to 8, Clause 1 - Enacting Formula and long Title were added to the Bill.

MR. SPEAKER: I shall now request the Minister to move the Motion for passing the Bill.

SRI D. SRINIVAS (MINISTER FOR RURAL DEVELOPMENT AND BACKWARD CLASSES WELFARE): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Reservation of seats in the educational institutions and of appointments or posts in the Public Services under the State to Muslim Community Bill, 2005 (LA.Bill No.21 of 2005) be passed."

MR. SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh Reservation of seats in the educational institutions and of appointments or posts in the Public Services under the State to Muslim Community Bill, 2005 (LA.Bill No.21 of 2005) be passed."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

ప్రకటన

MR. SPEAKER: I am to announce to the House that the following Bills will be taken up by the Assembly tomorrow ie., Thursday, the 6th October, 2005 in the Evening Sitting:

- 1) The Andhra Pradesh Private Aided Educational Institutions Employees (Regulation of Pay) Bill, 2005.
- 2) The Andhra Pradesh School Education Teachers and other employees (Abolition of existing service cadres and Regulation of Recruitment and conditions of Service) Bill, 2005.
- 3) The Andhra Pradesh Farmers' Management of Irrigation Systems (Amendment) Bill, 2005.
- 4) The Andhra Pradesh Excise (Fourth Amendment) Bill, 2005.
- 5) The Andhra Pradesh (Regulation of Wholesale Trade and Distribution and Retail Trade in Indian Liquor, Foreign Liquor, Wine and Beer) (Amendment) Bill, 2005.
6. The Andhra Pradesh Mineral Bearing Lands (Infrastructure) Cess Bill, 2005.
7. The Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Bill, 2005.

The Amendments to the Bills will be received upto 10.00 AM tomorrow ie., 6th October, 2005.

The Minister for Marketing will move the Motion for taking into consideration the Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Bill, 2005.

ప్రభుత్వ చిల్డులు

**4. 2005, అంద్రప్రదేశ్ (ప్యాసాయ ఉత్పత్తులు, జీవధన) మార్కెట్లు (సపరణ) చిల్డు
(2005, ఎల.ఎ.నో.9)(ఆమోదించబడినది)**

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR MARKETING): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Bill, 2005 (LA Bill No. 9 of 2005) be taken into consideration."

MR. SPEAKER: Motion moved.

Now discussion on the Bill.

శ్రీ పి. కేశవ్: మంత్రిగారు ఒకసారి ఈ చిల్డు ప్రధాన ఉద్ఘేశ్యాలను నభకు వివరిస్తే బాగుంటుంది. దాని తర్వాత మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ బోత్సు సత్యనారాయణః అమెండ్మెంట్ యెక్క ప్రధానమైన ఉద్ఘేశ్యం ఏమిటంటే, ఇంతకుముందు మార్కెట్ కమిటీలో ఉండే బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ 14 మంది. అయితే ఇప్పుడు 18 మందికి పెంచడం జరిగింది. ముగ్గురు గ్రోయర్స్, ఒక బైయర్ ఉంటారు. స్పెషల్ మార్కెట్ కమిటీను ఏర్పాటు చేయడానికి నిర్దేశించబడింది. ప్రైవేట్ మార్కెట్స్ కూడా ఏర్పాటు చేయాలని తద్వారా రైతులకు లాభదాయకమైన గిట్టుబాటు ధర పచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వ ఆలోచన. అలాగే కాంట్రాక్ట్

ఫార్మింగ్ కూడా ఉంది. రైతులు వ్యవసాయం మొదలు పెట్టినప్పుడు గిట్టుబాటు ధర వచ్చేముందు కొనుగోలు ధర ద్వారా ఒక అగ్రమెంట్ పైన్ చేసి, చట్టబద్ధత అవ్వాలనేది ప్రభుత్వ ఉధీశ్వరం. ఈ కారణాలలో వీటిని బిల్లు రూపంలో తెచ్చామని తెలియజేస్తున్నాను.

(గౌ. సభ్యులు శ్రీ బి. వేదవ్యాస్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ పి. కేశవ్ మంత్రిగారు ఎయిమ్స్ అండ్ అబ్స్ట్యూ బుక్లో ఉన్నవి చెప్పారు. ప్రధానంగా రైతాంగం గురించి ఎక్కువ మాట్లాడుతున్న ప్రభుత్వం ఈచిల్లు తీసుకువచ్చి ఒకసారి బ్యాండ్, ఒక్కసారి ఏమ్స్ అండ్ అబ్స్ట్యూలో కాంట్రాక్ట్ ప్రైమింగ్ ఉంది. ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించిన విషయం ఉందంటే అది కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్. ఇక్కడ వారు దానిని వ్యతిరేకించారు, అక్కడ వెళ్లి దాని మీద ప్రేమ ఎక్కువ చూపారు. ప్రేమ అంతటితో ఆగలేదు. తరువాత ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డ్ అన్నారు. ప్రైవేట్ కిరణ వద్ద అన్న వ్యక్తి, ఈనాడు ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డ్ ని కొత్తగా ఏర్పాటు చేసే దిశగా పయనిస్తున్నారు. అందుకుగాను ప్రభుత్వం అడుగులు వేస్తోంది. ఇని కాక స్పెషల్ మార్కెట్ ఏర్పాటు చేయడం, నేపసల్ ఇంటిగ్రేషన్ ప్రాడ్యూజ్ మార్కెట్ ఏర్పాటు చేయడం కూడా ఉంది. దీనిలో మంచి, చెడు ఉంది. భిన్నమైన అభిప్రాయాలు వ్యక్తమపుతున్నాయి. తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రధానంగా కొన్ని అంశాలు ప్రభుత్వం ముందు పెట్టిదలచుకుంది. కార్పొరేట్ ఫార్మింగ్ గురించి చెబుతున్నారు. ఈ కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ డెఫిసిట్‌గా కార్పొరేట్ ఫార్మింగ్ వైపు వేసే తోలి అడుగు. ఈ రోజు పెద్ద పెద్ద కంపెనీలను ముందుకు తీసుకువచ్చి చిన్న చిన్న రైతులకు కాంట్రాక్ట్ ఇప్పమనడం .....

(అంతరాయం)

కుప్పంలో వచ్చిన ప్రాజెక్టులని అటు వైపు సుండి వారంటున్నారు. ఆ ప్రాజెక్ట్ మాడల్గా ఇరిగేషన్ సిస్టంని ఇంప్రూవ్ చేయాలని పెట్టింది . మైక్రో ఇరిగేషన్, ముందుకు పోతున్నారు. ఈనాడు వారే చంకలు గుద్దుకుంటూ బాగా ఉంది, మైక్రో ఇరిగేషన్ని మరింత అభివృద్ధి చేస్తామని ముందుకు పోతున్నారు. మంత్రులను అడిగితే చెబుతారు. కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించిన ముఖ్యమంత్రి ఈ పరిస్థితిలో అక్కడికి వెళ్లిన తరువాత దీనిని ఎంకరేజ్ చేస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో కార్పొరేట్ ఫార్మింగ్ వైపు పోవడం జరుగుతుంది. ఈనాడు టోబాక్ బాగా ఉన్న బైయర్ ఐటిసి తప్ప వేరే బైయర్ లేదు. కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ ఈనాడు ఇక్కడ పెడితే ఐటిసి చేతుల్లో రైతులు బక్కచిక్కిపోయే పరిస్థితి ఉంది. ఐటిసి లాంటి పెద్ద కంపెనీ చేతుల్లో చిన్న చిన్న మార్కెట్ రైతులు పడితే, అతను రేపు తన హక్కులను, ఏరు ఏమయితే చట్టంలో కలిపున్నారో ఆ హక్కులను ఎస్టాబిల్స్ చేసుకునే పరిస్థితి ఉండా అనేది అలోచించవలసిన అవసరం ఉంది.

సె.6.40

ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉందని చెపుతున్నాను. కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ పీరుతో రైతుకి సంకెళ్లు వేసే పరిస్థితిలో ఈ ప్రభుత్వం, పోతోంది. రైతుకి సంకెళ్లు వేసే పరిస్థితిని కల్పించ వద్దని చెపుతున్నాను. ఓ నాల్గుగైదు ప్రభుత్వ మార్కెటు యార్డులు తప్ప మిగిలిని సక్రమంగా పనిచేయలేకపోతున్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో ఉన్న ప్రభుత్వ మార్కెటు యార్డులకు సమాంతరంగా ప్రయినేటు మార్కెట్ యార్డుని ఏర్పాటు చేస్తే, ప్రభుత్వ మార్కెటు యార్డులు పూర్తిగా నిర్విర్యమైపోతాయని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రైవేటు మార్కెట్ యార్డులపై, ప్రభుత్వ నియంత్రణ ఏమాత్రం ఉందో ఈ బిల్లులో ఇక్కడా ప్రస్తుతించలేదు. ఈ బిల్లో రెండు మూడు అంశాలను జోడించారు. ప్రస్తుతం ఉన్న మార్కెటు యార్డు సభ్యులు సంఖ్య పెంచడానికి అభంతరం లేదు. ప్రభుత్వం పెంచుకోవచ్చు. చిన్న చిన్న టీఎస్ ఎవరు పెట్టాలి, ఏమిటన్సు విషయాలను చెప్పాలి కదా. ఇంత ముఖ్యమైన బిల్ని తీసుకువచ్చుడు అవేర్నెస్ ఫ్రెయేట్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఉన్న మార్కెట్ యార్డుల పరిస్థితిని చూస్తున్నాము. గుంటూరులో మార్కెట్ యార్డుకి రైతు సరకు తీసుకువచ్చి, వారం రోజులు అక్కడే పడుకొన్న కనీసం

పలకరించిన పరిస్థితి ఉందా, అని అడుగుతున్నాను. జిల్లా కలక్కర్, సి.ఎస్. మొత్తం యంత్రాగం ఉన్నా రైతుని పలకరించే పరిస్థితి నేడు లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రవేటు మార్కెటు యార్డు వారి దయాదాక్షిణ్యాలపై రైతుని వదిలేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. రైతులకు గిట్టుబాటుధర లేసపుడు, సీజన్ చివర్లో మినిమం సహార్స్ ప్రైస్ లేక మార్కెట్ ఇంటర్వెన్ ప్రోగ్రాం ద్వారా, ఇంట్రాన్ చేసిన మిర్చి గురించి చెపుతున్నాను. మినిమం సహార్స్ ప్రైస్ అనోన్ చేశారు. తక్కువ ధరకు అమ్మకొన్న పరిస్థితిని చూశాము. ధరలపై నియంత్రణ ప్రవేటు మార్కెటు యార్డులో ఎట్లా ఉంటుంది. మార్కెట్ ఇంటర్వెన్ ప్రోగ్రామ్లో అవసరమైనపుడు, ప్రవేటు మార్కెట్ యార్డులవారు ఏవిధంగా చేస్తారని అడుగుతున్నాను. రైతులను ఎట్లా కాపాడతారు. ఎవరి దయాదాక్షిణ్యాలపై రైతులను వదిలివేస్తున్నారో స్పష్టంగా చెప్పాలి. పత్రి, మొక్కజొన్సు వంటి వాటి విషయంలో సి.సి.ఐ., మార్కెట్, నాఫ్డ్ లాంటి సంస్థలు ఇన్వార్ట్ అయి ఉన్నాయి. వీరి నియంత్రణ లేక పోతే, వీరి ఇంటర్వెన్ లేక పోతే, సహార్స్ లేక పోతే, ప్రయినేటు మార్కెట్ యార్డు నడిచే పరిస్థితి వస్తే, సర్వ స్వతంత్ర రాష్ట్రంగా, ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీలాగా తయారుచేసే దిశగా అడుగులు వేస్తున్నామేమో అన్న విషయాన్ని ఆలోచించాలి. వ్యాపారం కోసం మార్కెటు యార్డులు క్రియేట్ చేస్తే, వ్యాపార నియంత్రణ పేరుతో రైతాగాన్ని వారి గుప్పెల్లో పెట్టుకొనే పరిస్థితి ఉంది. కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ లో కొంత పరకు షగర్ ఫౌండ్రీలను చూడగల్లతున్నాము. **Contract farming including market yard** అనే కావ్సెస్ట్ లో తీవ్రమైన పరిణామాలు ఉంటాయి. దీని విషయం ప్రభుత్వం పునరాలోచించాలని కోరుతున్నాను. స్పెషల్ మార్కెట్ తీసుకు పస్తామని అంటున్నారు. వీటి గురించి బిల్లో స్పష్టంగా చెప్పాలేదు. గుంటారు లో మిర్చి, టోబ్యాక్ తదితర పంటలు పండితే స్పెషల్ మార్కెట్ అనంత పూర్వంలో వేరుశనగ మార్కెట్ యార్డులో క్రియేట్ చేసుకొనే పరిస్థితి ఉంది. ఇది ఎంత పొరపాటు అంటే, మార్కెట్ ఫోర్సు అన్నింటిని కాదని, ఒక ఇండిపండెంట్ ఆర్గానిజేషన్‌ని క్రియేట్ చేసి, వారి చేతుల్లో మార్కెట్ ప్రోడక్షన్ డిమాండ్ కంట్లో వారికి పెడితే మార్కెట్ ఎకాసమీలనే ప్రిన్సిపల్ తో పనిచేయడు. చివరికి సష్టాయేది రైతే. బిల్లోని డిస్ట్రిబ్యూట్ విషయానికి వస్తే, ఎక్కుడైనా డిస్ట్రిబ్యూట్ వస్తే, రైతుకి గానీ, కంపెనీకి గానీ డిస్ట్రిబ్యూట్ సెటీల్మెంట్ అఫీసర్ ఉంటాడు. **within One month** లో చేసుకోవాలి.

Objectives and concepts బాగానే ఉన్నాయి. ఈ రోజు మార్కెటు యార్డులో సెక్లెటరీలు ఉన్నారు. ఆయన ఐ.టి.సి. లాంటి సంస్కరి, ఒక బక్కచిక్కిన రైతుకి మధ్య డిస్ట్రిబ్యూట్ వస్తే, అతను తీర్పు ఇచ్చే స్థాయిలో ఉన్నట్లు అతనికి క్వాలిఫికేషన్ కాంపిటెన్స్ ఉందా అన్నది ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వ వ్యవస్థలో ఇలా ఉండే పరిస్థితులు, ప్రోద్దల ప్రవేటు అర్గానిజేషన్లో క్రియేట్ చేస్తే, అక్కడ ఉన్న అధికారి డిస్ట్రిబ్యూట్ సెటీల్ చేస్తారా అనేది ఒక అంశం. మరొక క్లోబ్ ఉంది. **This is not challengeable in any court of law. Any action taken or any order passed in accordance with the terms and conditions of the contract farming Agreement shall not be called in question in any court of law.** అంటే ఆ అధికారిగా ఎవర్చి పెడుతున్నామో తెలియదు. ఆయన కాంపిటెన్స్ ఏమిటో తెలియదు. అతను రేపుప్రాధ్యాన రైతుకి వ్యతిరేకంగా తీర్పు చెపితే, కోర్టుకి వెళ్ళడానికి కూడా రైతులకి అవకాశం లేకుండా చేసే ఈ చట్టాన్ని అమెదించడం సవ్యమా, భావ్యమా అని అడుగుతున్నాము. అధ్యక్ష సభాసంలో ఉన్న మీరు కూడా రైతు కుటుంబం నుండి వచ్చారు. **Small and marginal farmers** యొక్క రైట్స్ ని ప్రాట్క్షచేయాల్సిన ప్రభుత్వం ఒక ప్రయినేటు అర్గానిజేషన్ చేతిలోదత్తత కట్టుపడే పరిస్థితి వస్తే రైతుకి దిక్కెవరు. మట్టి నేపసల్ కంపెనీలు గ్లోబల్ యొపిక్స్ ప్రిక్స్ ట్రియో చేస్తారు. విత్తనాలు, సీరు, ఫెర్రీలైజర్స్ ఇస్తామని అగ్రమొంట్ చేసుకొని, సీజన్ అనుకూలించకపోతే రోగాలు వచ్చి సష్టాయేతే ఆ రైతుకి కాంపిటెన్స్ ఇచ్చే మార్గం దీంట్లోకినిపించడం లేదు. అతను మాత్రం కాంట్రాక్ట్ సంకెళ్లలో బంధి అవుతాడు. కంటితుడుపు చర్యగా అతని టైటిల్ డీడ్ మారదని, కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ లోకి రాదన్న విషయం మాత్రం బిల్లో పెట్టారు. టైటిల్ డీడ్ మారకపోయినపుటికి, చాలా సీరియస్ రిపర్చ్స్ ఉన్న పరిస్థితి ఈ బిల్లులో కనిపిస్తున్నది. **MNC vs Small farmers** అనే situation ని ఈ ప్రభుత్వం క్రియేట్ చేస్తున్నది. రైతులకు ఏరకమైన సహార్స్ లేని చట్టాన్ని తీసుకు పస్తోంది. రైతులకు మేలుచేసే పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. **NDDB** లాంటి అర్గానిజేషన్‌ని ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో తీసుకు వచ్చే ప్రయత్నాలు చేశారు. **NDDB** పైన భిన్న స్వరాలు ఉన్నాయి. ఒక ఇండియన్ జెయింట్ **NDDB** లాంటి వ్యవస్థని పెడితే, ఇక్కడ ఉన్న విజయడియర్, ఇతర డెయిరీలు ఆ పథ్థతిలో ఎంత మాత్రం తట్టుకోగలుగుతాయన్న ఆలోచనలు గతంలో జరిగాయి. ఈ రోజు తాత్కాలికంగా లభి జరగపుచ్చని అనుకోవాలి.

(అంతరాయం)

మార్కెట్ ఎకానమికి ప్యాలిసేకంగా, కాంపిచెన్స్ క్రియేట్ చేయకుండా, రైతుని ఇతరుల దయాదాఖీణ్యాలపై ఆధారపడే పద్ధతిలో చేయడం సరైన చర్య కాదు. రైతులకు మంచి జరగాలను అలోచనతో ప్రభుత్వం ఉంటే, ఈ బిల్ ని వెంటనే సెల్క్షు కమిటీకి రెఫర్ చేయండి. అన్ని పార్టీల అభిప్రాయాలను సేకరించమని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కొట్టు సత్యనారాయణ :- అధ్యక్షా, మార్కెట్ యార్డుకి సంబంధించిన అమెండ్మెంట్ తీసుకు వచ్చారు. దాని పల్ల అంధ రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతాంగానికి చాలా మేలు జరిగే అవకాశం ఉంది. స్పెషల్ మార్కెట్లు, సహార్ మార్కెట్ కమిటీలకి అమెండ్మెంట్ తీసుకు వస్తున్నారు. దానికి, ముఖ్యంగా సెంట్రల్ గపర్స్మెంట్ మార్కెట్ కమిటీ రిపోర్టుపై ఒక ఎక్స్పర్ట్ కమిటీ వేశారు. అ కమిటీ చేసిన రికమండెషన్స్ ప్రకారం, ఏ రాష్ట్రంలోనైటే, అమెండ్మెంట్ చేసిన తరువాత ప్రభుత్వ మార్కెట్ యార్డులను చేసారో ఆ స్టోర్ మార్కెట్ని నిర్మించడంలో కానీ, మార్కెట్ యార్డుని నిర్మించడానికి కావాల్సిన ఇన్ఫోప్రోక్స్ డెవలప్మెంట్కి 25% సెంట్రల్ గపర్స్మెంట్ సబ్సిడీని ఇస్తోంది. ఆ రకంగా మార్కెట్లో లోకల్గా ఉన్న రైతులను కో-ఆర్డినేట్ చేయడానికి, రైతులకు సరైన ధర లభించడానికి ఉనయోగపడుతుందని ఎక్స్పర్ట్ కమిటీ రికమండ్ చేయడం జరిగింది.

సా. 6.50

దాని ప్రకారం ఇవ్వాళ మన దేశంలో చాలా స్టోర్లు ఆ రకమైన అమెండ్మెంట్ చేస్తున్నారు. అదే విధంగా, ఈ రోజు అంధ ప్రదేశ్లో అటువంటి సవరణ చేసినట్లయితే మనకు 25 శాతం సబ్సిడీ వచ్చే విధంగా ఎలిజిబిలిటీ వస్తుంది. ఎందుకంటే మార్కెట్ యార్డులో స్పెషల్ (సహార్) కమోడిటీన్ కోసం మనం స్పెషల్ మార్కెట్ యార్డులను ఏర్పాటు చేసుకునే అవకాశం ఉంది. ముఖ్యంగా ఈ రోజు విజయవాడ వద్ద ఉన్న ‘సున్న’ , మార్కెట్ యార్డును తీసుకున్నట్లయితే స్పృసిఫిక్ గా అక్కడ ప్రోడక్షన్ మామిడి పట్లు . అందువల్ల , దానికోసం అక్కడ ఒక ప్రత్యే మార్కెట్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడటే స్పృసిఫిక్ కమోడిటీన్ మార్కెట్ చేసే అవకాశం ఉందో అక్కడ , స్పెషల్ మార్కెట్ యార్డులను నిర్మించడానికి అన్ని రకాలా అవకాశం ఉంది. దానికి కావలసిన సబ్సిడీని ఏర్పాటు చేసుకోవడానికిగాను సెంట్రల్ గపర్స్మెంట్ నుంచి మనకు అన్ని రకాల సహకారం అందే అవకాశం ఉంది.

ముఖ్యంగా ఈ మార్కెట్ యార్డులలో గతంలో 14 మంది డైరెక్టర్సు ఉండే వారు. ఇప్పుడు దానిలో బిసి, మైనారటీస్, విమెన్కు కూడా అవకాశం కల్పించడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు రిజర్వేషన్ కలిగిన ముగ్గురు సభ్యులు ఉండే వారు. ప్రస్తుతం ఆ సంఖ్యాను మూడు మంచి ఐదుకు పేంచడం జరిగింది. అందువల్ల సభ్యుల సంఖ్య 18 మంది సభ్యులుగా ఇప్పుడు మార్పడం జరిగింది. అందువల్ల ఈ రోజు మైనారటీస్, బిసి మరియు విమెన్కు మార్కెట్ యార్డుల ద్వారా మరింత మెరుగైన సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయడానికి మనకు అవకాశం వచ్చింది. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల మిగిలిన వర్గాలకు కూడా ఇందులో అవకాశం కలిగింది. అలాగే స్పెషల్ కమోడిటీకు సంబంధించిన మార్కెట్ యార్డులు నిర్మించడం కోసం, కావలసిన స్పెషల్ మార్కెట్ కమిటీలను ఒక ఎమెండ్మెంట్ తీసుకు రావడం ద్వారా కాన్సిస్ట్యూట్ చేసుకునేందుకు అవకాశం కలుగుతుంది. దాని వల్ల లోకల్గా ఉండే ప్రోడక్షన్స్ ను ఏ విధంగా మనం మార్కెట్ చేసి రైతులకు స్పృసిఫిక్ గా న్యాయం చేయగల అవకాశం ఉంది.

అలాగే కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ గురించి గౌరవ శాసన సభ్యులు, మిత్రులు కేశవ్ గారు చెప్పారు. ఆయన ఘగర్ ఫ్యాక్టరీల గురించి, ఐ.టి.సి గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఘగర్ ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించిన కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ విషయానికి వస్తే అక్కడ స్టోట్టర్ల మినిమం ట్రైన్ అనేది సెంట్రల్ గపర్స్మెంట్ ఫిక్స్ చేస్తున్నది. అందుకోసం స్టోర్ గపర్స్మెంట్ ఇంకా ఏమైనా సప్లై ప్రైస్ పెంచాల్సి ఉంటుందా లేదా అన్నది జరుగుతున్న రికవరీ మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. దానిని బట్టి పెంచే అవకాశం

ఉంది. గత ప్రభుత్వం వాయములో ఇటువంటి ఎన్.ఎమ్.పి. సంట్రల్ గవర్నమెంటు నిర్లయించిన తర్వాత కూడా అక్కడ రికవరీ మీద ఇక్కడ ఉన్న కొంతమంది ప్రెయివేటు ఫ్యాక్టరీల యజమాన్యాలు ఆ రికవరీ ప్రైస్ ఇష్టకుండా రైతులకు మొండి చేయి చూపాయి. గత 9 సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్న టిడిపి పార్టీ వారు అవిసితితో ఫ్యాక్టరీ యజమానులకు పత్రాను పరికి ఆ రైతులకు అన్యాయం చేయడంపై మొగ్గు చూపారు. కానీ వారికి డబ్బు పేచేద్దామని, సంట్రల్ గవర్నమెంట్ నిర్లయించిన ధర మేరకు పేచేద్దామని చేయలేదు. రైతులు కోర్టుకు వెళ్లినా ప్రభుత్వం తరపున కొంటర్ ఎఫిడివిట్ కూడా వారు పైర్ చేయకుండా రైతులకు అన్యాయం చేయడం జరిగింది. అలాంటిది ఈ రోజు వాళ్ల కాంట్రాక్టు ఫార్మింగ్ గురించి మాట్లాడుతున్నారు. కాంట్రాక్టు ఫార్మింగ్ అంటే ముఖ్యంగా ప్రైసిపల్ గూడుకు సంబంధించినది. వెజిటబుల్స్ అండ్ ప్రాట్స్ కు సంబంధించిన రైతులు పండించిన పంటకు మనం సరైన గిట్టుబాటు ధర ఇష్టిస్ట్యూన్స్ మా? దానిని ప్రభుత్వ అజమాయిస్తే మనం కంట్రోల్ చేయగలగుతామా అని ఆలోచించినపుడు ఈ కాంట్రాక్టు ఫార్మింగ్ గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది.

ముఖ్యంగా ఈ రోజు పుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఇండస్ట్రీ గురించి అందరూ మాట్లాడుతున్నారు. అది ఈ రోజు పయబుల్గా ఉందా? సిక్ యూనిట్స్ గురించి ఆలోచిస్తే, ఇష్టటికిస్టుడు కొత్త ఇండస్ట్రీస్ పస్తున్న, ఎప్పిసింగ్ ఇండస్ట్రీస్ అన్న కూడా సగానికి పైగా సిక్ యూనిట్స్గా ఉన్నాయి. దీనికి కారణం కాంట్రాక్టు ఫార్మింగుకు అగ్రిమెంటు లేకపోవడం. అలాగే దానికి స్టోట్యూటర్లీగా ఎలిజిబిలిటీ లేకపోవడం, అలాగే ఆ కాంట్రాక్టు ఫార్మింగ్ ఏ విధంగానూ నిబంధనలకు అనుగుణంగా లేకపోవడం కారణం. రైతు పండించిన పంటపై రైతులకు ఎంత సేపూ తాము పండించే పంట ప్రోడక్షను పై ఆదాయం ఎంత పస్తుందోనని చూస్తున్నారు. అలా చూసి తర్వాతి సంవత్సరం ఆ ప్రోడక్షను మీద వాళ్ల అన్ కంట్రోలబుల్ ఏరియాలలో ఈ అగ్రికల్చర్ ఫార్మింగ్ చేయడం మూలంగా అక్కడ ఉన్న ప్రోడక్షను ఎక్కువ అయ్యి, దానికి సరైన మార్కెటింగ్ లేక రైతు సష్టాయే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. ముఖ్యంగా టమోటా, ఇంకా వేరే ఐటమ్స్ గురించి తీసుకుంటే కన్స్యూపర్ కోసుక్కొల్సేని విధంగా కేసీ 10, 15, 20 రూపాయలు అపుతుస్తుది. ఇటువంటి పరిస్థితిలో కన్స్యూపర్ అక్కడ ఉన్న కూరగాయల దేటు పండ్ల దేటు పెరిగాయని గ్రోలు పెట్టడం మనం చూస్తున్నాం. అదే విధంగా రైతులందరూ ఏది లాభసాటిగా ఉందే దాని మీద ఎక్కువ ఏరియాలో కల్పివేట్ చేయడం మూలంగా మార్కెట్లోకి వచ్చిసటువంటి పస్తుపులకు సరైన మార్కెట్ డిమాండు లేక రైతుకు అమ్ముకోడానికి ట్రాన్స్పోర్టేషను ఖర్చులు కూడా దొరకక వాటిని పారచోనే పరిస్థితి ఉంటోంది. దీనిని కంట్రోల్ చేయడం కోసం గవర్నమెంటు ఏ విధమైనటువంటి అజమాయిస్తే ప్రభుత్వం చేయబోతున్నది? అలాగే, ఈ పరిస్థితిలో కాంట్రాక్టు ఫార్మింగ్ ఉంటే రైతు పెరిపబుల్ ఐటమ్స్ కొడిటీస్ ఉత్పత్తి చేయడానికి ముందుకు పస్తుస్తుపుటికీ, దానికి మినిమం సహార్పు ప్రైస్ రావాలంటే, అక్కడి పుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఇండస్ట్రీస్ వారు లేక మిగిలిన వాళ్ల ముందుకు రావాలి. అప్పుడు దానికి స్టోట్యూటర్ కమిటీ వేసి, దానిని లీగలైజ్ చేసి ఒక ఆర్టిషెటర్ ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ రోజు ఏదైతే మార్కెట్ ప్రైస్ ఒకటి ఫిక్స్ చేసిన తర్వాత, మార్కెట్లో వేరియేషను వచ్చి, రైతు సష్టాయే పరిస్థితి వస్తే, బయట మార్కెట్ ఎక్కువగా ఉన్నపుడు దానిని కంట్రోల్ చేయడం కోసం ఆర్టిషెటరును జిల్లా కలెక్టరు లేదా మార్కెట్ డైరెక్టరు లేదా లోకల్గా అక్కడ ఉన్న జాయింట్ డైరెక్టరును ఆర్టిషెటరుగా పెడితే ఈ కాంట్రాక్టు ఫార్మింగ్ రైతులకు సూటికి సూరు శాతం మేలు జరగడానికి అవకాశం ఉంది.

అదే విధంగా పుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఇండస్ట్రీను మనం ఎంకర్జ్ చేయాలి అనుకుంటున్నాము. అప్పుడు పుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఇండస్ట్రీ కూడా సరైనవ్వు కావడానికి కూడా ఈ విధమైన అవకాశాలు కలుగుతాయి. దీనిని బట్టి కాంట్రాక్టు ఫార్మింగ్ ద్వారా రైతులకు పూర్తిగా మేలు, న్యాయం జరిగే అవకాశం ఉంది.

అదే విధంగా, ఎన్డిడిపి లాంటి సంస్థలు అంధ ప్రదేశికు తీసుకు వచ్చినట్టే మంచి జరుగుతుందని ఇక్కడ దీనిలో సవరణ తీసుకు రావడం జరుగుతోంది. ఈ రోజు ఎన్డిడిపి ఒక్క డెయిరీ డెవలప్మెంట్కే పరిమితం కాకుండా పండ్ల మరియు కూరగాయలుగా మార్పు చేయడాన్ని మొదలు పెట్టారు. ఈ రోజు కర్మాటక, ఫిల్స్లీలలో సప్రుల్ మార్కెట్ అని ఒక

కొత్త మార్కెట్సు డెవలెప్ చేస్తున్నారు. అందుకోసం, ప్రతి గ్రామంలో అక్కడ ఉన్న శార్కర్స్ అసోసియేషన్ ఏర్పాటు చేసి క్వాలిటీ ప్రొడక్షన్సు ఉత్పత్తి చేసే ఏర్పాటు చేసి, క్వాలిటీగల పెజిటబుల్గానీ , ప్రాట్సు గానీ వాటికి ప్రత్యేకంగా మంచి మార్కెట్ వచ్చే విధంగా రైతులకు ఒక అవగాహన కలిగించాలి. దాని ద్వారా నాణ్యాతము పెంచే విధంగా వారు ఒక మంచి మార్కెట్ నెట్ పరుగుము కూడా వారు డెవలెప్ చేస్తున్నారు. అటువంటి మార్కెటీంగ్ నెట్ పరుగు మన ఆంధ్రలో కూడా వచ్చినట్లయితే మనం, మన రైతులు నేపస్ట్ కాంపిటీషన్లో కూడా తట్టుకుని మన రైతాంగానికి సరైన నేపస్ట్ ప్రైస్ రావడానికి అది ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి, ఇటువంటి సవరణ ద్వారా ఎన్డిడిపిని ఇక్కడకు తీసుకు వచ్చినట్లయితే రైతులకు మేలు జరుగుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. తమ ద్వారా అటువంటి సవరణ తీసుకు రావలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఈ రోజు మార్కెటీంగ్ యార్డుకు సంబంధించి అక్కడ ఉన్న ఛైర్మన్ ద్వారా గానీ, ఇంకోక విధంగా గానీ , లేక పశ్చి ఏదైనా మిన్ యూజ్ అయినప్పుడు అది ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వచ్చి , వాళ్ళ మీద అజమాయిషీ చేయడానికి సమయం ఎక్కువ అవుతుంది కాబట్టి , దానిని డైరెక్టర్ లెవల్లో వారికి అటువంటి పవర్స్ రెగ్యులేట్ చేయడానికి సవరణ చేయడం కొరకు మనమంతా అభిలసించాల్సి ఉంది. ప్రభుత్వం కూడా దీని మీద పూర్తి అజమాయిషీతో అక్కడ ఉన్న మార్కెట్ యార్డులు ఎప్పుడైనా దారి తప్పతే , వాటిని అదుపు చేయడానికి, కంట్రోలు చేయడానికి అన్ని రకాలుగా ఉపయోగ పడుతుందని మీ ద్వారా నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, ఇటువంటి యార్డులో సవరణ తీసుకు వచ్చి రైతులకు మేలు చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

రా.7.00

శ్రీ క. వెంకట నర్సయ్య: వ్యవసాయరంగం సంక్షోభంలో ఉన్న పరిస్థితుల్లో 66వ చట్టానికి సవరణలు తీసుకువస్తూ బిల్లు తీసుకురావటం ఆ రంగాన్ని మరింత సప్పాలలోకి సెట్టుటానికి దోహదంచేస్తుంది. రైతు సంబంధం ఉన్న శాసనసభ్యులు ఉన్నటువంటి ఈ శాసనసభలోని సభ్యులు ఆలోచించవలసిన సమస్యగా దీనిని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బిల్లు విషయంలో జాగ్రత్త వహించాలని కోరుతున్నాను. దూరదృష్టితో ఆలోచించి ఇది సరైనది కాదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈ బిల్లు తీసుకువచ్చిన ప్రధానమైన ఉద్దేశ్యం మంత్రిగారు చెబుతూ గిట్టుబాటు ధర వచ్చే అవకాశం ఉన్నదని చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని సుప్పంగా మనం ఆలోచిస్తే కమిటీలను విప్పుతపరచటం, ప్రైవేటు మార్కెట్యార్డులను ఆమోదించటంవంటి ప్రత్యామ్నాయాలు ఉన్న మార్కెట్లలో గిట్టుబాటు ధరలు వస్తాయా? గిట్టుబాటు ధరల విషయంలో అనేక సందర్భాలలో ఆందోళనలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా తెలంగాణా, కర్ణాటక, గుంటూరువంటి పరిమితమైన ప్రాంతాలలో మార్కెట్యార్డులు ఒక రకంగా పనిచేస్తున్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మార్కెట్లో ధరలు పడిపోయినప్పుడు రైతాంగం కొన్ని సందర్భాలలో కొంతమేరకు ఆందోళనలు నిర్వహించి సాధించుకున్న అనుభవాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం తరపున అనేక పట్టణాలలో, అనేక ప్రాంతాలలో మార్కెట్యార్డులు ఉన్నపుటికీ అని గోడాన్నను అద్దెకు ఇవ్వటానికి పరిమితం అయ్యాయి తప్ప ప్రయోజనకరమైన పద్ధతుల్లో పనిచేయటంలేదు. అనేక ఎకరాల్లో భవనాలు కట్టి నిర్మించబడినట్టి మార్కెట్యార్డులు నిరుపయోగంగా ఉన్న పరిస్థితి ఉన్నది. ఉన్న మార్కెట్యార్డులలోనైనా సరైన ధర కోసం ప్రభుత్వంపై ఆందోళనలు నిర్వహించి సాధించుకునే అవకాశాన్ని కోల్పియేట్లు చేయటమే ఈ బిల్లుయొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యమని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రభుత్వ మార్కెట్యార్డులలో కమిటీలను పెంచవచ్చును. అయితే దానిద్వారా వచ్చే ప్రయోజనం ఏమిటి? కమిటీలను పెంచబడిన పరిమితం అపుతుందా? ప్రభుత్వ మార్కెట్యార్డులలో ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో కూడా ప్రైవేటు వ్యాపారస్తుల పెత్తనం నడుస్తుందే తప్ప, ప్రైవేటు వ్యాపారస్తుల దోషించే కొనసాగుతుంది తప్ప మరొకటి జరగటంలేదు. అందుకే కొన్ని సందర్భాలలో ఆందోళనలు, పోరాటాలు నిర్వహించే పరిస్థితి ఉన్నాంది. దోషించి నివారించబడిన మార్కెట్లలో జరుగుతున్న పోరాటాలను నిర్వహించి ఈసాందు ప్రైవేటు మార్కెట్యార్డులకు అవకాశం కల్పించాలని చూస్తున్నారు. ప్రైవేటు మార్కెట్యార్డులు ఏర్పడిన తరువాత ఆందోళనలద్వారా వారిపై ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి సరైన ధర సాధించే అవకాశం ఉండదు. వారి స్వాధీనంలో ఉండే మార్కెట్యార్డులలోని నిబంధనలు రైతులకు ఆమోదయోగ్యంగా ఉండవు.

అనలు ఈ ఆలోచనే ప్రపంచబ్యాంక్ ద్వారా వచ్చిన ఆలోచన. గత ప్రభుత్వంగాని, ఈ ప్రభుత్వంగాని ప్రపంచబ్యాంక్ వారు తయారుచేసినటువంటి *Unlocking Growth Opportunities in Andhra Pradesh*కు అనుగుణంగా మార్కెట్ శక్తులకు స్వేచ్ఛ కలిగించేందుకే ఈ ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డ్లను ఏర్పాటుచేసే ఆలోచన మన ముందుకు తెచ్చారు. ఎక్స్పర్ట్ కమిటీ ఇచ్చే సూచనలు, వారికి అనుగుణమైన మార్కెట్లో కేంద్రప్రభుత్వంద్వారా వచ్చినటువంటి వాటిని మనం ఆమోదించాలి. ఈ మోడల్ చట్టం రూపొందించటానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కొంత ప్రయత్నం చేసింది. కేంద్రప్రభుత్వంయొక్క ఆదేశాలమేరకు కొంత ప్రయత్నం చేసింది. చట్టం వస్తే బహుళజాతి సంస్థలు, కార్బోరైట్ సంస్థలు సాంత మార్కెట్లు ఏర్పాటుచేసి, మార్కెట్లోకి ఎవరినీ రానీయకుండా, ఇష్టం వచ్చిన సరుకును ఇష్టం వచ్చిన రేటుకు కొనుగోలుచేసే అవకాశం ఉన్నది. ఇప్పటివరకు ఉన్న అరకొర నియంత్రణ, నిబంధనలు కూడా తొలగించే అవకాశం చట్టంద్వారా రావచ్చు.

తెలంగాణా, ఆంధ్రాలోని గుంటూరు, రాయలసీమలోని కర్కులు మొదలైన మార్కెట్ యార్డ్లలో కొన్ని సందర్భాలలో ఆందోళనలు నిర్వహించి సాధించుకునే అవకాశాలను కూడా మనం కోల్పోతామనే విషయాన్ని తెలియచేస్తున్నాము. ప్రభుత్వపు అజమాయిపీలో నడిచే మార్కెట్ యార్డ్లలోనే అనేక అంశాలు జరుగుతున్నాయి. తూనికలు, కొలతల విషయంలో ఇప్పటికే మోనం జరుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఎలక్ట్రానిక్ కాటాలను పెట్టాలంటే ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు సప్లైచేసిన పరిస్థితి లేదు. ఖమ్మం మార్కెట్లో గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఎలక్ట్రానిక్ కాటాలను తీసుకురావాలని పెద్దయిత్తున అందోళనచేసినపుటికీ ప్రభుత్వం స్వందించి ఆ కాటాలను ఏర్పాటుచేయలేదు. ప్రభుత్వ అజమాయిపీలోనే కానిది ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డ్లను ఏర్పాటుచేస్తే సౌకర్యాలు ఏనిధంగా ఉంటాయో ఒక్కసారి ఆలోచించండి.

మార్కెట్లో కాంట్రాక్ట్ వ్యవసాయ పద్ధతుల్లో అనుసరిస్తున్న విధానాల్లో చాలా లోపాలు ఉన్నాయి. వాటివలన సష్టదాయకమైన పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. కర్కులులో పండిన టమోటా కలర్ సరిగా లేదని కాంట్రాక్ట్ వ్యవసాయ పద్ధతిలో దానికి రేటు సరిగా ఇవ్వమండా నెగ్గిజెన్స్ పవీస్తున్న పరిస్థితి ఉంది. అదేవిధంగా అనంతపురంలో పండిస్తున్న బోప్పొయికి కిలో అర్పై, డెబై పైసలకంటే ఎక్కువ ఇవ్వటంలేదు. అయితే అదే బోప్పొయికి కలకత్తాలో ఇర్పై నుండి ఇర్పై అయిదు రూపాయలవరకు చెల్లిస్తున్నారు. నిబంధనలకు అనుగుణంగా వపుహరిస్తే రైతును రక్కించటానికి అవకాశం ఉన్నది.

వ్యవసాయరంగం ఈనాడు సంక్లోభంలో ఉన్నది. అన్నపూర్ణగా పిలవబడే ఆంధ్రాప్రాంలో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే స్థితి వచ్చింది. ఇప్పుడు కొంతవరకు బెటర్. నీటి వసులు కల్పించటం, కరెంట్ చార్జ్లను తగ్గించటం అనేవి అభిసందేశమైన అంశాలు. అదేవిధంగా మార్కెట్ యార్డ్లలో జరిగే దోషించి అరికట్టి గ్యారంటీగా గిట్టుబాటుధర ఇచ్చే అవకాశాలను మంత్రిగారు చెప్పాలి. ఆ అవకాశం ఎక్కుడా కన్పించటంలేదు. గతంలో ఈ రకమైన దోషించి గురైన కారణంగానే, గిట్టుబాటుధర లేనందువలననే రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నట్లుగా ప్రధానంగా కన్పిస్తోంది. ఆత్మహత్య చేసుకునే దుస్థితికి తెచ్చిన పరిణామాలనుండి రైతును ఆదుకోవాలినికి, గిట్టుబాటుధర కల్పించటానికి, వ్యవసాయరంగాన్ని నిలబెట్టటానికి ప్రైవేట్ మార్కెట్లద్వారా అవకాశం ఉండని ప్రభుత్వం చెబుతున్న విషయం అపోస్యమైన మాట తప్ప మరొకటి కాదు. ఇది వాస్తవం కాదు. దీనిద్వారా రైతును మరింత ఇబ్బందులకు గురిచేసే అవకాశం ఏర్పడుతుంది.

ఆంధ్రదేశంలో సహకరించని విధానాలు ఏమి ఉన్నాయనేడి ఆలోచన చేయాలి. వ్యవసాయరంగ సంక్లోభానికి కారణమైన అంతర్జాలీయ వ్యాపారమంస్థలైన డబ్బుఫీబి.బి. పీరుతో సంపన్నదేశాలు 80% రాయతీతో నాణ్యమైన 1429 సరుకులను మన దేశంలో దిగుమతిచేస్తే, మన రాష్ట్రంలో దిగుమతిచేస్తే 10% కూడా సపోర్ట్ ఇవ్వమండా సహకరించని మన ప్రభుత్వం చేతలతో ఆర్దీక దుస్థితికిలైనై అప్పులపాలైన ఈ వ్యవసాయరంగం పండించిన పంటలు ప్రపంచపోటీకి నిలబడతాయా? మన దేశంలో

దిగుమతిచేసిన సరుకులతో మన సరుకులు పోటీకి నిలబడిగలిగే అవకాశం ఉన్నదా? ప్రైవేటు మార్కెట్లద్వారా మనం పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటుధర కల్పిస్తామనేది హౌతుబద్ధం కాదు. ప్రైవేట్ మార్కెట్కు అవకాశం ఇవ్వటం అనేది మరింత దోషిణి కొనసాగించబానికి వీలుకల్పిస్తుంది తప్ప మరొకబే కాదు.

రైతు సమస్యలపై జయతీఘోష్ కమిషన్సు వేశారు. అందులో ఏరకమైన ప్రతిపాదనలు వచ్చాయి? మార్కెట్యార్డ్లను పటిష్టురచాలని, సరైన అవకాశాలు కల్పించాలని, మర్థతుధర విషయంలో సరైన నిర్లయాలు తీసుకుని ప్రైవేటు దోషిణినుండి రైతులను ఆదుకోవాలని చెప్పటం జరిగింది. అని కాదని ఈనాడు ప్రైవేటు వ్యాపారస్తుల చేతులలోకి పంపించటం సరికాదు. సరైన పద్ధతుల్లో ఆలోచించాలి. ప్రపంచంలో, ముఖ్యంగా మన దేశంలో గత ఎంతో కాలంనుండి ప్రైవేటీకరణవలన అనేక సందర్భాలలో ఏర్పడిన సప్టోలను చూశాము. ప్రైవేటీకరణ విషయంలో పోరాటాలు, ఉద్యమాలు నడుస్తుంటే వ్యవసాయరంగంలో, ముఖ్యంగా మార్కెట్లలో కాంట్రాక్ట్ పద్ధతుల్లో ప్రైవేట్ మార్కెట్యార్డ్లనుపైట్టి రైతాంగాన్ని ఈ రకంగా దోషిణిచేయటానికి అవకాశం కల్పించటం సరైనది కాదు.

రా.7.10

అందుకని ఈ రకమైన సమస్యలనుండి రైతులను ఆదుకోవడానికి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చర్యలు తీసుకోవటసి వుంది. అటువంటి చర్యలు తీసుకోకుండా కేంద్రప్రభుత్వం ప్రపంచ బ్యాంక్ ఆదేశాల మేరకు వ్యవహారించడం జరుగుతున్నది. రైతు ఎదుర్కొంటున్న కనీస సమస్యల పట్ల దృష్టి సారించి రైతులు ఎదుర్కొంటున్న ఇలాంటి సమస్యలను ఆదుకునే విషయంలో త్రధ చూపించాలి. ముఖ్యంగా కల్తీ విత్తనాల విషయంలో గాని, కల్తీ ఎరువుల విషయంలో గాని అవసరమైన చట్టాలు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఉదాహరణకు మా జిల్లాలో ఈ సంవత్సరం నూజివీడు సీడ్స్ వారు అమ్మున కల్తీ విత్తనాల పలన, బి.ఎపీ విత్తనాల పట్ల పందల, వేల ఎకరాల్లో పంటలు మొలవకపోవడం పట్ల పెద్ద ఎత్తున రైతాంగం అందోళనలు నిర్వహిస్తే దాదాపు కోటి రూపాయల వరకు రిట్న తీసుకోచ్చిన పరిస్థితి ఉంది. ఈ రకమైన పద్ధతులలో కేంద్ర ప్రభుత్వం కాని రాష్ట్రప్రభుత్వం కాని విత్తన చట్టాలను సరైన పద్ధతుల్లో తీసుకురావాలి. కాని ఇలాంటి చట్టం తీసుకోచ్చే అవకాశం లేదని మనకు స్వస్థంగా కసబడుతున్నది. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో సంభవించిన తుఫాను పట్ల సష్టపోయిన రైతులను ఆదుకోడానికి క్రావ్ ఇస్సూరెన్స్ లాంటి చర్యలు తీసుకోవటసిన అవసరం ఉంది. అయితే క్రావ్ ఇస్సూరెన్స్ పీరుతో కొంతమంది ప్రైవేట్ వ్యక్తులు సర్వే సంబంధకు కూడా లోన్స్ ఇచ్చి లక్షలు, కోట్ల రూపాయల మేరకు వసూలు చేసిన పరిస్థితి ఉంది. ఈనాడు మండలాలను యూనిట్‌గా పెట్టడం వల్ల ఇటీవల వచ్చిన తుఫాను పట్ల కృష్ణానది పరివాహక ప్రాంతంలో పందల, వేల ఎకరాలు కొట్టుకుపోయి పెద్ద ఎత్తున పంట సష్టం జరిగితే క్రావ్ ఇస్సూరెన్స్ ఇచ్చే అవకాశం కూడా లేని పరిస్థితి. అందువల్ల క్రావ్ ఇస్సూరెన్స్ పంటి చట్టం తెచ్చి రైతులను ఆదుకునే అవకాశాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. సర్వే వైజ్ గాని గ్రామం వైజ్ గాని ఇస్సూరెన్స్ చెయ్యడానికి యూనిట్‌గా తీసుకునే విషయం అలోచించవద్దని మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఈ చట్టం తేవడం ద్వారా మార్కెట్ యార్డులనుప్రైవేట్ వారికి అప్పగించే చర్యలు తీసుకోవడం పట్ల రైతులు ఎనో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొని పెద్దయెత్తున సష్టపోయే పరిస్థితులు ఏర్పడే ప్రమాదముంది. దీని పట్ల ఎన్నో అందోళనలు చేసి వారు సాధించుకున్న హక్కులు కోల్పోయే ప్రమాదకర పద్ధతులలో ఈ చట్టాన్ని తీసుకురావడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తూ దీనిని తప్పనిసరిగా ఉపసంహరించుకోవాలని తెలియజేస్తున్నాను. 66 క్రింద చట్టాన్ని ఈ రకమైన పద్ధతుల్లో తీసుకురావడం సమంజసనం కాదని మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. అందుకనే జయతి ఘోష్ కమీషన్ చెప్పినట్లు మార్కెట్ యార్డును స్థిరీకరించి, పటిష్టురచి రైతాంగాన్ని ఆదుకోడానికి మర్థతుధరను ప్రకటించడానికి దీనిలో అవకాశం కల్పించి ప్రైవేట్ వ్యాపారస్తుల దోషిణి కొనసాగించకుండా ప్రభుత్వమే తగిన బాధ్యత పహించి ఈ మార్కెట్ విధానాన్ని కొనసాగించాలని నేను కోరుతూ మీ దగ్గర సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పల్లా వెంకట్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రపథత్వం అనేక ఆర్ద్రినెన్సుల స్థానంలో బిల్లులను నభ ఆమోదం కోసం శాసనసభ ముందు ఉంచింది. అందులో ప్రత్యేకంగా ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డుల ఆర్ద్రినెన్సు ఈ అంధరపదేశ్ మార్కెటింగ్ సవరణల బిల్లు ఒకటి. మనందరికి తెలుసు. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం రైతు బాంధవిగా చెప్పుకుంటున్న తరుణాలో ముఖ్యంగా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులకు సష్టపరిహారం, ఉచిత విద్యుత్ సరఫరా, ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలన్న దృఢ సంకల్పం ఇవన్నీ కూడా రైతులను ఎంతో ఆసందపరుస్తున్న తరుణాలో ఈ బిల్లును పెట్టే ఒక విధానసరమైన నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ముఖ్యంగా ఈ రోజు దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను ఆలోచన చేసినట్లయితే ఈ రోజు మంత్రి గారు ఆర్ద్రినెన్సులను ఇంట్రోన్ చేసినప్పుడు మనకు చెప్పింది ఏమిటంటే ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డులను ప్రవేశపెట్టడం వల్ల, కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం వల్ల సష్టం ఏమి లేదని చెప్పారు. వాస్తవాన్ని ఆలోచిస్తే దీని వెసకాల ఉన్న శక్తులను కూడా మనం గుర్తించవలసిన అవసరం ఉంది.

ఇంతకుముందు మా సి.పి.యం సోదరులు చెప్పినట్లు ఈ రోజు ప్రపంచ బ్యాంకు యొక్క పరతులలో భాగమే కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్రపథత్వాల మీద ఒత్తిడి తీసుకోచ్చి ఈ సవరణాలను చేయిస్తున్నది. సవరణ తీసుకోచ్చిన ప్రభుత్వాలకు మాత్రమే కేంద్రం నుండి నిధులు గ్రాంట్స్ ఇస్ట్రూమన్స్ పరతు పెట్టడం జరిగింది. ఈరోజు ప్రపంచ బ్యాంకు, ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థలు కేంద్రప్రభుత్వాన్ని ఏ రకంగా ఒత్తిడి పెట్టాయో అదే రకంగా కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మీద ఆ రకమైన ఒత్తిడి పెట్టి ఈ సవరణాలు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఈ సవరణాలు ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని రైతాంగానికి మరణ శాసనాలుగా మిగులుతాయని నేను ఆందోళను వెలిబుచ్చుతున్నాము. ముఖ్యంగా ఈ రోజు మన గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని రైతుల పరిస్థితి ఆలోచిస్తే వినియోగదారులు చెల్లించే ధరలలో రైతుల వాటా ఎంత అనే విషయాన్ని మనం ఒకసారి పరిశీలిస్తే పరి విషయంలో వినియోగదారుడు చెల్లించే ధరలో రైతు వాటా కేవలం 55 నుండి 65 శాతం మాత్రమే. అట్లాగే కందులు నలభై నుండి యాభై రెండు శాతం పరకు, పెసలు 57 నుండి 59 శాతం పరకు, మిరప 73 నుండి 75 శాతం పరకు, వేరుశెసగ 67 నుండి 69 శాతం పరకు, ప్రత్తి 79 నుండి 85 శాతం పరకు రైతుల వాటాగా వస్తుంది. అట్లాగే పండ్లు, కూరగాయలు చూస్తే 20 నుండి 24 శాతం పరకు వస్తుంది. రైతులు ఆరుగాలం జ్ఞమించి ఎంతో కష్టపడితే ఈ వాటా రావడమే కష్టంగా ఉంటే ఏదో కొద్ది గంటలు లేదా కొద్ది రోజులు కష్టపడే మధ్యదశారుల వాటా మాత్రం 25 నుండి 80 శాతం పరకు పొందుతున్నారని ఈ సంధర్భంగా మనం గమనంలోకి తీసుకోవాలి. అయితే, ఒకటి సాకుగా చెబుతున్నారు. ప్రైవేట్ మార్కెట్ రావడం ద్వారా పోటితత్వం పెరిగి అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగుతాయనే అభిప్రాయాన్ని కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది వాస్తవం కాదు. ఈరోజు ప్రభుత్వ మార్కెట్ యార్డును వ్యవస్థ పతనం అయిన తరువాత ప్రైవేట్ మార్కెట్లు వారు తమ ఇష్టోనుసారంగా కొనుగోలు చేయరని గ్యారెంటీ లేదు. ఈ విషయాన్ని మనం పరిగణణలోకి తీసుకోబోయే ముందు ఒకసారి ప్రైవేట్ హస్పిటల్స్ గాని ప్రైవేట్ పాతశాలలు గాని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఈ విషయం మనకు తేటతెల్లం అపుతుంది. ఈనాడు ప్రభుత్వ మార్కెటింగ్ విధానంలో రైతుల పంటలను స్టాక్ పెట్టుకొని అడ్వస్యులు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంది. అలాగే రైతులకు ఎన్నో వసతులు కల్పించే పరిస్థితి ఉంది. ఈనాడు ప్రభుత్వం ముధ్యతుధర ప్రకటించినపుటికీ మార్కెట్ యార్డుల ద్వారా ఆ ధరను పొందడానికి ఎన్నో పోరాటాలు చేయవలసి వస్తున్నది. ఈ విషయంలో మా వామపక్ష పార్టీలు చేసిన పోరాటాలు ఈ సభలోని వారందరికి విదితమే. ఈ సవరణాలన్నీంటినీ ఒకసారి లోతుగా ఆలోచిస్తే చాలా ప్రమాదకరమైన అంశాలున్నాయి. ఈరోజు రైతుల శ్రీ యోభిలాపిగా చెప్పుకుంటున్న ప్రభుత్వం జయతి ఫువ్ కమీషన్సు ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కమీషన్ యొక్క నిర్ణయాలు, సూచనలు అమలు చేసే తరుణాలో ఈ రకమైన సవరణాలు తీసుకురావడం తీర్చి నష్టం కలగజేస్తుంది. అందువల్ల ఈ రకమైన సవరణాలు తీసుకురావడం సరైనది కాదు. అందువల్ల ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డుల ఏర్పాటుకు గాని, కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ విధానాన్ని కాని భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ తరపున వ్యతిరేకిస్తున్నాము. వాటిని ఉపసంహారించుకోవాలని ప్రభుత్వానికి ముఖ్యమంత్రి గారికి మా పార్టీ తరపున విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈరోజు అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కూడా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ బిల్లును ఇంట్రోడ్యూన్ చేసినప్పుడు బాగానే ఉందని చెప్పడం జరిగింది. కాని భవిష్యత్తులో దీని వల్ల ఏర్పడబోయే పరిణామాలను మనం

గమనించవలసిపుంది. అందువల్ల ఈ ప్రైవేట్ మార్కెట్ యార్డులప్రాటుకు బదులు ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వ మార్కెట్ యార్డులను బలోపేతం చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ మార్కెట్ యార్డులు రైతులకు వసుతులు కల్పిస్తున్నాయి. మార్కెట్ యార్డులలో ప్స్టాకు పెట్టుకొని అడ్వోప్సెన్ ఇస్తున్నాయి. కాబట్టి నీటిని ఇంకా బలోపేతం ప్రభుత్వ అజమాయిపోలో ఉంచుకొని సక్రమంగా నిర్పహించాలని మనవి చేస్తున్నామని. ఈ బిల్లును రాష్ట్రప్రభుత్వం ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నామని. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతులకు ఉచిత నిద్యుత్ నిపయంలో కాని ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడంలో గాని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి, మెప్పించిన నిధంగానే ఇలాంటి సవరణలు తీసుకురాలేమని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కన్విన్స్ చేసి దీనినిరాకుండా చేయాలని మనవి చేస్తూ ఈ బిల్లును భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరఫున వ్యతిరేకిస్తున్నామని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నామని.

రా 7.20

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు గ్రామీణ ప్రాంతాలకు, గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థకు కొంత నష్టం కలిగించే నిధంగా ఉంది. సన్నకారు, చిస్కారు రైతాంగం దశల వారీగా ఈ చట్టం మూలంగా తమ భూములను కార్పోరేట్ కంపెనీలకు ధారాదత్తం చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. బలహిన పర్మలకు చెందిన రైతాంగం గాని, చిస్కారు సన్నకారు రైతులు పూర్తిగా ఈ కార్పోరేటు కంపెనీల కనుసన్నలలో నడుచుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఏ పంటలు వేయాలి, ఎప్పుడు వేయాలి, రేటు ఎంత ఉండాలి, ఎవరికి అమ్మాలి తదితర నిపయాలన్నింటినీ కార్పోరేటు కంపెనీలే నిర్ణయించే పరిస్థితి పస్తుంది. చాలా విచారకరం, ఎక్కుడైనా రైతులకు అన్యాయం జరిగితే కోర్టుకు కూడా వెళ్లి అవకాశం లేదు ఈ చట్టం వల్ల . మొడల్ యాక్ట్ 105-సి ను నిషేధించడం జరిగింది. ఆర్టికిల్-89 ప్రకారం ఈ చట్టం క్రింద ఏ తేసులను కూడా తీసుకోకూడదని, అఫీషియల్ కంప్లెయింట్ ఇస్ట్రేన్ తీసుకోవాలని ఇందులో పొందుపరచడం జరిగింది. రైతుల న్యాయమైన హక్కులు హరించివేయబడుతున్నాయి. పౌర హక్కులు పూర్తిగా కాలరాయబడుతున్నాయి. గ్రామీణ వ్యవస్థ బానిస వ్యవస్థకు దారి తీస్తుంది. కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్సు మనమంద రమూ ఆలోచించి వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం పుంది. వచ్చే రోజుల్లో వ్యవసాయం కొన్ని కంపెనీల చేతుల్లో కేంద్రీకృతమపుతుంది. మన రాష్ట్రంలో ఎకరం, రెండు ఎకరాలు, మూడు ఎకరాలు, ఐదు ఎకరాలున్న చిస్కచిన్న రైతులు లక్షలాది మంది పున్మారు. ఈ కార్పోరేటు కంపెనీలు వ్యవసాయం మీదకు వచ్చి, మార్కెట్ యార్డులను కంటోల్ చేసి, దాని ద్వారా కొద్దికొద్దిగా ఈ రైతాంగాన్ని, వ్యవసాయదారులను తమ గుప్పిట్లోకి తీసుకునే అవకాశం ఉంది. ఈ రకంగా జరగడం వల్ల, అగ్రికల్చరల్ రంతా కూడా కార్పోరేటు కంపెనీల చేతుల్లో కేంద్రీకృతమై గ్రామీణ ప్రజలు ఉపాధి కోల్పోయే అవకాశం ఉంది. తత్తులితంగా గ్రామాల నుంచి వలసలు కూడా పెరుగుతాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ నిపయంలో పునరాలోచన చేయాలి. రైతాంగం యొక్క హక్కులకు భంగం కలగకుండా, . రైతులు నష్టపోకుండా చూడవలసిన అవసరం పుంది . గిట్టుబాటు ధర దొరుకుతుందని, మార్కెటులో ఉన్న కంపెనీలన్నీ కూడా కావలసిన రేట్లు ఇస్తాయని చెప్పి పూర్తిగా మార్కెటు యార్డులను ప్రైవేట్ చేయడం నమంజనకాదు. మార్కెటు యార్డుల్లో మెంబర్సు నామినేట్ చేసి సిస్టం పెట్టారు. ఈవిధంగా చేస్తే రైతులకు ఏవిధమైన అధిపత్యం, అధికారం ఉండదు. మార్కెటు యార్డులను ప్రైవేటుపరం చేస్తున్నారు. అనేక కార్పోరేటు కంపెనీలు, బహుళ జాతి కంపెనీలు మార్కెట్లను దామినేట్ చేస్తే భార తీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ చిన్నాభిస్థం అయ్యే అవకాశం ఉంది. రాసున్న రోజుల్లో పూర్తిగా కార్పోరేటు కంపెనీలే మన ఆర్థిక వ్యవస్థను, మార్కెటు యార్డులను శాసించే ప్రమాదం ఉంది కాబట్టి ఈ బిల్లు నిపయంలో పునరాలోచన చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నామని. అవసరమైతే ఈ బిల్లును సెల్కెషన్ కించండి. వివిధ రాజకీయ పార్టీలు తమమ పార్టీలలో దీనిపై కూలంకపంగా చర్చించుకోవడానికి అవకాశం కల్పించండి. మేధావుల ఆలోచనలను తీసుకోండి, రాజకీయ విశేషకులు, ఆర్థిక నిపుణుల సలహాలు తీసుకోండి,

అప్పుడు చట్టం చేయండి. అవనరమైతే ఈ బిల్లును సెల్క్ష్ కమిటీకి పంపాలని మరొకసారి ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ నాయని సర్పింహారెడ్డి : అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రైతు ప్రభుత్వమని చెప్పుకునే వీళ్లు రైతులకు వ్యతిరేకమైన బిల్లును తీసుకొస్తున్నారు, ఇది చాలా సిగ్గుచేటైన విషయం . మీరు ఇంత దారుణమైనటువంటి కార్బూకమాలకు ఒడిగడతారని మేము కలలో కూడా ఉపాంచలేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ రైతుల పార్టీ అని అన్నారు. ఈ శాసనసభలో 90 శాతం సభ్యులు రైతులు బిడ్డలే. ఎప్పురూ దీని గురించి ఆలోచించడం లేదు, చాలా దురదృష్టకరం . నిజంగా మీరంతా సీరియస్‌గా ఆలోచిస్తే ఈ బిల్లు రిజెక్షన్ అపుతుంది. కానీ ఎప్పురూ కాడా ఆలోచించడం లేదు. ఈ బిల్లు పాస్ అయిన తర్వాత ప్రజల్లోకి వెళితే, అయ్యా, మనం ఆలోచించలేదు, తప్పు చేశామని బాధ పడడం తప్ప మరొక మార్గం లేదు. చంద్రబాటు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో ఉన్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఈ కాంగ్రెస్ సిస్టంను ప్రవేషపెట్టింది. కాంగ్రెస్ ఫార్మిల్స్ పేరుతో చివరికి వ్యవసాయాన్ని కూడా టాబా బిర్దాలకు తాకట్టబెడుతున్నారు. మీరు కూడా కార్బోరేటు వ్యవసాయానికి మొగ్గుమాపడం శోచనీయం . ఇది చాలా తప్పు . ఇప్పటికైనా కాంగ్రెస్ నాయకులు, నుఖ్యమంత్రిగారు, వ్యవసాయ శాఖామాత్సులు పునరాలోచించి ఈ బిల్లును వాపసు తీసు కుంటే మర్యాదగా ఉంటుంది. రైతులకు కూడా లాభం కలుగుతుంది. ఈ బిల్లు పాస్ అయితే రైతులంతా కూలీలు కావలసిందే. మేము ట్రేడ్ యూనియన్‌లో ఉండి చూశాం, ప్రైవేటీకరణ వల్ల పార్లిట్ సెక్షన్‌రంతా నాశనమైంది. లాజ్జలాది మంది కూలీలయ్యారు, రోడ్సు మీద పడ్డారు. అందుకే సక్కలైట్లు పుట్టారు, ఈ రైతులను కూడా సక్కలైట్లను చేస్తారా మీరు ? రైతులను అటువంటి మార్గంలో పంచించదలుచుకున్నారా? మీరేమీ చేయదలుచుకున్నారు? చాలా ప్రమాదకరం , ఈ బిల్లు ద్వారా కోర్టుకెళ్లే అవ కాశం లేదట, జస్టిస్ లేదట, ఇదీమీ అన్యాయం? ఇటువంటి బిల్లును తీసుకరావడం చాలా శోచనీయమైన విషయం . దీన్ని మేము తీపంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాం . అసలు ఇప్పుడు మార్పెటు కమిటీలుండి ఏమి చేస్తున్నాయి? మలక్కోట మార్పెట్కు వెళ్లండి, రైతులు అమ్మడానికి పండ్లను తీసుకొస్తే దొంగల దోహితి జరుగుతోంది అక్కడ . రైతులకు న్యాయం జరగదు. మార్పెటుకు వడ్లు, జోస్టులు ఏది తీసుకపోయినా రైతుకు న్యాయం జరగదక్కడ. ఈ బిల్లు ద్వారా చట్టం చేసి ఎవరిని ముంచుతారు, ఎవరిని నాశనం చేస్తారు? ఈ బిల్లు మూలంగా గ్రామీణ వ్యవస్థ నాశనం అపుతుంది. రైతాంగం నాశనం అపుతుంది. ఇప్పటికే రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు, ఇంకా ఎక్కువ చేసుకోవడానికి మీరు వారిని పురిగొల్పుతున్నారా? ఇది చాలా ప్రమాదక రమైన బిల్లు . దీన్ని మేము సీరియస్‌గా వ్యతిరేకిస్తున్నాం . 66 వ సవరణ వల్ల ఈ రోజు రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లేదు, రేపు ఇంకా ఉండదు. ఇప్పుడున్న మార్పెట్లకు ప్రైవేటు మార్పెట్లను పోటీగా పెడతారట . గపర్చమెంటు కమిటీలకు, ప్రైవేటు కమిటీ లకు పోటీ పెడతారట . అధ్యక్షా, మా వ్యవసాయానికి పోటీ పెడితే మేము ఎలా బతకగలం? కుంగిపోయి సభించిపోయన వాళ్లం, ఇంకా ఇబ్బంది పెట్టడం మంచిది కాదు. ఇప్పటికైనా పునరాలోచించి దీన్ని సెల్క్ష్ కమిటీకి పంచించండి. నిపుణులతో దీన్ని విచారించండి. రైతులకు లాభం జరిగేలా చూడండి, మీకు పేరుంటుంది. ఇప్పుడు మున్నిపల్ ఎన్నికలలో గెలిచామని జబ్బులు చరుచుకోకండి . ఈ బిల్లు వస్తే రేపోచ్చే స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలో అడ్డన్ లేకుండా పోతారు. కావున దయచేసి ఈ బిల్లును వాపసు తీసుకోమని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

రా.7.30

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన బిల్లును నేను పూర్తిగ సమర్థిస్తున్నాను. నా నియోజక వర్గంలో ఉన్న అరు మండలాలలో కత్తలపూర్, మల్లపూర్, ఇట్లిపోంపట్టుం, మేడిపల్లి, కురుట్ల, మెట్టపల్లిలలో మార్పెట్ యార్డ్ ను ఉన్నాయి. ఫండ్సు రిలీజ్ చేసి వాటిని ప్రైంటైన్ చేయండి. కమిటీలను కూడా త్వరాగా చేయమని కోరుతున్నాము. ఇది మంచి బిల్లు. మక్కలు వస్తున్నాయి. వాటి కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయండి. మెట్టపల్లిల్ మార్పెట్ యార్డ్ ను ప్రైంటైన్ చేయండి. మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును పూర్తిగా సమృతిస్తూ మధ్యతు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ బొత్తు సత్యనారాయణః గౌరవ సభ్యులు తమ తమ అభిప్రాయాలు తెలిపారు. ప్రయునేటు మార్కెట్ వ్యవస్థకు అవకాశం కల్పిస్తామంటే మార్కెట్ వ్యవస్థను పూర్తిగా తోలగిస్తామనే అభిప్రాయపడ్డారు. రైతులకు సరసమైన గిట్టుబాటు ధరను అందించే ఏర్పాటు చేయాలని ఆ విధంగా మార్కెట్ కమిటీలను పట్టిపురం చేయాలని ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ధ్యేయము. దీనిలో ఏవిధమైన అనుమాలకు తావు లేదు. ఈ ప్రభుత్వం రైతు ప్రభుత్వం అని చెప్పారు. ఆ మాట నిలబెట్టుకోవడానికి ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. ప్రయునేటు మార్కెట్టును పెట్టినప్పుడు మార్కెట్ కమిటీని నిర్మిర్యం చేయకుండా ఒక కాంపిటీటివ్ స్పీరిట్ కల్పించడం ద్వారా ఈ రోజు వ్యవస్థలో జరుగుతున్న దానిని అరికట్టడానికి పెట్టాము. ఉదాహరణకు టెలిఫోన్ రంగంలో ప్రభుత్వ రంగ సంస్థగా ఉన్నప్పుడు టెలిఫోన్ కావాలంటే ఒక ఎమ్.పి. దగ్గరకు వెళ్లి లెటర్ తీసుకొని రెక్వెష్ట్ చేసి వారి దగ్గర నుండి పెట్టుకునే పరిస్థితి ఉంది. ప్రయునేటు వ్యవస్థ వచ్చినప్పుడు కాంపిటీప్ప్ట్ పెరిగి అన్ని అవకాశాలు వచ్చాయి. దీనితో పూర్తిగా ఏకీభవించాలని అనడం లేదు. రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర కావాలి. నాణ్యమైన ధర రావాలి. వినియోగదారుడు మంచి సరుకును అందించాలి. ఇందులో రూల్సు పెట్టలేదు. ప్రయునేటు మార్కెట్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం సుమారు రు.10 కోట్లు ఉంటే అన్ని మాలిక సదుపాయాలు కల్పిస్తే కాని ప్రయునేటు మార్కెట్కు లైసెన్సు ఇష్టకూడదని ఆలోచన ఉంది. అని అన్ని రూల్సులో పెడతాము. మార్కెట్ వ్యవస్థలో లైసెన్సు ఫీజు ఉంటుంది. ప్రయునేటు మార్కెట్లో లైసెన్సు ఫీజు ఉండదు. ప్రీగా వారికి సదుపాయాలు కల్పించే ఏర్పాటు ఉంటుంది ఇక్కడ. ఇప్పుడు మార్కెట్లో ఉన్న సదుపాయాలు, ప్రయునేటు మార్కెట్లో కూడా అవే సదుపాయాలు ఉంటాయి. కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ గురించి వచ్చినప్పుడు కేశవ గారు మిగతా సభ్యులు కార్పోరేట్ వ్యవస్థతో కార్పోరేట్ వ్యవసాయం పన్తుందని అన్నారు. రైతు చెరకు వేసుకుంటే దానికి ఉన్నకు సుమారు 500 రూపాయలు ముద్దతు ధర ఉంది కాబట్టి సరిపోయింది. ముద్దతు ధర లేని వాటికి ఈ కాంట్రాక్ట్ ద్వారా ముందుగా వారికి వేసిన పంటకుఇత ధర వస్తుందని ముందుగా తెలుసుకోవడానికి కాంట్రాక్ట్ వ్యవస్థ పెట్టాము. రూల్సులో కూడా చెప్పినట్లు కోర్పుకు వెళ్లడానికి వీలు లేదని కాదు. రైతు కంపైంటు చేస్తే రైతుతో అగ్రమెంట్ పెట్టిన కొనుగోలుదారుడు అగ్రమెంట్ రీవ్ అయినప్పుడు వారి మీద చర్య తీసుకోవడానికి మీరిచిన సజీప్పు తీసుకుంటాము. రైతుకు మేలు జరిగే అన్ని ఏర్పాట్లు రూపాందించడానికి దీనిని సవరణ తీసుకువచ్చాము. కొంతమంది డెయిరీ డెవలమెంట్ గురించి మాట్లాడారు. ఆ కార్పోరేప్ప్ మనకు తెలుసు. ఇట్లివల కర్నూలుకో పండ్లు, కూరగాయలు కొనుగోలు చేసి దేశంలో మెర్కున ధరలు వచ్చినప్పుడు రైతుకు గిట్టుబాటు ధర రావడనికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. రైతు పంట వేయడానికి ముందు మెలకువలు బాగా సహార్పు, పైనాస్సు సహార్పు ఇచ్చి పంటలు కొనుగోలు చేసి ఆ కొనుగోలు ద్వారా లాభదాయకమైన వ్యవసాయం కల్పించే ఏర్పాటును ఆ సంస్థ చేస్తుంది. ఇట్లువంటి సంస్థలలో అవకాశం కల్పిస్తూ నిర్దయం తీసుకుంటాము అని తెలుపుతున్నాను. మీకు ఏనీ అపోహలు వద్దు. మీ సజెప్పు తీసుకొని రూల్సు ప్రీమ్ చేసినప్పుడు రైతుకు మేలైన సౌకర్యాలు చేస్తుంది. ఈ బిల్లును సమర్థించమని కోరుకుంటూ మీ దగ్గర సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్సి. ప్రయునేటు మార్కెట్ యార్డ్స్ ఏర్పాటు చేసినప్పుడు ఈ రోజు మనం అనుభవంలో చూస్తున్నాము. గపర్సుమెంట్ యార్డ్స్ ప్రభుత్వ పర్ఫెక్షన్ లో ఏపయితే ఉన్నాయా ఇక్కడ వ్యాపారులు అందరూ కుముక్కె రైతాంగాన్ని ధరల విషయంలో ఎమ్మెన్సి కంటే తక్కువ ఉన్నప్పుడు దోషిడి చేస్తున్నప్పుడు చూశాము. మీర్జ ఏరియాలో తీసుకువెళ్లి రు.800కు అమ్మిన పరిస్థితులున్నాయి. మంత్రిగారు మాటలలో చెప్పారు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఇక్కడ రైతాంగానికి నదైన గిట్టుబాటు ధర కల్పించలేకపోతున్నాము. ఇట్లువంటి పరిస్థితులలో ప్రయునేటు మార్కెట్ యార్డ్స్ లలో ఏ విధమైన పర్ఫెక్షన్ చూపుతారు? మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. టెలిఫోన్ రంగం గురించి ఉదాహరణగా చెప్పారు. రైతుకు కావలసిన గిట్టుబాటు ధర ఆరు కాలం పండించిన రైతు తన పంటకు గిట్టుబాటు ధర రాకపోతే తీప్పున సంక్లోభంలో పడతాడని తెలుసుంది.

రా.7.40

అధ్యక్షా, మంత్రి గారి మాటల్లోనే స్వప్ఫోంది. రాబోయే రోజులలో ప్రభుత్వం తన యొక్కపాతను తగ్గించుకొనే ప్రయత్నం చేయబోతుందనేది స్వప్ఫోంది. అటువంటప్పుడు ఈ యొక్క పోటీని ఎదురొచ్చే విధంగా రైతును సిద్ధం చేయకుండా సింట్రల్ కమిటీ ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని వేశారు. రికమెండ్‌ఎస్ చేశాము కాబట్టి మేము కూడా అమలు చేస్తున్నామని చెపుడం భావం కాదు. దీని మీద రాష్ట్రములో మీరేమైనా ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ లాంటిది ఏమైనా చేయించారా? చేయించితే దాని రిపోర్టులు ఏ విధంగా పున్నాయి? ఇంకోక సభ్యుడు మాటల్లాడుతూ మార్కెట్ యార్డ్ వస్తే సబ్సిడీ వస్తుందని, సబ్సిడీ ద్వారా కొన్ని కోట్ల రూపాయలు పస్తాయని చెబుతున్నారు. ఎవరికి అధ్యక్షా వచ్చేది? రైతుకు కాదు వచ్చేది. ఎవరైతే వ్యాపారస్తులు ప్రైవేటు మార్కెట్ యార్డులను ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారో, ఎవరైతే కోల్డ్ స్టోరేజీలు, పంట ఉత్పత్తులకు సంబంధించిన ప్లాంట్స్ పెట్టుకున్నారో వారికి మాత్రమే సబ్సిడీ అనేది చెల్లుతుంది. ఇక్కడ రైతుకు రాదు, ప్రభుత్వానికి కూడా రాదు. మనకు పని చేయవలసింది ప్రభుత్వం. రైతాంగము కోసం పని చేయాలి. రైతు సంక్షేమం కోసం పని చేయాలి కాని ఏదో సింట్రల్ గపర్మెంట్ యార్క్ తెచ్చింది కాబట్టి మేము పెడుతున్నామని మంత్రి గారు మాటల్లాడడం అనేది సరైది కాదు. దీని మీద దాని యొక్క ఘరీపితాలు మన రాష్ట్రములో ఏ విధంగా పుంటాయనే ఆలోచన చేసే ఈ చట్టాన్ని తెచ్చారా? అని అడుగుతున్నాను. నేపశల్ ఇంటిగ్రేవెండ్ ప్రాడ్యూస్ మార్కెట్ ఏర్పాటు చేయడానికి యస్‌డిడిబి., నారు ముందుకు పచ్చారని చెబుతున్నారు. చేసే ముందు ఈ చట్టాన్ని ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు ఏయే ప్రాంతాలలో ఈ మార్కెట్‌ను ఏర్పాటు చేస్తే రైతాంగానికి ఎక్కువ ఉపయోగంగా పుంటుందనే విషయాన్ని సర్వే చేయించారా? అటువంటి వివరాలు పుంటి చెస్తువలసిందిగా మంత్రి గారిని సేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : అధ్యక్షా, దయచేసి మీరు కాస్త ఓపికగా పుండాలి ఈ బిల్లులో. ఎందుకంటే నూటికి 70 మంది ఆధారపడినంటువంటి వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించిన ఉత్పత్తులకు సంబంధించి మనం చేయబోయే ఈ చట్టం వాళ్ళ మెడ కోసిస్తుంది. కాదు అని అనడానికి వాళ్ళను చెప్పుమనండి. అందుకనే మేము చాలా విషయాలను చెప్పేము. మాటల్లాడిన సోదరులు చెప్పారు. నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోడానికి ప్రధానమైనటువంటి కారణం మార్కెట్ దోషిడి. తగిన గిట్టుబాటు భర రాకపోవడం వలన పెట్టుబడులు పెరిగి, మార్కెట్ దోషిడి పెరిగిపోయిన తరువాత ఇది జరిగిందని చెప్పి జయతీ ఫూష్ కమీషన్ మీకు రికమెండ్ చేసింది. దానిని పార్టీలిగా గపర్మెంట్ యాక్సెస్ చేసింది. అపునా, కాదా? మార్కెట్ ఇంట్రివెస్ట్‌నో ప్రభుత్వం పాత్ర ఎక్కువగా పుండవలసిన అవసరమున్నది. ఈ మధ్య దళారీ దోషిడికి సంబంధించి, దీనిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం పూర్తిగా బాధ్యత తీసుకుందని ఒక మాట చెప్పారు. అది అపునా, కాదా? అయితే పేజీ నెంబరు 17లో తెలుగులో పుస్తది మీరు కూడా ఒకసారి చూడండి. మేము ఇన్ని అడిగినా కూడా ఎక్స్‌ప్లేస్‌నేషన్ లేదు. మీరేదో టెలిఫోన్ అని అంటున్నారు. టెలిఫోన్ వినియోగానికి, రైతు పెట్టుబడికి సంబంధము లేదు. బోడిగుండుకు, మోకాలుకు సంబంధము పుండదు. దయచేసి అటువైపు పోకండి. రేపు ప్రాద్యున మీరు చేసేది ఒక్కటే. దీనిలో మీరేమని అంటున్నారని అంటే ప్రైవేటు మార్కెట్ అనగా ఈ చట్టం ప్రయోజనాల నిమిత్తం అది సూచించబడిన వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మార్కెట్ కొరకు లైసెన్సింగ్ కలిగి పుస్త ఒక వ్యక్తిచే మాలిక సదుపాయాలు కల్పించబడి పరిచేధం, ఉప పరిచేధం - 7 క్రింద అది సూచించబడిన ప్రాంతములో నెలకొల్పబడు మార్కెట్ అని అర్థం. అంటే పది కోట్ల రూపాయలు డిపాజిట్ పెడతారు విరికి. ఇంకా ఎక్కువ పెట్టపచ్చ. ఎందుకంటే సబ్సిడీ వస్తుంది. అందుచేత వారు పది, ఇర్వై కోట్ల రూపాయలు డిపాజిట్ పెట్టి రైతాంగాన్ని బతికించడానికి, ఆత్మహత్యలు అరికట్టడానికి, రైతుల మీద దోషిడి లేకుండా చేయడానికి పీరికి మార్కెట్‌లో పెట్టడానికి వస్తుంది. ఇది ఒక్కటే సార్. మన అవసరం కోసం మనకు పాలు ఇవ్వాలని చెప్పి గేదె పాపం కట్టడం లేదని అంటే మంత్రి గారు అది మాటల్లాడుతున్నారు. ముందు తెలుగుదేశం వాళ్ళ ప్రపోజల్ చేసారస్తుది నిజం. ఒక్కటిపాదన పుందనేది నిజం. ఇప్పుడు ఆలోచిస్తుంది. మీరు ఏమి ఆలోచించారు. రైతు రాజ్యం అన్నారు.

(అంతరాయం)

ఆగు మిత్రమా, ఆగు తొందరపడకు, పుండు. రైతు రాజ్యం అన్నారు. రైతు సేద్యం అన్నారు. నాగలి భుజాన పెట్టినారు. ఇంత దారుణమైన చట్టం. జయతీ ఫూష్ రికమెండెషన్స్ ను మీరు ఆమోదిస్తే దీనికి, దానికి లింక్ పుందో, లేదో క్లారిటీ రావాలి.

శ్రీ బోస్ సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మాటల్లాడేటప్పుడు ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ రిపోర్టు ఏమైనా ఇచ్చిందా అని అడిగారు. మీరు ఎవరితోషైనా చర్చించారా? ఎవరితో చర్చించిన తరువాత ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకుపచ్చారని అడగడం జరిగింది. అందరితో కూడా సంప్రదించాము. ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ రిపోర్టు కూడా పుంది. వారందరి తాలూకా రిపోర్టు కూడా పుంది. రైతులు, కార్మికులందరితో కూడా ఈ విషయాన్ని చర్చించిన తరువాతనే దీని ఎమెండ్‌మెంట్ చట్టంలో తీసుకు రావడం జరిగిందనే విషయాన్ని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. నర్సింహాయ్ గారు మాటల్లాడుతూ ఈ ప్రయువేటు మార్కెట్ గురించి వారు అడిగారు. దానిలో ఇది తీసుకువస్తే ఇప్పుడు పున్న మార్కెటీంగ్ వ్యవస్థను పూర్తిగా మూసి వేసి, ఈ వ్యవస్థను అంతటినీ కూడా ప్రయువేటు వారి చేతులలో పెట్టే రీతిలో వారు మాటల్లాడుతున్నారు, కానీ ఇది వాస్తవం కాదు. ఇది కాంపిటీషన్ మెయిన్గ్ రావడం వలన రైతుకు మేలు జరుగుతుంది. రైతుకు ఇక్కడ ఏ సందర్భములో మేలు జరుగదని నర్సింహాయ్ గారు అనుకుంటున్నారో మాకు అర్థం కావడం లేదు. గిట్టుబాటు ధర రాలేదని అన్నారు. గిట్టుబాటు ధర, మద్దతు ధర ఇవ్వాలి మార్కెట్ కమిటీలో అని మీరు వచ్చి మాకు ఒక్క పక్క పక్క చెబుతున్నారు. ప్రయువేట్ మార్కెటీలో ప్రభుత్వ అధికారులు కూడా పుంటారు. వారి పర్యవేక్షణలో జరుగుతుంది. మద్దతు ధర ఎప్పడైనా, ఎక్కడైనా అది ప్రయువేటు మార్కెట్ అయినా, మార్కెట్ కమిటీలో అయినా, లేక ప్రయువేటు వ్యవస్థలో ఒక మిల్లు దగ్గర అయినా, లేక ఇంకోక గ్రామంలో జరిగినా, ఎక్కడ జరిగినా సరే ప్రభుత్వ మద్దతు ధర ఏదైతే పుందో, ఆ మద్దతు ధరను ఎపరైనా అమలు జరపకపోతే, వారి మీద తక్షణ చర్య తీసుకోడానికి ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ కూడా కృతనిశ్చయంతో పుంది. ఆ కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం చేస్తుంది. కాబట్టి ఈ రోజున ఇంకా క్రిందటి సంవత్సరములో కాదు, అంతకు ముందు సంవత్సరములలో పున్న రైతుల అలజడి ఇప్పుడు లేకపోవడానికి కారణం ప్రభుత్వం తాలూకా మానిటరింగ్ అని చెప్పి ఈ సందర్భముగా మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి నర్సింహాయ్ గారు అలోచన చేసి రైతులకు మేలు జరుగుతున్న ఈ చల్చనికి సంబంధించిన సవరణను ఆమోదించాలని కోరుతూ, సెల్క్షె కమిటీకి ఇది అవసరం లేదని చెప్పి తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

CHAIRMAN: Now, I will take-up the bill for consideration of the House.

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం, సిపిఐ., సిపిఐ(యం) పార్టీల నాయకులు బిల్లును పాస్ చేయడానికి గాను డివిజన్ ఆఫ్ వేటింగ్ కొరకు అడిగారు.)

CHAIRMAN: O.K. we will go for Division

(Pause)

రా. 7.50

The House divided thus:

Ayes	--	65
Noes	--	39
Neutrals	--	Nil

CHAIRMAN: The question is:

"That the Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Bill, 2005 be considered."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

Clause 2
Non-official amendment

SRI KOMIREDDI RAMULU: Sir, I beg to move:

"That add "cultivator" after "commission agent" in (id) of sub-clause (2) of Clause 2."

CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

"That add "cultivator" after "commission agent" in (id) of sub-clause (2) of Clause 2."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

CHAIRMAN: The question is:

"That Clause 2 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was carried and Clause 2 was added to the Bill.

Clauses 3 to 13

CHAIRMAN: There are no amendments to clauses 3 to 13. The question is:

"That Clauses 3 to 13 do stand part of the Bill."

(Pause)

○.8.00

The motion was adopted and Clauses 3 to 13 were added to the Bill.

Clause 14
Official amendment

CHAIRMAN: There is one official amendment for adding new clause 14.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA, MINISTER FOR MARKETING: I beg to move:

"That after clause 13 add the following clause:

14. The Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Ordinance, 2005 and the Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Amending Ordinance, 2005 are hereby repealed."

CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

"That after clause 13 add the following clause:

14. The Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Ordinance, 2005 and the Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Amending Ordinance, 2005 are hereby repealed."

(Pause)

The motion was adopted and amendment was carried.

CHAIRMAN: The question is:

"That new Clause 14 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and new Clause 14 was added to the Bill.

Clause 1
Official amendment

SRI BOTCHA SATYANARAYANA, MINISTER FOR MARKETING: Sir, I beg to move:

"That for sub-clause (3) of Clause 1 substitute the following:

"(3). It shall be deemed to have come into force with effect on and from the 10th May, 2005."

CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

"That for sub-clause (3) of Clause 1 substitute the following:

"(3). It shall be deemed to have come into force with effect on and from the 10th May, 2005."

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

CHAIRMAN: The question is:

"That Clause 1, as amended, do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clause 1, as amended, was added to the Bill.

Enacting Formula and Long Title

CHAIRMAN: There are no amendments to Enacting Formula and Long Title. The question is:

"That Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA, MINISTER FOR MARKETING: Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Bill, 2005 be passed."

CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh (Agricultural Produce and Livestock) Markets (Amendment) Bill, 2005 be passed."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

**5. 2005, అంధ్రప్రదేశ్ జీతములు, పించను చెల్లింపు మరియు అనర్వతల తోలగింపు (రెండవ సపరిజిక్ష) బిల్లు
(2005, ఎల.ఎ.బిల్.నెం.23) (ఆమోదించబడినది)**

SRI K.ROSAIAH, MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS: Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 2005 be taken into consideration."

CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 2005 be taken into consideration."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

శ్రీ కె. రోశ్య : అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు చాలా చిన్న బిల్లు. నేపణల్ డిస్ట్రిక్ట్ మేనేజ్మెంట్ కోసం కేంద్రప్రభుత్వం ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చినప్పుడు ఎలా సదుచుకోవాలి, ఏమి చెయ్యాలి అనే దాన్యిపై నేపణల్ లెవర్లో ఒక డిస్ట్రిక్ట్ మేనేజ్మెంట్ కమిలీ పెట్టబోతున్నారు. వారు, మీ రాష్ట్ర శాసనసభ నుండి ఒక సభ్యుడిని తీసుకోవాలనుకుంటున్నామని వారి ఇంట్స్ట్యూన్ మనకు రాశిన తరువాత మనకుస్వటువంటి చట్టంలో ఈ అమెండ్మెంట్ తీసుకురావసిన అవసరం ఉంది. మనకు ఇదివరలో సెక్షన్ 10 క్రింద ది అఫీన్ అఫ్ ది చీఫ్ పోర్టమెంటరీ సెక్రటరీ ..... అని ఇట్లా క్లాజెస్ వైజ్గొ ఉన్నాయి. 2 కి బదులుగా ఎ కూడా యాడ్ చేసి డిస్ట్రిక్ట్ మేనేజ్మెంట్లో మన శాసనభ్యుడిని కూడా తీసుకుంటే ఇప్పుడు డిస్కౌంట్స్ ఉంటుంది కాబట్టి దానిని తోలగించడానికి ఉద్దేశించిన బిల్లు. కాబట్టి దయచేసి అందరూ ఆమోదించాలని కోరుతున్నామని.

Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

CHAIRMAN: There are no amendments to Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title. The question is:

"That Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

SRI K.ROSAIAH, MINISTER FOR FINANCE AND LEGISLATIVE AFFAIRS: Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 2005 be passed."

CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 2005 be passed."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

CHAIRMAN: The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. tomorrow, the 6th October, 2005.

(The House adjourned at 8.00 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Thursday, the 6th October, 2005)